

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі
Статистика комитеті

Қоршаған ортаны қорғау және Қазақстанның орнықты дамуы

2009-2013

**Охрана окружающей среды и
устойчивое развитие Казахстана**

Астана 2014

**Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі
Статистика комитеті**

«Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (ерекше бөлігі)» сәйкес бұл материал көбейтуге (көшіруге) жатпайды, статистикалық ақпараттарды өз жарияланымдарында (басылымдарында) пайдаланған жағдайда Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетіне сілтеме жасау міндетті.

В соответствии с «Гражданским кодексом Республики Казахстан (особенная часть)» данный материал не подлежит размножению (копированию), при использовании статистической информации в своих публикациях (изданиях) обязательна ссылка на Комитет по статистике Министерства национальной экономики Республики Казахстан

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ОРНЫҚТЫ ДАМУЫ

ОХРАНА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ КАЗАХСТАНА

2009-2013

**Статистикалық жинақ
Статистический сборник**

Астана 2014

«Қоршаған ортаны қорғау және Қазақстанның орнықты дамуы» / Статистикалық жинақ / қазақ және орыс тілдерінде / 166 бет

«Охрана окружающей среды и устойчивое развитие Казахстана»/ Статистический сборник/ на казахском и русском языках / 166 стр.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті
Бас редактор Ә.А.Смайылов

Комитет по статистике Министерства национальной экономики Республики Казахстан
Главный редактор Смаилов А.А.

Жинақ Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің www.stat.gov.kz Интернет-ресурсында қол жетімді

Сборник доступен на Интернет-ресурсе Комитета по статистике Министерства национальной экономики Республики Казахстан www.stat.gov.kz

Мекенжай: Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қаласы, Орынбор, 8
Министрліктер Үйі, 4 кіреберіс
Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті
тел. +7 7172 749547, 749295
факс +7 7172 749546
Электрондық мекенжай: statistika@stat.kz
Интернет-ресурс: <http://www.stat.gov.kz>

Адрес: Республика Казахстан, 010000
г. Астана, Орынбор 8
Дом Министерств, 4 подъезд
Комитет по статистике Министерства национальной экономики
тел. +7 7172 749547, 749295
факс +7 7172 749546
Электронный адрес: statistika@stat.kz
Интернет-ресурс: <http://www.stat.gov.kz>

Шартты белгілер:
- – құбылыс жоқ
0,0 – болмашы шама
... – деректер жоқ

Условные обозначения:
- – явление отсутствует
0,0 – незначительная величина
... – данные отсутствуют

Жекелеген жағдайларда қорытынды мен қосылғыштар сомасы арасындағы шамалы айырмашылықтар деректерді дөңгелектеумен түсіндіріледі.

В отдельных случаях незначительные расхождения между итогом и суммой слагаемых объясняются округлением данных.

МАЗМҰНЫ СОДЕРЖАНИЕ

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ СИПАТТАМАСЫ ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	6
2. ӘЛЕУМЕТТІК ФАКТОРЛАР СОЦИАЛЬНЫЕ ФАКТОРЫ	7
3. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ФАКТОРЛАР ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ.....	41
4. ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ФАКТОРЛАР ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ.....	51
5. ЖЕР РЕСУРСТАРЫ ЗЕМЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ.....	55
6. СУ РЕСУРСТАРЫ ВОДНЫЕ РЕСУРСЫ	67
7. АТМОСФЕРАЛЫҚ АУА АТМОСФЕРНЫЙ ВОЗДУХ	93
8. ҚАЛДЫҚТАР ОТХОДЫ	121
9. ОРМАН РЕСУРСТАРЫ ЛЕСНЫЕ РЕСУРСЫ	126
10. ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒАТ АУМАҚТАРЫ ОСОБО ОХРАНЯЕМЫЕ ПРИРОДНЫЕ ТЕРРИТОРИИ	131
11. ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ОХРАНА ЖИВОТНОГО МИРА.....	134
12. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ САЛЫСТЫРУЛАР МЕЖДУНАРОДНЫЕ СОПОСТАВЛЕНИЯ.....	143

Қоғамның ғаламдық мақсаттарының бірі - елдердің және тұтастай адамзаттың орнықты дамуын қамтамасыз ету болып табылады. Бұл міндет 1992 жылы Рио-де-Жанейрода қоршаған орта және даму бойынша БҰҰ-ның Бүкіләлемдік Конференциясында әлем қоғамдастығының күн тәртібіне қойылған болатын, ал мемлекеттер мен халықаралық ұйымдардың бұл конференция шешімдерін іске асыру нәтижелері 10 жыл өткен соң Йоханнесбургте қарастырылған. Осы мәселенің шешілуі 2000 жылы Нью-Йоркте БҰҰ-ның Бас ассамблеясының сессиясында Мыңжылдық декларациясы мақсаттарының бірі ретінде тұжырымдалды.

Осыған байланысты, қоғамды Қазақстанның орнықты дамуы жолында жүзеге асырып жатқан қадамдары туралы ақпараттандыру үшін осы статистикалық жинақты шығару қажеттілігі туды. Қазақстанның халықаралық жүйелермен салыстырмалы түрде даму жүйесінің тұрақтылығын бағалау үшін БҰҰ-ның орнықты даму Комиссиясы ұсынған индикаторлар тізбесінен қоғамның экономикалық, экологиялық және әлеуметтік салаларын сипаттайтын 60 индикатор таңдап алынды.

2013 жылы жинақта БҰҰ ЕЭК жариялау үшін ұсынылған қоршаған ортаны қорғау және оның жағдайы туралы 36 экологиялық көрсеткіштер бойынша деректер келтірілген.

Статистикалық жинақ мемлекеттік органдарымен кәсіпорындардан, ұйымдардан, іріктеп зерттеу және басқа да статистикалық байқау нәтижелері, сондай-ақ қызметі табиғатты пайдалану, экологиялық бақылау және қоршаған ортаны қорғаумен байланысты министрліктер мен ведомстволардан (Қазақстан Республикасы Денсаулық және әлеуметтік

Одной из глобальных целей общества является обеспечение устойчивого развития страны и человечества в целом. Эта задача была поставлена в повестку дня мирового сообщества на Всемирной Конференции ООН по окружающей среде и развитию в Рио-де-Жанейро в 1992г., а результаты усилий государств и международных организаций по реализации решений этой конференции были рассмотрены спустя 10 лет в Йоханнесбурге. Решение этой проблемы сформулировано в качестве одной из целей Декларации тысячелетия на сессии Генеральной ассамблеи ООН в Нью-Йорке в 2000 г.

Данный статистический сборник выпущен для информирования общественности о шагах, предпринимаемых Казахстаном на пути устойчивого развития. Для оценки устойчивого развития Казахстана в сравнении с международными системами из перечня индикаторов, рекомендованных Комиссией устойчивого развития ООН, были отобраны 60 индикаторов, характеризующих экономические, экологические и социальные сферы общества.

В 2013 году в сборнике представлены данные по 36 экологическим показателям рекомендуемым ЕЭК ООН для публикации о состоянии и охране окружающей среды.

Статистический сборник подготовлен Комитетом по статистике Министерства национальной экономики Республики Казахстан на основе данных, получаемых органами государственной статистики от предприятий, организаций, результатов выборочного обследования и других форм статистического наблюдения, а также информации, предоставленной министерствами и ведомствами, деятельность которых связана с природопользованием, экологическим контролем и охраной окружающей среды (Министерство здра-

даму министрлігі, Ауыл шаруашылық министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитеті, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің құрылыс істері, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы және жер ресурстарын басқару комитеті, Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің «Қазгидромет» Республикалық мемлекеттік кәсіпорны) алынған деректер негізінде Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетімен даярланған.

Жинақ пайдаланушылардың қалың қауымына: экономистерге, басқару органдарының қызметкерлеріне, ғылыми қызметкерлерге, бұқаралық ақпарат құралдарына және жұртшылыққа арналған.

воохранения и социального развития Республики Казахстан, Комитет лесного хозяйства и животного мира Министерства сельского хозяйства, Комитет по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан, Республиканское государственное предприятие «Казгидромет» Министерства энергетики Республики Казахстан).

Сборник рассчитан на широкий круг пользователей: экономистов, работников органов управления, научных работников, средств массовой информации и общественности.

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ СИПАТТАМАСЫ ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Астанасы - Астана қаласы

Республиканың аумағы – 2724,9 мың шаршы км
Халықтың тығыздығы - 1 шаршы км-ге 6,3 адам
2014 жылғы 1 қантар халық саны – 17160,7 мың адам
Халықтың табиғи өсімі – 1000 адамға шаққанда
14,19 промилле

Ең ірі тау сілемдері, метр

Хан Төңірі шыңы (Сарыжаз жотасы) – 6995
БГҚ 100 жылдығы шыңы (Меридианалды жотасы) – 6276
Талғар шыңы (Іле Алатауы) – 4979
Ишанбұлақ тауы (Күнгей Алатауы) – 4653
Бесбасқан тауы (Жетісу Алатауы) – 4622
Металлург тауы (Іле Алатауы) – 4600
Мұзтау шыңы (Алтай таулары, Қатын жотасы) – 4506
Манас шыңы (Талас жотасы) – 4482
Ашутөр тауы (Теріскей Алатауы) – 4427
Мұзтау тауы (Жетісу Алатауы) – 4370
Комсомол шыңы (Іле Алатауы) – 4330

Ең ірі көлдер, мың шаршы км

Каспий теңізі - 374
Арал теңізі (Орта Азия) – 41
Балқаш – 18,2

Республика шекарасының ұзындығы, км

Жалпы ұзындығы – 13394
оның ішінде:
Ресей Федерациясымен – 7591
Өзбекстан Республикасымен – 2354
Түрікменстанмен – 426
Қырғыз Республикасымен – 1241
Қытаймен – 1782
Каспий теңізі бойынша - 600
Республика аумағында 85022 өзендер мен уақытша ағын сулар ағады

Ең ұзын өзендер, км

Ертіс – 4248
республика шегіндегі ұзындығы – 1698
Есіл – 2450
республика шегіндегі ұзындығы – 1400
Жайық – 2428
республика шегіндегі ұзындығы – 1082
Сырдария – 2219
республика шегіндегі ұзындығы – 1400
**Аумағы бойынша ең ірі облыс -
Қарағанды - 428 мың шаршы км**
**Халқы саны бойынша ең ірі қала -
Алматы – 1507,5 мың адам**

Столица - город Астана

Территория республики – 2724,9 тыс. кв. км
Плотность населения – 6,3 человек на 1 кв. км
Численность населения на 01.01.2014г. – 17160,7 тыс. человек
Естественный прирост населения – 14,19 промилле на 1000 человек

Самые крупные горные массивы, м

Пик Хан -Танири (хребет Сарыжаз) – 6995
Пик 100 лет ВГО (хребет Меридианальный) – 6276
Пик Талгар (Илейский Алатау) – 4979
Гора Ишанбұлақ (Күнгей Алатау) – 4653
Гора Бесбасқан (Жетысуский Алатау) – 4622
Гора Metallург (Илейский Алатау) – 4600
Пик Музтау (горы Алтай, хребет Катын) – 4506
Пик Манас (хребет Талас) – 4482
Гора Ашутөр (Терискей Алатау) – 4427
Гора Музтау (Жетысуский Алатау) – 4370
Пик Комсомола (Илейский Алатау) – 4330

Самые крупные озера, тыс. кв. км

Каспийское море - 374
Аральское море (Средняя Азия) - 41
Балқаш – 18,2

Протяженность границ республики, км

Общая – 13394
в том числе:
с Российской Федерацией – 7591
с Республикой Узбекистан – 2354
с Туркменистаном – 426
с Кыргызской Республикой – 1241
с Китаем – 1782
по Каспийскому морю - 600
На территории республики протекает 85022 рек и временных водотоков

Самые длинные реки, км

Ертіс – 4248
протяженность в пределах республики – 1698
Есіл – 2450
протяженность в пределах республики - 1400
Жайық – 2428
протяженность в пределах республики – 1082
Сырдария – 2219
протяженность в пределах республики – 1400
**Самая крупная область по территории -
Қарағандинская - 428 тыс. кв. км**
**Самый крупный город по численности
населения - Алматы – 1507,5 тыс. человек**

2. ӘЛЕУМЕТТІК ФАКТОРЛАР СОЦИАЛЬНЫЕ ФАКТОРЫ

2.1 Негізгі әлеуметтік-демографиялық көрсеткіштер Основные социально-демографические показатели

	2009	2010	2011	2012	2013	
Барлық жер (аумақ), мың шаршы км*	2 724,9	2 724,9	2 724,9	2 724,9	2 724,9	Всего земель (территория), тыс. кв. км*
Халық саны жыл соңына, мың адам	16 203,0	16 440,1	16 673,1	16 909,8	17 160,8	Численность населения на конец года, тысяч человек
Халық тығыздығы, 1 шаршы км-ге адам	5,9	6,0	6,1	6,2	6,3	Плотность населения, человек на 1 кв. км
Қала халқының үлесі, пайызбен	54,4	54,6	54,7	54,9	55,0	Доля городского населения, в процентах
Ауыл халқының үлесі, пайызбен	45,6	45,4	45,3	45,1	45,0	Доля сельского населения, в процентах
Туған кезден күтілетін өмір ұзақтығы, жыл	68,4	68,4	69,0	69,6	70,4	Ожидаемая продолжительность жизни при рождении,
Сәбилер өлімінің коэффициенті, тірі туған 1000 балаға шаққанда	18,2	16,5	14,8	13,5	11,3	лет Коэффициент младенческой смертности, на 1000 родившихся живыми
Дәрігерлер саны, халықтың 10000 адамына шаққанда	37,8	38,8	37,6	38,4	38,8	Численность врачей на 10000 человек населения
Жұмыспен қамтылу деңгейі, пайызбен	93,4	94,2	94,6	94,7	94,8	Уровень занятости населения, в процентах
Жұмыссыздық деңгейі, пайызбен	6,6	5,8	5,4	5,3	5,2	Уровень безработицы, в процентах
Нақты есептелген жалақы, өткен жылға пайызбен	103,2	107,6	107,1	107,0	101,9	Реальная начисленная заработная плата, в процентах к предыдущему году
Табысы күнкөрістің ең төмен деңгейінен төмен халықтың үлесі, пайызбен	8,2	6,5	5,3	3,8	2,9	Доля населения с доходами ниже прожиточного минимума, в процентах
Табысы азық-түлік қоржыны құнынан төмен халықтың үлесі, пайызбен	0,6	0,4	0,5	0,2	0,1	Доля населения с доходами ниже стоимости продовольственной корзины, в процентах
Қылмыстылық деңгейі, 10000 адамға шаққанда	77	81	125	171	211	Уровень преступности, на 10000 человек населения

* Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің құрылыс істері, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы және жер ресурстарын басқару комитетінің деректері бойынша.

По данным Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управлению земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан

2.2 Халықтың табиғи қозғалысы Естественное движение населения

адам

человек

	Туғандар Родившиеся			Өлгендер Умершие			Табиғи өсім Естественный прирост		
	барлығы всего	оның ішінде в том числе		барлығы всего	оның ішінде в том числе		барлығы всего	оның ішінде в том числе	
		әйелдер женщины	ерлер мужчины		әйелдер женщины	ерлер мужчины		әйелдер женщины	ерлер мужчины
2009	356 378	172 384	183 994	143 238	64 267	78 971	213 140	108 117	105 023
2010	367 942	178 618	189 324	146 370	65 384	80 986	221 572	113 234	108 338
2011	372 801	180 758	192 043	144 944	64 960	79 984	227 857	115 798	112 059
2012	381 005	185 435	195 570	142 880	64 222	78 658	238 125	121 213	116 912
2013	387 227	187 347	199 880	135 950	61 146	74 804	251 277	126 201	125 076

2.3 1000 адамға шаққандағы халықтың табиғи қозғалысы Естественное движение населения в расчете на 1000 человек

	Туғандар Родившиеся			Өлгендер Умершие			Табиғи өсім Естественный прирост		
	барлығы всего	оның ішінде в том числе		барлығы всего	оның ішінде в том числе		барлығы всего	оның ішінде в том числе	
		әйелдер женщины	ерлер мужчины		әйелдер женщины	ерлер мужчины		әйелдер женщины	ерлер мужчины
2009	22,15	20,67	23,73	8,90	7,71	10,19	13,25	12,96	13,54
2010	22,54	21,13	24,07	8,97	7,73	10,30	13,57	13,40	13,77
2011	22,52	21,08	24,06	8,75	7,58	10,02	13,77	13,50	14,04
2012	22,69	21,34	24,14	8,51	7,39	9,71	14,18	13,95	14,43
2013	22,73	21,26	24,31	7,98	6,94	9,10	14,75	14,32	15,21

2.4 Мемлекетаралық көші-қон Межгосударственная миграция

адам

человек

	2009			2010			
	келгені прибыло	кеткені выбыло	көші-қон сальдосы сальдо миграции	келгені прибыло	кеткені выбыло	көші-қон сальдосы сальдо миграции	
Барлығы	41 511	33 985	7 526	42 057	26 541	15 516	Всего
соның ішінде:							в том числе:
ТМД елдері	32 082	31 727	355	33 916	24 956	8 960	Страны СНГ
Әзірбайжан	215	68	147	699	47	652	Азербайджан
Армения	110	10	100	219	1	218	Армения
Беларусь	137	710	-573	131	705	-574	Беларусь
Қырғызстан	1 333	131	1 202	1 501	83	1418	Кыргызстан
Молдова	30	29	1	41	22	19	Молдова
Ресей	8 942	30 088	-21 146	8 239	23 499	-15 260	Россия
Тәжікстан	163	17	146	297	5	292	Таджикистан
Түрікменстан	2 089	1	2 088	1 371	18	1 353	Туркменистан
Өзбекстан	18 793	350	18 443	21 160	318	20 842	Узбекистан
Украина	270	323	-53	258	258	-	Украина
Басқа елдер	9 429	2 258	7 171	8 141	1 585	6 556	Другие страны
Германия	386	1 339	-953	366	974	-608	Германия
Израиль	45	117	-72	43	90	-47	Израиль
Канада	35	232	-197	21	145	-124	Канада
Моңғолия	3 502	31	3 471	2 607	4	2 603	Монголия
Түркия	217	7	210	286	6	280	Турция

	2009			2010			
	келгені прибыло	кеткені выбыло	көші-қон сальдосы сальдо миграции	келгені прибыло	кеткені выбыло	көші-қон сальдосы сальдо миграции	
АҚШ	48	247	-199	43	173	-130	США
Греция	9	2	7	9	1	8	Греция
Латвия	7	2	5	11	2	9	Латвия
Литва	5	10	-5	17	-	17	Литва
Эстония	-	-	-	6	-	6	Эстония
Грузия	97	11	86	333	7	326	Грузия
Өзге елдер	5 072	239	4 833	4 387	181	4 206	Прочие
елді көрсет- пегендер	6	21	-15	12	2	10	страны не указавшие страну

	2011			2012			2013			
	келгені при- было	кеткені выбы- ло	көші- қон саль- досы сальдо мигра- ции	келгені при- было	кеткені выбы- ло	көші- қон саль- досы сальдо мигра- ции	келгені при- было	кеткені выбы- ло	көші- қон саль- досы сальдо мигра- ции	
Барлығы	38 016	32 920	5 096	28 296	29 722	-1 426	24 105	24 384	-279	Всего
соның ішінде:										в том числе:
ТМД елдері	30 996	31 303	-307	23 889	28 274	-4 385	20 331	22 565	-2 234	Страны СНГ
Әзірбайжан	494	44	450	376	62	314	296	63	233	Азербайджан
Армения	205	4	201	164	6	158	130	6	124	Армения
Беларусь	116	791	-675	110	663	-553	99	1 052	-953	Беларусь
Қырғызстан	1 779	89	1 690	1 139	97	1 042	1 455	128	1 327	Кыргызстан
Молдова	27	11	16	24	6	18	14	16	-2	Молдова
Ресей	6 629	29 850	-23 221	4 935	26 998	-22 063	4 278	20 839	-16 561	Россия
Тәжікстан	331	3	328	323	9	314	264	4	260	Таджикистан
Түрікменстан	1 039	22	1 017	1 352	9	1 343	932	6	926	Туркменистан
Өзбекстан	20 143	192	19 951	15 321	154	15 167	12 725	219	12 506	Узбекистан
Украина	233	297	-64	145	270	-125	138	232	-94	Украина
Басқа елдер	7 020	1 617	5 403	4 407	1 448	2 959	3 774	1 819	1 955	Другие страны
Германия	307	971	-664	212	818	-606	169	1 206	-1 037	Германия
Израиль	52	104	-52	53	106	-53	47	80	-33	Израиль
Канада	32	130	-98	19	168	-149	21	92	-71	Канада
Моңғолия	1 939	13	1 926	329	17	312	337	30	307	Монголия
Түркия	376	12	364	334	11	323	368	9	359	Турция
АҚШ	73	196	-123	65	137	-72	50	158	-108	США
Греция	15	3	12	13	1	12	16	4	12	Греция
Латвия	5	1	4	10	4	6	9	1	8	Латвия
Литва	12	8	4	14	1	13	12	7	5	Литва
Эстония	1	2	-1	3	-	3	-	1	-1	Эстония
Грузия	337	11	326	294	6	288	185	10	175	Грузия
басқасы	3 853	164	3 689	3 035	177	2 858	2 534	204	2 330	другие
елді көрсет- пегендер	18	2	16	26	2	24	26	17	9	не указавшие страну

2.5 2013 жылы туғандардың күтілетін орташа өмір ұзақтығы Средняя ожидаемая продолжительность жизни при рождении в 2013г.

жас саны

число лет

	Барлық халық Все население	Әйелдер Женщины	Ерлер Мужчины
Қазақстан Республикасы	70,45	75,06	65,75
Ақмола	68,28	73,27	63,41
Ақтөбе	71,10	76,01	66,12
Алматы	70,71	75,00	66,66
Атырау	70,68	75,80	65,66
Батыс Қазақстан	70,21	75,32	65,11
Жамбыл	69,73	74,17	65,29
Қарағанды	68,98	74,03	63,74
Қостанай	69,59	74,70	64,49
Қызылорда	70,62	74,95	66,48
Маңғыстау	71,68	75,67	67,75
Оңтүстік Қазақстан	70,69	74,68	66,79
Павлодар	70,19	74,97	65,12
Солтүстік Қазақстан	68,08	73,90	62,58
Шығыс Қазақстан	69,49	74,89	64,16
Астана қаласы	74,29	77,53	70,63
Алматы қаласы	73,65	77,74	68,95

2.6 2013 жылы себептердің жіктелімі бойынша өлім-жітім Смертность по классам причин в 2013г.

Өлім себептерінің жіктелімі	Өлгендер саны, адам Число умерших, человек			Өлім-жітім коэффициенті, 100000 адамға шаққанда Коэффициент смертности, на 100000 человек			Классы причин смерти
	барлығы всего	оның ішінде в том числе		барлығы всего	оның ішінде в том числе		
		әйелдер женщи- ны	ерлер мужчи- ны		әйелдер женщи- ны	ерлер мужчи- ны	
Барлығы	135 950	61 146	74 804	798,05	693,78	909,82	Всего
соның ішінде:							в том числе:
қан айналымы							болезни системы
жүйесінің аурулары	35 332	15 290	20 042	207,40	173,49	243,77	кровообращения
жазатайым							несчастные
оқиғалар, улану							случаи, отравления
және жарақаттану	16 329	3 656	12 673	95,85	41,48	154,14	и травмы
жаңа өскін	17 211	7 911	9 300	101,03	89,76	113,11	новообразования
тыныс							
органдарының							болезни органов
аурулары	11 452	4 237	7 215	67,23	48,07	87,75	дыхания
ас қорыту							
органдарының							болезни органов
аурулары	10 787	4185	6 602	63,32	47,48	80,30	пищеварения
							инфекционные
							и паразитарные
жұқпалы және							болезни
паразиттік аурулар	1 760	571	1 189	10,33	6,48	14,46	и другие болезни
басқа аурулар	43 079	25 296	17 783	252,88	287,02	216,29	и другие болезни

2.7 Аналардың өлімі*

Материнская смертность*

	Жүкті, босанатын, босанған әйелдердің өлім саны, адам Число умерших беременных, рожениц, родильниц, человек	100000 тірі туғандарға шаққанда На 100000 родившихся жи- выми
2009	133	36,8
2010	84	22,7
2011	66	17,4
2012	52	13,5
2013	49	12,6

* Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінің деректері бойынша
По данным Министерства здравоохранения и социального развития Республики Казахстан

2.8 Нәресте өлімі

Младенческая смертность

тірі туған 1000 балаға шаққанда
1 жасқа дейінгі өлген балалар саны

число умерших детей до 1 года
на 1000 родившихся живыми

	Өлім коэффициенті Коэффициент смертности		
	барлығы всего	қыздар девочек	ұлдар мальчиков
2009	18,33	16,29	20,24
2010	16,58	14,53	18,51
2011	14,93	13,04	16,71
2012	13,48	11,82	15,05
2013	11,30	9,97	12,55

2.9 5 жасқа дейінгі балалар өлімі

Смертность детей в возрасте до 5 лет

1000 туғандарға шаққанда

на 1000 родившихся

	Өлім коэффициенті Коэффициент смертности		
	барлығы всего	қыздар девочек	ұлдар мальчиков
2009	21,43	19,06	23,66
2010	19,54	17,18	21,76
2011	18,01	15,84	20,05
2012	16,20	14,31	17,99
2013	14,04	12,31	15,67

2.10 Халықтың ауру топтары бойынша сырқаттанушылығы*

Заболеваемость населения по группам болезней*

	2009	2010	2011	2012	2013	
Диагнозы өмірінде бірінші рет қойылып, тіркелген аурулар саны – барлығы, мың оқиға	9 572,5	9 480,1	9 305,3	9 263,6	9 191,3	Число зарегистрированных заболеваний с впервые установленным диагнозом – всего, тыс. случаев
одан: жұқпалы және паразиттік аурулар	293,6	283,3	287,0	288,1	280,0	из них: инфекционные и паразитарные болезни

	2009	2010	2011	2012	2013	
жаңа өскін	77,8	75,0	77,0	81,3	81,3	новообразования
эндокриндік аурулар,						эндокринные болезни,
тамақтану мен зат						расстройства питания и
алмасудың бұзылуы	164,8	162,1	158,0	162,5	164,0	обмена веществ
қан, қан жасау						болезни крови,
органдарының аурулары						кроветворных органов и
және иммунды						отдельные нарушения с
механизмді шарпыған						вовлечением иммунного
жекелеген ауытқулар	392,7	397,4	392,9	389,9	386,7	механизма
психиканың бұзылуы						психические
және мінез-құлықтың						расстройства и
бұзылуы	19,8	20,0	18,9	17,1	15,4	расстройства поведения
						психические
психикаға әсер ететін						расстройства и
күшті дәрі-дәрмектерді						расстройства
қолданудан болған						поведения, связанные
психиканың және мінез-						с употреблением
құлықтың бұзылуы	60,6	57,2	54,8	52,3	47,4	психоактивных веществ
						болезни нервной
жүйке жүйесі аурулары	376,4	353,5	323,7	322,8	318,5	системы
көз бен оның қосалқы						болезни глаза и его
мүшелерінің аурулары	443,4	436,2	431,7	416,2	416,1	придаточного аппарата
құлақ пен емізік тәрізді						болезни уха и
өсіндінің аурулары	280,7	273,6	253,5	256,1	253,1	сосцевидного отростка
қан айналымы жүйесінің						болезни системы
аурулары	361,9	340,6	377,1	412,1	419,6	кровообращения
тыныс алу мүшелерінің						болезни органов
аурулары	3 903,6	3 848,3	3 854,4	3 851,3	3 843,4	дыхания
ас қорыту мүшелерінің						болезни органов
аурулары	572,3	591,9	601,4	595,9	621,5	пищеварения
несеп-жыныс жүйесінің						болезни мочеполовой
аурулары	659,1	648,6	647,0	634,3	607,1	системы
жүктіліктің, босану мен						осложнения
туғаннан кейінгі кезеңнің						беременности, родов и
асқынуы	297,9	320,0	287,1	263,6	240,7	послеродового периода
тері мен шел						болезни кожи и
жасушасының аурулары	551,1	584,7	504,7	485,0	467,7	подкожной клетчатки
сүйек-бұлшық ет						болезни костно-
жүйесі мен дәнекер тін						мышечной системы и
аурулары	282,5	280,4	267,6	269,3	263,9	соединительной ткани
						врожденные аномалии
іштен ауытқулармен туу						(пороки развития),
(өсіп-жетілу кемістігі),						деформации и
деформациялар мен	33,5	34,0	36,7	37,8	36,7	хромосомные
хромосомдық бұзылулар						нарушения
симптомдар, белгілер						
және нормадан						симптомы, признаки и
ауытқулар	36,6	35,2	32,6	31,6	32,0	отклонения от нормы
жарақаттар және						
уланулар	635,6	616,5	596,2	592,2	593,6	травмы и отравления

* Бұл жерде және бұдан әрі Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінің деректері бойынша.
Здесь и далее по данным Министерства здравоохранения и социального развития Республики Казахстан.

**2.11 Халықтың жекелеген жұқпалы және паразиттік аурулармен
сырқаттанушылығы**
**Заболеемость населения отдельными инфекционными и паразитарными
болезнями**

мың оқиға						тыс. случаев
	2009	2010	2011	2012	2013	
Өткір ішек жұқпасы	20,7	21,6	18,7	16,7	14,7	Острые кишечные инфекции
Іш сүзегі және А, В, С қылауы	0,006	0,006	0,004	0,003	0,001	Брюшной тиф и паратифы А, В, С Салмонеллезные
Сальмонеллез жұқпалары	1,9	2,2	1,7	1,7	1,4	инфекции
Вирусты гепатит, барлығы	5,7	5,0	2,7	1,7	1,2	Вирусный гепатит, всего
Тұмау және өткір вирусты жұқпалар	1 475,1	1 081,3	1 187,3	1 045,5	895,0	Грипп и острые вирусные инфекции
Жәншау	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	Скарлатина
Күл ауруы	-	-	-	-	-	- Дифтерия
Көкжөтел	0,039	0,035	0,066	0,043	0,014	Коклюш
Сіреспе	0,003	-	0,003	0,001	0,001	Столбняк
Өткір полиомиелит	-	0,001	-	-	-	Полиомиелит острый
Қызылша	-	0,004	0,1	0,1	0,1	Корь

**2.12 Халықтың 100000 адамына шаққандағы халықтың жекелеген жұқпалы және
паразиттік аурулармен сырқаттанушылығы**
**Заболеемость населения отдельными инфекционными и паразитарными
болезнями в расчете на 100000 населения**

оқиға саны						число случаев
	2009	2010	2011	2012	2013	
Өткір ішек жұқпасы	129,7	132,4	113,1	99,2	86,4	Острые кишечные инфекции
Іш сүзегі және А, В, С қылауы	0,04	0,04	0,02	0,02	0,01	Брюшной тиф и паратифы А, В, С Салмонеллезные
Салмонеллез жұқпалары	11,9	13,4	10,5	9,9	8,2	инфекции
Вирусты гепатит, барлығы	36,1	30,7	16,3	10,3	6,8	Вирусный гепатит, всего
Тұмау және өткір вирусты жұқпалар	9 262,6	6 624,2	7 170,5	6 226,2	5 253,9	Грипп и острые вирусные инфекции
Жәншау	11,2	10,9	10,6	10,4	10,2	Скарлатина
Күл ауруы	-	-	-	-	-	- Дифтерия
Сіреспе	0,02	-	0,02	0,01	0,01	Столбняк
Қызылша	-	0,02	0,8	0,3	0,4	Корь

2.13 Туберкулезбен сырқаттанушылық
Заболеемость туберкулезом

халықтың 100000 адамына шаққандағы ауырғандар саны	число заболевших на 100000 населения				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	105,1	95,3	86,6	81,7	73,4
Ақмола	158,3	121,5	102,3	94,0	86,4
Ақтөбе	96,0	79,3	76,4	74,1	71,9
Алматы	90,9	80,8	75,8	76,7	70,5
Атырау	123,2	115,7	107,5	102,0	90,6
Батыс Қазақстан	105,5	95,7	86,0	76,7	66,5
Жамбыл	88,8	83,0	78,4	77,2	70,6
Қарағанды	96,9	89,9	82,5	78,9	75,0
Қостанай	115,9	110,0	107,3	103,1	86,9

	2009	2010	2011	2012	2013
Қызылорда	111,9	107,5	97,9	92,0	86,1
Маңғыстау	118,4	98,1	84,9	81,2	76,9
Оңтүстік Қазақстан	78,1	74,3	67,1	63,0	59,5
Павлодар	112,4	98,0	91,1	88,8	81,1
Солтүстік Қазақстан	119,5	105,7	85,8	86,3	84,8
Шығыс Қазақстан	121,4	124,0	109,8	101,1	88,4
Астана қаласы	191,8	165,6	138,1	111,4	74,6
Алматы қаласы	75,4	70,1	68,5	63,4	55,9

2.14 Туберкулезден өлгендер Смертность от туберкулеза

халықтың 100000 адамына шаққандағы өлгендер саны

число умерших на 100000 населения

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	12,9	10,7	8,5	7,4	5,6
Ақмола	13,7	11,4	8,1	9,2	4,4
Ақтөбе	11,7	9,1	6,9	6,7	4,9
Алматы	4,9	4,7	3,7	3,5	2,2
Атырау	10,7	9,7	8,2	7,1	6,4
Батыс Қазақстан	14,6	10,9	8,0	7,0	4,8
Жамбыл	13,3	10,1	6,8	6,5	4,7
Қарағанды	20,6	15,7	12,6	9,4	9,3
Қостанай	15,6	11,1	10,7	10,2	7,6
Қызылорда	14,9	11,1	9,2	7,8	6,0
Маңғыстау	9,3	9,9	6,0	8,1	6,6
Оңтүстік Қазақстан	9,0	6,7	5,9	5,3	3,9
Павлодар	16,4	12,9	9,1	8,4	6,7
Солтүстік Қазақстан	21,0	18,6	11,8	7,9	6,7
Шығыс Қазақстан	21,4	18,5	16,6	12,7	10,3
Астана қаласы	10,0	10,2	8,3	6,7	2,9
Алматы қаласы	8,4	10,4	7,7	7,9	5,8

2.15 Тыныс алу мүшелерінің ауруымен сырқаттанушылық* Заболеемость болезнями органов дыхания*

халықтың 100000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

число заболевших на 100000 населения

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	24 512,7	23 575,3	23 277,3	22 936,3	22 561,6
Ақмола	21 171,2	19 795,6	22 728,9	23 204,4	23 199,3
Ақтөбе	18 751,2	17 642,6	18 118,4	18 304,6	17 225,3
Алматы	31 676,5	30 271,1	28 633,3	28 554,6	30 282,1
Атырау	11 532,8	11 154,0	11 497,0	10 975,0	10 670,7
Батыс Қазақстан	21 365,4	18 909,1	18 654,5	17 686,0	17 815,2
Жамбыл	23 911,7	23 420,7	23 581,5	22 725,0	22 499,3
Қарағанды	26 429,4	24 531,0	25 394,8	25 001,3	24 085,4
Қостанай	22 287,9	20 581,4	21 925,5	22 008,9	20 994,3
Қызылорда	19 535,3	18 951,7	18 289,4	17 710,1	17 195,4
Маңғыстау	17 806,8	18 735,5	21 253,1	20 965,9	19 978,7
Оңтүстік Қазақстан	14 181,9	14 931,9	14 389,4	13 718,1	13 523,2
Павлодар	33 391,2	34 287,1	33 420,7	32 635,2	33 820,9
Солтүстік Қазақстан	20 400,0	21 010,0	21 900,4	21 538,3	21 678,2
Шығыс Қазақстан	29 184,1	29 729,6	29 519,3	27 885,2	27 703,5
Астана қаласы	26 692,2	27 803,7	26 819,1	27 132,8	25 934,4
Алматы қаласы	40 563,5	34 654,4	31 028,5	32 112,1	29 075,5

* Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінің деректері бойынша
По данным Министерства здравоохранения и социального развития Республики Казахстан.

Смертность от болезней органов дыхания

халықтың 100000 адамына шаққандағы өлгендер саны

число заболевших на 100000 населения

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	48,1	43,6	52,3	57,3	67,2
Ақмола	59,4	53,9	76,9	71,7	74,0
Ақтөбе	28,3	26,7	34,5	59,5	59,3
Алматы	57,2	51,9	56,8	54,5	64,2
Атырау	12,4	10,3	20,3	19,8	35,1
Батыс Қазақстан	58,2	55,0	107,1	103,7	128,4
Жамбыл	38,2	30,4	31,4	42,2	44,1
Қарағанды	51,2	43,6	52,8	67,6	63,4
Қостанай	85,3	72,0	84,4	101,6	120,2
Қызылорда	40,1	36,8	40,5	33,9	52,4
Маңғыстау	30,0	21,4	19,1	20,7	23,9
Оңтүстік Қазақстан	42,5	36,7	34,5	35,8	35,7
Павлодар	44,1	45,1	65,9	76,6	88,3
Солтүстік Қазақстан	101,7	98,0	123,3	139,8	172,1
Шығыс Қазақстан	54,1	54,2	72,5	81,6	120,3
Астана қаласы	31,6	29,6	36,0	30,5	32,0
Алматы қаласы	30,8	33,0	29,6	34,0	47,1

Заболеваемость злокачественными новообразованиями*

халықтың 100000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

число заболевших на 100000 населения

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	182,6	181,2	183,0	190,6	193,9
Ақмола	211,6	220,0	213,7	233,6	248,5
Ақтөбе	158,6	165,3	169,1	173,9	179,1
Алматы	133,1	121,5	121,2	136,4	137,2
Атырау	127,7	130,5	133,2	124,4	140,5
Батыс Қазақстан	207,9	211,7	206,7	207,5	207,3
Жамбыл	116,5	124,6	130,8	129,5	139,9
Қарағанды	223,0	222,4	249,0	257,1	258,0
Қостанай	247,1	254,3	258,9	291,9	278,0
Қызылорда	135,3	138,9	143,3	139,6	138,0
Маңғыстау	119,7	83,7	106,0	113,9	123,6
Оңтүстік Қазақстан	96,8	94,1	98,7	93,3	98,6
Павлодар	271,4	270,4	264,5	301,5	301,9
Солтүстік Қазақстан	264,8	282,6	269,8	309,2	312,5
Шығыс Қазақстан	264,5	272,3	271,0	276,2	285,5
Астана қаласы	191,3	187,5	175,1	169,2	172,3
Алматы қаласы	234,3	241,0	235,1	245,2	247,9

* Бұл жерде және бұдан әрі Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінің деректері бойынша.
Здесь и далее по данным Министерства здравоохранения и социального развития Республики Казахстан.

2.18 Жас топтары бойынша анемиямен ауыру Заболеемость анемией по возрастным группам

халықтың 100000 адамына шаққандағы ауырғандар саны					число заболевших на 100000 населения	
Жас топтары	2009	2010	2011	2012	2013	Возрастные группы
Барлығы	2 286,4	2 295,2	2 237,1	2 190,8	2 093,0	Всего
0-14 жастағы балалар	5 303,6	5 011,7	4 905,2	4 732,3	4 390,8	Дети 0-14 лет
15-17 жастағы жасөспірімдер	3 602,6	3 880,4	4 308,4	4 326,3	4 402,6	Подростки 15-17 лет
18 және одан жоғары жастағы ересектер	1 150,5	1 240,0	1 158,6	1 144,4	1 113,0	Взрослые 18 лет и старше

2.19 Диспансерлік есепте тұрған анемиямен ауыратындар саны Число больных анемией состоящих на диспансерном учете

адам					человек	
Жас топтары	2009	2010	2011	2012	2013	Возрастные группы
Барлығы	326 179	351 321	349 907	341 975	325 410	Всего
0-14 жастағы балалар	185 192	199 818	197 340	184 289	174 756	Дети 0-14 лет
15-17 жастағы жасөспірімдер	23 861	26 942	26 049	24 909	23 045	Подростки 15-17 лет
18 және одан жоғары жастағы ересектер	117 126	124 561	126 518	132 777	127 609	Взрослые 18 лет и старше

2.20 Облыстар бойынша анемиямен сырқаттанушылық Заболеемость анемией по областям

халықтың 100000 адамына шаққандағы ауырғандар саны			число заболевших на 100000 населения			
	2009	2010	2011	2012	2013	
Қазақстан Республикасы	2 286,4	2 295,2	2 237,1	2 190,8	2 093,0	
Ақмола	1 050,9	929,8	983,7	940,5	958,9	
Ақтөбе	3 102,6	3 108,8	3 114,2	2 972,6	2 854,8	
Алматы	2 731,5	2 000,4	1 917,3	2 050,6	1 956,9	
Атырау	2 432,2	2 395,8	2 361,1	2 187,1	2 132,4	
Батыс Қазақстан	2 215,3	2 149,0	1 935,3	1 518,0	1 412,7	
Жамбыл	3 164,6	3 228,6	3 762,9	3 487,4	3 226,3	
Қарағанды	1 193,7	1 118,4	1 038,8	972,5	939,8	
Қостанай	932,5	945,7	850,6	740,9	748,2	
Қызылорда	6 563,7	5 928,0	5 108,3	5 022,3	4 850,2	
Манғистау	4 189,5	3 731,8	3 767,1	3 591,4	3 511,2	
Оңтүстік Қазақстан	2 760,4	3 212,0	3 212,5	3 211,2	3 154,9	
Павлодар	1 130,6	1 459,6	1 423,8	1 283,5	1 108,1	
Солтүстік Қазақстан	1 309,9	1 271,2	1 220,9	1 317,4	799,0	
Шығыс Қазақстан	1 483,9	1 674,1	1 448,3	1 269,1	1 216,7	
Астана қаласы	1 723,7	1 630,1	1 463,7	1 413,3	1 318,2	
Алматы қаласы	1 873,7	2 095,5	2 012,3	2 244,0	2 119,0	

2.21 2013 жылы экологиясы қолайсыз өңірлерде мен Алматы қаласы халқының сырқаттанушылығы

Заболеемость населения в экологически неблагополучных регионах и г. Алматы в 2013г.

халықтың 100000 адамына шаққандағы ауырғандар саны				число заболевших на 100000 населения		
	Қазақстан Республикасы	Шығыс Қазақстан	Қызылорда	Қарағанды	Алматы қ.	
Өршіген туберкулез	73,4	88,4	86,1	75,0	55,9	Активный туберкулез

	Қазақстан Республи- касы	Шығыс Қазақстан	Қызылорда	Қарағанды	Алматы қ.	
Қатерлі жаңа өскіндер	193,9	285,5	138,0	258,0	247,9	Злокачественные новообразования
Сүт безінің қатерлі жаңа өскіндері, адам	3 863	425	88	450	543	Злокачественные новообразования молочной железы, чел.
Алкогольді тұтыну салдарынан психика мен мінез- құлықтың бұзылуы	241,1	558,9	235,3	157,0	1 009,3	Психические и поведенческие расстройства в результате употребления алкоголя
Психика мен мінез- құлықтың бұзылуы	90,5	108,0	121,7	148,8	90,2	Психические и поведенческие расстройства

2.22 Балалардың алдын ала өгумен қамтылуы*

Охват детей профилактическими прививками*

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013	
БЦЖ ²⁾	101,5	102,0	101,8	103,7	108,2	БЦЖ ²⁾
ОПВ - 3 ³⁾	98,6	97,9	99,2	98,5	98,0	ОПВ-3 ³⁾
АКДС -3 ⁴⁾	98,3	98,9	98,6	98,1	98,1	АКДС-3 ⁴⁾
АДС - 3	98,4	99,0	98,7	98,2	98,1	АДС-3
Эпидемиялық паротит (2 жасқа дейінгілер)	99,3	99,5	100,5	99,5	104,5	Эпидемический паротит (в возрасте до 2 лет)
Қызылша (2 жасқа дейінгілер)	99,3	99,5	100,5	99,5	104,5	Корь (в возрасте до 2 лет)
БЦЖ бойынша екінші рет егу (7 жасқа дейін)	40,1	40,7	43,2	50,7	52,4	Ревакцинация по БЦЖ (в возрасте до 7 лет)
Қызылшаға қарсы екінші рет егу	99,1	99,6	100,7	97,0	99,3	Ревакцинация кори
ВГВ-3 ⁵⁾	98,8	99,2	99,0	98,7	98,8	ВГВ-3 ⁵⁾

¹⁾ Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитетінің деректері бойынша % балалар, иммунитетке қарсы
По данным Комитета по защите прав потребителей Министерства национальной экономики Республики Казахстан процентов детей, иммунизированных против:

²⁾ БЦЖ- туберкулезге;
БЦЖ – туберкулеза;

³⁾ ОПВ-3 – полиомиелитке қарсы курстың толық вакцинациясы;
ОПВ-3 – законченная вакцинация курса против полиомиелита

⁴⁾ АКДС-3 – құл ауру, көкжөтел және сіреспеге;
АКДС-3 – дифтерия, коклюша, и столбняк;

⁵⁾ ВГВ-3 – В вирусы гепатитіне қарсы егілген балалар санының пайызы.
ВГВ-3 – против вирусного гепатита В

2.23 2013 жылы 0-14 жастағы балаларды алдын ала қарау нәтижесі*
Результаты профилактических осмотров детей в возрасте 0-14 лет в 2013г.*

	1000 баланы қарау кезінде анықталғаны На 1000 осммотренных детей выявлено			
	есту қабілетінің төмендеуі с понижением остроты слуха	көру қабілетінің төмендеуі с понижением остроты зрения	омыртқалардың қисаюы со сколиозом	мүсіннің бұзылуы с нарушением осанки
Қазақстан				
Республикасы	1,6	18,0	2,2	3,6
Ақмола	0,9	16,8	1,6	3,1
Ақтөбе	1,1	11,6	1,3	4,5
Алматы	1,3	8,8	1,2	3,4
Атырау	1,3	22,4	0,6	0,7
Батыс Қазақстан	1,4	21,2	2,7	0,7
Жамбыл	0,7	5,9	0,7	1,1
Қарағанды	4,2	44,1	3,3	5,3
Қостанай	2,1	20,4	2,7	2,5
Қызылорда	6,1	14,2	2,0	1,1
Маңғыстау	1,2	5,6	1,4	3,6
ОңтүстікҚазақстан	2,8	53,5	3,7	5,3
Павлодар	1,0	29,6	10,4	14,0
Солтүстік Қазақстан	1,3	12,9	3,0	5,3
Шығыс Қазақстан	0,8	20,5	2,5	2,4
Астана қаласы	0,4	28,9	0,8	3,4
Алматы қаласы	1,1	24,6	2,8	4,2

* Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінің деректері бойынша-
По данным Министерства здравоохранения и социального развития Республики Казахстан.

2.24 Зиянды және қауіпті еңбек жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлердің саны

Численность работников занятых во вредных и опасных условиях труда

адам						человек
	2009	2010	2011	2012	2013	
Қызметкерлер саны, барлығы	1 423 629	1 465 971	1 521 561	1 754 422	1 789 421	Численность работников, всего
одан:						из них:
санитарлық-гигиеналық талаптарға сай келмейтін жағдайларда жұмыс істейтіндер	324 921	323 154	346 554	368 775	376 367	занятые в условиях, не отвечающих санитарно-гигиеническим требованиям
одан:						из них:
шу мен дірілдің жоғары деңгейінің жағдайында жұмыс істейтіндер	124 316	124 806	135 285	142 500	153 894	работающие под воздействием повышенного уровня шума и вибрации
ШРШ-дан асатын, жоғары жұмыс орнының шаңдатылған және газ жайлаған жағдайында жұмыс істейтіндер	135 909	130 253	130 932	136 203	132 090	повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК

	2009	2010	2011	2012	2013	
қолайсыз температуралық режимде ауыр физикалық еңбекпен шұғылданатындар қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін жабдықтарда жұмыс істейтіндер	51 122	53 210	55 346	65 897	68 329	неблагоприятного температурного режима занятые тяжелым физическим трудом работающие на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности
	928	908	575	981	1 254	

2.25 Қызметкерлердің жалпы санындағы үлес салмағы

Удельный вес в общей численности работников

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қызметкерлер саны, барлығы	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Численность работников, всего
одан:						из них:
санитарлық-гигиеналық талаптарға сай келмейтін жағдайларда жұмыс істейтіндер	22,8	22,0	22,8	21,0	21,0	занятые в условиях, не отвечающих санитарно-гигиеническим требованиям
одан:						из них:
шу мен дірілдің жоғары деңгейінің жағдайында жұмыс істейтіндер ШРШ-дан асатын, жоғары жұмыс орнының шаңдатылған және газ жайлаған жағдайында жұмыс істейтіндер	8,7	8,5	8,9	8,1	8,6	работающие под воздействием повышенного уровня шума и вибрации повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК
қолайсыз температуралық режимде ауыр дене еңбегімен шұғылданатындар	9,5	8,9	8,6	7,8	7,4	неблагоприятного температурного режима
	3,6	3,6	3,6	3,8	3,8	занятые тяжелым физическим трудом
қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін жабдықтарда жұмыс істейтіндер	3,6	4,1	4,1	4,1	4,5	работающие на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности
	0,1	0,1	-	0,1	0,1	

2.26 2013 жылы зиянды және қауіпті еңбек жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлердің саны
Численность работников занятых во вредных и опасных условиях труда в 2013г.

адам	Қызметкерлер саны, барлығы Численность работников, всего	одан из них					ауыр дене еңбегімен шұғылданатын қызметкерлер занятые тяжелым физическим трудом	қауіпсіздік таптарына сай келмейтін жабдықтарда жұмыс істейтін қызметкерлер работающие на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности
		санитарлық-гигиеналық талаптарға (нормаларға) сай келмейтін жағдайларда жұмыс істейтін қызметкерлер занятых в условиях, не отвечающих санитарно-гигиеническим требованиям (нормам)	одан, зиянды және қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істейтіндер из них, работающих под воздействием			колайсыз температура-лы жағдайларда жұмыс істейтіндер повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК		
			шү мен дірілдің жоғары деңгейінде жұмыс істейтіндер повышенного уровня шума и вибрации	ШРШ-дан асатын, жоғары жұмыс орнының шанда-тылған және газ жайлаған жағдайында жұмыс істейтіндер	темпера-турного режима			
Өнеркәсіп, барлығы оның ішінде: кен өндіру өнеркәсібі және қарьерлерді қазу	701 148 202 785	240 710 84 111	115 701 45 776	108 700 37 544	47 945 12 585	47 881 28 928	548 48	Промышленность, всего в том числе: горнодобывающая промышленность и разработка карьеров
өңдеу өнеркәсібі	348 991	107 039	47 785	52 122	24 893	15 116	428	обрабатывающая промышленность
электрмен жабдықтау , газ, бу беру және ауа баптау	108 967	38 366	18 179	15 847	9 445	2 908	55	электрооборудование, подача газа, пара и воздушное кондиционирование
сумен жабдықтау; көріз жүйесі, қалдықтардың жиналуын және таратылуын бақылау	40 405 204 026	11 194 22 930	3 961 9 127	3 187 7 935	1 022 7 361	929 10 097	17 26	водоснабжение; канализационная система, контроль над сбором и распределением отходов
Құрылыс	224 292	45 862	25 153	9 434	9 771	16 381	150	Строительство
Көлік және қоймалау	70 360	2 842	463	653	502	202	-	Транспорт и складирование
Ақпарат және байланыс								Информация и связь

	Қызметкерлер саны, барлығы Численность работников, всего	санитарлық-гигиеналық талаптарға (нормаларға) сай келмейтін жағдайларда жұмыс істейтін қызметкерлер занытх в условиях, не отвечающих санитарно-гигиеническим требованиям (нормам)	одан из них					ауыр дене еңбегімен шұғылданатын қызметкерлер занытытяжелым физическим трудом	қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін жабдықтарда жұмыс істейтін қызметкерлер жұмысшыларға наоборудовании, не отвечающим требованиям безопасности	Профессиональная, научная и техническая деятельность Здравоохранение и социальные услуги		
			одан, зиянды және қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істейтіндер из них, работающих под воздействием		колайсыз температуралық режимде небаглотного температурного режима	1 744	597				1 124	179
			шу мен дірілдің жоғары деңгейінің жағдайында повышенного уровня шума и вибрации	ШРШ-дан асатын, жоғары жұмыс орнының шаңда-тылған және газ жайлаған жағдайында жұмыс істейтіндер повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК								
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	86 810	8 011	1 026	1 744	597	1 124	179					
	372 765	49 918	880	1 270	727	3 369	351					

2.27 Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны
Численность пострадавших от несчастных случаев связанных с трудовой деятельностью

	2009	2010	2011	2012	2013	
Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны, барлығы, адам	2 589	2 844	2 817	2 894	2 623	Численность пострадавших от несчастных случаев, связанных с трудовой деятельностью, всего, человек
одан өлімге әкелгені	302	322	283	262	266	из них со смертельным исходом
Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны, 1000 адамға шаққанда, адам	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	Численность пострадавших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью на 1 000 работающих, человек
одан өлімге әкелгені	0,07	0,08	0,06	0,06	0,06	из них со смертельным исходом

2.28 Жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің санын қызмет түріне қарай бөлу
Распределение числа пострадавших от несчастных случаев в соответствии с родом занятий

адам						человек
Топтардың атауы	2009	2010	2011	2012	2013	Наименование групп
Қорғаныс күштері	5	7	9	4	1	Вооруженные силы
Билік және басқару органдарының басшылары (өкілдері) және барлық деңгейдегі басқармалар, ұйымдардың басшыларын қосқанда	32	47	36	35	42	Руководители (представители) органов власти и управления всех уровней, включая руководителей организаций
Біліктілігі жоғары деңгейдегі мамандар	164	154	123	148	122	Специалисты высшего уровня квалификации
Біліктілігі орта деңгейдегі мамандар (қосалқы қызметкерлер)	255	237	234	256	220	Специалисты среднего уровня квалификации (вспомогательный персонал)
Ақпарат дайындау, құжаттарды ресімдеу, есеппен және қызмет көрсетумен шұғылданатын қызметкерлер	33	27	35	26	27	Служащие, занятые подготовкой информации, оформлением документации, учетом и обслуживанием
Қызмет көрсету саласының, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының, сауда және соған ұқсас қызмет түрлерінің қызметкерлері	107	122	130	132	92	Работники сферы обслуживания, жилищно-коммунального хозяйства, торговли и родственных видов деятельности
Ауыл, орман, аң аулау шаруашылығының, балық өсіру және балық аулау шаруашылығының білікті қызметкерлері	44	28	41	37	48	Квалифицированные работники сельского, лесного, охотничьего хозяйств, рыболовства и рыболовства

Топтардың атауы	2009	2010	2011	2012	2013	Наименование групп
Ірі және шағын өнеркәсіп ұйымдарының, көркем кәсіпшіліктің, құрылыстың, көліктің, байланыстың, геологияның және жер қойнауын барлаудың білікті мамандары	1 401	1 521	1 419	1 406	1 227	Квалифицированные рабочие крупных и мелких промышленных организаций, художественных промыслов, строительства, транспорта, связи, геологии и разведки недр
Қондырғылар мен машиналардың операторлары, аппаратшылар, машинистер және слесарь-құрастырушылар	288	383	401	444	453	Операторы, аппаратчики, машинисты установок и машин и слесари - сборщики
Біліксіз жұмысшылар	260	318	389	406	391	Неквалифицированные рабочие

2.29 Жазатайым оқиғалар себебінен зардап шеккендердің саны
Численность пострадавших от несчастных случаев по причинам несчастных случаев

адам						человек
Жазатайым оқиғалардың себептері	2009	2010	2011	2012	2013	Причины несчастных случаев
Конструктивтік кемшіліктер, машиналардың, механизмдердің, жабдықтардың, санитарлық-техникалық қондырғылардың жетілдірілмегендігі, жеткіліксіз беріктілігі	32	-	-	-	-	Конструктивные недостатки, несовершенство, недостаточная надежность машин, механизмов, оборудования, санитарно-технических установок
Машиналар, механизмдердің және жабдықтардың конструктивтік кемшіліктері	-	30	19	26	48	Конструктивные недостатки машин, механизмов и оборудования
Ақаулы машиналарды, механизмдерді, жабдықтарды, санитарлық-техникалық қондырғыларды пайдалану	25	-	-	-	29	Эксплуатация неисправных машин, механизмов, оборудования, санитарно-технических установок
Ақаулы машиналарды, тетіктерді және жабдықтарды пайдалану	-	25	30	36	-	Эксплуатация неисправных машин, механизмов и оборудования
Технологиялық процестердің жетілдірілмеуі	10	-	-	-	-	Несовершенство технологических процессов
Технологиялық процестердің бұзылуы	95	41	31	40	24	Нарушение технологических процессов
Көлік құралдарын пайдалану кезінде қауіпсіздік талаптарының сақталмауы	67	48	66	62	75	Нарушение требований безопасности при эксплуатации транспортных средств
Жол қозғалысы ережесін бұзу	138	207	187	171	158	Нарушение правил дорожного движения
Теміржол қозғалысы ережелерінің бұзылуы	-	7	7	7	1	Нарушение правил железнодорожного движения

Жазатайым оқиғалардың себептері	2009	2010	2011	2012	2013	Причины несчастных случаев
Әуежол қозғалысы ережелерінің бұзылуы	-	-	1	1	4	Нарушение правил воздушно-транспортного движения
Өндіріс жұмыстарының қанағаттанарлықсыз ұйымдастырылуы	190	220	254	320	296	Неудовлетворительная организация производства работ
Ғимараттардың, құрылыстардың қанағаттанарлықсыз техникалық жай-күйі, аумақтардың ұсталуы, жұмыс орындарының ұйымдастырылуындағы кемшіліктер	90	76	62	82	61	Неудовлетворительное техническое состояние зданий, сооружений, содержание территорий и недостатки в организации рабочих мест
Еңбектің қауіпсіз тәсілдерін оқытудағы кемшіліктер	92	53	78	68	43	Недостатки в обучении безопасным приемам труда
Жеке қорғау құралдарын қолданбау	43	-	-	-	-	Неприменение средств индивидуальной защиты
Жеке қорғаныш құралдарымен қамтамасыз етілмеуі немесе қолданбауы	-	64	46	52	21	Необеспеченность или неприменение средств индивидуальной защиты
Ұжымдық қорғау құралдарын қолданбау	23	-	-	-	-	Неприменение средств коллективной защиты
Ұжымдық қорғаныш құралдарымен қамтамасыз етілмеуі	-	6	7	3	2	Необеспеченность средствами коллективной защиты
Еңбек және өндірістік тәртіпті бұзу	75	50	56	38	36	Нарушение трудовой дисциплины и производственной
Жұмыс істеушіні мамандығынсыз пайдалану	7	-	-	-	-	Использование работающего не по специальности
Жұмыс аймағындағы ауаның шамадан тыс тозаңдануы мен газдануы	14	11	14	5	16	Повышенная запыленность и загазованность воздуха рабочей зоны
Шудың жоғары деңгейі	2	-	1	-	9	Повышенный уровень шума
Дірілдің жоғары деңгейі	-	1	-	-	6	Повышенный уровень вибрации
Ылғалдылықтың жоғарылауы, төмендеуі, ауаның қозғалысы	2	-	-	-	-	Повышенная, пониженная влажность, подвижность воздуха
Иондаушы сәулелердің жоғары деңгейі	-	-	-	1	1	Повышенный уровень ионизирующих излучений
Жұқпалы ауру көздерімен қарым-қатынас	-	-	-	2	1	Контакт с источниками инфекционных заболеваний
Адам ағзасына денеге түсетін ауыр салмақтың әсер етуі	4	8	5	3	10	Воздействие на организм человека физических перегрузок
Санитарлық-техникалық қондырғылардың жоқтығы	3	-	-	-	-	Отсутствие санитарно-технических установок
Белгіленген еңбек режимін бұзу	11	12	8	17	6	Нарушение установленного режима труда
Еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі ережелерін бұзу	-	348	338	348	323	Нарушение правил безопасности и охраны труда

Жазатайым оқиғалардың себептері	2009	2010	2011	2012	2013	Причины несчастных случаев
Апат	55	70	81	62	79	Аварии
Зардап шегушінің дәрекі абайсыздығы	920	774	882	941	822	Грубая неосторожность пострадавшего
Өзгелер	259	132	74	88	87	Прочие

2.30 Жазатайым оқиғалар себебінен өлгендер саны Численность погибших от несчастных случаев по причинам

адам

человек

Жазатайым оқиғалардың себептері	2009	2010	2011	2012	2013	Причины несчастных случаев
Конструктивтік кемшіліктер, машиналардың, механизмдердің, жабдықтардың, санитарлық-техникалық қондырғылардың жетілдірілмегендігі, жекіліксіз біріктілігі	5	-	-	-	-	Конструктивные недостатки, несовершенство, недостаточная надежность машин, механизмов, оборудования, санитарно-технических установок
Машиналар, механизмдердің және жабдықтардың конструктивтік кемшіліктері	-	1	5	2	5	Конструктивные недостатки машин, механизмов и оборудования
Ақаулы машиналарды, механизмдерді, жабдықтарды, санитарлық-техникалық қондырғыларды пайдалану	2	-	-	-	-	Эксплуатация неисправных машин, механизмов, оборудования, санитарно-технических установок
Ақаулы машиналарды, тетіктерді және жабдықтарды пайдалану	-	2	6	5	2	Эксплуатация неисправных машин, механизмов и оборудования
Технологиялық процестердің жетілдірілмеуі	1	-	-	-	-	Несовершенство технологических процессов
Технологиялық процестердің бұзылуы	15	4	1	8	4	Нарушение технологических процессов
Көлік құралдарын пайдалану кезінде қауіпсіздік талаптарының сақталмауы	19	11	13	12	17	Нарушение требований безопасности при эксплуатации транспортных средств
Жол қозғалысы ережесін бұзу	18	53	35	25	22	Нарушение правил дорожного движения
Өндіріс жұмыстарының қанағаттанарлықсыз ұйымдастырылуы	34	40	35	41	50	Неудовлетворительная организация производства работ
Ғимараттардың, құрылыстардың техникалық қанағаттанарлықсыз жай-күйі, аумақтардың ұсталуы, жұмыс орындарының ұйымдастырылуындағы кемшіліктер	11	11	5	6	2	Неудовлетворительное техническое состояние зданий, сооружений, содержание территорий и недостатки в организации рабочих мест
Еңбектің қауіпсіз тәсілдерін оқытудағы кемшіліктер	11	7	6	7	3	Недостатки в обучении безопасным приемам труда
Жеке қорғау құралдарын қолданбау	8	-	-	-	-	Неприменение средств индивидуальной защиты

Жазатайым оқиғалардың себептері	2009	2010	2011	2012	2013	Причины несчастных случаев
Жеке қорғаныш құралдарымен қамтамасыз етілмеуі немесе қолданбауы	-	7	7	5	4	Необеспеченность или неприменение средств индивидуальной защиты
Ұжымдық қорғау құралдарын қолданбау	6	-	-	-	-	Неприменение средств коллективной защиты
Ұжымдық қорғаныш құралдарымен қамтамасыз етілмеуі	-	1	-	-	-	Необеспеченность средствами коллективной защиты
Еңбек және өндірістік тәртіпті бұзу	14	9	10	6	5	Нарушение трудовой и производственной дисциплины
Жұмыс істеушіні мамандығынсыз пайдалану	1	-	-	-	-	Использование работающего не по специальности
Жұмыс аймағындағы ауаның шамадан тыс тозандануы мен газдануы	6	4	-	1	6	Повышенная запыленность и загазованность воздуха рабочей зоны
Шудың жоғары деңгейі	2	-	-	-	4	Повышенный уровень шума
Дірілдің жоғары деңгейі	-	1	-	-	-	Повышенный уровень вибрации
Адам ағзасына денеге түсетін ауыр салмақтың әсер етуі	-	2	1	3	-	Воздействие на организм человека физических
Белгіленген еңбек режимін бұзу	1	1	2	1	1	перегрузок
Еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі ережелерін бұзу	-	45	50	43	-	Нарушение установленного режима труда
Апат	12	22	18	12	17	Нарушение правил безопасности и охраны труда
Зардап шегушінің дәрекі абайсыздығы	97	84	76	75	73	Аварии
Өзгелер	39	17	13	10	10	Грубая неосторожность пострадавшего
						Прочие

2.31 Кәсіптік аурулардан зардап шеккендердің саны Численность пострадавших от профессиональных заболеваний

	2009	2010	2011	2012	2013	
Кәсіби аурулармен (улану) бірінші рет анықталғандар саны, барлығы адам	432	661	570	521	465	Численность лиц, с впервые установленным профессиональным заболеванием (отравлением) - всего, человек
одан ауру түрлері бойынша ауру оқиғаларының саны:						из них число случаев заболеваний по видам заболеваний:
Ұлпаның селдіреу түріндегі сүйектің құлдырауы	-	-	-	-	1	токсическое поражение костей в виде остеопорозов
басқа да органикалық емес заттардың улағыш әсері	12	26	28	24	22	токсическое действие других неорганических веществ
бруцеллез	-	-	-	-	1	бруцеллез
Қолдардың (ангионевроз) вегативті сенсорлы полиневропатиясы	-	-	-	-	13	Вегетативно-сенсорная (ангионевроз) полиневропатия рук

	2009	2010	2011	2012	2013	
химиялық заттардың, газдардың, түтіндердің және булардың салдарынан болған бронхит, пневмонит басқа гастриттер тері аурулары: эпидермоз, жұқпалы дерматит, фотодерматит, онехиялар, паранехиялар, улағыш меланодермия, майлы фолликулит	1	42	28	24	55	бронхит и пневмонит, вызванный химическими веществами, газами, дымами и парами 1 другие гастриты болезни кожи: эпидермоз, контактный дерматит, фотодерматит, онехии, паранехии, токсическая меланодермия, масляные фолликулиты токсическое действие
металдардың улағыш әсері басқа металдардың көмір өндіруші пневмокиозы	-	-	1	-	-	- металлов - других металлов
құрамында кремний бар шаңның салдарынан болған пневмокиоз	4	-	11	6	2	Пневмокиоз угольщика Пневмокиоз, вызванный пылью, содержащей кремний
басқа да органикалық шаңның салдарынан болған пневмокиоз	26	21	97	86	56	Пневмокиоз, вызванный другой неорганической пылью
туберкулезге қатысты пневмокиоз	-	1	2	1	13	Пневмокиоз, связанный с туберкулезом
кәсіби бронхит (шаңды, улы-шаңды), обструктивті және обструктивті емес бронхитті қоса	135	189	70	86	126	Профессиональный бронхит (пылевой, токсико-пылевой), включая необструктивный и обструктивный
басқа созылмалы синуситтер	-	2	-	-	-	Другие хронические синуситы
дірілді ауру құлақтың екі жақты нейросонсорлық мүкістігі	35	74	69	101	60	Вибрационная болезнь Двухсторонняя нейросенсорная тугоухость
құлақтың аралас кондуктивті екі жақты нейросонсорлық мүкістігі	36	108	142	81	96	Смешанная кондуктивная и нейросенсорная тугоухость
қолдардың вегетативті – сенсорлық (ангионевроз) полиневропатиясы	-	3	-	6	4	двухсторонняя Вегетативно-сенсорная (ангионевроз)
шеткі беттердің мононевропатиясы	24	61	31	17	-	полиневропатия рук Мононевропатия верхних конечностей
басқа полиневропатиялар	-	4	-	-	-	- конечностей
басқа анықталған полиневропатиялар	-	-	1	2	-	- Другие полиневропатии Другие уточненные полиневропатии
қабынба неврпатия	-	-	31	17	-	Воспалительная полиневропатия
басқа мононевропатиялар коксартроз (ұршық буынының артрозы)	-	7	-	-	-	полиневропатия Другие мононевропатии
гонартроз (тізе буынының артрозы)	-	-	-	11	-	Коксартроз (артроз тазобедренного сустава)
басқа артроздар тізенің ішкі буынының зақымдануы	-	1	-	-	-	Гонартроз (артроз коленного сустава)
	1	9	5	2	-	- сустава)
	1	15	37	45	64	Другие артрозы Внутриуставные поражения колена
	2	-	-	-	-	- колена

	2009	2010	2011	2012	2013	
басқа айдарларда жіктелмеген буындардың басқа зақымданулары мойын бөлімінің омыртқа аралық дискілерінің зақымдануы	-	-	-	1	-	Другие поражения суставов, не классифицированные в других рубриках
басқа бөліктердің омыртқа аралық дискілерінің зақымдануы	-	-	-	1	-	Поражения межпозвоночных дисков шейного отдела
Басқа айдарда жіктелген аурулардың сүйек ұлпасының селдіреуі бактериялық және гистологиялық дәлелденген тыныс алу органдарының туберкулезі	178	145	203	249	237	Поражения межпозвоночных дисков других отделов
Басқа өткір вирустық гепатиттері	-	-	-	-	1	Остеопороз при болезнях, классифицированных в других рубриках
демікпе	1	-	5	1	2	Туберкулез органов дыхания, подтвержденный бактериологически и гистологически
Астматикалық статусы	-	-	-	-	3	туберкулез органов дыхания, не подтвержденный бактериологически или гистологически
басқа да сүйек-буын жүйелерінің және дәнекер тіннің табылған деформациялары	31	49	35	35	14	другие острые вирусные гепатиты
дорсалгия	-	-	-	2	-	астма
аяқ веналарының күйіктен дерматофития	-	1	-	-	-	3 астматический статус
остеонекроз	-	4	-	-	-	другие приобретенные деформации костно-мышечной системы и соединительные ткани
аяқ веналарының ойық жаралары варикоздық кеңеюі	-	-	1	-	-	дорсалгия
басқа және тыныс мүшесі және көкірек ішіндегі органдардың дәл емес белгі қойылған оқшау бөліктерінің қатерлі жаңа түзілімі	-	-	-	-	1	варикозное расширение вен нижних конечностей с язвой
лимфоидтық лейкоз(лимфолейкоз)	-	-	1	-	-	дерматофития
басқа да газ, шаң, булардың уытты әсері	-	-	-	-	1	остеонекроз
						варикозное расширение вен нижних конечностей с воспалением злокачественное новообразование других и неточно обозначенных локализаций органов дыхания и внутригрудных органов
						лимфоидный лейкоз(лимфолейкоз)
						токсическое действие других газов, дымов и паров

2.32 Жол апатынан болған өлім көрсеткіштері Смертность от дорожно-транспортных происшествий

	Өлгендер саны, адам Число умерших, человек					100000 адамға на 100000 человек				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан										
Республикасы	3 304	3 398	3 215	3 181	3 233	20,53	20,82	19,42	18,94	18,98
Ақмола	170	146	115	106	121	23,07	19,89	15,70	14,48	16,48

	Өлгендер саны, адам Число умерших, человек					100000 адамға на 100000 человек				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Ақтөбе	130	113	110	135	154	17,10	14,67	14,07	17,07	19,19
Алматы	522	456	506	509	551	28,68	24,59	26,76	26,40	28,03
Атырау	16	20	111	112	111	3,11	3,80	20,65	20,40	19,77
Батыс Қазақстан	101	88	105	118	116	16,80	14,52	17,20	19,18	18,69
Жамбыл	313	335	319	290	289	30,46	32,20	30,35	27,29	26,83
Қарағанды	244	274	223	289	266	18,15	20,30	16,46	21,25	19,47
Қостанай	100	106	102	104	118	11,30	12,01	11,58	11,82	13,40
Қызылорда	118	144	129	136	133	17,27	20,73	18,25	18,89	18,14
Маңғыстау	82	112	90	91	116	16,64	21,80	16,82	16,34	20,08
Оңтүстік										
Қазақстан	747	825	704	590	609	30,03	32,49	27,13	22,26	22,50
Павлодар	136	122	127	111	98	18,30	16,37	17,01	14,84	13,05
Солтүстік										
Қазақстан	81	105	73	76	64	13,61	17,77	12,45	13,07	11,08
Шығыс Қазақстан	244	252	225	227	221	17,46	18,03	16,11	16,28	15,86
Астана қаласы	90	98	74	83	106	14,35	14,56	10,28	10,91	13,31
Алматы қаласы	210	202	202	204	160	15,26	14,41	14,11	13,95	10,73

2.33 Табыстың біркелкі бөлінбеуі Неравномерность распределения доходов

пайызбен

в процентах

	Табысы төмен халық үлесі* Доля населения с доходами ниже*		Кедейліктің терендігі* (ең төменгі күнкөріс деңгейінің ша- масы бойынша) Глубина бедно- сти (по величине прожиточного минимума)*	Кедейліктің өткірлігі* (ең төменгі күнкөріс деңгейінің ша- масы бойынша) Острота бедно- сти (по величине прожиточного минимума)*	Халықтың 20%-ы топтары бойынша Джини коэффициенті Козффициент Джини по 20% группам насе- ления	Халықтың 10%-ы ең жоғары және ең төмен табыстары барларының ара қатынасы Соотношение доходов 10% наи- более и наименее обеспеченного на- селения, раз
	ең төменгі күнкөріс деңгейінен величины прожиточ- ного мини- мума	азық-түлік қоржыны құнынан стоимости про- довольственной корзины				
2009	8,2	0,6	1,3	0,3	0,254	5,3
2010	6,5	0,4	1,1	0,3	0,265	5,7
2011	5,5	0,5	0,9	0,3	0,276	6,1
2012	3,8	0,2	0,5	0,1	0,271	5,8
2013	2,9	0,1	0,4	0,1	0,263	5,6

* Бұл жерде және бұдан әрі деректер табыс эквиваленттілігі шәкілін қолдану арқылы алынған.
Здесь и далее данные получены с использованием шкалы эквивалентности доходов.

2.34 Ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен тұтынуға жұмсалған табыстары бар халық үлесі Доля населения, имеющего доходы, использованные на потребление, ниже величины прожиточного минимума

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	8,2	6,5	5,5	3,8	2,9
Ақмола	5,9	4,4	6,2	3,9	3,9
Ақтөбе	6,3	6,0	2,4	2,4	2,0
Алматы	15,5	6,6	3,4	3,2	2,0
Атырау	10,0	5,9	5,2	3,3	3,3
Батыс Қазақстан	8,2	6,7	4,8	4,1	3,7
Жамбыл	4,8	5,3	5,1	4,9	3,4

	2009	2010	2011	2012	2013
Қарағанды	3,9	3,8	3,5	2,8	2,0
Қостанай	6,8	6,4	4,6	3,3	2,6
Қызылорда	10,4	6,7	6,2	3,8	3,6
Маңғыстау	22,6	11,6	10,4	3,3	2,6
Оңтүстік Қазақстан	11,7	11,5	10,4	7,9	5,9
Павлодар	6,2	4,0	4,5	2,9	1,5
Солтүстік Қазақстан	7,3	5,4	9,6	5,7	4,8
Шығыс Қазақстан	6,6	8,4	6,1	3,4	2,4
Астана қаласы	3,9	3,4	1,7	1,0	0,5
Алматы қаласы	3,0	2,6	2,0	0,4	0,6

2.35 Ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен тұтынуға жұмсалған табыстары бар қала халқы үлесі

Доля городского населения, имеющего доходы, использованные на потребление, ниже величины прожиточного минимума

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	4,1	3,7	2,5	1,9	1,3
Ақмола	5,6	2,9	3,5	3,3	3,6
Ақтөбе	2,3	3,2	0,6	1,3	1,0
Алматы	6,7	3,8	3,3	3,1	1,8
Атырау	4,0	1,2	0,8	0,7	0,3
Батыс Қазақстан	3,2	4,0	1,7	1,4	1,7
Жамбыл	2,4	2,5	5,0	4,0	2,4
Қарағанды	1,7	2,7	1,7	1,3	0,7
Қостанай	3,3	2,6	1,5	3,0	2,3
Қызылорда	8,1	4,9	4,3	3,6	3,3
Маңғыстау	12,4	5,8	3,4	1,1	0,6
Оңтүстік Қазақстан	9,2	8,5	3,9	3,6	1,5
Павлодар	2,3	1,5	2,9	1,6	0,8
Солтүстік Қазақстан	1,6	2,3	4,2	3,8	3,7
Шығыс Қазақстан	3,4	4,7	2,4	1,5	1,1
Астана қаласы	3,9	3,4	1,7	1,0	0,5
Алматы қаласы	3,0	2,6	2,0	0,4	0,6

2.36 Ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен тұтынуға жұмсалған табыстары бар ауыл халқы үлесі

Доля сельского населения, имеющего доходы, использованные на потребление, ниже величины прожиточного минимума

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	12,1	10,1	9,1	6,1	4,9
Ақмола	6,1	5,9	8,5	4,4	4,3
Ақтөбе	11,0	11,1	5,3	4,1	3,6
Алматы	17,1	7,6	3,4	3,3	2,1
Атырау	14,2	11,6	9,2	5,7	6,2
Батыс Қазақстан	11,5	9,2	7,7	6,6	5,7
Жамбыл	6,0	7,5	5,1	5,4	4,1
Қарағанды	8,8	7,9	9,7	8,6	6,7
Қостанай	9,7	10,6	7,8	3,7	3,0
Қызылорда	12,7	7,8	7,4	3,9	3,7
Маңғыстау	42,9	21,2	17,8	5,6	4,5

	2009	2010	2011	2012	2013
Оңтүстік Қазақстан	13,2	13,3	14,6	10,7	8,8
Павлодар	12,8	9,9	8,2	5,8	3,0
Солтүстік Қазақстан	10,9	7,3	3,2	7,1	5,6
Шығыс Қазақстан	9,7	12,8	11,3	6,0	4,1

2.37 Азық-түлік қоржынының құнынан төмен тұтынуға жұмсаған табыстары бар халық үлесі

Доля населения, имеющего доходы, использованные на потребление, ниже стоимости продовольственной корзины

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	0,6	0,4	0,5	0,2	0,1
Ақмола	-	0,2	1,2	0,4	0,4
Ақтөбе	-	0,2	-	-	0,0
Алматы	1,6	0,1	0,2	0,1	0,3
Атырау	1,1	0,8	0,1	-	-
Батыс Қазақстан	1,0	-	0,1	-	-
Жамбыл	-	-	0,2	0,4	-
Қарағанды	0,5	0,4	0,3	0,2	0,3
Қостанай	0,4	0,5	0,7	0,4	0,2
Қызылорда	-	-	0,2	0,1	-
Маңғыстау	2,9	0,8	0,2	-	-
Оңтүстік Қазақстан	0,5	1,3	1,0	0,1	0,1
Павлодар	0,4	0,1	0,5	0,1	0,0
Солтүстік Қазақстан	0,2	0,5	1,0	0,3	0,7
Шығыс Қазақстан	0,6	0,5	1,1	0,4	-
Астана қаласы	-	0,4	0,2	0,1	0,0
Алматы қаласы	0,1	0,1	0,1	0,1	-

2.38 Азық-түлік қоржынының құнынан төмен тұтынуға жұмсаған табыстары бар қала халқының үлесі

Доля городского населения, имеющего доходы, использованные на потребление, ниже стоимости продовольственной корзины

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	0,2	0,3	0,2	0,1	0,0
Ақмола	-	-	0,1	0,3	0,2
Ақтөбе	-	-	-	-	-
Алматы	-	-	0,7	-	-
Атырау	0,9	0,5	-	-	-
Батыс Қазақстан	-	-	-	-	-
Жамбыл	-	-	0,2	0,5	-
Қарағанды	-	0,2	-	-	-
Қостанай	-	0,2	0,2	0,1	0,2
Қызылорда	-	-	0,2	-	-
Маңғыстау	0,9	0,4	-	0,1	-
Оңтүстік Қазақстан	1,3	1,6	0,3	0,1	-
Павлодар	0,3	-	-	-	-
Солтүстік Қазақстан	-	0,3	0,3	-	1,2
Шығыс Қазақстан	-	0,3	0,3	0,3	-
Астана қаласы	-	0,4	0,2	0,1	0,0
Алматы қаласы	0,1	0,1	0,1	0,1	-

2.39 Азық-түлік қоржынының құнынан төмен тұтынуға жұмсаған табыстары бар ауыл халқының үлесі

Доля сельского населения, имеющего доходы, использованные на потребление, ниже стоимости продовольственной корзины

пайызбен	в процентах				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	0,9	0,6	0,9	0,3	0,2
Ақмола	-	0,4	2,1	0,4	0,5
Ақтөбе	-	0,4	0,1	-	0,1
Алматы	1,9	0,2	0,1	0,2	0,4
Атырау	1,2	1,1	0,2	-	-
Батыс Қазақстан	1,6	-	0,2	-	-
Жамбыл	-	-	0,2	0,4	-
Қарағанды	1,6	1,2	1,2	0,8	1,5
Қостанай	0,8	0,8	1,3	0,7	0,2
Қызылорда	-	-	0,2	0,1	-
Маңғыстау	6,8	1,5	0,4	-	-
Оңтүстік Қазақстан	-	1,2	1,4	0,1	0,2
Павлодар	0,5	0,5	1,5	0,3	0,1
Солтүстік Қазақстан	0,4	0,6	1,5	0,5	0,3
Шығыс Қазақстан	1,1	0,8	2,2	0,6	-

2.40 Қазақстандағы кедейліктің таралуы

Распространение бедности в Казахстане

пайызбен	в процентах				
	2009	2010	2011	2012	2013
Өңірлердегі халықтың жалпыреспубликалық халқы санындағы үлесі					
Доля населения регионов к общереспубликанскому числу населению					
Қазақстан Республикасы	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ақмола	5,4	4,3	4,4	4,3	4,3
Ақтөбе	4,4	4,3	4,7	4,7	4,7
Алматы	10,9	10,3	11,5	11,6	11,7
Атырау	3,4	2,8	3,3	3,3	3,3
Батыс Қазақстан	4,1	4,0	3,7	3,7	3,6
Жамбыл	7,2	6,4	6,3	6,3	6,3
Қарағанды	10,1	9,0	8,2	8,1	8,0
Қостанай	6,5	5,8	5,3	5,2	5,1
Қызылорда	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1
Маңғыстау	2,4	2,7	3,3	3,4	3,4
Оңтүстік Қазақстан	12,9	15,4	15,6	15,9	16,0
Павлодар	5,4	5,1	4,5	4,4	4,4
Солтүстік Қазақстан	4,4	4,3	3,5	3,4	3,4
Шығыс Қазақстан	9,6	9,1	8,4	8,3	8,1
Астана қаласы	1,8	3,8	4,5	4,6	4,8
Алматы қаласы	7,5	8,5	8,7	8,7	8,8
Өңірлердегі кедей халықтың жалпыреспубликалық кедейлердің санындағы үлесі					
Доля бедного населения регионов к общереспубликанскому числу бедных					
Қазақстан Республикасы	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ақмола	3,9	2,9	4,9	4,4	5,8
Ақтөбе	3,3	4,0	2,1	2,9	3,2
Алматы	20,7	10,5	7,1	9,7	8,0
Атырау	4,1	2,6	3,1	2,8	3,7
Батыс Қазақстан	4,1	4,1	3,2	3,9	4,6
Жамбыл	4,2	5,2	5,8	8,1	7,4
Қарағанды	4,8	5,2	5,1	6,0	5,5
Қостанай	5,3	5,8	4,4	4,5	4,6

	2009	2010	2011	2012	2013
Қызылорда	5,1	4,2	4,6	4,0	5,0
Маңғыстау	6,7	4,8	6,2	2,9	3,0
Оңтүстік Қазақстан	18,3	27,1	29,8	32,8	32,3
Павлодар	4,1	3,1	3,7	3,4	2,3
Солтүстік Қазақстан	4,0	3,6	6,1	5,1	5,5
Шығыс Қазақстан	7,8	11,7	9,4	7,3	6,5
Астана қаласы	0,9	2,0	1,4	1,2	0,7
Алматы қаласы	2,7	3,4	3,1	1,0	1,9

2.41 Кедейлік көрсеткіштері

Показатели бедности

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Кедейлердің үлесі					
Доля бедных					
Қазақстан Республикасы	8,2	6,5	5,5	3,8	2,9
Ақмола	5,9	4,4	6,2	3,9	3,9
Ақтөбе	6,3	6,0	2,4	2,4	2,0
Алматы	15,5	6,6	3,4	3,2	2,0
Атырау	10,0	5,9	5,2	3,3	3,3
Батыс Қазақстан	8,2	6,7	4,8	4,1	3,7
Жамбыл	4,8	5,3	5,1	4,9	3,4
Қарағанды	3,9	3,8	3,5	2,8	2,0
Қостанай	6,8	6,4	4,6	3,3	2,6
Қызылорда	10,4	6,7	6,2	3,8	3,6
Маңғыстау	22,6	11,6	10,4	3,3	2,6
Оңтүстік Қазақстан	11,7	11,5	10,4	7,9	5,9
Павлодар	6,2	4,0	4,5	2,9	1,5
Солтүстік Қазақстан	7,3	5,4	9,6	5,7	4,8
Шығыс Қазақстан	6,6	8,4	6,1	3,4	2,4
Астана қаласы	3,9	3,4	1,7	1,0	0,5
Алматы қаласы	3,0	2,6	2,0	0,4	0,6
Кедейліктің тереңділігі					
Глубина бедности					
Қазақстан Республикасы	1,3	1,1	0,9	0,5	0,4
Ақмола	0,9	0,8	1,3	0,8	0,7
Ақтөбе	0,9	1,1	0,5	0,3	0,3
Алматы	2,6	0,8	0,4	0,4	0,4
Атырау	1,9	1,0	0,5	0,2	0,2
Батыс Қазақстан	1,2	0,6	0,9	0,5	0,4
Жамбыл	0,3	0,6	0,6	0,9	0,4
Қарағанды	0,6	0,7	0,6	0,4	0,4
Қостанай	1,2	1,0	0,9	0,5	0,6
Қызылорда	1,2	0,8	0,8	0,3	0,3
Маңғыстау	4,3	2,0	1,1	0,4	0,2
Оңтүстік Қазақстан	1,9	2,4	1,8	1,0	0,8
Павлодар	1,0	0,6	0,9	0,5	0,2
Солтүстік Қазақстан	1,1	0,8	1,8	1,0	1,0
Шығыс Қазақстан	1,2	1,3	1,5	0,6	0,3
Астана қаласы	0,8	0,6	0,4	0,2	0,1
Алматы қаласы	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1
Кедейліктің өткірлігі					
Острота бедности					
Қазақстан Республикасы	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1
Ақмола	0,2	0,2	0,5	0,3	0,2

	2009	2010	2011	2012	2013
Ақтөбе	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1
Алматы	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1
Атырау	0,5	0,3	0,1	-	-
Батыс Қазақстан	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1
Жамбыл	-	0,1	0,1	0,3	0,1
Қарағанды	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Қостанай	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Қызылорда	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0
Маңғыстау	1,3	0,6	0,2	0,1	0,0
Оңтүстік Қазақстан	0,5	0,8	0,5	0,2	0,2
Павлодар	0,3	0,2	0,3	0,1	0,0
Солтүстік Қазақстан	0,3	0,2	0,6	0,3	0,4
Шығыс Қазақстан	0,3	0,3	0,5	0,2	0,1
Астана қаласы	0,2	0,2	0,1	-	-
Алматы қаласы	0,1	0,1	-	-	-

2.42 2013 жылғы үй шаруашылықтары көлеміне байланысты ең төмен табысы бар халық үлесі

Доля низкодоходного населения в зависимости от размера домохозяйства в 2013г.

	Үй шаруашылықтары, құрамы Домашние хозяйства, состоящие					
	1 адам из 1 лица	2 адам из 2 лиц	3 адам из 3 лиц	4 адам из 4 лиц	5 және одан көп адам из 5 и более лиц	
Халықтың жалпы саны, адам	540 459	2 286	3 364	4 119	6 815 523	Общая численность населения, человек
табысы төмен халық үлесі:						доля населения с доходами ниже:
ең төменгі күнкөріс деңгейінен пайызбен	0,1	0,2	0,7	1,6	6,0	величины прожиточного минимума, в процентах
азық-түлік қоржыны құнынан пайызбен	-	-	0,1	0,1	0,3	стоимости продовольственной корзины, в процентах

2.43 10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша халықтың табыс үлесі*

Доля доходов населения по 10-процентным (децильным) группам населения*

пайызбен в процентах

	Децильдік топтар бойынша халық табысының үлесі Доля дохода населения по децильным группам									
	1 (ең төменгі табыспен) 1 (с наименьшими доходами)	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (ең жоғарғы табыспен) 10 (с наивысшими доходами)
2009	4,20	5,52	6,37	7,19	8,10	9,14	10,40	12,06	14,61	22,41
2010	4,06	5,37	6,22	7,02	7,95	9,00	10,35	12,09	14,74	23,20
2011	3,90	5,12	6,00	6,89	7,87	8,99	10,35	12,18	14,96	23,74
2012	4,00	5,18	6,06	6,99	7,95	9,05	10,39	12,16	14,90	23,32
2013	4,09	5,32	6,19	7,09	8,05	9,11	10,43	12,10	14,67	22,95

* Бұл жерде және бұдан әрі қалыптасқан табыстар бойынша эквиваленттілік шәкілінсіз.
Здесь и далее без шкалы эквивалентности, по сложившимся доходам.

2.44 2009 жылғы 10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша халықтың табыс үлесі

Доля доходов населения по 10-процентным (децильным) группам населения в 2009г.

пайызбен	в процентах										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Барлығы Всего
Қазақстан											
Республикасы	4,20	5,52	6,37	7,19	8,10	9,14	10,40	12,06	14,61	22,41	100,0
Ақмола	4,14	5,79	6,74	7,47	8,26	9,30	10,49	12,08	14,58	21,15	100,0
Ақтөбе	4,12	5,41	6,41	7,25	8,15	9,22	10,50	12,04	15,04	21,86	100,0
Алматы	4,63	6,06	6,95	7,77	8,71	9,51	10,58	11,87	13,78	20,14	100,0
Атырау	4,91	6,80	7,59	8,19	8,77	9,42	10,41	11,38	13,29	19,24	100,0
Батыс Қазақстан	4,65	5,88	6,52	7,30	8,00	9,14	10,46	11,89	14,50	21,66	100,0
Жамбыл	5,60	6,77	7,46	8,05	8,61	9,28	10,31	11,54	13,43	18,95	100,0
Қарағанды	4,12	5,51	6,39	7,30	8,18	9,26	10,49	12,11	14,51	22,13	100,0
Қостанай	4,26	5,87	6,62	7,40	8,30	9,35	10,66	12,46	14,61	20,47	100,0
Қызылорда	4,70	5,91	6,96	7,81	8,65	9,51	10,73	11,99	13,90	19,84	100,0
Маңғыстау	5,51	7,43	8,34	8,77	9,24	9,74	10,29	11,42	12,97	16,29	100,0
Оңтүстік Қазақстан	4,97	6,40	7,18	7,71	8,34	9,18	10,15	11,49	13,79	20,79	100,0
Павлодар	3,95	5,49	6,68	7,78	8,72	9,68	10,83	12,11	14,22	20,54	100,0
Солтүстік Қазақстан	3,92	5,42	6,73	7,83	8,72	9,62	10,65	12,15	14,34	20,62	100,0
Шығыс Қазақстан	3,99	5,37	6,20	7,16	8,17	9,22	10,55	12,10	14,73	22,51	100,0
Астана қаласы	3,65	5,26	6,22	7,10	7,94	8,86	10,03	12,00	14,73	24,21	100,0
Алматы қаласы	4,62	6,03	6,78	7,66	8,53	9,37	10,42	11,90	13,86	20,83	100,0

2.45 2010 жылғы 10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша халықтың табыс үлесі

Доля доходов населения по 10-процентным (децильным) группам населения в 2010г.

пайызбен	в процентах										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Барлығы Всего
Қазақстан											
Республикасы	4,06	5,37	6,22	7,02	7,95	9,00	10,35	12,09	14,74	23,20	100,0
Ақмола	4,04	5,55	6,41	7,26	8,19	9,20	10,44	12,09	14,39	22,43	100,0
Ақтөбе	4,09	5,40	6,29	7,13	8,06	9,17	10,56	12,17	14,61	22,52	100,0
Алматы	4,22	5,54	6,45	7,33	8,21	9,22	10,32	11,96	14,51	22,24	100,0
Атырау	4,77	6,51	7,28	8,02	8,67	9,32	10,29	11,63	13,51	20,00	100,0
Батыс Қазақстан	4,77	5,82	6,53	7,35	8,11	8,96	10,11	12,01	14,30	22,04	100,0
Жамбыл	5,31	6,38	7,01	7,70	8,35	9,10	10,18	11,56	13,72	20,69	100,0
Қарағанды	3,94	5,46	6,34	7,21	8,21	9,28	10,60	12,11	14,69	22,16	100,0
Қостанай	4,37	5,60	6,45	7,25	8,24	9,30	10,49	12,03	14,70	21,57	100,0
Қызылорда	4,90	6,20	7,10	7,70	8,44	9,27	10,22	11,62	13,93	20,62	100,0
Маңғыстау	5,62	7,16	7,66	8,29	8,88	9,51	10,27	11,32	12,87	18,42	100,0
Оңтүстік Қазақстан	4,67	6,58	7,46	8,19	8,80	9,42	10,29	11,41	13,48	19,70	100,0
Павлодар	4,26	5,59	6,59	7,53	8,47	9,47	10,59	12,05	14,30	21,15	100,0
Солтүстік Қазақстан	3,96	5,43	6,45	7,36	8,25	9,33	10,46	11,97	14,45	22,34	100,0
Шығыс Қазақстан	3,94	5,30	6,22	7,15	8,16	9,14	10,56	12,33	14,57	22,63	100,0
Астана қаласы	3,81	5,20	6,02	6,90	7,98	8,83	10,27	12,20	14,61	24,18	100,0
Алматы қаласы	4,51	5,78	6,72	7,66	8,51	9,37	10,55	12,08	14,23	20,59	100,0

**2.46 2011 жылғы 10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша
халықтың табыс үлесі
Доля доходов населения по 10-процентным (децильным)
группам населения в 2011г.**

пайызбен	в процентах										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Барлығы Всего
Қазақстан											
Республикасы	3,90	5,12	6,00	6,89	7,87	8,99	10,35	12,18	14,96	23,74	100,0
Ақмола	3,78	5,38	6,23	7,07	8,03	9,03	10,35	12,17	14,62	23,34	100,0
Ақтөбе	3,98	5,30	6,34	7,19	8,07	9,04	10,30	12,06	14,79	22,93	100,0
Алматы	4,07	5,91	6,83	7,59	8,47	9,48	10,72	12,16	14,40	20,39	100,0
Атырау	4,86	5,97	6,69	7,63	8,55	9,60	10,73	11,98	13,65	20,34	100,0
Батыс Қазақстан	4,74	5,80	6,45	7,23	8,01	9,10	10,50	12,11	14,41	21,65	100,0
Жамбыл	4,89	6,08	6,71	7,31	8,03	8,87	9,99	11,68	14,35	22,09	100,0
Қарағанды	3,69	5,05	6,08	7,06	8,06	9,15	10,42	12,15	14,78	23,56	100,0
Қостанай	4,39	5,64	6,52	7,26	8,26	9,29	10,55	12,11	14,48	21,50	100,0
Қызылорда	4,18	5,63	6,60	7,57	8,40	9,30	10,48	12,03	14,50	21,31	100,0
Маңғыстау	6,03	7,16	7,68	8,11	8,69	9,39	10,29	11,38	12,90	18,37	100,0
Оңтүстік Қазақстан	4,93	6,52	7,38	7,97	8,57	9,34	10,30	11,64	13,70	19,65	100,0
Павлодар	4,10	5,31	6,37	7,38	8,35	9,33	10,55	12,14	14,59	21,88	100,0
Солтүстік											
Қазақстан	3,52	4,95	5,97	7,02	8,05	9,17	10,51	12,18	15,07	23,56	100,0
Шығыс Қазақстан	3,97	5,21	6,15	7,09	8,02	9,04	10,26	11,98	14,61	23,67	100,0
Астана қаласы	4,43	5,44	6,08	7,04	8,05	9,07	10,28	12,09	14,82	22,70	100,0
Алматы қаласы	4,08	5,59	6,60	7,45	8,37	9,36	10,52	11,96	14,07	22,00	100,0

**2.47 2012 жылғы 10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша халықтың
табыс үлесі
Доля доходов населения по 10-процентным (децильным)
группам населения в 2012г.**

пайызбен	в процентах										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Барлығы Всего
Қазақстан											
Республикасы	4,00	5,18	6,06	6,99	7,95	9,05	10,39	12,16	14,90	23,32	100,0
Ақмола	3,96	5,38	6,29	7,17	8,09	9,14	10,46	12,22	14,70	22,59	100,0
Ақтөбе	3,95	5,23	6,27	7,27	8,23	9,19	10,50	12,37	15,04	21,95	100,0
Алматы	4,11	5,58	6,67	7,51	8,42	9,43	10,68	12,17	14,46	20,97	100,0
Атырау	5,10	6,37	7,17	7,88	8,68	9,59	10,55	11,71	13,47	19,48	100,0
Батыс Қазақстан	4,58	5,47	6,13	6,87	7,74	8,69	10,11	12,02	15,28	23,11	100,0
Жамбыл	4,94	6,24	6,94	7,55	8,20	9,06	10,16	11,64	13,98	21,29	100,0
Қарағанды	3,47	4,82	5,93	6,85	7,91	8,91	10,29	12,17	14,98	24,67	100,0
Қостанай	4,25	5,61	6,48	7,27	8,26	9,27	10,52	12,13	14,54	21,67	100,0
Қызылорда	4,56	6,02	6,81	7,60	8,40	9,32	10,47	11,82	14,16	20,84	100,0
Маңғыстау	5,88	7,00	7,65	8,20	8,97	9,75	10,56	11,59	13,06	17,34	100,0
Оңтүстік Қазақстан	5,30	6,66	7,41	7,99	8,60	9,33	10,38	11,75	13,79	18,79	100,0
Павлодар	4,21	5,49	6,51	7,40	8,43	9,43	10,65	12,20	14,75	20,93	100,0
Солтүстік											
Қазақстан	3,52	4,99	5,96	6,87	7,92	9,16	10,60	12,48	15,05	23,45	100,0
Шығыс Қазақстан	3,92	5,20	6,23	7,14	8,06	9,15	10,29	12,04	14,53	23,44	100,0
Астана қаласы	4,93	5,93	6,72	7,42	8,30	9,28	10,54	12,14	14,19	20,55	100,0
Алматы қаласы	4,38	5,68	6,71	7,62	8,55	9,48	10,66	12,02	14,01	20,89	100,0

**2.48 2013 жылғы 10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша
халықтың табыс үлесі
Доля доходов населения по 10-процентным (децильным)
группам населения в 2013г.**

пайызбен	в процентах										Барлығы Всего
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Қазақстан											
Республикасы	4,09	5,32	6,19	7,09	8,05	9,11	10,43	12,10	14,67	22,95	100,0
Ақмола	4,23	5,52	6,38	7,20	8,10	9,20	10,45	12,14	14,59	22,19	100,0
Ақтөбе	3,94	5,33	6,49	7,59	8,52	9,58	10,80	12,26	14,60	20,89	100,0
Алматы	4,34	5,81	6,75	7,60	8,52	9,50	10,53	11,92	14,05	20,98	100,0
Атырау	5,21	6,45	7,28	7,94	8,69	9,63	10,70	12,04	13,76	18,30	100,0
Батыс Қазақстан	4,37	5,28	6,10	6,90	7,87	8,83	10,01	11,98	14,91	23,75	100,0
Жамбыл	5,33	6,67	7,19	7,69	8,28	9,09	10,10	11,45	14,03	20,17	100,0
Қарағанды	3,65	5,12	6,15	7,09	8,06	9,18	10,45	12,01	14,90	23,39	100,0
Қостанай	4,21	5,59	6,43	7,24	8,08	9,10	10,34	11,93	14,46	22,62	100,0
Қызылорда	4,76	6,27	7,10	7,87	8,60	9,39	10,39	11,67	13,69	20,26	100,0
Маңғыстау	5,35	6,68	7,46	8,21	8,92	9,66	10,47	11,54	13,16	18,55	100,0
Оңтүстік Қазақстан	5,33	6,69	7,33	7,99	8,59	9,41	10,55	11,94	13,74	18,43	100,0
Павлодар	4,55	5,96	6,96	7,88	8,76	9,74	10,65	12,04	13,96	19,50	100,0
Солтүстік											
Қазақстан	3,82	5,22	6,19	7,10	8,06	9,05	10,36	12,10	14,79	23,31	100,0
Шығыс Қазақстан	4,20	5,31	6,18	7,05	7,98	8,94	10,19	11,84	14,56	23,75	100,0
Астана қаласы	5,00	6,04	6,83	7,64	8,46	9,30	10,50	11,95	14,06	20,22	100,0
Алматы қаласы	4,20	5,59	6,66	7,67	8,50	9,52	10,63	11,98	14,28	20,97	100,0

**2.49 Тұрғын үй қорын көркейту
Благоустройство жилищного фонда**

пайызбен	в процентах					
	2009	2010	2011	2012	2013	
Жабдықталған барлық тұрғын үй қоры жалпы ауданының үлес салмағы (пайызбен):						Удельный вес общей площади всего жилищного фонда, (в процентах) оборудованной:
сумен жабдықтау		59	59	65	78	97 водоснабжением
кәрізбен		47	48	45	51	59 канализацией
орталық жылумен		40	43	40	40	40 центральным отоплением
газбен (сұйытылғанды қоса)		87	88	87	88	39 газом (включая сжиженный)
ыстық сумен жабдықталған		35	38	35	35	91 горячим водоснабжением
ваннамен немесе себезгімен		42	43	40	41	36 ванной или душем
едендік электр тақтайшалармен		9	9	10	10	9 напольными электроплитами
Жабдықталған қалалық тұрғын үй қоры жалпы ауданының үлес салмағы (пайызбен):						Удельный вес общей площади городского жилищного фонда, (в процентах) оборудованной:
сумен жабдықтау		83	83	81	86	99 водоснабжением
кәрізбен		73	74	70	74	80 канализацией
орталық жылумен		65	65	66	63	62 центральным отоплением
газбен (сұйытылғанды қоса)		82	86	80	83	88 газом (включая сжиженный)
ыстық сумен жабдықталған		58	59	58	57	56 горячим водоснабжением
ваннамен немесе себезгімен		68	69	66	64	60 ванной или душем
едендік электр тақтайшалармен		14	15	16	15	14 напольными электроплитами

	2009	2010	2011	2012	2013	
Жабдықталған ауылдық тұрғын үй қоры жалпы ауданының үлес салмағы (пайызбен):						Удельный вес общей площади сельского жилищного фонда, (в процентах) оборудованной:
сумен жабдықтау	24	24	42	66	94	водоснабжением
көрізбен	9	10	9	15	24	канализацией
орталық жылумен	4	4	3	4	4	центральным отоплением
газбен (сұйытылғанды қоса)	95	94	100	96	97	газом (включая сжиженный)
ыстық сумен жабдықталған	2	3	2	2	2	горячим водоснабжением
ваннамен немесе себезгімен	4	5	4	4	5	ванной или душем
едендік электр тақтайшалармен	1	1	1	1	1	напольными электроплитами

2.50 Орталықтандырылмаған сумен жабдықтау объектілерінің ауыз су сапасы*

Качество питьевой воды объектов децентрализованного водоснабжения*

нормаға сәйкес келмейтін,
сынама судың үлес салмағы, %

удельный вес проб воды,
не соответствующих нормативам, %

	2009	2010	2011	2012	2013
Санитарлық-химиялық көрсеткіштер бойынша					
По санитарно-химическим показателям					
Қазақстан Республикасы	6,1	5,9	5,4	4,5	5,1
Ақмола	7,5	7,8	3,8	6,2	6,4
Ақтөбе	5,0	4,6	5,9	3,3	3,6
Алматы	-	0,1	2,7	1,3	5,5
Атырау	-	-	-	-	-
Батыс Қазақстан	5,4	5,5	8,4	9,3	17,2
Жамбыл	6,0	4,2	4,3	4,8	5,7
Қарағанды	4,5	4,4	7,6	4,8	8,1
Қостанай	1,6	13,3	7,6	3,4	6,3
Қызылорда	29,6	16,2	23,9	33,8	49,0
Маңғыстау	0,8	3,5	9,2	0,5	2,3
Оңтүстік Қазақстан	14,6	4,4	7,3	7,6	5,7
Павлодар	5,9	5,0	2,4	3,3	4,3
Солтүстік Қазақстан	5,8	3,1	1,7	1,5	2,1
Шығыс Қазақстан	3,6	4,1	4,1	3,4	2,6
Микробиологиялық көрсеткіштер бойынша					
По микробиологическим показателям					
Қазақстан Республикасы	3,8	2,9	3,5	3,3	3,1
Ақмола	7,8	3,3	3,2	3,8	4,0
Ақтөбе	4,0	2,5	4,8	4,6	6,4
Алматы	-	1,2	2,5	1,0	0,9
Атырау	2,8	-	-	-	-
Батыс Қазақстан	3,9	3,9	3,4	3,2	9,9
Жамбыл	1,6	1,7	0,8	0,5	0,8
Қарағанды	1,4	1,1	0,6	0,5	-
Қостанай	4,4	5,4	7,2	4,8	5,8
Қызылорда	6,2	3,5	-	0,8	4,6
Маңғыстау	0,2	0,9	-	-	1,9
Оңтүстік Қазақстан	8,0	4,2	6,3	5,2	2,5
Павлодар	4,9	1,5	1,3	2,1	1,1
Солтүстік Қазақстан	1,4	0,8	0,6	0,4	0,4
Шығыс Қазақстан	2,6	2,2	2,9	5,1	1,7

* Бұл жерде және бұдан әрі Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитетінің деректері бойынша
Здесь и далее по данным Комитета по защите прав потребителей Министерства национальной экономики Республики Казахстан

2.51 Орталықтандырылған сумен жабдықтау объектілерінің ауыз су сапасы

Качество питьевой воды объектов централизованного водоснабжения

нормаға сәйкес келмейтін, су удельный вес проб водопроводной воды, құбырындағы сынама судың үлес салмағы, пайызбен не соответствующих нормативам, в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Санитарлық-химиялық көрсеткіштер бойынша					
По санитарно-химическим показателям					
Қазақстан Республикасы	1,7	2,4	1,7	2,0	1,5
Ақмола	7,1	9,4	5,5	4,5	5,5
Ақтөбе	2,0	1,8	1,8	2,2	3,9
Алматы	-	0,8	0,9	1,2	2,6
Атырау	3,1	3,1	1,8	4,7	9,9
Батыс Қазақстан	3,9	3,4	3,5	1,9	2,1
Жамбыл	0,1	0,5	1,2	0,7	1,4
Қарағанды	1,3	1,4	0,5	0,6	0,4
Қостанай	0,6	1,5	1,3	2,2	0,8
Қызылорда	10,9	6,8	7,8	12,1	9,0
Манғыстау	1,0	1,6	1,0	2,2	2,0
Оңтүстік Қазақстан	1,3	2,4	1,7	1,1	0,8
Павлодар	1,0	1,3	0,7	2,4	3,5
Солтүстік Қазақстан	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5
Шығыс Қазақстан	1,5	0,8	1,0	0,9	0,3
Астана қаласы	0,7	0,9	1,3	0,7	0,9
Микробиологиялық көрсеткіштер бойынша					
По микробиологическим показателям					
Қазақстан Республикасы	1,4	1,7	1,3	1,5	1,2
Ақмола	3,7	2,5	2,3	2,5	5,2
Ақтөбе	1,7	1,7	1,5	2,5	3,2
Алматы	0,3	2,4	2,6	3,7	4,4
Атырау	3,7	2,7	1,6	3,4	4,1
Батыс Қазақстан	2,7	1,6	1,6	2,1	2,0
Жамбыл	0,3	0,2	0,2	0,3	1,4
Қарағанды	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Қызылорда	6,0	3,8	3,9	3,9	4,4
Манғыстау	0,1	0,3	0,2	0,2	0,9
Оңтүстік Қазақстан	2,5	2,3	1,5	1,2	1,3
Павлодар	1,1	0,9	0,6	0,5	2,6
Солтүстік Қазақстан	0,5	0,4	0,4	0,1	0,2
Шығыс Қазақстан	1,1	1,5	0,7	1,8	0,6
Астана қаласы	1,4	1,1	0,2	1,0	1,0
Алматы қаласы	0,3	1,0	0,4	0,3	0,3

2.52 Құбырдағы сумен қамтамасыз етілген халық үлесі

Доля населения обеспеченная водопроводной водой

пайызбен в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	82,0	82,5	87,7	87,7	88,9
Ақмола	82,0	83,1	85,0	85,0	87,0
Ақтөбе	78,9	87,0	87,4	87,8	90,5
Алматы	86,0	85,3	91,7	90,3	90,8
Атырау	91,4	94,0	95,5	90,4	92,1
Батыс Қазақстан	80,5	80,8	84,5	86,1	86,8
Жамбыл	75,8	77,0	77,4	79,3	80,8
Қарағанды	96,1	96,6	96,8	97,0	97,0

	2009	2010	2011	2012	2013
Қостанай	77,7	79,1	79,3	75,7	76,2
Қызылорда	84,0	84,0	93,4	87,6	93,9
Маңғыстау	80,2	81,6	82,3	82,7	82,7
Оңтүстік Қазақстан	76,4	81,6	82,0	84,2	89,5
Павлодар	80,7	81,0	82,4	83,5	84,1
Солтүстік Қазақстан	78,5	79,6	81,7	84,1	85,3
Шығыс Қазақстан	79,7	81,3	82,1	82,8	86,0
Астана қаласы	99,4	99,4	99,8	99,9	99,7
Алматы қаласы	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

**2.53 Орталықтандырылмаған сумен жабдықтау көздерінен ауыз сумен
қамтамасыз етілген халық үлесі**

**Доля населения обеспеченная питьевой водой из децентрализованных
источников водоснабжения**

пайызбен

в процентах

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан					
Республикасы	18,0	17,5	10,6	10,5	8,9
Ақмола	18,0	18,0	12,9	13,1	11,3
Ақтөбе	27,0	27,0	12,3	11,9	11,5
Алматы	18,2	18,2	7,7	9,1	8,9
Атырау	1,6	1,6	1,0	0,9	0,7
Батыс Қазақстан	20,9	20,9	13,9	12,1	11,0
Жамбыл	30,0	30,0	21,4	20,0	18,7
Қарағанды	6,0	6,0	3,1	3,0	3,0
Қостанай	20,8	20,8	15,5	11,0	4,5
Қызылорда	10,9	10,9	5,0	19,4	19,4
Маңғыстау	4,6	4,6	12,0	11,8	12,3
Оңтүстік Қазақстан	25,0	25,0	13,4	11,4	6,9
Павлодар	23,0	23,0	17,2	16,3	15,7
Солтүстік Қазақстан	25,4	25,4	17,9	15,6	14,4
Шығыс Қазақстан	23,0	23,0	17,3	16,6	13,5

3. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ФАКТОРЛАР ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ

3.1 Негізгі экономикалық көрсеткіштер Основные экономические показатели

	2009	2010	2011	2012	2013	
ЖІӨ нақты көлем индексі, алдындағы жылға пайызбен	101,2	107,3	107,5	105,0	106,0	Индекс физического объема ВВП, в процентах к предыдущему году
ЖІӨ нақты көлем индексі, 1990 жылға пайызбен	143,2	153,7	165,2	173,5	183,9	Индекс физического объема ВВП, в процентах к 1990 г.
ЖІӨ, ағымдағы бағамен, млн. теңге	17 007 647,0	21 815 517,0	27 571 889,0	30 346 969,2	35 275 153,3	ВВП в текущих ценах, млн. тенге
ЖІӨ, ағымдағы бағамен, млн. АҚШ доллары	115 306,1	148 052,4	188 050,0	203 520,6	231 875,1	ВВП, в текущих ценах, млн. долларов США
Халықтың жан басына шаққандағы ЖІӨ, теңге	1 056 854,7	1 336 605,6	1 665 311,1	1 807 289,0	2 070 712,3	ВВП на душу населения, тенге
Халықтың жан басына шаққандағы ЖІӨ, АҚШ доллары	7 165,1	9 071,0	11 358,0	12 120,5	13 611,5	ВВП на душу населения, долларов США
Өнеркәсіп үлесі, ЖІӨ-гі пайызбен	30,6	32,9	31,6	30,8	28,4	Доля промышленности, в процентах от ВВП
Тұрғын үйлерді іске қосу, мың шаршы метр (жалпы көлемі)	6 403	6 409	6 531	6 742	6 844	Ввод в действие жилых домов, тыс. кв. метров (общей площади)
ТМД-дан тыс елдермен сыртқы сауда айналымы*, млн. АҚШ доллары	52 755,5	67 481,1	90 407,1	99 276,9	98 299,2	Внешнеторговый оборот со странами вне СНГ*, млн. долларов США
оның ішінде:						в том числе:
экспорт	36 414,6	51 303,3	72 363,6	75 031,1	71 740,5	экспорт
импорт	16 340,9	16 177,8	18 043,5	24 245,8	26 558,7	импорт
ТМД елдерімен сыртқы сауда айналымы*, млн. АҚШ доллары	18 848,9	23 916,4	30 834,6	33 530,3	33 085,1	Внешнеторговый оборот со странами СНГ*, млн. долларов США
оның ішінде:						в том числе:
экспорт	6 781,1	8 967,5	11 972,3	11 417,7	10 771,3	экспорт
импорт	12 067,8	14 948,9	18 862,3	22 112,6	22 313,8	импорт

* Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кіріс комитетінің деректері бойынша.
По данным Комитета государственных доходов Министерства финансов Республики Казахстан.

3.2 Өндіріс әдісімен алынған ЖІӨ ВВП методом производства

	ЖІӨ-нің жалпы көлеміндегі экономика салаларының үлес салмағы, пайызбен Удельный вес отраслей экономики в общем объеме ВВП, в процентах 2009	
Қазақстандағы ЖІӨ	100,0	ВВП Казахстана
Ауыл шаруашылығы	6,2	Сельское хозяйство
Өнеркәсіп	30,6	Промышленность
Құрылыс	7,9	Строительство
Сауда	12,1	Торговля
Өзге де қызметтер*	43,2	Прочие услуги*

Жалғасы

Продолжение

	ЖІӨ-нің жалпы көлеміндегі экономика салаларының үлес салмағы, пайызбен Удельный вес отраслей экономики в общем объеме ВВП, в процентах				
	2010	2011	2012	2013	
Қазақстандағы ЖІӨ	100,0	100,0	100,0	100,0	ВВП Казахстана
Ауыл шаруашылығы	4,5	5,0	4,3	4,6	Сельское хозяйство
Өнеркәсіп	32,9	31,6	30,8	28,4	Промышленность
Құрылыс	7,7	6,6	6,3	6,1	Строительство
Сауда	13,0	13,8	15,2	15,4	Торговля
					Транспорт и
Көлік және қоймалау	8,0	7,0	7,5	7,8	складирование
Ақпарат және байланыс	3,1	2,6	2,6	2,7	Информация и связь
Өзге де қызметтер*	30,8	33,4	33,3	35,0	Прочие услуги*

* 2008-2010 жылдарға - таза салықты және қаржы делдалдығының жанама өлшенетін қызметтерін қоса.
За 2008-2010гг. - включая чистые налоги и косвенно-измеряемые услуги финансового посредничества.
2011 жылдан бастап таза салықты қоса.
С 2011г. - включая чистые налоги.

3.3 Өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлемінің индекстері Индексы физического объема промышленной продукции

өткен жылға пайызбен

в процентах к предыдущему году

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	102,7	109,6	103,8	100,7	102,5
Ақмола	97,8	130,1	114,8	101,8	100,4
Ақтөбе	106,2	108,9	108,6	107,0	102,5
Алматы	97,9	110,4	110,1	102,4	102,7
Атырау	121,5	113,2	100,7	95,9	108,8
Батыс Қазақстан	103,7	97,4	105,2	105,3	99,8
Жамбыл	69,3	110,8	127,7	101,6	107,4
Қарағанды	95,4	104,3	102,8	97,6	102,1
Қостанай	101,6	112,6	100,9	101,7	100,6
Қызылорда	99,0	101,1	100,2	101,0	100,4
Маңғыстау	99,3	105,9	95,8	100,0	102,1
Оңтүстік Қазақстан	102,7	113,5	101,9	106,5	102,3
Павлодар	99,3	115,2	103,4	103,0	99,2
Солтүстік Қазақстан	102,6	100,2	107,1	102,5	105,1
Шығыс Қазақстан	93,6	107,3	110,4	117,9	105,8
Астана қаласы	95,2	124,7	123,1	105,2	106,7
Алматы қаласы	90,5	122,5	113,6	103,3	105,5

3.4 Экономикалық қызмет түрлері бойынша өнеркәсіп өндірісінің көлемі Объем промышленного производства по видам экономической деятельности

млн. теңге

млн. тенге

	2009	2010	2011	2012	2013	
Өнеркәсіп – барлығы	9 121 525	12 105 526	15 929 052	16 851 775	17 833 994	Промышленность – всего
соның ішінде:						в том числе:
кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	5 502 014	7 419 550	10 081 254	10 242 053	10 696 926	горнодобывающая промышленность разработки карьеров
көмір және лигнит өндіру	106 920	130 586	182 656	195 037	207 006	добыча угля, лигнита
шикі мұнай және табиғи газды өндіру	4 642 634	6 195 386	8 572 795	8 720 734	9 036 471	добыча сырой нефти и природного газа
металл кендерін өндіру	419 863	652 603	794 454	722 893	789 833	добыча металлических руд
кен өндіру өнеркәсібінің басқа да салалары	57 061	76 853	121 994	122 873	111 466	прочие отрасли горнодобывающей промышленности
кен өндіру өнеркәсібі саласындағы техникалық қызметтер	275 536	364 122	409 355	480 516	552 151	технические услуги в области горнодобывающей промышленности
өңдеу өнеркәсібі	2 945 966	3 844 659	4 801 407	5 446 749	5 852 592	обрабатывающая промышленность
одан: тамақ өнімдерін өндіру	629 756	695 245	828 005	865 570	970 123	из них: производство продуктов питания
сусындарды өндіру	120 707	149 693	153 243	181 950	202 459	производство напитков
темекі өнімдерін өндіру	70 310	68 020	81 124	98 662	111 909	производство табачных изделий
тоқыма бұйымдарын өндіру	13 508	18 416	18 080	23 490	31 588	производство текстильных изделий
киім өндіру	11 672	12 450	17 590	25 237	29 341	производство одежды
былғары және оған жататын өнімдерді өндіру	2 757	3 363	3 979	4 880	4 048	производство кожаной и относящейся к ней продукции
ағаштан және тоздан жасалған бұйымдарды өндіру;						производство деревянных и пробковых изделий,
сабаннан және өруге арналған материалдардан жасалған бұйымдар өндіру	9 150	9 734	13 186	17 142	15 741	кроме мебели; производство изделий из соломки и материалов для плетения

	2009	2010	2011	2012	2013	
қағаз және қағаздан жасалған өнімдерді өндіру	21 797	23 443	26 802	28 233	29 649	производство бумаги и бумажной продукции
кокс және мұнай өңдеу өнімдерін өндіру	213 638	332 189	415 003	635 324	797 925	производство кокса и продуктов нефтепереработки
химиялық өнеркәсіп өнімдерін өндіру	85 542	104 107	147 929	178 971	185 977	производство продуктов химической промышленности
резина және пластмасса бұйымдарын өндіру	59 728	80 083	117 483	138 393	145 282	производство резиновых и пластмассовых изделий
өзге металл емес минералдық өнімдерді өндіру	182 587	202 109	264 231	320 902	402 072	производство прочей неметаллической минеральной продукции
металлургия өнеркәсібі	1 078 293	1 595 090	1 942 138	1 964 416	1 752 059	металлургическая промышленность
машиналар мен жабдықтардан басқа дайын металл бұйымдарын жасау	105 329	95 510	124 785	143 010	176 127	производство готовых металлических изделий, кроме машин и оборудования
машина жасау	281 310	376 184	536 876	687 235	859 201	машиностроение
өзге де дайын бұйымдарды жасау	5 250	8 703	11 211	11 821	13 491	производство прочих готовых изделий
электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауа баптау	574 476	713 913	885 229	997 799	1 119 063	электроснабжение, подача газа, пара и воздушное кондиционирование
сумен жабдықтау; кәріз жүйесі, қалдықтардың жиналуын және таратылуын байқау	99 069	127 404	161 162	165 174	165 413	водоснабжение; канализационная система, контроль над сбором и распределением отходов
суды жинау, өңдеу және бөлу	37 728	47 885	54 550	62 510	77 186	сбор, обработка и распределение воды

3.5 Негізгі капиталға салынған инвестициялар Инвестиции в основной капитал

млн. теңге

млн. тенге

	2010	2011	2012	2013	
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар - барлығы	4 653 528	5 010 231	5 473 161	6 072 687	Инвестиции в основной капитал - всего
соның ішінде:					в том числе:

	2010	2011	2012	2013	
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	92 370	98 628	128 215	108 738	Сельское, лесное и рыбное хозяйство
Өнеркәсіп	1 500 639	1 520 836	1 828 869	2 229 371	Промышленность
соның ішінде:					в том числе:
кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	891 184	848 022	979 100	1 234 511	горнодобывающая промышленность и разработка карьеров
өңдеу өнеркәсібі	404 925	455 466	595 214	704 226	обрабатывающая промышленность
электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауа баптау	194 854	201 157	243 326	268 497	электроснабжение, подача газа, пара и воздушное кондиционирование
сумен жабдықтау; көріз жүйесі, қалдықтардың жиналуын және таратылуын бақылау	9 676	16 191	11 229	22 137	водоснабжение; канализационная система, контроль над сбором и распределением отходов
Құрылыс	228 701	274 063	313 290	305 720	Строительство
Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	108 649	94 750	125 844	114 753	Оптовая и розничная торговля; ремонт автомобилей мотоциклов
Көлік және қоймалау	392 292	569 130	662 440	1 102 021	Транспорт и складирование
Тұру және тамақтану бойынша қызметтер	10 699	7 004	16 883	7 632	Услуги по проживанию и питанию
Ақпарат және байланыс	73 024	89 615	112 596	106 286	Информация и связь
Қаржы және сақтандыру қызметі	30 235	49 982	75 312	96 507	Финансовая и страховая деятельность
Жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар	214 681	291 134	290 882	333 025	Операции с недвижимым имуществом
Кәсібі, ғылыми және техникалық қызмет	955 490	945 065	734 421	591 356	Профессиональная, научная и техническая деятельность
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	37 195	19 209	26 144	18 298	Деятельность в области административного и вспомогательного обслуживания
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету	926 939	957 951	1 067 865	988 719	Государственное управление и оборона; обязательное социальное обеспечение
Білім беру	39 000	36 223	48 216	27 845	Образование
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	26 974	28 046	23 957	16 515	Здравоохранение и социальные услуги
Өнер, ойын-сауық және демалыс	8 011	8 194	6 387	7 840	Искусство, развлечения и отдых
Өзге де қызметтер түрлерін ұсыну	8 629	20 401	11 840	18 061	Предоставление прочих видов услуг

3.6 Электр және жылу энергия өндірісі Производство электро и теплоснабжения

	2009	2010	2011	2012	2013
Электр энергиясы, млн. кВт. с.					
Электроэнергия, млн. кВт. ч					
Қазақстан Республикасы	78 729	82 646	86 585	90 614	92 616
Ақмола	551	706	656	729	704
Ақтөбе	2 205	2 632	2 869	2 711	3 006
Алматы	4 455	5 355	5 358	5 732	6 122
Атырау	3 201	3 404	3 460	3 531	4 009
Батыс Қазақстан	1 260	1 195	1 411	1 540	1 598
Жамбыл	1 524	632	1 058	1 565	1 802
Қарағанды	11 837	11 789	11 566	12 216	12 917
Қостанай	1 465	1 598	1 883	1 858	1 799
Қызылорда	837	824	781	1 336	1 639
Маңғыстау	4 052	4 326	4 534	4 629	4 640
Оңтүстік Қазақстан	1 424	1 493	1 348	1 400	1 239
Павлодар	33 797	36 494	38 953	41 242	40 962
Солтүстік Қазақстан	2 392	2 422	2 527	2 426	2 622
Шығыс Қазақстан	6 951	7 030	7 361	6 859	6 758
Астана қаласы	2 349	2 304	2 375	2 406	2 410
Алматы қаласы	429	442	445	434	389
Жылу энергиясы, мың. Гкал					
Теплоэнергия, тыс. Гкал					
Қазақстан Республикасы	93 373	96 118	98 021	103 350	94 099
Ақмола	4 431	4 671	4 245	5 409	3 653
Ақтөбе	5 858	6 214	7 179	6 281	6 488
Алматы	6 887	6 148	5 889	5 218	5 519
Атырау	3 619	3 599	3 629	3 572	3 100
Батыс Қазақстан	3 582	3 527	3 781	3 594	3 468
Жамбыл	1 936	2 054	2 272	2 836	1 951
Қарағанды	15 889	16 646	16 458	17 052	14 636
Қостанай	5 532	5 371	6 091	7 035	6 395
Қызылорда	1 211	1 226	1 153	1 371	1 218
Маңғыстау	3 443	3 512	3 905	3 758	3 845
Оңтүстік Қазақстан	2 267	2 471	2 406	3 332	2 940
Павлодар	15 152	16 121	15 590	16 519	15 977
Солтүстік Қазақстан	4 266	4 255	4 250	3 969	5 145
Шығыс Қазақстан	9 795	9 534	9 705	11 130	8 036
Астана қаласы	4 541	4 907	5 105	5 404	5 314
Алматы қаласы	4 964	5 864	6 363	6 870	6 414

3.7 Ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алқабы Посевная площадь сельскохозяйственных культур

мың га	2009	2010	2011	2012	2013	тыс. га
Жалпы егістік жерлер одан:	21 424,9	21 438,7	21 080,1	21 190,7	21 271,0	Вся посевная площадь из них:
Дөңді (күрішті қосқанда) және бұршақты дақылдар	17 206,9	16 619,1	16 219,4	16 256,7	15 877,5	Зерновые (включая рис) и бобовые культуры
Қант қызылшасы	10,6	11,3	18,2	11,8	2,6	Сахарная свекла
Картоп	170,3	179,5	184,4	190,2	184,8	Картофель
Көкөніс	110,6	120,3	128,7	128,7	133,1	Овощи
Бақша дақылдары	52,4	63,3	67,7	81,8	82,3	Бахчи
Майлы дақылдар одан күнбағыс	1 186,1	1 748,1	1 816,2	1 853,9	1 980,9	Масличные культуры из них подсолнечник
	723,0	869,3	954,5	794,6	877,3	

3.8 Ауыл шаруашылығы дақылдарының жиналған алқабы Убранный площадь сельскохозяйственных культур

мың га

тыс. га

	2009	2010	2011	2012	2013	
Дәнді (күрішті қосқанда) және						Зерновые (включая рис) и бобовые
бұршақты дақылдар	16 570,0	15 155,9	15 992,9	14 919,9	15 688,4	культуры
Күнбағыс	646,8	744,5	882,5	682,2	822,4	Подсолнечник
Қант қызылшасы	9,6	8,8	10,6	9,0	5,5	Сахарная свекла
Картоп	170,0	178,4	184,0	188,4	184,2	Картофель
Көкөністер	109,9	119,4	127,9	128,3	132,0	Овощи

3.9 Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарын жалпы жинау Валовой сбор основных сельскохозяйственных культур

шаруашылықтардың барлық санаттарында, мың тонна

во всех категориях хозяйств, тыс. тонн

	2009	2010	2011	2012	2013	
Дәнді (күрішті қосқанда) және						Зерновые (включая рис) и бобовые
бұршақты дақылдар	20 830,5	12 185,2	26 960,5	12 864,8	18 231,1	культуры
Күнбағыс	367,9	328,9	409,1	400,3	572,6	Подсолнечник
Қант қызылшасы	181,3	152,0	200,4	164,6	64,6	Сахарная свекла
Картоп	2 755,6	2 554,5	3 076,1	3 126,4	3 343,5	Картофель
Көкөністер	2 457,3	2 576,9	2 877,7	3 061,6	3 241,5	Овощи

3.10 Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының түсімі Урожайность основных сельскохозяйственных культур

шаруашылықтардың барлық санаттарында,
бір гектардан центнерлер

во всех категориях хозяйств,
центнеров с одного гектара

	2009	2010	2011	2012	2013	
Дәнді (күрішті қосқанда) және						Зерновые (включая рис) и бобовые
бұршақты дақылдар	12,6	8,0	16,9	8,6	11,5	культуры
Күнбағыс	5,7	5,0	4,6	5,9	7,0	Подсолнечник
Қант қызылшасы	183,0	174,3	203,1	182,6	267,7	Сахарная свекла
Картоп	160,0	143,0	167,2	165,9	181,5	Картофель
Көкөністер	219,0	214,0	222,9	234,0	238,7	Овощи

3.11 Мал және құс басы Поголовье скота и птицы

шаруашылықтардың барлық санаттарында,
жыл соңына, мың бас

во всех категориях
хозяйств, на конец года, тысяч голов

	2009	2010	2011	2012	2013	
Ірі қара мал	6 095,2	6 175,4	5 702,4	5 690,0	5 851,2	Крупный рогатый скот
Шошқа	1 326,3	1 344,0	1 204,3	1 031,5	922,3	Свины
Қой мен ешкі	17 369,7	17 988,1	18 091,9	17 633,2	17 560,6	Овцы и козы
Жылқы	1 438,7	1 528,3	1 607,5	1 686,2	1 784,5	Лошади
Түйе	155,5	169,6	173,2	164,7	160,9	Верблюды
Құс	32 686,5	32 780,6	32 870,1	33 474,0	34 173,1	Птица

3.12 Мал шаруашылығы өнімінің негізгі түрлерін өндіру Производство основных видов продукции животноводства

	2009	2010	2011	2012	2013	
Ет (сойыс салмағында), млн. тонна	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	Мясо (в убойном весе), млн. тонн
Сүт, млн. тонна	5,3	5,4	5,2	4,8	4,9	Молоко, млн. тонн
Жұмыртқа, млрд. дана	3,3	3,7	3,7	3,6	3,9	Яйца, млрд. штук

3.13 Көлік құралдарының қолда бары* Наличие транспортных средств*

	Автомобильдер саны, мың бірлік Количество автотранспортных средств, тыс. единиц	Оның ішінде В том числе			Халықтың жеке меншік жеңіл автомобильдерінің қамтамасыз етілуі, халықтың 100 адамына Обеспеченность населения легковыми автомобилями в личной собственности, на 100 человек населения
		жүк көлігі грузовые	автобустар автобусы	жеңіл көлік легковые	
2009	3 162,4	410,8	94,8	2 656,8	15,5
2010	3 579,2	397,6	94,0	3 087,6	17,8
2011	4 066,2	414,0	98,4	3 553,8	20,3
2012	4 169,0	428,9	97,3	3 642,8	21,0
2013	4 229,4	450,2	101,0	3 678,3	20,9

* Бұл жерде және бұдан әрі Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің деректері бойынша.
Здесь и далее по данным Министерства внутренних дел Республики Казахстан.

3.14 Пайдаланатын жанармай түрлері бойынша тіркелген жеңіл автокөлік құралдарының саны Количество зарегистрированных легковых автотранспортных средств по типу используемого топлива

2014 жылғы 1 қаңтарға, бірлік

на 1 января 2014г., единиц

	Барлығы всего	Оның ішінде: В том числе:				
		бензин бензин	дизель отыны дизельное топлива	газбалонды газбаллонное	аралас смешанное	электрлі электрическое
Қазақстан Республикасы	3 678 282	3 613 651	32 245	2 781	29 473	132
Ақмола	144 471	142 861	1 384	37	189	-
Ақтөбе	132 233	131 434	213	544	40	2
Алматы	463 110	459 966	2 812	147	170	15
Атырау	132 676	128 600	3 686	344	46	-
Батыс Қазақстан	98 752	97 992	285	44	431	-
Жамбыл	235 984	227 972	4 592	183	3 235	2
Қарағанды	322 174	320 376	1 504	78	212	4
Қостанай	168 158	166 782	1 326	41	9	-
Қызылорда	115 833	115 550	247	18	16	2
Маңғыстау	93 134	91 388	423	2	1 321	-
Оңтүстік Қазақстан	383 615	382 212	1 175	120	108	-
Павлодар	153 733	153 572	126	11	20	4
Солтүстік Қазақстан	163 220	139 443	549	632	22 596	-
Шығыс Қазақстан	329 501	328 222	1 218	30	30	1
Астана қаласы	236 486	234 888	1 234	157	201	6
Алматы қаласы	505 202	492 393	11 471	393	849	96

Ескерту: «электрлі» - электрлі аккумуляторды пайдаланумен; «аралас» - бензинді және электрлі отында
Примечание: «электрическое» - с использованием электрического аккумулятора; «смешанное» - на бензине и на электрическом топливе.

3.15 Шығарылған жылы бойынша тіркелген жеңіл автокөлік құралдарының саны Количество зарегистрированных легковых автотранспортных средств по году выпуска

2014 жылғы 1 қаңтарға, бірлік

на 1 января 2014г., единиц

	Барлығы Всего	Соның ішінде: В том числе:				
		3 жылдан аспайтын не более 3 лет	3 жылдан асатын, бірақ 7 жылдан кем более 3 лет, но не более 7 лет	7 жылдан аса- тын, бірақ 10 жылдан кем более 7 лет, но не более 10 лет	10 жылдан асатын более 10 лет	өзге де прочие
Қазақстан						
Республикасы	3 678 282	110 176	367 324	266 912	2 913 095	20 775
Ақмола	144 471	3 217	9 864	8 475	121 767	1 148
Ақтөбе	132 233	7 314	17 534	13 383	93 054	948
Алматы	463 110	5 063	22 055	20 824	413 284	1 884
Атырау	132 676	12 857	30 165	16 484	72 139	1 031
Батыс Қазақстан	98 752	4 726	10 650	9 030	73 355	991
Жамбыл	235 984	2 165	9 061	10 061	214 093	604
Қарағанды	322 174	5 538	20 547	18 341	276 139	1 609
Қостанай	168 158	5 714	14 719	8 628	137 482	1 615
Қызылорда	115 833	2 544	8 547	7 651	96 625	466
Маңғыстау	93 134	6 432	18 302	11 767	55 843	790
Оңтүстік Қазақстан	383 615	7 193	23 998	24 580	326 094	1 750
Павлодар	153 733	4 352	12 201	10 255	126 298	627
Солтүстік Қазақстан	163 220	2 744	9 807	9 020	140 542	1 107
Шығыс Қазақстан	329 501	7 676	26 543	20 143	272 269	2 870
Астана қаласы	236 486	14 388	42 746	22 906	155 132	1 314
Алматы қаласы	505 202	18 253	90 585	55 364	338 979	2 021

Ескерту: «өзге де» - шығу жылы анықталмаған.

Примечание: «прочие» - не определен год выпуска.

3.16 Барлық көлік түрлерінің жолаушылар айналымы Пассажирооборот всех видов транспорта

млн.жкм

млн.пкм

	2009	2010	2011	2012	2013	
Барлығы	130 833,9	149 065,2	188 939,2*	213 036*	235 738,4*	Всего
одан:						из них:
теміржолда	14 701,6	16 055,5	16 574,6	19 256,0	20 624,9	железнодорожного
автомобильде	110 474,6	126 212,6	164 200,8	184 825,0	205 111,9	автомобильного
электрде	353,1	324,6	323,4	330,6	312,9	электрического
өзенде	1,5	3,3	1,9	1,8	0,9	речного
өуеде	5 303,1	6 469,2	7 838,5	8 622,6	9 687,8	воздушного

* Жолаушыларды метрополитенмен тасымалдау есепке алынған.

С учетом перевозок пассажиров метрополитеном.

3.17 Барлық көлік түрлерінің жүк айналымы Грузооборот перевозимых отдельными видами транспорта

млрд. ткм

млрд. ткм

	2009	2010	2011	2012	2013	
Всего	337,0	385,3	448,8	478,0	495,4	Всего
соның ішінде:						в том числе:
темір жолда	197,5	213,2	223,6	235,9	231,3	железнодорожного
автомобильде	66,3	80,3	121,1	132,3	145,3	автомобильного
өзенде	0,06	0,08	0,08	0,06	0,03	речного
теңізде	1,4	3,1	3,2	2,7	2,7	морского
әуеде	0,07	0,09	0,09	0,06	0,06	воздушного
құбырда	71,7	88,6	100,7	106,9	116,0	трубопроводного

3.18 Энергетиканың негізгі көрсеткіштері Основные показатели энергетики

	2009	2010	2011	2012	2013	
ЖІӨ энергия сыйымдылығы (2000 жылғы бағалардағы АҚШ мың долларына т.м.э.)	1,48	1,84	1,73	1,53	1,44	Энергоемкость ВВП, (т.н.э. на тыс.долл. США в ценах 2000г.)
Жалпы түпкілікті тұтыну, мың т.м.э.	21 634,6	38 858,8	45 258,0	36 656,0	32 733,0	Общее конечное потребление, тыс.т.н.э.
Отынды және энергияны жалпы бастапқы тұтыну, мың т.м.э.	55 968,4	73 906,6	75 399,0	70 080,0	69 651,0	Юбщее первичное потребление топлива и энергии, тыс.т.н.э.
Жаңғыртылмалы көздердің негізінде энергияны тұтыну, %	0,48	0,48	0,48	0,5	0,59	Энергопотребление на основе возобновляемых источников, %

3.19 Жалпы түпкілікті тұтыну Общее конечное потребление

мың т.м.э.

тыс. т.н.э.

	2009	2010	2011	2012	2013	
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	1 026,7	727,8	989,0	908,5	844,0	Сельское лесное и рыбное хозяйство
Өнеркәсіп	15 769,2	8 811,2	13 636,3	13 268,2	10 968,0	Промышленность
Көлік және қоймалау	1 356,8	1 521,4	1 401,1	1 843,7	1 683,0	Транспорт и складирование
Қызмет саласы	2 292,2	2 428,4	2 262,8	2 232,2	3 377,0	Сфера услуг

3.20 Отынды және энергияны жалпы бастапқы тұтыну Общее первичное потребление топлива и энергии

млн. т.м.э.

млн. т.н.э.

	2009	2010	2011	2012	2013	
Шикі мұнай	11,8	20,3	17,1	15,5	19,9	Нефть сырая
Тас көмір	30,0	32,3	34,4	35,4	35,4	Уголь каменный
Табиғи газ	4,1	6,5	8,2	3,9	1,5	Газ природный

4. ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ФАКТОРЛАР ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ

4.1 2013 жылы табиғатты қорғау қызметінің түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар Затраты на охрану окружающей среды по видам природоохранной деятельности в 2013г.

Мың теңге		Оның ішінде В том числе:							Тыс. теңге	
Барлығы Всего	атмосфералық ауаны қорғау және ауааралының өзгеруі мәселелері өзгеруі 									

4.2 Инвестордың экономикалық қызмет түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған инвестициялар

Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов по видам экономической деятельности инвестора

мың теңге	2010	2011	2012	2013	тыс. тенге
Барлығы	90 324 995	70 539 067	75 148 706	77 500 390	Всего
соның ішінде:					в том числе:
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	546 527	682	-	108 298	Сельское, лесное и рыбное хозяйство
Өнеркәсіп:	79 793 458	55 831 766	67 514 762	66 385 256	Промышленность:
соның ішінде:					в том числе:
Кен өндіру өнеркәсібі және крьерлерді қазу	49 286 689	23 953 191	36 648 887	38 825 164	Горнодобывающая промышленность и разработка карьеров
Өңдеу өнеркәсібі	21 589 236	22 770 055	17 193 436	6 742 027	Обрабатывающая промышленность
Электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауа баптау	8 273 394	8 303 688	13 418 562	20 303 841	Электроснабжение, подача газа, пара и воздушное кондиционирование
Сумен жабдықтау; кәріз жүйесі, қалдықтардың жиналуын және таратылуын бақылау	644 139	804 832	253 877	514 224	Водоснабжение; канализационная система, контроль над сбором и распределением отходов
Құрылыс	-	35 830	-	706 308	Строительство
Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	-	69	1 965	52 778	Оптовая и розничная торговля; ремонт автомобилей и мотоциклов
Көлік және қоймалау	2 380	326 644	39 021	5 132	Транспорт и складирование
Ақпарат және байланыс	1 585	843	1 306	4 552	Информация и связь
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	7 977 055	9 471 727	4 488 351	1 965 097	Профессиональная, научная и техническая деятельность
	-	-	-	668 698	Деятельность в области административного и вспомогательного обслуживания
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету	2 003 990	4 739 100	2 894 057	7 162 342	Государственное управление и оборона; обязательное социальное обеспечение
Білім беру	-	849	-	-	Образование
	-	-	-	271	Здравоохранение и социальные услуги
Өнер, ойын-сауық және демалыс	-	374	-	-	Искусство, развлечения и отдых
Өзге де қызметтер түрлерін ұсыну	-	131 183	209 244	441 658	Предоставление прочих видов услуг

4.3 Қоршаған ортаны қорғауға бағытталған инвестициялар Инвестиции на охрану окружающей среды

мың теңге	тыс. теңге				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан					
Республикасы	73 094 711	90 324 995	70 539 067	75 148 706	77 500 390
Ақмола	-	46 350	464 422	931 574	5 987 430
Ақтөбе	3 531 061	21 951 151	1 377 809	5 216 288	4 063 971
Алматы	-	219 275	3 427 889	5 171 934	2 161 051
Атырау	31 692 452	24 153 562	21 135 307	21 920 334	23 417 170
Батыс Қазақстан	5 705 110	6 220 331	2 663 102	3 239 845	4 255 554
Жамбыл	609 087	566 352	349 646	963 675	1 686 624
Қарағанды	170 526	5 256 795	2 768 115	3 317 092	2 753 601
Қостанай	1 694 356	663 192	176 283	2 998 042	1 167 712
Қызылорда	16 052 603	4 073 346	2 897 292	1 643 535	2 263 787
Маңғыстау	1 712 711	8 434 296	6 321 344	6 470 300	6 233 758
Оңтүстік Қазақстан	1 217 233	277 392	271 909	784 740	738 592
Павлодар	3 271 816	11 377 639	10 412 050	14 551 825	8 453 867
Солтүстік Қазақстан	1 328 020	1 592 832	839 982	366 445	3 143 707
Шығыс Қазақстан	6 070 930	2 481 410	15 260 705	7 357 532	8 416 870
Астана қаласы	38 806	744 088	654 604	13 469	2 317 514
Алматы қаласы	-	2 266 984	1 518 608	202 076	439 182

4.4 Табиғи ресурстарды қорғау қуаттарын іске қосу Ввод в действие мощностей по охране природных ресурсов

	2009	2010	2011	2012	2013	
Ақаба суларды тазартуға арналған ғимараттар, тәулігіне мың текше метр су	1 015,9	1 059,24	59,1	72,63	188,9	Сооружений для очистки сточных вод, тыс. куб. м воды в сутки
Айналымдағы сумен жабдықтау жүйелері, тәулігіне мың текше метр су	30,0	360,2	24,0	24,1	-	Системы оборотного водоснабжения, тыс. куб. м воды в сутки
Газ қалдықтарынан зиянды заттарды ұстау және зиянсыздандыру үшін қондырғылар, сағатына мың текше метр газ	-	1 400,0	33,0	18,72	950,0	Установки для улавливания и обезвреживания вредных веществ из отходящих газов, тыс. куб. м газа в час

4.5 Су ресурстарын ластаудан қорғау қуаттарын іске қосу (ақаба суларды тазартуға арналған қондырғылар) Ввод в действие мощностей по охране водных ресурсов от загрязнения (сооружений для очистки сточных вод)

тәулігіне мың текше метр су	тыс. куб. м воды в сутки				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан					
Республикасы	1 015,9	1 059,2	59,1	72,63	188,9
Ақмола	-	10,0	-	-	-
Ақтөбе	-	-	5,5	-	-
Алматы	-	15,0	3,0	-	-
Атырау	-	-	50,0	0,5	-
Батыс Қазақстан	-	-	-	60,0	-
Жамбыл	0,3	-	-	-	160,0
Қарағанды	0,5	1 000,6	-	-	-

	2009	2010	2011	2012	2013
Қызылорда	-	-	-	6,4	28,9
Маңғыстау	5,1	-	0,6	-	-
Оңтүстік Қазақстан	-	30,0	-	-	-
Шығыс Қазақстан	-	3,6	-	-	-
Астана қаласы	-	-	-	5,73	-
Алматы қаласы	1 010,0	-	-	-	-

**4.6 Атмосфералық ауаны ластаудан қорғау бойынша қуаттарды іске қосу (газ қалдықтарынан зиянды заттарды ұстау және залалсыздандыру үшін қондырғылар)
Ввод в действие мощностей по охране атмосферного воздуха от загрязнения
(установок для улавливания и обезвреживания вредных веществ
из отходящих газов)**

сағатына мың текше м газ

тыс. куб. м газа в час

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	-	1 400,0	33,0	18,72	950,0
Батыс Қазақстан	-	-	5,8	-	-
Павлодар	-	1 400,0	-	-	950,0
Шығыс Қазақстан	-	-	-	18,72	-
Алматы қаласы	-	-	27,2	-	-

5. ЖЕР РЕСУРСТАРЫ ЗЕМЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ

5.1 Есептік санаттар бойынша жер қорының бөлінуі* Распределение земельного фонда по учетным категориям*

1 қарашадағы жағдай бойынша; мың га	по состоянию на 1 ноября; тыс. га					
Жер санаттары	2009	2010	2011	2012	2013	Категории земель
Қазақстан Республикасының пайдалануындағы барлық жерлер соның ішінде:	261 173,8	261 173,8	261 173,8	261 173,8	261 173,8	Всего земель в пользовании Республики Казахстан
ауыл шаруашылығына арналған жер үлес салмағы, пайызбен	91 704,5	93 387,6	93 727,4	93 428,2	96 278,3	в том числе: земли сельскохозяйственного назначения
елді мекендер жері үлес салмағы, пайызбен	35,1	35,8	35,9	35,8	36,9	удельный вес, в процентах
өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және басқа да ауыл шаруашылығына арналмаған жерлер үлес салмағы, пайызбен	22 959,8	23 217,0	23 684,1	23 789,8	23 749,7	земли населенных пунктов
ерекше қорғалатын табиғат аумақтарының жері үлес салмағы, пайызбен	8,8	8,9	9,1	9,1	9,1	удельный вес, в процентах
орман қорындағы жер үлес салмағы, пайызбен	2 615,4	2 663,8	2 688,0	2 620,8	2 726,4	земли промышленности, транспорта, связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения
су қорындағы жер үлес салмағы, пайызбен	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	удельный вес в процентах
босалқы жерлер үлес салмағы, пайызбен	4 727,4	5 651,6	5 755,1	5 776,5	6 515,2	земли особо охраняемых природных территорий
су қорындағы жер үлес салмағы, пайызбен	1,8	2,2	2,2	2,2	2,5	удельный вес, в процентах
босалқы жерлер үлес салмағы, пайызбен	23 285,5	23 048,4	23 029,0	23 059,9	22 943,6	земли лесного фонда
су қорындағы жер үлес салмағы, пайызбен	8,9	8,8	8,8	8,8	8,8	удельный вес, в процентах
босалқы жерлер үлес салмағы, пайызбен	4 091,2	4 096,1	4 108,5	4 113,2	4 112,9	земли водного фонда
босалқы жерлер үлес салмағы, пайызбен	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	удельный вес в процентах
босалқы жерлер үлес салмағы, пайызбен	111 790,0	109 109,3	108 181,1	108 385,4	104 847,7	земли запаса
босалқы жерлер үлес салмағы, пайызбен	42,8	41,8	41,4	41,5	40,1	удельный вес, в процентах

* Бұл жерде және бұдан әрі Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс істері, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы және жер ресурстарын басқару комитетінің деректері бойынша. Здесь и далее по данным данным Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управлению земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан.

5.2 Ауыл шаруашылығына арналған жерлер Земли сельскохозяйственного назначения

мың га						тыс. га
	2009	2010	2011	2012	2013	
Ауыл шаруашылығына арналған жер	91 704,5	93 387,6	93 727,4	93 428,2	96 278,3	Земли сельскохозяйственного назначения
оның ішінде:						в том числе:
заматтардың бау шаруашылығы мен саяжай құрылысын жүргізуге арналған жері	64,7	65,0	67,3	66,1	66,5	земли граждан для ведения садоводства и дачного строительства
азаматтардың шаруа қожалығын жүргізуге арналған жері	46 148,5	47 750,0	48 695,3	50 935,2	53 984,5	земли граждан для ведения крестьянского хозяйства
басқа да мемлекеттік емес ауыл шаруашылығы заңды тұлғаларының жерлері	43 943,4	44 064,0	43 489,3	40 985,8	40 840,8	земли негосударственных сельскохозяйственных юридических лиц
мемлекеттік ауыл шаруашылығы заңды тұлғаларының жерлері	1 547,9	1 508,6	1 475,5	1 441,1	1 386,5	земли государственных сельскохозяйственных юридических лиц

5.3 Елді мекен (қалалар, кенттер және ауылдық елді мекендер) жерлері Земли населенных пунктов (городов, поселков и сельских населенных пунктов)

мың га						тыс. га
	2009	2010	2011	2012	2013	
Елді мекендер (қалалар, кенттер және ауылдық елді мекендер) жері	22 959,8	23 217,0	23 684,1	23 789,8	23 749,7	Земли населенных пунктов (городов, поселков, и сельских населенных пунктов)
соның ішінде:						в том числе:
қалалар мен кенттер	1 750,8	1 789,7	2 311,0	2 310,4	2 237,9	городов и поселков
ауылдық елді мекендер	21 209,0	21 427,3	21 373,1	21 479,4	21 511,8	сельских населенных пунктов

5.4 Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы жерлер Земли промышленности, транспорта, связи, обороны и иного не сельскохозяйственного назначения

мың га						тыс. га
	2009	2010	2011	2012	2013	
Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы жерлер	2 615,4	2 663,8	2 688,0	2 620,8	2 726,4	Земли промышленности, транспорта, связи, обороны и иного не сельскохозяйственного назначения
оның ішінде:						в том числе:
Өнеркәсіп	841,9	877,1	897,2	914,6	971,7	Промышленности
Автомобиль көлігі	298,5	301,6	301,4	300,1	319,2	Автомобильного транспорта
Темір жол көлігі	191,3	188,5	188,2	188,1	197,1	Железнодорожного транспорта
Байланыс	7,1	7,0	6,9	7,1	7,7	Связи
Өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы кәсіпорындар	1 276,6	1 289,6	1 294,3	1 210,9	1 230,7	Других не сельскохозяйственных предприятий

5.5 Пайдалы жер құрамы бойынша жер қорының бөлінуі
Распределение земельного фонда по составу угодий

1 қарашаға, мың га

на 1 ноября тыс. га

	Жалпы ауданы Общая площадь	Соның ішінде: В том числе:								
		егістік жерлер пашни	көпжыл- дық екпе- ағаш- тар много- летние насаж- дения	тыңайған жерлер залежи	шабын- дықтар сено- косы	жайылым пастбища	орман көлемі лесные площади	батпақ болота	су астында под во- дой	өзгелері прочие
2009	272 490,2	24 073,0	117,4	4 545,1	5 036,7	188 590,0	13 020,0	1 105,2	7 704,0	28 298,8
2010	272 490,2	24 169,2	116,3	4 514,6	5 174,2	188 361,7	13 022,7	1 104,1	7 703,5	28 323,9
2011	272 490,2	24 632,9	117,2	4 547,7	5 189,9	187 690,7	13 170,2	1 102,6	7 704,3	28 334,7
2012	272 490,2	25 015,8	127,2	4 316,7	5 158,6	187 552,4	13 180,9	1 103,1	7 712,4	28 323,1
2013	272 490,2	25 015,9	131,5	4 378,8	5 148,4	187 467,9	13 259,2	1 101,7	7 707,0	28 279,8

5.6 Жер санаттары бөлігінде алқаптардың құрамы бойынша жер қорының бөлінуі Распределение земельного фонда по составу угодий в разрезе категорий земель

2013 жылғы 1 қарашаға, мың га		Оның ішінде В том числе										на 1 ноября 2013г., тыс. га	
	Жалпы ауданы Общая площадь	егістік жерлер пашни	көпжылдық егіс ағаштар многолетние насаждения	тыңайған жерлер залежи	шабындықтар сенокосы	жайылым пастбища	орман көлемі лесные площади	батпақ болота	су астында под водой	өзгелері прочие			
Республика аумағы*	261 173,8	25 016,0	131,5	4 378,8	4 919,3	925,6	13 258,9	1 101,5	7 705,9	23 736,3	Территория республики*		
оның ішінде:						180					в том числе:		
ауыл шаруашылығына арналған жер елді мекендер жері (қалалар мен кенттер, ауылдық елді мекендер)	96 278,3	24 191,1	74,8	2 693,0	2 045,9	63 908,7	3,5	189,9	243,8	2 927,6	Земли сельскохозяйственного назначения Земли населенных пунктов (городов и поселков и сельских населенных пунктов)		
Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы жерлер	23 749,7	282,2	25,5	85,9	213,0	20 858,1	11,2	58,5	220,6	1994,7	Земли промышленности, транспорта и связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения Земли особо охраняемых природных территорий		
ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жері	2 726,4	17,8	1,0	5,2	1,3	1 178,2	5,4	3,9	164,9	1 348,7	Земли особо охраняемых природных территорий		
орман қорындағы жер	6 515,2	3,3	15,4	12,2	108,9	3 021,1	1 669,5	155,8	478,3	1 050,7	Земли лесного фонда		
су қорындағы жер	22 943,6	79,4	1,8	3,9	252,1	8 417,8	11 550,0	33,6	70,2	2 534,8	Земли водного фонда		
босаңқы жерлер	4 112,9	0,1	0,1	-	25,7	97,8	0,2	39,7	3 857,8	91,5	Земли запаса		
	104 847,7	442,1	12,9	1 578,6	2 272,4	83 443,9	19,1	620,1	2 670,3	13 788,3			

* «Республика аумағы» жолында, басқа мемлекеттермен пайдаланылатын, жерлерсіз.
По строке «Территория земель», без земель, используемых другими государствами.

5.7 Алқаптардың құрамы бойынша ауыл шаруашылығы мақсаттарындағы жерлердің бөлінуі Распределение земель сельскохозяйственного назначения по составу угодий

2013 жылғы 1 қарашаға, мың га на 1 ноября 2013г., тыс. га

	Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің жалпы ауданы Общая площадь земель сельскохозяйственного назначения		Оның ішінде В том числе							өзгелері прочие
			егістік жерлер пашни	кепжылдық екпе ағаштар многолет- ние насаж- дения	тыңайған жерлер залежи	шабын- дықтар сено- косы	жайы- лым паст- бища	орман көлемі лесные площади	батпақ болота	су астында под водой
Қазақстан	96 278,3	24 191,1	74,8	2 693,0	2 045,9	63 908,7	3,5	189,9	243,8	2 927,6
Республикасы	10 540,1	5 381,6	3,4	621,6	155,7	4 362,6	-	2,4	0,7	12,1
Ақмола	9 200,4	735,5	1,0	387,8	181,5	7 765,7	0,1	7,3	17,9	103,6
Ақтөбе	8 090,7	1 041,8	22,0	29,1	212,8	6 572,3	-	7,4	8,5	196,8
Алматы	2 223,3	2,7	0,5	2,9	46,8	1 944,4	-	75,7	31,8	118,5
Атырау	5 271,8	545,1	1,8	565,9	336,5	3 775,0	0,1	0,2	2,8	44,4
Батыс Қазақстан	4 194,8	751,1	3,4	-	79,7	3 219,1	0,1	4,5	8,4	128,5
Жамбыл	12 598,9	1 107,3	1,9	289,3	211,7	10 610,1	-	6,4	38,4	333,8
Қарағанды	10 559,6	5 957,2	9,3	7,7	100,3	4 345,6	-	33,4	26,5	79,6
Қостанай	2 395,7	139,6	0,6	43,0	41,3	1 695,0	-	2,2	4,8	469,2
Қызылорда	5 099,7	0,5	0,1	0,1	0,1	4 093,9	-	-	-	1005,0
Маңғыстау	3 959,2	860,6	21,7	119,8	87,3	2 735,8	0,2	0,3	8,3	125,2
Оңтүстік Қазақстан	4 521,0	1 425,1	1,7	468,0	127,8	2 436,9	-	5,2	12,6	43,7
Павлодар	7 331,6	4 868,5	2,6	71,9	15,9	2 125,1	0,2	43,5	72,3	131,6
Солтүстік Қазақстан	10 273,9	1 371,0	2,2	85,4	446,3	8 220,0	2,8	1,4	10,8	133,9
Шығыс Қазақстан	15,0	2,4	1,1	0,5	2,2	7,1	-	-	-	1,7
Астана қаласы	2,6	1,1	1,5	-	-	-	-	-	-	-
Алматы қаласы										

5.8 Құнарлылығына ықпал ететін белгілері бойынша ауыл шаруашылығы алқаптардың сипаттамасы

Характеристика сельскохозяйственных угодий по признакам, влияющим на их плодородие

2013 жылғы 1 қарашаға, мың га		Одан Из них										
	Ауыл шаруашылығы мақсатындағы алқаптардың жалпы көлемі Общая площадь сельхозугодий	жағымсыз белгілермен шегеленістірілмеген неосложненная отрицательными признаками			ұсақталған зацебленая	тұз басқан засоленная	сортандалған солонцовая	шайылған смытая	азаң дефлированная	артық ылғалданған переувлажненная	батпақтанған заболоченная	өзгелері прочие
		барлығы всего	одан сөзсіз жарамды-сы	из них безустовно пригодная								
Қазақстан Республикасы*	215 441,3	41 518,4	23 556,5	43 598,2	35 284,2	58 164,4	4 950,3	24 168,1	2 947,6	1 083,6	3 524,8	
Ақмола	13 186,7	4 995,5	4 995,5	2 412,1	1 601,9	3 169,5	562,0	9,6	164,5	111,6	160,0	
Ақтөбе	26 225,5	7 872,9	1 447,0	1 815,4	1 483,8	11 453,6	473,1	2 101,1	269,0	25,9	722,4	
Алматы	16 395,4	2 968,6	781,1	3 567,9	2 907,4	573,8	815,5	4 952,4	199,7	187,6	222,5	
Атырау	9 126,2	537,9	0,4	136,9	1 744,0	3 396,0	-	3 133,9	45,7	3,1	128,7	
Батыс Қазақстан	12 787,9	1 528,2	1 073,2	301,9	1 343,2	7 109,5	274,5	1 409,5	326,4	72,5	230,3	
Жамбыл	9 350,1	669,7	333,8	4 050,4	1 358,1	4 063,3	222,7	2 414,0	124,0	87,0	17,9	
Қарағанды	33 015,7	3 654,3	1 174,2	13 085,9	2 604,6	11 443,7	200,4	759,7	574,6	61,8	630,7	
Қостанай	18 129,7	5 898,1	5 403,4	590,4	3 133,1	6 846,5	158,7	611,2	294,5	183,6	413,6	
Қызылорда	12 160,2	1 127,2	4,3	263,8	7 066,5	641,6	2,9	2846,7	94,5	79,1	37,9	
Маңғыстау	12 658,8	1 600,9	-	932,5	6 870,0	1 635,4	800,0	656,3	-	-	163,7	
Оңтүстік Қазақстан	10 156,3	1 629,7	1 138,5	1 084,0	2 232,5	1 007,5	956,9	3 112,9	112,3	7,7	12,8	
Павлодар	11 167,8	1 606,5	1 596,5	2 824,4	775,6	3 943,8	0,9	1 296,3	157,9	34,8	527,6	
Солтүстік Қазақстан	8 404,6	4 180,2	4 180,2	410,2	573,2	2 790,4	56,0	-	144,5	115,6	134,5	
Шығыс Қазақстан	22 647,0	3 230,1	1 424,6	12 121,3	1 587,2	3 744,3	426,6	864,5	437,7	111,07	122,1	
Астана қаласы	13,4	3,0	3,0	1,1	3,1	2,5	-	-	2,0	1,6	0,1	
Алматы қаласы	16,0	15,6	0,8	-	-	-	0,1	-	0,3	-	-	

* «Қазақстан Республикасы» жолында, басқа мемлекеттермен пайдаланылатын, жерлерсіз.
По строке «Қазақстан Республикасы», без земель, используемых другими государствами

5.9 Желді және сулы эрозиясына ұшыраған жердің алқабы*
Площадь земель подверженных ветровой и водной эрозии*

	2000	2005	2010	
Ауыл шаруашылығы жерлерінің жалпы алқабы, мың га	222 485,9	222 624,7	222 407,5	Общая площадь сельскохозяйственных угодий, тыс. га
Сулы эрозиясына ұшыраған жердің алқабы, мың га	935,5	1 044,3	1 030,0	Площадь земель подверженных водной эрозии, тыс. га
Сулы эрозияға ұшыраған топырақтың ауыл шаруашылығының жалпы алқабындағы үлесі, пайызбен	0,4	0,5	0,5	Доля почв подверженных водной эрозии в общей площади сельскохозяйственных угодий, в процентах
Желді эрозиясына ұшыраған жердің алқабы, мың га	559,6	594,6	594,6	Площадь земель подверженных ветровой эрозии, тыс. га
Желді эрозияға ұшыраған топырақтың ауыл шаруашылығының жалпы алқабындағы үлесі, пайызбен	0,3	0,3	0,3	Доля почв подверженных ветровой эрозии в общей площади сельскохозяйственных угодий, в процентах

* Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің құрылыс істері, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы және жер ресурстарын басқару комитетінің деректері бойынша зерттеу 5 жылда 1 рет өткізіледі.

По данным данным Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управлению земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан обследование проводится 1 раз в 5 лет.

5.10 Бүлінген, жұмыс істелінген, қайта өңделген жерлер
Нарушенные, обработанные и рекультивированные земли

га

	2009	2010	2011	2012	2013	
Бүлінген жерлер	180 200,4	183 149,0	184 693,0	245 569,0	245 569,0	Нарушено земель
Бүлінген жерлерде жұмыс істелді	51 179,6	51 539,6	51 912,5	53 212,0	53 211,0	Отработано нарушенных земель
Қайта өңделді	1 869,0	3 369,2	2 923,5	49 434,5	2 147,0	Рекультивировано из них под:
оның ішінде:						
егістік жерлерге	70,0	70,0	-	120,0	1 579,0	пашню
басқа ауыл шаруашылығына пайдалы жерлер	1 351,0	2 193,2	1 389,3	303,9	392,0	другие сельхозугодья
орманды, екле						лесные, кустарнико-
ағаштар	248,0	-	-	-	-	вые насаждения
су қоймалары және басқа мақсаттар	-	1 106,0	-	49 010,6	176,0	водоемы и другие цели

5.11 Бүлінген және жұмыс істелінген жерлер Нарушенные и обработанные земли

га

	2009 жылдың басына На начало 2009г.		2010 жылдың басына На начало 2010г.		2011 жылдың басына На начало 2011г.	
	бүлінген жерлер нарушен- ных земель	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер отработано нарушенных земель	бүлінген жерлер нарушенных земель	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер отработано нарушенных земель	бүлінген жер- лер нарушенных земель	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер отработано нарушенных земель
Қазақстан						
Республикасы	171 222	48 299	180 200	51 180	184 693	51 913
Ақмола	16 967	7 334	17 100	7 334	16 900	7 265
Ақтөбе	11 024	2 890	13 050	2 941	13 011	3 461
Алматы	3 250	842	4 230	800	4 582	800
Атырау	2 235	59	2 952	59	1 937	59
Батыс Қазақстан	1 587	631	950	631	3 930	561
Жамбыл	6 353	1 983	6 353	1 983	6 439	1 983
Қарағанды	40 952	9 670	41 908	9 493	42 151	9 270
Қостанай	31 255	8 407	35 164	11 116	36 421	11 522
Қызылорда	1 952	515	1 952	515	2 448	711
Маңғыстау	21 147	3 593	21 147	3 593	21 000	3 593
Павлодар	12 146	1 232	12 146	1 232	12 146	1 232
Оңтүстік Қазақстан	1 735	-	2 008	-	2 430	-
Солтүстік Қазақстан	6 852	4 706	6 834	4 688	6 812	4 666
Шығыс Қазақстан	13 200	6 349	13 938	6 707	14 018	6 702
Астана қаласы	468	88	468	88	468	88
Алматы қаласы	99	-	-	-	-	-

Жалғасы

Продолжение

	2012 жылдың басына На начало 2012г.		2013 жылдың басына На начало 2013г.	
	бүлінген жерлер нарушенных земель	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер отработано нару- шенных земель	бүлінген жерлер нарушенных земель	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер отработано нару- шенных земель
Қазақстан Республикасы	245 569	53 212	247 136	52 989
Ақмола	17 005	7 334	17 005	7 334
Ақтөбе	14 467	3 677	15 265	3 637
Алматы	5 046	800	5 948	800
Атырау	1 931	59	1 994	59
Батыс Қазақстан	3 691	392	3 691	392
Жамбыл	6 472	1 983	6 605	1 983
Қарағанды	43 101	9 360	43 890	10 207
Қостанай	36 978	12 776	37 389	13 315
Қызылорда	2 448	711	2 448	711
Маңғыстау	78 574	3 593	78 574	3 592
Павлодар	12 146	1 232	12 146	1 232
Оңтүстік Қазақстан	2 488	-	2 488	-
Солтүстік Қазақстан	6 661	4 515	6 661	4 515
Шығыс Қазақстан	14 093	6 692	12 564	5124
Астана қаласы	468	88	468	88

5.12 Пайдалы жерлер бойынша суармалы жерлердің қолда бары Наличие орошаемых земель по угодьям

1-ші қараша бойынша, мың га

на 1 ноября, в тыс. га

	2009	2010	2011	2012	2013	
Суармалы жерлердің көлемі, барлығы одан:	2 081,8	2 085,2	2 089,6	2 093,7	2 100,3	Площадь орошаемых земель, всего
ауыл шаруашылығына арналған жер	1 621,8	1 673,2	1 667,9	1 689,2	1 695,9	в том числе:
елді мекендер жері (қалалар мен кенттер және ауылдық елді мекендер) өнеркәсіп, көлік, байланыс қорғаныс және басқа да ауыл шаруашылығына пайдаланылмайтын жерлер	147,8	148,3	149,7	153,3	151,2	земли сельскохозяйственного назначения
ерекше қорғалатын табиғи аумақтарының жері	4,0	4,1	4,2	4,2	4,2	земли населенных пунктов (городов и поселков и сельских населенных пунктов)
орман қорындағы жер	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4	земли промышленности, транспорта и связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения
су қорындағы жер	8,5	8,5	8,4	8,4	9,0	земли особо охраняемых природных территорий
басалқы жерлер	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	земли лесного фонда
	298,0	249,3	257,7	236,8	238,3	земли водного фонда
						земли запаса

5.13 Облыстар, Астана мен Алматы қалалары бойынша суармалы жерлердің болуы Наличие орошаемых земель по областям, городам Астана и Алматы

мың га

тыс. га

	2009		2010		2011	
	жалпы көлемі общая площадь	одан егістік жер из них пашня	жалпы көлемі общая площадь	одан егістік жер из них пашня	жалпы көлемі общая площадь	одан егістік жер из них пашня
Қазақстан Республикасы	2 081,8	1 394,6	2 085,2	1 440,9	2 089,6	1 485,9
Ақмола	38,5	15,7	38,5	15,8	38,5	15,8
Ақтөбе	28,1	10,0	28,1	9,7	28,1	9,7
Алматы	573,0	447,3	572,3	453,3	572,2	470,1
Атырау	12,8	2,1	13,1	2,1	13,6	2,7
Батыс Қазақстан	55,8	11,2	205,3	76,3	55,8	21,1
Жамбыл	226,8	205,9	226,8	205,9	227,1	206,2
Қарағанды	87,9	53,2	56,0	20,9	87,9	52,5
Қостанай	32,4	9,2	87,9	51,0	32,4	9,2
Қызылорда	217,9	143,1	218,8	149,0	225,9	152,1
Маңғыстау	2,0	0,5	32,4	9,2	2,0	0,5
Оңтүстік Қазақстан	522,1	395,0	2,0	0,5	525,0	424,3
Павлодар	59,5	23,7	59,5	24,1	59,5	25,7
Солтүстік Қазақстан	15,0	7,6	15,0	8,4	15,0	8,8
Шығыс Қазақстан	205,2	66,7	525,5	411,8	205,5	86,9
Астана қаласы	3,9	3,1	3,2	2,6	0,3	0,1
Алматы қаласы	0,9	0,3	0,8	0,3	0,8	0,2

	2012		2013	
	жалпы көлемі общая площадь	одан егістік жер из них пашня	жалпы көлемі общая площадь	одан егістік жер из них пашня
Қазақстан				
Республикасы	2 093,7	1 506,5	2 100,3	1 535,5
Ақмола	38,5	15,8	38,6	16,3
Ақтөбе	28,1	9,7	28,1	9,7
Алматы	572,2	472,5	574,7	480,2
Атырау	11,6	2,5	12,2	2,9
Батыс Қазақстан	55,8	21,1	55,8	18,3
Жамбыл	229,6	209,0	229,6	208,8
Қарағанды	87,9	52,8	87,9	54,5
Қостанай	32,4	9,2	32,4	9,2
Қызылорда	226,8	152,3	228,6	144,0
Маңғыстау	2,0	0,5	2,0	0,5
Оңтүстік Қазақстан	527,2	433,3	528,8	435,4
Павлодар	59,5	25,4	59,5	29,8
Солтүстік Қазақстан	15,5	9,2	15,5	9,2
Шығыс Қазақстан	205,5	92,9	205,5	116,4
Астана қаласы	0,3	0,1	0,3	0,1
Алматы қаласы	0,8	0,2	0,8	0,2

5.14 Өнімділік айналымнан алынған жерлер Изъятие земель из продуктивного оборота

га

	2009	2010	2011	2012	2013	
Өнімділік айналымдағы жерлерді алып тастауы – жалпы ауданы	159,0	305,6	491,9	206,5	117,0	Изъятие земель из продуктивного оборота – общая площадь
соның ішінде:						в том числе под:
елді мекендердің жері	117,8	257,2	467,1	105,7	40,1	земли населенных пунктов
өнеркәсіп жері	38,9	35,2	20,1	17,4	57,1	земли промышленности
көлік инфрақұрылымға	-	0,3	-	-	-	транспортную инфраструктуру
басқа да ауылшаруашылық емес мақсаттарда	2,4	12,9	4,7	83,4	19,8	другие несельскохозяйственные цели

5.15 Ауыл шаруашылығы кәсіпорындармен органикалық тыңайтқыштарды енгізу Внесение органических удобрений сельскохозяйственными предприятиями

мың тонна

тыс. тонн

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	125,5	184,3	143,9	236,5	39,5
Ақмола	14,9	37,4	101,9	38,8	4,4
Ақтөбе	-	-	0,0	-	-
Алматы	14,6	3,9	7,6	9,1	4,7
Атырау	-	-	-	-	-
Батыс Қазақстан	0,0	-	-	-	-
Жамбыл	0,5	0,2	0,2	-	0,0
Қарағанды	4,8	2,2	0,6	2,1	0,5
Қостанай	0,1	92,0	-	66,7	0,1
Қызылорда	0,0	2,2	-	-	-
Маңғыстау	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Оңтүстік Қазақстан	0,4	1,0	0,8	2,7	0,0
Павлодар	2,0	1,1	0,9	79,5	0,5

	2009	2010	2011	2012	2013
Солтүстік Қазақстан	77,2	37,1	27,2	24,3	28,9
Шығыс Қазақстан	10,9	7,2	4,7	13,3	0,4
Астана қаласы	-	-	-	-	-
Алматы қаласы	0,0	0,0	-	-	-

5.16 Ауыл шаруашылығы кәсіпорындармен минералдық тыңайтқыштарды шашу Внесение минеральных удобрений сельскохозяйственными предприятиями

мың тонна	тыс. тонн				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	56,4	37,7	41,5	102,2	48,4
Ақмола	11,0	7,3	5,2	8,1	5,1
Ақтөбе	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Алматы	4,5	1,1	2,1	2,2	3,3
Атырау	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Батыс Қазақстан	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Жамбыл	0,4	0,7	0,5	0,3	0,8
Қарағанды	1,5	1,2	1,2	0,7	1,4
Қостанай	17,0	4,7	9,5	30,3	17,0
Қызылорда	13,1	11,2	11,7	10,9	4,5
Маңғыстау	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Оңтүстік Қазақстан	2,0	4,7	3,6	42,7	0,0
Павлодар	0,8	0,5	1,1	0,5	2,0
Солтүстік Қазақстан	5,7	5,9	4,5	5,4	0,6
Шығыс Қазақстан	0,3	0,3	1,9	0,9	12,2
Астана қаласы	0,0	-	-	0,1	1,4
Алматы қаласы	0,0	-	-	-	-

5.17 Пестицидтерді шашу* Внесение пестицидов*

	2009	2010	2011	2012	2013	
Инсектицидтар, тонна	352,1	289,5	449,2	410,2	632,4	Инсектициды, тонн
Гербицид және десиканттар, тонна	7 881,7	5 702,9	9 314,8	7 719,7	7245,6	Гербициды и десиканты, тонн
Фунгицид және бактерицидтар, тонна	414,1	233,2	853,4	426,6	509,0	Фунгициды и бактерициды, тонн
Өсімдіктердің өсу регуляторлары, тонна	24,5	31,9	13,9	98,4	331,7	Регуляторы роста растений, тонн
Родентицидтар, тонна	43,8	26,3	25,3	19,68	19,68	Родентициды, тонн
Басқа да, тонна	-	-	-	-	-	- Другие, тонн
Шашылған жалпы көлемі (барлық пестицидтар), тонна	8 716,1	6 283,9	10 656,6	8 564,9	9 661,6	Общий объем внесения (все пестициды), тонн
Ауыл шаруашылық жерлердің жалпы ауданы, га	36 051,5	35 858,6	36 226,1	21 494,8	21 372,4	Общая площадь сельскохозяйственных земель, га
Аудан бірлігіне шашылған пестицидтер, кг/га	0,242	0,175	0,294	0,398	0,452	Внесение пестицидов на единицу площади, кг/га

* Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі Агроөнеркәсіптік кешендегі мемлекеттік инспекция комитетінің деректері бойынша.

По данным Комитета государственной инспекции в агропромышленном комплексе Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан.

**5.18 Өңделген жер және көп жылдық өсімдіктердің бірлік алқапына шашылған
минералды және органикалық тыңайтқыштардың саны
Количество внесенных минеральных и органических удобрений на единицу
площади обработанных земель и многолетних насаждений**

тонна / га	2009	2010	2011	2012	тонны / га
	минералдық минеральные				
Қазақстан Республикасы	52,7	74,0	89,8	88,7	60,8
Ақмола	37,3	71,9	44,6	34,8	83,3
Ақтөбе	0,0	209,3	259,0	144,8	20,5
Алматы	167,8	85,6	91,5	77,2	141,9
Атырау	0,0	473,1	1354,4	100,0	303,7
Батыс Қазақстан	20,0	284,1	350,7	23,6	83,5
Жамбыл	220,0	322,6	394,8	470,5	251,0
Қарағанды	47,7	36,5	57,4	52,8	43,5
Қостанай	41,4	38,3	29,3	52,4	41,1
Қызылорда	246,6	207,9	212,6	193,1	152,7
Маңғыстау	0,0	71,9	346,2	111,8	577,3
Оңтүстік Қазақстан	67,3	71,3	88,3	229,3	71,2
Павлодар	55,0	207,8	937,0	132,1	154,6
Солтүстік Қазақстан	29,1	34,4	53	27,1	32,8
Шығыс Қазақстан	31,0	100,7	95,6	67,2	56,9
Астана қаласы	0,0	0,0	0,0	1133,3	0,0
Алматы қаласы	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	органикалық органические				
Қазақстан Республикасы	738,2	917,6	1080,9	678,5	769,0
Ақмола	372,5	786,1	1703,9	512,9	1064,5
Ақтөбе	0,0	317,5	14,4	215,2	90,5
Алматы	1 460,0	760,5	946,3	1 056,1	964,1
Атырау	0,0	0,0	0,0	1 891,5	0,0
Батыс Қазақстан	0,0	1 910,2	2007,5	1 593,7	2077,0
Жамбыл	0,0	1 307,4	1317,2	2 665,2	1124,4
Қарағанды	480,0	2 832,7	2828,9	386,2	2182,5
Қостанай	3,3	1 190,2	1249,5	7 647,4	2320,6
Қызылорда	0,0	1 034,4	2541,8	439,5	169,3
Маңғыстау	0,0	193,8	106,0	310,4	141,4
Оңтүстік Қазақстан	0,0	370,1	244,8	3 191,4	2591,5
Павлодар	200,0	1 361,2	2678,6	93,7	934,7
Солтүстік Қазақстан	1 286,7	329,6	602,3	834,2	89,6
Шығыс Қазақстан	1 090,0	9 977,8	1499,2	1 895,9	1904,4
Астана қаласы	0,0	1 943,8	1873,7	0,0	2011,0
Алматы қаласы	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

6. СУ РЕСУРСТАРЫ ВОДНЫЕ РЕСУРСЫ

6.1 Өзен ағындысының ресурстары* Ресурсы речного стока*

	Су ресурстарының көлемі, млн. текше метр Объем водных ресурсов, млн. куб. метров		
	барлығы всего	оның ішінде в том числе	
		ҚР аймағында қалыптасатын формирующий на террито- рии РК	шектес мемлекеттерден келетін поступающий из со- предельных государств
2009	100 000	58 200	41 800
2010	143 600	77 200	66 400
2011	101 800	57 300	44 500
2012	92 700	49 200	43 500
2013	121 100	75 000	46 100

* Бұл жерде және бұдан әрі Қазақстан Республикасы энергетика министрлігінің «Қазгидромет» РМК-ның деректері бойынша
Здесь и далее по данным РГП «Казгидромет» Министерства энергетики Республики Казахстан.

6.2 Ірі өзендердің негізгі сипаттамасы Основные характеристики крупных рек

Аса ірі өзендердің атауы	Ұзындығы, км Длина, в км		Бассейннің жал- пы көлемі (су жиыны, мың шар- шы км) Общая площадь бассейна (водосбора, тыс. кв. км)	Жылдық ағынның көлемі, текше км Объем годового стока, куб. км		Наименова- ние наибо- лее круп- ных рек
	жалпы ұзындығы общая длина	ҚР аумағын- дағы на террито- рии РК		2013	орташа көпжылдық средне- многолет- ний	
Ертіс	4 248	1 700	210	21,9 (Семиарское) 0,79	27,20	Ертіс (Иртыш)
Есіл	2 450	1 400	113	(Петропавловск)	1,56	Есіл (Ишим)
Тобол	1 591	800	130	0,20 (Костанай) 0,20	0,29	Тобол
Нұра	978	978	55	(с.Р.Кошкарбаева) 6,27 (Кушум с	0,67	Нура Жайық
Жайық	2 428	1 082	73	каналом) 18,6 (н.б. Шардаринского	10,2	(Урал)
Сырдария	2 212	1 400	219	вдхр) 1,59 (Кайнар	14,7	Сырдария
Шу	1 186	800	63	Благовещенское)	1,75	Шу
Талас	661	227	53	0,59 (суммарная)	-	Талас
Іле	1 001	815	68	13,9 (164 км)	14,5	Или

6.3 Аса ірі көлдердің негізгі сипаттамасы
Основные характеристики крупнейших озер

Көлдің атауы	Су бетінің көлемі (су беті), шаршы км Площадь водной поверхности (зеркала), кв. км	Су көлемі, млн. текше м Объем воды, млн. куб. м	Тереңдік, м Глубина, м		Наименование озер
			орташа средняя	ең үлкен наибольшая	
Балқаш	18 200	106,0	5,8	26,5	Балқаш
Алакөл	2 650	58,6	22,0	54,0	Алаколь
Марқакөл	449	6,3	14,0	25,0	Маркаколь

6.4 Аса ірі су қоймаларындағы су көлемі
Объем воды в крупнейших водохранилищах

Су қоймаларының атауы	Су беті көлемі, шаршы км Площадь зеркала при НПУ, кв.км	Су көлемі, млрд.текше м Объем воды, млрд.куб.м		Наименование водохранилищ
		толық полный	пайдалы полезный	
Бұқтарма	5 500	49,0	30,2	Бухтарминское
Сергеевск	117	0,7	0,6	Сергеевское
Вячеславск	61	0,4	0,4	Вячеславское
Қапшағай	1 847	18,5	10,3	Капчагайское
Шардара	400	5,2	4,2	Шардаринское

6.5 Негізгі өзендер суларының сапалық жағдайы
Качественное состояние вод основных рек

	Судың ластану индексі Индекс загрязнения воды					
	2009	2010	2011	2012	2013	
Ертіс	1,01	1,01	1,03	0,94	1,23	Ертіс (Иртыш)
Жайық						
(Орал)	1,08	0,92	0,95	0,82	0,95	Жайық (Урал)
Сырдария	3,36	2,48	2,28	2,08	2,09	Сырдария
Нұра	2,20	2,32	2,03	2,72	2,09	Нура
Іле	1,72	2,33	1,73	1,36	1,32	Или
						Есиль
Есіл	1,25	1,58	1,89	1,87	1,69	(Ишим)
Шу	1,83	2,65	1,83	2,56	1,89	Шу
Талас	1,42	1,65	1,37	1,55	1,56	Талас
Тобол	1,56	1,20	1,84	1,26	1,64	Тобол
Балқаш көлі	2,43	2,51	2,48	2,38	2,70	оз.Балқаш

6.6 2013 жылы гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша Қазақстандағы жер беті сулары сапасының жағдайы
Состояние качества поверхностных вод Казахстана по гидрохимическим показателям в 2013г.

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загрязненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и показатели качества воды	Орташа концентрация, мг/л Средняя концентрация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристика качества воды
	2012	2013				
Ертіс ө. (Шығыс Қазақстан) р.Ертіс (Восточно-Казахстанская)	1,12	1,70	Мырыш			
			Цинк	0,022	2,2	
			Жалпы темір			
			Железо общее	0,19	1,9	Орташа ластанған
			Марганец	0,015	1,5	Умеренно загрязненная
Ертіс ө. (Павлодар) р.Ертіс (Павлодарская)	0,77	0,98	Мыс			Таза
			Медь	0,0024	2,4	Чистая
			Мыс			2 - класс
			Медь	0,0031	3,1	
Бұқтырма ө. (Шығыс Қазақстан) р.Буктырма (Восточно-Казахстанская)	1,10	1,59	Мырыш			
			Цинк	0,022	2,2	Орташа ластанған
			Жалпы темір			
			Железо общее	0,21	2,1	Умеренно загрязненная
			Марганец	0,012	1,2	3 - класс
Брекса ө. (Шығыс Қазақстан) р.Брекса (Восточно-Казахстанская)	2,81	3,47	Мырыш			
			Цинк	0,068	6,8	
			Мыс			
			Медь	0,0056	5,6	
			Марганец	0,038	3,8	Ластанған
			Жалпы темір			Загрязненная
			Железо общее	0,34	3,4	4 - класс
Тихая ө. (Шығыс Қазақстан) р. Тихая (Восточно-Казахстанская)	3,36	5,49	Мырыш			
			Цинк	0,157	15,7	
			Мыс			
			Медь	0,0089	8,9	
			Марганец	0,048	4,8	Лас
			Жалпы темір			Грязная
			Железо общее	0,22	2,2	5 - класс
Үльбі ө. (Шығыс Қазақстан) р.Ульби (Восточно-Казахстанская)	3,57	4,60	Мырыш			
			Цинк	0,137	13,7	
			Мыс			
			Медь	0,0063	6,3	
			Марганец	0,044	4,4	Лас
			Жалпы темір			Грязная
			Железо общее	0,21	2,1	5 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Глубочанка ө. (Шығыс Қазақстан) р.Глубочанка (Восточно- Казахстанская)	5,71	5,42	Мырыш			
			Цинк	0,176	17,6	
			Мыс			
			Медь	0,0069	6,9	
			Марганец			
			Марганец	0,049	4,9	Лас
Красноярка ө. (Шығыс Қазақстан) р. Красноярка (Восточно- Казахстанская)	13,0	7,64	Тұзды аммоний	0,92	1,8	Грязная
			Аммоний солевой			5 - класс
			Мырыш			
			Цинк	0,256	25,6	
			Мыс			
			Медь	0,0103	10,3	
Оба ө. (Шығыс Қазақстан) р. Оба (Восточно- Казахстанская) Марқакөл көлі (Шығыс Қазақстан) оз. Маркаколь (Восточно- Казахстанская)	1,47	1,97	Марганец	0,072	7,2	Өте лас
			Тұзды аммоний			Очень
			Аммоний солевой	0,83	1,7	грязная
			Мыс			6 - класс
			Медь	0,0039	3,9	
			Жалпы темір			
Еміл ө. (Шығыс Қазақстан) р. Емель (Восточно- Казахстанская)	1,81	1,48	Железо общее	0,37	3,7	Орташа
			Мырыш			ластанған
			Цинк	0,016	1,6	Умеренно
			Марганец			загрязненная
			Марганец	0,014	1,4	3 - класс
			Медь			
Аягөз ө. (Шығыс Қазақстан) р. Аякоз (Восточно- Казахстанская) Бұқтырма су қоймасы вдхр. Буктырма	1,56	1,1	Тұзды аммоний			Таза
			Аммоний солевой	0,68	1,4	Чистая
			Тұзды аммоний			2 - класс
			Аммоний солевой	1,61	3,2	
			Сульфаты			
			Сульфаттар	209,0	2,1	Орташа
Бұқтырма су қоймасы вдхр. Буктырма	0,71	0,80	Медь			ластанған
			Мыс	0,0014	1,4	Умеренно
			Марганец			загрязненная
			Марганец	0,011	1,1	3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0016	1,6	
Бұқтырма су қоймасы вдхр. Буктырма	0,71	0,80	Аммоний солевой			
			Тұзды аммоний	0,73	1,5	Орташа
			Сульфаты			ластанған
			Сульфаттар	120,0	1,2	Умеренно
			Магний			загрязненная
			Магний	45,6	1,1	3 - класс
Бұқтырма су қоймасы вдхр. Буктырма	0,71	0,80	Медь			Таза
			Мыс	0,0014	1,4	Чистая
Бұқтырма су қоймасы вдхр. Буктырма	0,71	0,80	Медь			2 - класс
			Мыс	0,0014	1,4	2 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Өскемен су қоймасы вдхр. Усть- Каменогорск	0,59	0,81	Медь Мыс	0,00167	1,7	Таза Чистая 2 - класс
Орал ө. (Батыс Қазақстан)			Железо общее	0,18	1,8	Орташа ластанған
р. Урал (Западно- Казахстанская)			Жалпы темір	0,029	1,4	Умеренно загрязненная
Шаған ө. (Батыс Қазақстан)	0,87	1,02	Хром (6+)		1,1	3 - класс
р. Чаган (Западно- Казахстанская)			Хром (6+)	0,0011	1,6	
р. Чаган (Западно- Казахстанская)	0,93	0,88	Фенолдар	0,16	1,2	Таза Чистая 2 - класс
Деркул ө. (Батыс Қазақстан)			Железо общее	0,0012	2,0	Орташа ластанған
р. Деркул (Западно- Казахстанская)	0,99	1,05	Жалпы темір	0,2	1,2	Умеренно загрязненная
Үлкен Өзен ө. (Батыс Қазақстан)			Фенолдар	0,0012	2,3	Орташа ластанған
р. Большой Узень (Западно- Казахстанская)	1,46	1,31	Фенолы	694,4	1,8	Умеренно загрязненная
Кіші Өзен ө. (Батыс Қазақстан)			Сульфаты	0,0013	1,3	3 - класс
р. Малый Узень (Западно- Казахстанская)	1,29	1,13	Сульфаттар	3,49	1,7	Орташа ластанған
Шалқар көлі (Батыс Қазақстан)			Железо общее	0,13	1,3	Умеренно загрязненная
оз. Шалқар (Западно- Казахстанская)	2,74	3,11	Жалпы темір	0,0012	1,2	3 - класс
Құшым каналы (Батыс Қазақстан)			Фенолы	3368,5	11,2	
канал Кушум (Западно- Казахстанская)	0,70	0,88	Хлориды	215,0	2,1	
			Хлоридтер	3,7	1,8	
			Сульфаты	0,03	1,5	Ластанған
			Сульфаттар	0,0013	1,3	Загрязненная
			БПК5	0,13	1,3	4 - класс
			ОБТ5			Таза Чистая
			Хром (6+)	0,0011	1,1	2 - класс
			Хром (6+)			
			Фенолы			
			Фенолдар			
			Железо общее			
			Жалпы темір			
			Фенолы			
			Фенолдар			

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Утва ө. (Батыс Қазақстан) р.Утва (Западно- Казахстанская)	1,35	1,05	Хлориды	677,0	2,2	Орташа ластанған
			Хлоридтер			Умеренно
			Фенолы			загрязненная
			Фенолдар	0,0013	1,3	3 - класс
Елек ө. (Батыс Қазақстан) р.Илек (Западно- Казахстанская)	1,00	1,14	Хром (6+)	0,03	1,5	
			Хром (6+) железо общее	0,13	1,3	Орташа ластанған
			Жалпы темір фенолы	0,0012	1,2	Умеренно
			Фенолдар	354,1	1,2	загрязненная
Елек ө. (Ақтөбе) р. Илек (Актюбинская)	5,72	6,34	хлориды			3 - класс
			Хлоридтер			
			Медь	0,017	17,0	
			Мыс	0,212	12,5	
Ор ө. (Ақтөбе) р. Орь (Актюбинская)	1,99	6,03	Бор	0,095	4,7	Өте лас
			Хром (6+)	1,148	2,3	Очень грязная
			Хром (6+) Аммоний солевой	0,022	22,0	6 - класс
			Тұзды аммоний	0,006	6,0	
Емба ө. (Ақтөбе) р. Эмба (Актюбинская)	3,29	3,24	Медь	0,031	3,1	
			Мыс	5,14	2,6	Өте лас
			Фенолы	0,94	1,9	Очень грязная
			Фенолдар	0,013	13,0	6 - класс
Тобыл ө. (Қостанай) р.Тобол (Костанайская)	1,26	1,64	Цинк			
			Мырыш	276,6	2,8	Ластанған
			БПК5	0,002	2,0	Загрязненная
			ОБТ5	0,0044	4,4	4 - класс
Аят ө. (Қостанай) р.Аят (Костанайская)	1,10	1,78	Аммоний солевой	165,2	1,6	Орташа ластанған
			Тұзды аммоний	3,3	1,6	Умеренно
			Медь	0,0026	2,6	загрязненная
			Мыс	181,0	1,8	3 - класс
Аят ө. (Қостанай) р.Аят (Костанайская)	1,10	1,78	Сульфаты			
			Сульфаттар	0,0015	1,5	Орташа ластанған
			Фенолы	0,012	1,2	Умеренно
			Фенолдар			загрязненная

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Тоғызак ө. (Қостанай) р.Тоғызак (Костанайская) Қаратомар су қоймасы (Қостанай) вдхр Каратомарское (Костанайская)	1,42	1,78	Медь			
			Мыс	0,0043	4,3	
			Сульфаты			
			Сульфаттар	212,9	2,1	Орташа
			Фенолы			ластанған
			Фенолдар	0,0015	1,5	Умеренно
			Цинк			загрязненная
			Мырыш	0,012	1,2	3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0027	2,7	Орташа
Обаған ө. (Қостанай) р.Убаған (Костанайская) Есіл ө. (Солтүстік Қазақстан) р. Есиль (СКО)	2,88	1,69	БПК5			ластанған
			ОБТ5	3,44	1,7	Умеренно
			Сульфаты			загрязненная
			Сульфаттар	117,7	1,2	3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,004	4,0	Орташа
			Цинк			ластанған
			Мырыш	0,025	2,5	Умеренно
			Сульфаты			загрязненная
			Сульфаттар	205,6	2,1	3 - класс
Сергеевск су қоймасы (Солтүстік Қазақстан) вдхр Сергеевское (СКО)	0,95	1,18	Никель	0,027	2,7	Орташа
			Никель			ластанған
			Медь			Умеренно
			Мыс	0,0013	1,3	загрязненная
			Никель			3 - класс
			Никель	0,021	2,1	
			Медь			
			Мыс	0,0018	1,8	Орташа
			Цинк			ластанған
			Мырыш	0,012	1,2	Умеренно
Есіл ө. (Ақмола) р. Есиль (Акмолинская)	2,80	2,21	Железо общее			загрязненная
			Жалпы темір	0,11	1,1	3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,004	4,0	
			Марганец			
			Марганец	0,03	3,4	Орташа
			Сульфаты			ластанған
			Сульфаттар	256,0	2,6	Умеренно
			Цинк			загрязненная
			Мырыш	0,018	1,8	3 - класс
Ақ-Бұлақ ө. (Астана.қ) р.Ақ-Булак (г.Астана)	3,36	2,53	Сульфаты			
			Сульфаттар	459,0	4,6	
			Медь			
			Мыс	0,004	3,6	
			Марганец			
			Марганец	0,04	3,6	Ластанған
			Цинк			Загрязненная
			Мырыш	0,02	2,1	4 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Сары-Бұлақ ө. (Астана қ.) р. Сары-Бұлақ(г. Астана)	2,68	3,01	Сульфаты			
			Сульфаттар	541,0	5,4	
			Марганец			
			Марганец	0,041	4,1	
			Медь			
			Мыс	0,004	3,8	
Кеттыбұлақ ө. (Ақмола) р.Кеттыбулак (Акмолинская)	1,83	1,26	БПК5	4,00	2,0	Ластанған
			ОБТ5			Загрязненная
			Цинк	0,018	1,8	4 - класс
			Мырыш			Орташа
			Медь	0,003	3,1	ластанған
			Мыс			Умеренно
Жабай ө. (Ақмола) р. Жабай (Акмолинская) Астаналық (Вячеславск) су қоймасы (Ақмола) вдхр.Астанинское (Вячеславское) (Акмолинская)	2,09	1,54	Марганец	0,023	2,3	загрязненная
			Марганец			3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0039	3,9	
			Марганец			
			Марганец	0,015	1,6	Орташа
Қопа көлі (Ақмола) оз. Копа (Акмолинская)	2,71	2,00	Цинк	0,015	1,6	ластанған
			Мырыш			Умеренно
			Сульфаты	109,0	1,1	загрязненная
			Сульфаттар			3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,003	3,2	Орташа
Сұлтанкелді көлі (Ақмола) оз.Султанкельды (Акмолинская)	4,40	3,39	Марганец	0,02	2,0	ластанған
			Марганец			Умеренно
			Медь			загрязненная
			Мыс	0,004	3,8	3 - класс
			Мараганец	0,039	3,8	Орташа
			Мараганец			ластанған
Сұлтанкелді көлі (Ақмола) оз.Султанкельды (Акмолинская)	4,40	3,39	Сульфаты	269,0	2,7	Умеренно
			Сульфаттар			загрязненная
			Сульфаты			3 - класс
			Сульфаттар	758,0	7,6	
			Медь			
			Мыс	0,004	4,0	
Сұлтанкелді көлі (Ақмола) оз.Султанкельды (Акмолинская)	4,40	3,39	Марганец	0,04	3,6	
			Марганец			
			Хлориды			
			Хлоридтер	815,0	2,8	Ластанған
			БПК5			Загрязненная
			ОБТ5	3,01	1,5	4 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Зеренді көлі (Ақмола) оз.Зеренда (Акмолинская)	1,90	2,09	Медь			
			Мыс	0,004	3,8	
			Фториды			
			Фториды	2,39	3,2	Орташа
			Марганец			ластанған
			Марганец	0,031	3,1	Умеренно
Қарасу көлі (Ақмола) оз.Карасу (Акмолинская)	1,40	1,15	Сульфаты			загрязненная
			Сульфаттар	150,0	1,5	3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0023	2,3	Орташа
			Фториды			ластанған
			Фториды	1,68	2,2	Умеренно
Сұлукөл көлі (Ақмола) оз.Сулуколь (Акмолинская)	2,99	2,26	Цинк			загрязненная
			Мырыш	0,012	1,2	3 - класс
			Фториды			
			Фториды	3,91	5,2	
			Медь			
			Мыс	0,0032	3,2	Орташа
Нұра-Есіл каналы (Ақмола) Канал Нура-Есиль (Акмолинская)	3,70	2,57	Аммоний солевой			ластанған
			Тұзды аммоний	1,25	2,5	Умеренно
			Цинк			загрязненная
			Мырыш	0,013	1,3	3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,005	4,8	
Нұра ө. (Ақмола) р. Нура (Акмолинская)	3,45	2,46	Марганец			
			Марганец	0,04	3,8	
			Сульфаты			
			Сульфаттар	367,0	3,7	Ластанған
			Цинк			Загрязненная
			Мырыш	0,02	1,6	4 - класс
Нұра ө. (Қарағанды) р. Нура (Карагандинская)	1,99	1,72	Медь			
			Мыс	0,004	4,0	
			Марганец			
			Марганец	0,04	3,8	Орташа
			Сульфаты			ластанған
			Сульфаттар	379,0	3,8	Умеренно
Нұра ө. (Қарағанды) р. Нура (Карагандинская)	1,99	1,72	Цинк			загрязненная
			Мырыш	0,017	1,7	3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0038	3,8	
			Сульфаты			
			Сульфаттар	221,0	2,2	Орташа
Нұра ө. (Қарағанды) р. Нура (Карагандинская)	1,99	1,72	Цинк			ластанған
			Мырыш	0,015	1,5	Умеренно
			Нефтепродукты			загрязненная
			Мұнай өнімдері	0,07	1,4	3 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Қара-Кеңгір ө. (Қарағанды) р. Кара-Кенгир (Карагандинская)	5,62	5,06	Медь			
			Мыс	0,01	10,0	
			Сульфаты			
			Сульфаттар	803,0	8,0	
			Нефтепродукты			
			Мұнай өнімдері	0,27	5,4	Лас
			Аммоний солевой			Грязная
			Тұзды аммоний	2,49	5,0	5 - класс
			Азот нитритный			
			Нитритті азот	0,324	16,2	
			Аммоний солевой			
Шерубайнұра ө. (Қарағанды) р. Шерубайнура (Карагандинская)	5,29	6,03	Тұзды аммоний	5,17	10,3	
			Медь			
			Мыс	0,0044	4,4	
			Сульфаты			Өте лас
			Сульфаттар	288,0	2,9	Очень
			БПК5			грязная
			ОБТ5	3,18	1,6	6 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0069	7,0	
			Сульфаты			
			Сульфаттар	497,0	5,0	
Кеңгір су қоймасы (Қарағанды) вдхр. Кенгирское (Карагандинская)	3,25	3,34	Нефтепродукты			
			Мұнай өнімдері	0,22	4,4	Ластанған
			Фенолы			Загрязненная
			Фенолдар	0,002	2,0	4 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0034	3,4	
			Сульфаты			
			Сульфаттар	190,0	1,9	Орташа
			Цинк			ластанған
			Мырыш	0,015	1,5	Умеренно
			Нефтепродукты			загрязненная
Самарқанд су қоймасы (Қарағанды) вдхр Самаркандское (Карагандинская) Ертіс-Қарағанды каналы (Қарағанды) Канал Ертіс Караганда (Карагандинская) Балқаш көлі (Қарағанды) оз. Балқаш (Карагандинская)	1,70	1,57	Мұнай өнімдері	0,06	1,2	3 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0023	2,3	Орташа
			Цинк			ластанған
			Мырыш	0,013	1,3	Умеренно
			Медь			загрязненная
			Мыс	0,012	12,0	Ластанған
			Цинк			Загрязненная
			Мырыш	0,013	1,3	4 - класс
			Медь			
			Мыс	0,0024	2,4	Орташа
Іле ө. (Алматы) р.Иле (Алматинская)	1,36	1,32	Азот нитритный			ластанған
			Нитритті азот	0,04	2,0	Умеренно
			Железо общее			загрязненная
			Жалпы темір	0,15	1,5	3 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Текес ө. (Алматы)			Мыс			Орташа
р.Текес			Медь	0,0027	2,7	ластанған
(Алматинская)	1,19	1,15	Жалпы темір			Умеренно
Түрген ө.			Железо общее	0,14	1,3	загрязненная
(Алматы)						3 - класс
р.Түрген			Мыс			Таза
(Алматинская)	0,82	0,85	Медь	0,0019	1,9	Чистая
Шарын ө.						2 - класс
(Алматы)			Мыс			Таза
р.Шарын			Медь	0,0015	1,5	Чистая
(Алматинская)	1,23	0,81				2 - класс
Шілік ө. (Алматы)			Мыс			Таза
р.Шилик			Медь	0,0019	1,9	Чистая
(Алматинская)	1,24	0,86				2 - класс
Қорғас ө.			Мыс			Таза
(Алматы)			Медь	0,0015	1,5	Чистая
р.Коргас						2 - класс
(Алматинская)	0,95	0,69				
Баянкөл ө.			Мыс			Таза
(Алматы)			Медь	0,002	2,0	Чистая
р.Баянкол						2 - класс
(Алматинская)	1,34	0,9	Мыс			Таза
Қарқара ө.			Медь	0,0016	1,6	Чистая
(Алматы)			Сульфаттар	126,0	1,3	2 - класс
р.Карқара			Сульфаты			Таза
(Алматинская)	1,02	0,86				Чистая
Есік ө. (Алматы)						2 - класс
р.Есік			Нитритті азот			
(Алматинская)	1,11	0,71	Азот нитритный	0,042	2,1	
			Мыс			
			Медь	0,0016	1,6	Орташа
Қаскелен ө.			Фториды			ластанған
(Алматы)			Фториды	1,17	1,6	Умеренно
р.Қаскелен			Сульфаттар			загрязненная
(Алматинская)	1,45	1,30	Сульфаты	135,0	1,3	3 - класс
Қапшағай су			Нитритті азот			Таза
қоймасы (Алматы)			Азот нитритный	0,023	1,1	Чистая
вдхр Капшағай			Нитритті азот			2 - класс
(Алматинская)	1,32	0,72	Азот нитритный	0,075	3,7	
			Мыс			
			Медь	0,0032	3,2	Орташа
Күрті су қоймасы			Сульфаттар			ластанған
(Алматы)			Сульфаты	231,0	2,3	Умеренно
вдхр. Куртинское			Фториды			загрязненная
(Алматинская)	2,64	1,97	Фториды	1,1	1,4	3 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Бартоғай су қоймасы (Алматы) вдхр. Бартоғай (Алматинская)	0,90	0,98	Мыс Медь Жалпы темір Железо общее Жалпы темір Железо общее	0,0019 0,105 0,17	1,9 1,1 1,7	Таза Чистая 2 - класс Орташа ластанған
Үлкен көлі Алматы қаласы оз. Үлкен Алматы	0,74	1,01	Мыс Медь Нитритті азот Азот нитритный Мыс Медь	0,0014 0,038 0,002	1,4 1,9 1,7	Умеренно загрязненная 3 - класс Орташа ластанған
Кіші Алматы ө. (Алматы қаласы) р.Киши Алматы (г.Алматы)	1,92	1,20	Фториды Фториды Марганец Марганец Мыс Медь Нитритті азот Азот нитритный Марганец Марганец Жалпы темір Железо общее	 1,0 0,012 0,0036 0,07 0,024 0,14	 1,4 1,2 3,6 3,3 2,4 1,4	Умеренно загрязненная 3 - класс Орташа ластанған Умеренно загрязненная 3 - класс
Есентай ө. (Алматы қаласы) р.Есентай (г.Алматы) Үлкен Алматы ө. (Алматы қаласы) р.Улькен Алматы (г.Алматы)	1,20	2,01	Железо общее Марганец Марганец Мыс Медь ОБТ5 БПК5 Фенолдар Фенолы Жалпы темір Железо общее ОБТ5 БПК5 Мыс Медь Нитритті азот Азот нитритный Фенолдар Фенолы Жалпы темір Железо общее	 0,02 0,0025 4,00 0,002 0,12 7,06 0,0028 0,037 0,0013 0,12	 2,0 2,5 2,0 2,0 1,2 3,5 2,8 1,9 1,3 1,2	Таза Чистая 2 - класс Орташа ластанған Умеренно загрязненная 3 - класс Орташа ластанған Умеренно загрязненная 3 - класс
Талас ө. (Жамбыл) р. Талас (Жамбылская)	1,55	1,56	Железо общее ОБТ5 БПК5 Мыс Медь Нитритті азот Азот нитритный Фенолдар Фенолы Жалпы темір Железо общее	 7,06 0,0028 0,037 0,0013 0,12	 3,5 2,8 1,9 1,3 1,2	Умеренно загрязненная 3 - класс 3 - класс
Шу ө. (Жамбыл) р. Шу (Жамбылская)	2,56	1,89	Железо общее	0,12	1,2	3 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Асса ө. (Жамбыл) р. Асса (Жамбылская)	1,46	1,19	Мыс			
			Медь	0,0025	2,5	Орташа
			Фенолдар			ластанған
			Фенолы	0,0012	1,2	Умеренно
			Жалпы темір			загрязненная
			Железо общее	0,11	1,1	3 - класс
			Мыс			
Ақсу ө. (Жамбыл) р. Ақсу (Жамбылская)	1,93	1,90	Медь	0,0032	3,2	
			Сульфаттар			
			Сульфаты	228,0	2,3	
			Фенолдар			
			Фенолы	0,002	2,0	Орташа
			ОБТ5			ластанған
			БПК5	3,63	1,8	Умеренно
Берқара ө. (Жамбыл) р. Берқара (Жамбылская)	0,82	0,90	Фториды	1,10	1,5	загрязненная
			Фториды			3 - класс
			Мыс			Таза
			Медь	0,0016	1,6	Чистая
			Сульфаттар			2 - класс
			Сульфаты	584,0	5,8	
			Мыс			
Қарабалта ө. (Жамбыл) р. Карабалта (Жамбылская)	2,87	2,85	Медь	0,0035	3,5	
			ОБТ5			
			БПК5	6,8	3,4	
			Фенолдар			
			Фенолы	0,002	2,0	Ластанған
			Жалпы темір			Загрязненная
			Железо общее	0,18	1,8	4 - класс
Тоқташ ө. (Жамбыл) р. Токташ (Жамбылская)	2,29	2,23	Сульфаттар			
			Сульфаты	357,0	3,6	
			Мыс			
			Медь	0,0034	3,4	
			ОБТ5			
			БПК5	6,34	3,2	Орташа
			Фенолдар			ластанған
Билікөл көлі (Жамбыл) оз. Бийликоль (Жамбылская)	6,98	8,55	Фенолы	0,0014	1,4	Умеренно
			Жалпы темір			загрязненная
			Железо общее	0,12	1,2	3 - класс
			ОБТ5			
			БПК5	37,1	37,1	
			Сульфаттар			
			Сульфаты	603,0	6,0	
Билікөл көлі (Жамбыл) оз. Бийликоль (Жамбылская)	6,98	8,55	Фенолдар			
			Фенолы	0,003	3,0	
			Мыс			Өте лас
			Медь	0,0024	2,4	Очень
			Фториды			грязная
			Фториды	1,56	2,1	6 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Тасөткел су қоймасы (Жамбыл) вдхр. Ташуткельское (Жамбылская)	1,93	2,31	Жалпы темір			
			Железо общее	0,40	4,0	
			Мыс			
			Медь	0,0036	3,6	
			ОБТ5			
			БПК5	5,31	2,7	Орташа
			Нитритті азот			ластанған
			Азот нитритный	0,036	1,7	Умеренно
			Фенолдар			загрязненная
			Фенолы	0,0013	1,3	3 - класс
Келес ө. (Оңтүстік Қазақстан) р. Келес (Южно- Казахстанская)	2,12	2,36	Сульфаттар			
			Сульфаты	553,0	5,5	
			Мыс			
			Медь	0,003	3,0	Орташа
			Фенолдар			ластанған
			Фенолы	0,003	3,0	Умеренно
			Магний			загрязненная
			Магний	65,1	1,6	3 - класс
			Мыс			
			Медь	0,003	3,0	
Бадам ө. (Оңтүстік Қазақстан) р. Бадам (Южно- Казахстанская) Бүгін ө. (Оңтүстік Қазақстан) р. Бугунь (Южно- Казахстанская)	1,62	1,83	Фенолдар	0,003	3,0	Орташа
			Фенолы			ластанған
			Сульфаттар			
			Сульфаты	205,0	2,0	Умеренно
			Нитритті азот			загрязненная
			Азот нитритный	0,034	1,7	3 - класс
						Таза
						Чистая
						2 - класс
			Сульфаттар			
Шардара су қоймасы (Оңтүстік Қазақстан) вдхр. Шардаринское (Южно- Казахстанская)	2,24	2,14	Сульфаты	531,0	5,3	
			Нитритті азот			
			Азот нитритный	0,047	2,3	Орташа
			Мыс			ластанған
			Медь	0,002	2,0	Умеренно
			Фенолдар			загрязненная
			Фенолы	0,002	2,0	3 - класс
			Сульфаттар			
			Сульфаты	517,0	5,2	
			Мыс			
Сырдария ө. (Оңтүстік Қазақстан) р. Сырдарья (Южно- Казахстанская)	2,38	2,49	Медь	0,003	3,0	Орташа
			Фенолдар			ластанған
			Фенолы	0,003	3,0	Умеренно
			Нитритті азот			загрязненная
			Азот нитритный	0,054	2,7	3 - класс

Өзеннің атауы Наименование реки	Судың ластану индексі Индекс загряз- ненности воды		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері Ингредиенты и по- казатели качества воды	Орташа кон- центрация, мг/л Средняя концен- трация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі Кратность превышения ПДК	Су сапасының сипаттамасы Характеристи- ка качества воды
	2012	2013				
Сырдария ө. (Қызылорда) р. Сырдарья (Кызылординская)	1,79	1,69	Сульфаттар			
			Сульфаты	402,3	4,0	
			Мыс			
			Медь	0,0023	2,3	Орташа
			Жалпы темір			ластанған
			Железо общее	0,134	1,3	Умеренно
			Магний			загрязненная
			Магний	51,9	1,3	3 - класс

6.7 Оттегіні биохимикалық тұтыну (ОБТ) және өзен суындағы аммонийлік азоттың шоғырлануы

Биохимическое потребление кислорода (БПК) и концентрация аммонийного азота в речной воде

Өзендер	2009	2010	2011	2012	2013	Реки
ОБТ, л/О ₂ мг БПК ₅ , мг О ₂ /л						
Ертіс ө.						р.Ертіс
Сынаманың 1 нүктесі - Боран ауылы	2,23	2,41	0,73	2,43	1,77	1.точка пробы - с.Боран
Сынаманың 2 нүктесі - Өскемен қаласы	1,98	2,24	0,54	2,13	3,01	2.точка пробы – г.Усть - Каменогорск
Сынаманың 3 нүктесі - Прииртыш ауылы	2,11	1,46	0,51	1,86	1,87	3.точка пробы - с.Прииртышское
Азот аммоний, мкг N/л Аммонийный азот, мкг N/л						
Ертіс ө.						р.Ертіс
Сынаманың 1 нүктесі - Боран ауылы	0,007	0,043	0,17	0,04	0,04	1.точка пробы - с.Боран
Сынаманың 2 нүктесі - Өскемен қаласы	1,078	0,86	0,54	0,08	1,36	2.точка пробы – г.Усть - Каменогорск
Сынаманың 3 нүктесі - Прииртыш ауылы	0,27	0,28	0,25	0,21	0,2	3.точка пробы - с.Прииртышское

6.8 Тұщы судағы биогендік заттар Биогенные вещества в пресной воде

	2009	2010	2011	2012	2013	
Жалпы құрамдағы (Р) фосфор, л/мкг Общее содержание фосфора (Р), мкг/л						
Ертіс өзені						р.Ертіс
Сынаманың 1 нүктесі - Боран ауылы	0,005	0,018	0,020	0,029	0,12	1.точка пробы - с.Боран
Сынаманың 2 нүктесі - Өскемен қаласы	0,906	0,637	-	0,132	0,85	2.точка пробы – г.Усть - Каменогорск
Сынаманың 3 нүктесі - Прииртыш ауылы	0,048	0,064	-	0,029	0,023	3.точка пробы - с.Прииртышское
Балқаш көлі						оз.Балқаш

	2009	2010	2011	2012	2013	
Сынаманың 1 нүктесі - Балқаш қаласы С жағасынан А175, 8 шақырым	0,010	0,010	-	0,007	0,01	1.точка пробы - г.Балхаш, 8 км А175 от С берега
Сынаманың 2 нүктесі - Балқаш қаласы С жағасынан А175, 20 шақырым	0,010	0,012	-	0,007	0,013	2.точка пробы - г.Балхаш, 20 км А175 от С берега
Сынаманың 3 нүктесі - Балқаш қаласы С жағасынан А175, 38,5 шақырым	0,010	0,014	0,010	0,009	0,014	3.точка пробы - г.Балхаш, 38,5 км А175 от С берега
		Нитраттар (NO3), мг/л				
		Нитраты (NO3), мг/л				
Ертіс өзені						р.Ертіс
Сынаманың 1 нүктесі - Боран ауылы	0,466	0,467	-	0,08	0,35	1.точка пробы - с.Боран
Сынаманың 2 нүктесі - Өскемен қаласы	1,253	0,88	0,03	0,36	1,88	2.точка пробы – г.Усть - Каменогорск
Сынаманың 3 нүктесі - Прииртыш ауылы	0,458	0,374	0,04	0,4	0,65	3.точка пробы - с.Прииртышское
Балқаш көлі						оз.Балқаш
Сынаманың 1 нүктесі - Балқаш қаласы С жағасынан А175, 8 шақырым	0,003	0,01	0,01	0,02	0,007	1.точка пробы - г.Балхаш, 8 км А175 от С берега
Сынаманың 2 нүктесі - Балқаш қаласы С жағасынан А175, 20 шақырым	-	0,008	-	0,02	0,013	2.точка пробы - г.Балхаш, 20 км А175 от С берега
Сынаманың 3 нүктесі - Балқаш қаласы С жағасынан А175, 38,5 шақырым	-	0,017	-	0,007	-	3.точка пробы - г.Балхаш, 38,5 км А175 от С берега

6.9 Теңіз суының жағасындағы биогендік заттар Биогенные вещества в прибрежных морских водах

	2009	2010	2011	2012	2013	
	Жалпы құрамдағы (Р) фосфор, (Р) - жаз, мг/л					
	Общее содержание фосфора (Р) – лето, мг/л					
Каспий теңізі						Каспийское море
Кеме жүзетін теңіз каналы,						Морской судоходный канал,
кеме жүзетін каналдың басынан 1 шақырым төмен, 1 станса	0,01	0,08	0,01	0,01	0,006	1 км ниже начала судоходного канала, станция 1
Каспий (Тенгиз), 11 станса	0,01	0,26	0,01	0,01	0,002	Каспий (Тенгиз), 11 станция
Орал өз. Теңіз жағалау, 4 станса	0,02	0,38	0,01	0,01	0,005	Взморье р.Урал, станция 4
Шалыги-Кулалы, 1 станса	0,01	0,45	0,01	0,01	0,003	Шалыги-Кулалы, станция 1

	2009	2010	2011	2012	2013	
Жалпы құрамдағы (N) азот, (N) - жаз, мг/л Общее содержание азота (N) – лето, мг/л						
Каспий теңізі						Каспийское море
Кеме жүзетін теңіз каналы,						Морской судоходный канал,
кеме жүзетін каналдың басынан 1 шақырым төмен, 1 станса	1,33	0,85	2,56	2,80	2,59	1 км ниже начала судоходного канала, станция 1
Каспий (Тенгиз), 11 станса	1,42	1,46	2,24	2,86	2,56	Каспий (Тенгиз), 11 станция
Орал өз. Теңіз жағалау, 4 станса	1,78	1,94	2,34	2,56	2,05	Взморье р.Урал, станция 4
Шалығи-Кулалы, 1 станса	1,71	1,79	2,48	2,36	2,65	Шалығи-Кулалы, станция 1
Жалпы құрамдағы (P) фосфор, (P) - күз, мг/л Общее содержание фосфора (P) – осень, мг/л						
Каспий теңізі						Каспийское море
Кеме жүзетін теңіз каналы,						Морской судоходный канал,
кеме жүзетін каналдың басынан 1 шақырым төмен, 1 станса	0,03	2,07	0,01	0,01	0,017	1 км ниже начала судоходного канала, станция 1
Каспий (Тенгиз), 11 станса	0,02	2,04	0,01	-	0,017	Каспий (Тенгиз), 11 станция
Орал өз. Теңіз жағалау, 4 станса	0,02	2,01	0,01	0,01	0,017	Взморье р.Урал, станция 4
Шалығи-Кулалы, 1 станса	0,017	2,05	0,01	0,01	0,017	Шалығи-Кулалы, станция 1
Жалпы құрамдағы (N) азот, (N) - күз, мг/л Общее содержание азота (N) – осень, мг/л						
Каспий теңізі						Каспийское море
Кеме жүзетін теңіз каналы,						Морской судоходный канал,
кеме жүзетін каналдың басынан 1 шақырым төмен, 1 станса	3,08	2,59	2,57	3,38	2,29	1 км ниже начала судоходного канала, станция 1
Каспий (Тенгиз), 11 станса	3,57	2,23	2,54	3,35	2,59	Каспий (Тенгиз), 11 станция
Орал өз. Теңіз жағалау, 4 станса	2,86	1,65	2,65	3,58	2,40	Взморье р.Урал, станция 4
Шалығи-Кулалы, 1 станса	2,91	-	2,48	2,38	2,27	Шалығи-Кулалы, станция 1
Жалпы құрамдағы (P) фосфор, (P) - көктем, мг/л Общее содержание фосфора (P) – весна, мг/л						
Каспий теңізі						Каспийское море
Кеме жүзетін теңіз каналы,						Морской судоходный канал,
кеме жүзетін каналдың басынан 1 шақырым төмен, 1 станса	-	1,9	0,01	0,01	0,007	1 км ниже начала судоходного канала, станция 1
Каспий (Тенгиз), 11 станса	-	2,5	0,01	0,01	0,005	Каспий (Тенгиз), 11 станция
Орал өз. Теңіз жағалау, 4 станса	-	3,1	0,01	0,01	0,006	Взморье р.Урал, станция 4
Шалығи-Кулалы, 1 станса	-	3,1	0,01	0,01	0,003	Шалығи-Кулалы, станция 1

	2009	2010	2011	2012	2013	
Жалпы құрамдағы (N) азот, (N) - көктем, мг/л Общее содержание азота (N) – весна, мг/л						
Каспий теңізі						Каспийское море
Кеме жүзетін теңіз каналы,						Морской судоходный канал,
кеме жүзетін каналдың басынан 1 шақырым төмен, 1 станса	0,13	1,41	2,86	2,86	3,17	1 км ниже начала судоходного канала, станция 1
Каспий (Тенгиз), 11 станса	0,24	1,93	2,36	2,36	2,17	Каспий (Тенгиз), 11 станция
Орал өз. Теңіз жағалау, 4 станса	0,22	2,81	2,43	2,43	2,55	Взморье р.Урал, станция 4
Шалығи-Кулалы, 1 станса	0,62	2,22	2,36	2,36	2,56	Шалығи-Кулалы, станция 1

6.10 Жаңғыртылмалы тұщы су ресурстары Возобновляемые ресурсы пресных вод

млн. текше метр	2009	2010	2011	2012	2013	млн. куб. метров
Жауын-шашын	12 351 513	12 130 755	12 247 948	9 869 588	12 965 074	Осадки
Ішкі ағып келу	58 200	77 200	57 300	49 200	75 000	Внутренний приток
Жер үсті және жерасты судың ағып келуі	41 800 ¹⁾	66 400 ¹⁾	44 500 ¹⁾	43 500 ¹⁾	46 100 ¹⁾	Приток поверхностных и грунтовых вод
Жаңғыртылмалы тұщы су ресурстары	100 000 ²⁾	143 600 ²⁾	101 800 ²⁾	92 700 ²⁾	121 100 ²⁾	Возобновляемые пресноводные ресурсы

¹⁾ Көрсетілген деректер тіркелмеген жер асты суларсыз үстінегі ағын суларды белгілейді.
Приведенные данные обозначают приток поверхностных вод без учета грунтовых вод.

²⁾ Көрсетілген деректер жалпы су ресурстар болып белгіленеді.
Приведенные данные обозначают общие водные ресурсы.

6.11 Жер астындағы су ресурстарының қоры Запасы подземных водных ресурсов

млн. текше метр	2009	2010	2011	2012	2013	млн. куб. метров
Жер астындағы су ресурстарының қоры	42 125,6	41 999,0	42 212,5	42 275,4	42 315,9	Запасы подземных водных ресурсов

6.12 Су ресурстарын қорғау және пайдалануды сипаттайтын негізгі көрсеткіштер* Основные показатели характеризующие охрану и использование водных ресурсов*

млн. текше м	2009	2010	2011	2012	2013	млн. куб. м
Табиғи су көздерінен суды алу – барлығы одан:						Забор воды из природных водных источников – всего из него:
жер асты қабаттарынан	21 538	23 812	21 948	21 389	22 530	из подземных горизонтов
	1 229	1 186	1 137	1 133	1 075	

	2009	2010	2011	2012	2013	
Тасымалдау кезіндегі су шығыны	2 507	2 639	3 198	2 932	2 850	Потери воды при транспортировке
Суды тұтыну (суды пайдалану) - барлығы одан:	19 259	20 856	19 232	18 403	20 063	Водопотребление (использование воды)
өндірістік қажеттілікке	5104	5 632	5 173	5 240	5 477	- всего:
Суды айналымдық және біртіндеп пайдаланудың көлемі	7 899	8 028	7 657	8 308	8 355	из него:
Пайдаланылған судың жалпы көлеміндегі қайталама пайдаланылған және айналымдық судың үлесі	39	38	40	45	42	на производственные нужды
Нормативті-тазартылған судың ағызылу көлемі	285	257	259	247	242	Объем оборотного и последовательного использования воды
Ластанған ақаба суды ағызып жіберу көлемі (тазартылмаған және толық тазартылмаған) одан:	214	253	215	190	174	Доля повторно использованной и оборотной воды в общем объеме использованной воды
тазартылмаған	166	205	171	154	136	Объем сброса нормативно-очищенных вод
						Объем сброса загрязненных сточных вод (без очистки и недостаточно очищенных) из них:
						без очистки

* Бұл жерде және одан әрі Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі Су ресурстары жөніндегі комитетінің деректері бойынша.

Здесь и далее по данным Комитета по водным ресурсам Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан.

6.13 Табиғи көздерден суды алу Забор воды из природных источников

млн. текше м

млн.куб. м

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	21 538	23 812	21 948	21 389	22 530
Ақмола	86	94	75	64	61
Ақтөбе	254	255	259	229	210
Алматы	3 261	2 969	3 104	3 176	3 240
Атырау	246	271	267	272	281
Батыс Қазақстан	424	557	420	526	600
Жамбыл	2 247	2 241	2 053	1 202	2 064
Қарағанды	1 471	1 789	1 740	1 603	1 703
Қостанай	152	168	158	143	132
Қызылорда	5 131	5 583	5 086	4 979	4 829
Маңғыстау	1 023	1 154	1 104	1 115	1 137
Оңтүстік Қазақстан	3 355	4 567	3 537	4 554	3 793
Павлодар	2 906	3 158	3 154	2 548	3 397
Солтүстік Қазақстан	63	69	67	64	66
Шығыс Қазақстан	564	608	590	567	685
Астана қаласы	66	72	81	88	87
Алматы қаласы	289	257	253	259	245

6.14 Тұщы суды алу Забор пресных вод

млн. текше м / жылына

млн. куб. м / год

	2009	2010	2011	2012	2013	
Бұрылған тұщы судың жалпы көлемі	21 538	23 812	21 948	21 389	22 530	Общий объем отведенной забранной пресной воды
бұрылғаны:						отвод путем:
сумен жабдықтау саласымен	939	915	946	884	884	отраслью водоснабжения
егін шаруашылығымен, орман шаруашылығымен және балық шаруашылығымен	13 346	14 100	14 770	14 688	15 069	земледелием, лесоводством и рыболовством производство отраслями промышленности, кроме водоснабжения
сумен жабдықтаудан басқа өнеркәсіп салаларының өндірісі өзге де экономикалық қызмет түрлерінің мақсатында	4 856	5 315	4 380	4 164	4 443	в целях прочей экономической деятельности
соның ішінде:	1 250	1 432	1 852	1 653	2 134	в том числе:
бұрылған жер үсті тұщы судың көлемі	20 309	22 625	20 811	20 256	21 455	объем отведенной поверхностной пресной воды
бұрылғаны:						отвод путем:
сумен жабдықтау саласымен	466	475	496	458	437	отраслью водоснабжения
егін шаруашылығымен, орман шаруашылығымен және балық шаруашылығымен	13 048	11 325	14 532	14 464	14 847	земледелием, лесоводством и рыболовством производство отраслями промышленности, кроме водоснабжения
сумен жабдықтаудан басқа өнеркәсіп салаларының өндірісі өзге де экономикалық қызмет түрлерінің мақсатында	3 596	2 129	4 109	3 910	4 199	в целях прочей экономической деятельности
бұрылған жер асты тұщы судың көлемі	1 229	1 187	1 137	1 133	1 075	объем отведенных грунтовых пресных вод
бұрылғаны:						отвод путем:
сумен жабдықтау саласымен	462	440	450	426	447	отраслью водоснабжения

	2009	2010	2011	2012	2013	
егін, орман шаруашылығымен және балық шаруашылығымен	248	249	238	224	222	земледелием, лесоводством и рыболовством
сумен жабдықтаудан басқа өнеркәсіп салаларының өндірісі өзге де экономикалық қызмет түрлерінің мақсатында	239	277	271	254	244	производство отраслями промышленности, кроме водоснабжения
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	в целях прочей экономической деятельности

6.15 Суды табиғи ресурстардан алу, халықтың жан басына шаққанда Забор воды из природных источников на душу населения

халықтың жан басына шаққанда мың текше м

тыс. куб. м на душу населения

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	1,4	1,5	1,3	1,3	1,3
Ақмола	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ақтөбе	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Алматы	1,9	1,6	1,6	1,6	1,6
Атырау	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Батыс Қазақстан	0,7	0,9	0,7	0,9	1,0
Жамбыл	2,2	2,2	2,0	1,1	1,9
Қарағанды	1,1	1,3	1,3	1,2	1,2
Қостанай	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Қызылорда	7,5	8,0	7,2	6,9	6,6
Маңғыстау	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0
Оңтүстік Қазақстан	1,4	1,8	1,4	1,7	1,4
Павлодар	3,9	4,2	4,2	3,4	4,5
Солтүстік Қазақстан	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Шығыс Қазақстан	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Астана қаласы	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Алматы қаласы	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

6.16 Тасымалдау кезіндегі су шығыны өңірлер бөлінісінде Потери воды при транспортировке в разрезе регионов

млн. текше м

млн. куб. м

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	2 507	2 639	3 198	2 932	2 850
Ақмола	24	19	14	9	6
Ақтөбе	12	7	9	11	3
Алматы	763	660	682	696	696
Атырау	35	39	39	38	24
Батыс Қазақстан	28	66	23	64	4
Жамбыл	694	670	597	345	692
Қарағанды	18	16	18	18	23
Қостанай	13	10	11	10	9
Қызылорда	537	546	1 275	1 309	1 100
Маңғыстау	3	2	113	4	3
Оңтүстік Қазақстан	236	486	292	296	162
Павлодар	10	11	11	7	13
Солтүстік Қазақстан	5	6	5	5	4

	2009	2010	2011	2012	2013
Шығыс Қазақстан	60	56	66	71	77
Астана қаласы	6	7	10	11	9
Алматы қаласы	63	38	33	38	25

6.17 Суды пайдалану Использование воды

млн. текше м

млн. куб. м

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	19 259	20 856	19 232	18 403	20 063
Ақмола	61	74	59	52	53
Ақтөбе	255	248	243	214	198
Алматы	2 478	2 302	2 418	2 481	2 542
Атырау	256	274	272	218	244
Батыс Қазақстан	396	450	314	463	492
Жамбыл	1 555	1 618	1 469	875	1 385
Қарағанды	1 566	1 876	1 823	1 658	1 736
Қостанай	77	73	72	75	84
Қызылорда	4 597	5 044	3 811	3 670	3 729
Маңғыстау	1 051	1 189	1 027	1 127	1 146
Оңтүстік Қазақстан	3 457	3 889	3 867	4 421	4 269
Павлодар	2 704	2 961	3 025	2 340	3 247
Солтүстік Қазақстан	52	56	56	53	54
Шығыс Қазақстан	479	528	503	471	587
Астана қаласы	60	65	63	77	79
Алматы қаласы	215	209	210	208	218

6.18 Тұщы суды қайталама және айналымдық пайдалану Повторное и оборотное использование пресной воды

	2009	2010	2011	2012	2013	
Пайдаланылған тұщы судың жалпы көлемі, млн. текше. м	19 259	20 856	19 232	18 403	20 063	Общий объем использованной пресной воды, млн. куб. м
Тұщы суды қайталама және айналымдық пайдалану – жалпы көлемі, млн. текше. м	7 899	8 028	7 657	8 308	8 355	Повторное и оборотное использование пресной воды – общий объем, млн. куб. м
Қайталама және айналымдық судың пайдаланылған тұщы судың жалпы көлеміндегі үлесі, пайызбен	41	38	40	45	42	Доля повторно использованной и оборотной воды в общем объеме использованной пресной воды, в процентах
Қайталама және айналымдық судың экономикалық қызмет түрлері бойынша көлемі, млн. текше. м						объем повторно использованной и оборотной воды по видам экономической деятельности, млн. куб. м
үй шаруашылықтарымен	742	751	790	724	711	домашними хозяйствами

	2009	2010	2011	2012	2013	
егін шаруашылығы- мен, орман шаруашы- лығымен және балық шаруашылығымен	12 019	11 978	12 024	10 672	12 147	земледелием, лесоводством и рыболовством
сумен жабдықтау және электр энергетикадан басқа өнеркәсіп салаларында	4 809	5 357	5 173	5 240	5 477	в отраслях промышленности, кроме водоснабжения и электроэнергетики
электр энергетикасы	742	751	745	745	745	электроэнергетика
өзге де экономикалық қызмет мақсатында	2 480,7	2 770,1	1 245	1 767	1 728	в целях прочей экономической деятельности

6.19 Өндірістік қажеттіліктерге таза суды пайдалану Использование свежей воды на производственные нужды

млн. текше м

млн. куб. м

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	5 104	5 632	5 173	5 240	5 477
Ақмола	20	18	19	22	23
Ақтөбе	21	25	14	17	12
Алматы	90	93	66	66	55
Атырау	77	93	105	86	98
Батыс Қазақстан	250	231	10	10	12
Жамбыл	36	32	37	40	37
Қарағанды	1 379	1 682	1 635	1 456	1 550
Қостанай	28	27	26	26	35
Қызылорда	16	16	13	14	17
Маңғыстау	957	1 101	910	1 095	1 109
Оңтүстік Қазақстан	48	48	33	36	34
Павлодар	1 901	1 978	2 031	2 082	2 203
Солтүстік Қазақстан	17	21	22	18	20
Шығыс Қазақстан	214	211	204	186	180
Астана қаласы	20	19	16	27	25
Алматы қаласы	30	37	32	59	67

6.20 Таза суды шаруашылық-ауыз су қажеттіліктеріне пайдалану Использование свежей воды на хозяйственно-питьевые нужды

млн. текше м

млн. куб. м

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	742	751	790	724	711
Ақмола	17	15	15	14	14
Ақтөбе	34	41	29	27	28
Алматы	38	38	39	42	44
Атырау	25	24	23	28	24
Батыс Қазақстан	21	22	14	17	15
Жамбыл	22	21	22	22	22
Қарағанды	103	108	109	109	95
Қостанай	37	35	35	35	35
Қызылорда	25	25	23	23	25
Маңғыстау	24	30	79	18	20
Оңтүстік Қазақстан	49	51	55	64	59
Павлодар	43	45	45	45	44
Солтүстік Қазақстан	16	16	17	18	17

	2009	2010	2011	2012	2013
Шығыс Қазақстан	67	66	64	66	66
Астана қаласы	38	43	45	49	54
Алматы қаласы	183	171	176	147	149

6.21 Халықтың жан басына шаққанда суды шаруашылық-ауыз су қажеттіліктеріне пайдалану

Использование воды на хозяйственно-питьевые нужды в расчете на душу населения

халықтың жан басына шаққанда мың текше м

тыс. куб. м на душу населения

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04
Ақмола	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Ақтөбе	0,04	0,05	0,04	0,03	0,03
Алматы	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Атырау	0,05	0,05	0,04	0,05	0,04
Батыс Қазақстан	0,03	0,04	0,02	0,03	0,02
Жамбыл	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Қарағанды	0,08	0,08	0,08	0,08	0,07
Қостанай	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
Қызылорда	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03
Маңғыстау	0,05	0,06	0,15	0,03	0,03
Оңтүстік Қазақстан	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Павлодар	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
Солтүстік Қазақстан	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Шығыс Қазақстан	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Астана қаласы	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07
Алматы қаласы	0,13	0,12	0,12	0,10	0,10

6.22 Суаруға қолданылған су (тұрақты және көлтабанды) Использовано воды на орошение (регулярное и лиманное)

млн. текше м

млн. куб. м

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	8 893	9 050	9 066	8 840	9 486
Ақмола	8	27	14	6	7
Ақтөбе	36	35	34	28	2
Алматы	2 307	2 128	2 241	2 301	2 368
Атырау	91	87	75	41	64
Батыс Қазақстан	18	20	15	19	12
Жамбыл	704	1 006	903	812	786
Қарағанды	65	65	59	67	71
Қостанай	9	9	9	13	12
Қызылорда	2 961	3 010	2 721	2 741	2 753
Оңтүстік Қазақстан	2 373	2 298	2 621	2 509	2 914
Павлодар	203	231	238	139	266
Солтүстік Қазақстан	3	3	2	1	1
Шығыс Қазақстан	111	126	131	161	228
Астана қаласы	2	3	1	1	1
Алматы қаласы	2	2	2	1	1

**6.23 Таза суды суаруға, суландыруға және ауыл шаруашылығын сумен
қамтамасыз етуге пайдалану**

**Использование свежей воды на орошение, обводнение и сельскохозяйственное
водоснабжение**

млн. текше м	млн. куб. м				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	10 932	11 703	9 373	9 141	9 774
Ақмола	24	41	24	15	15
Ақтөбе	100	104	48	41	4
Алматы	2 351	2 171	2 289	2 351	2 421
Атырау	96	93	79	49	66
Батыс Қазақстан	31	20	15	19	12
Жамбыл	1 495	1 565	903	813	787
Қарағанды	65	66	61	69	74
Қостанай	11	10	10	14	13
Қызылорда	3 307	3 572	2 740	2 751	2 762
Маңғыстау	3	3	3	-	-
Оңтүстік Қазақстан	2 545	2 874	2 750	2 641	3 047
Павлодар	684	910	261	162	289
Солтүстік Қазақстан	18	19	17	16	16
Шығыс Қазақстан	197	250	170	200	266
Астана қаласы	2	3	1	-	1
Алматы қаласы	3	2	2	-	1

**6.24 Жайылымдарды суаруға қолданылған су
Использовано воды на обводнение пастбищ**

млн. текше м	млн. куб. м				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	114	106	98	98	95
Ақтөбе	16	15	7	6	2
Алматы	3	3	3	3	3
Атырау	2	2	3	2	3
Батыс Қазақстан	5	-	-	-	-
Қызылорда	7	7	7	7	7
Маңғыстау	2	1	-	-	-
Оңтүстік Қазақстан	53	53	53	55	55
Павлодар	10	10	10	10	10
Шығыс Қазақстан	16	15	15	15	15

**6.25 Айналымдық және қайталама - біртіндеп сумен жабдықтау көлемі
Объем оборотного и последовательного водоснабжения**

млн. текше м	млн. куб. м				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	7 899	8 028	7 657	8 308	8 355
Ақмола	126	141	186	160	166
Ақтөбе	27	-	-	-	23
Алматы	572	427	522	560	273
Атырау	148	139	183	150	208
Батыс Қазақстан	5	-	-	-	4
Жамбыл	169	89	170	207	208
Қарағанды	1 850	2 042	1 646	1 411	1 202
Қостанай	538	610	503	633	643
Қызылорда	-	-	-	-	-
Маңғыстау	1	1	-	-	1

	2009	2010	2011	2012	2013
Оңтүстік Қазақстан	155	153	196	190	190
Павлодар	3 394	3 530	3 686	3 895	3 881
Солтүстік Қазақстан	402	405	-	482	610
Шығыс Қазақстан	260	233	294	319	375
Астана қаласы	237	240	253	286	304
Алматы қаласы	15	18	18	15	267

**6.26 Ластанған ақаба сулар
Загрязненные сточные воды**

	2009	2010	2011	2012	2013	
Ағынды судың жалпы көлемі, млн. текше м	5 398	6 017	5 572	5 653	6 039	Общий объем сточных вод, млн. куб. м
су объектілеріне тазартудан өтпеген ағынды судың ағызылған жалпы көлемі, млн. текше.м	213	253	215	190	174	общий объем сброшенных в водные объекты сточных вод, не прошедших очистку, млн. куб. м
жалпы ағынның көлеміндегі су объектілеріне ағызылған тазартылмаған ағынды судың үлесі, пайызбен	4,0	4,2	3,1	2,7	2,9	доля неочищенных сточных вод, сброшенных в водные объекты, в общем объеме стоков, в процентах

**6.27 Жер беті су объектілеріне ластанған ақаба суларды төгу
Сброс загрязненных сточных вод в поверхностные водные объекты**

млн. текше м

млн. куб. м

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	213	253	215	190	174
Ақмола	-	-	-	-	-
Ақтөбе	-	-	-	-	-
Алматы	138	156	142	128	124
Атырау	1	-	2	-	-
Жамбыл	-	-	-	-	-
Қарағанды	-	-	-	7	-
Қостанай	24	28	21	11	10
Манғыстау	-	-	-	-	-
Шығыс Қазақстан	48	53	47	41	38
Алматы қаласы.	2	2	2	2	2

7. АТМОСФЕРАЛЫҚ АУА АТМОСФЕРНЫЙ ВОЗДУХ

7.1 Қалалардағы атмосфералық ауаның сапасы* Качество атмосферного воздуха в городских населенных пунктах*

	Атмосфераның ластану индексі (АЛИ5) Индекс загрязнения атмосферы (ИЗА5)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Ақтау	3,5	3,0	2,6	3,0	3,7
Ақтөбе	8,6	7,6	6,9	6,4	4,2
Алматы	12,9	11,7	9,1	10,5	11,5
Астана	4,7	5,5	3,1	3,8	2,9
Атырау	5,3	5,0	3,8	5,3	4,8
Балқаш	2,3	2,1	2,2	2,9	2,9
Глубокое кенті	5,4	4,9	3,6	3,3	3,6
Жезқазған	6,4	7,0	7,1	7,5	6,5
Қарағанды	7,7	7,2	7,8	7,4	7,0
Қостанай	3,5	3,1	2,6	2,4	2,0
Қызылорда	3,9	5,1	5,1	10,0	11,4
Павлодар	2,4	2,5	2,7	2,7	2,4
Петропавл	3,9	4,1	4,0	4,0	4,0
Риддер	6,6	6,3	6,9	6,0	5,2
Семей	4,4	4,5	4,4	3,7	3,8
Тараз	7,5	7,6	7,6	7,7	7,4
Теміртау	7,7	9,3	10,2	9,3	6,9
Өскемен	9,6	7,2	8,4	7,9	7,6
Шымкент	9,9	11,4	13,3	10,0	8,6
Екібастұз	1,0	1,2	1,3	2,1	1,8

* Бұл жерде және одан әрі Қазақстан Республикасы энергетика министрлігінің «Қазгидромет» РМК-ның деректері бойынша
Здесь и далее по данным РГП «Казгидромет» Министерства энергетики Республики Казахстан.

7.2 Өнеркәсіп салаларының әсеріне байланысты қалалардағы атмосфералық ауаның сапасы

Качество атмосферного воздуха городов в зависимости от влияния отраслей промышленности

атмосфераның ластану индексі (АЛИ)			индекс загрязнения атмосферы (ИЗА)			
Қала Ауаның ластануына әсер ететін өнеркәсіп салалары	2009	2010	2011	2012	2013	Город Отрасли промышленности, оказывающие влияние на загрязнение воздуха
химиялық	3,5	3,0	Ақтау 2,6	3,0	3,7	химическая
			Ақтөбе			
қара металлургия, химиялық	8,6	7,6	6,9	6,4	4,2	черная металлургия, химическая
			Алматы			
энергетика, автокөлік	12,9	11,7	9,1	10,5	11,5	энергетика, автотранспорт
			Астана			
энергетика, автокөлік	4,7	5,5	3,1	3,8	2,9	энергетика, автотранспорт
			Атырау			
мұнайды қайта өңдеу	5,3	5,0	3,8	5,3	4,8	нефтеперерабатывающая
			Балқаш			

Қала Ауаның ластануына әсер ететін өнеркәсіп салалары	2009	2010	2011	2012	2013	Город Отрасли промышленности, оказывающие влияние на загрязнение воздуха
түсті металлургия, энергетика	2,3	2,1	2,2	2,9	2,9	цветная металлургия, энергетика
		Жезқазған				
түсті металлургия, энергетика	6,4	7,0	7,1	7,5	6,5	цветная металлургия, энергетика
		Қарағанды				
энергетика, көмір өндіруші автокөлік	7,7	7,2	7,8	7,4	7,0	энергетика, угледобывающая, автотранспорт
		Қостанай				
энергетика	3,5	3,1	2,6	2,4	2,0	энергетика
		Риддер				
түсті металлургия, энергетика	6,6	6,3	6,9	6,0	5,2	цветная металлургия, энергетика
		Павлодар				
мұнайды қайта өңдеу, энергетика	2,4	2,5	2,7	2,7	2,4	нефтеперерабатываю- щая, энергетика
		Петропавл				
энергетика, құрал жасау	3,9	4,1	4,0	4,0	4,0	энергетика, приборостроение
		Семей				
энергетика, құрылыс материалдары	4,4	4,5	4,4	3,7	3,8	энергетика, строительные материалы
		Тараз				
химиялық	7,5	7,6	7,6	7,7	7,4	химическая
		Теміртау				
қара металлургия, химиялық	7,7	9,3	10,2	9,3	6,9	черная металлургия, химическая
		Орал				
энергетика	-	-	-	-	-	энергетика
		Өскемен				
түсті металлургия, энергетика	9,6	7,2	8,4	7,9	7,6	цветная металлургия, энергетика
		Шымкент				
түсті металлургия, химиялық, мұнайды қайта өңдеу	9,9	11,4	13,3	10,0	8,6	цветная металлургия, химическая, нефтеперерабатывающая
		Екібастұз				
энергетика, көмір өндіру	1,0	1,2	1,3	2,1	1,8	энергетика, угледобывающая

7.3 2013 жылы Қазақстан қалалары ауа бассейнінің ластануы
Загрязнение воздушного бассейна городов Казахстана в 2013 году

	Атмос- фераның ластану индексі (АЛИ5) Индекс за- грязнения атмос- феры (ИЗА5)	ЖБШ-дан асып түсетін қоспалардың атауы Название при- месей, превы- шающих ПДК	Орташа шоғырлану Средняя концен- трация		Ең жоғарғы шоғырлану Максимальная кон- центрация		ЖБШ-дан асып түсетін жоғары қоспалар шоғырлануының қайталануы, пайызбен Повторяемость концентраций примесей выше ПДК, в процентах
			мг/м3 мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі кратность превыше- ния ПДК	мг/м3 мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі кратность превыше- ния ПДК	
Ақтау		Өлшенген					
		Взвешенные	0,2807	1,8716	1,0	2,0	5,0
		Көмір сутегі					
		Углеводород	0,4471	-	1,3	1,3	1,4
		Формальдегид	0,007	2,3261	0,092	2,6286	1,4
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0135	0,3386	0,17	2,0	0,7
Ақтөбе		Күкірт сутегі					
		Сероводород	0,0044	-	0,017	2,125	9,5
		Көміртегі оксиды					
		Оксид углерода	1,0196	0,3399	31,0	6,2	1,7
		Өлшенген					
		Взвешенные	0,1147	0,7646	1,0	2,0	0,6
		Көміртегі оксиды					
Алматы		Оксид углерода	2,5526	0,8509	27,0	5,4	7,9
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,1361	3,4031	0,8	9,4118	75,6
		Формальдегид	0,0097	3,2324	0,034	0,9714	-
		Өлшенген					
		Взвешенные	0,1829	1,2193	2,2	4,4	4,1
		Көміртегі оксиды					
Астана		Оксид углерода	0,4722	0,1574	7,0	1,4	0,3
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0527	1,3169	0,63	7,4118	20,9
		Фтор сутегі					
		Фтористый водород	0,0004	0,0886	0,036	1,8	0,2
		Өлшенген					
		Взвешенные	0,1965	1,3101	3,0	6,0	7,1
Атырау		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0717	1,7922	0,1	1,1765	3,0

	Атмос- фераның ластану индексі (АЛИ5) Индекс за- грязнения атмос- феры (ИЗА5)	ЖБШ-дан асып түсетін қоспалардың атауы Название при- месей, превы- шающих ПДК	Орташа шоғырлану Средняя концен- трация		Ең жоғарғы шоғырлану Максимальная кон- центрация		ЖБШ-дан асып түсетін жоғары қоспалар шоғырлануының қайталануы, пайызбен Повторяемость концентраций примесей выше ПДК, в процентах
			мг/м3 мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі кратность превыше- ния ПДК	мг/м3 мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі кратность превыше- ния ПДК	
Балқаш		Өлшенген					
		Взвешенные	0,1762	1,1745	2,2	4,4	3,7
		Көміртегі					
		Оксид					
		углерода	1,1306	0,3769	16,0	3,2	1,0
		Күкірт диоксиді					
		Диоксид серы	0,0374	0,7475	3,412	6,824	1,7
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0254	0,635	0,2	2,3529	7,3
		Өлшенген					
Глубокое кенті		Взвешенные	0,0692	0,4617	0,4	0,8	-
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0623	1,5575	0,23	2,7059	23,0
		Фенол	0,0023	0,7796	0,013	1,3	0,3
		Өлшенген					
Жезқазған		Взвешенные	0,3047	2,0311	1,8	3,6	7,9
		Күкірт диоксиді					
		Диоксид серы	0,0161	0,3227	0,753	1,506	0,3
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0402	1,0039	0,25	2,9412	9,1
		Фенол	0,0058	1,9226	0,041	4,1	12,7
		Өлшенген					
		Взвешенные	0,1011	0,6743	1,8	3,6	0,5
		Күкірт диоксиді					
		Диоксид серы	0,0069	0,1389	0,108	0,216	-
Қарағанды		Көміртегі					
		Оксиды					
		Оксид					
		углерода	1,978	0,6593	16,0	3,2	2,4
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0421	1,0526	0,21	2,4706	5,9
		Фенол	0,0067	2,2229	0,015	1,5	3,1
		Формальдегид	0,0045	1,5013	0,024	0,6857	-
		Көміртегі					
		Оксиды					
Қостанай		Оксид					
		углерода	0,7048	0,2349	19,0	3,8	0,4
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0486	1,2145	0,2	2,3529	12,1
		Күкірт диоксиді					
Қызылорда		Оксид					
		углерода	0,2979	5,9579	0,527	1,054	0,1
		Азот диоксид					
		Диоксид азота	0,0749	1,8726	0,09	1,0588	1,8

	Атмос- фераның ластану индексі (АЛИ5) Индекс за- грязнения атмос- феры (ИЗА5)	ЖБШ-дан асып түсетін қоспалардың атауы Название при- месей, превы- шающих ПДК	Орташа шоғырлану Средняя концен- трация		Ең жоғарғы шоғырлану Максимальная кон- центрация		ЖБШ-дан асып түсетін жоғары қоспалар шоғырлануының қайталануы, пайызбен Повторяемость концентраций примесей выше ПДК, в процентах
			мг/м3 мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі кратность превыше- ния ПДК	мг/м3 мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі кратность превыше- ния ПДК	
Павлодар		Өлшенген					
		Взвешенные	0,1832	1,2215	2,1	4,2	4,5
		Көміртегі					
		оксиды					
		Оксид					
		углерода	1,6554	0,5518	21,0	4,2	3,4
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0073	0,1814	0,1	1,1765	0,1
		Фенол	0,0011	0,379	0,013	1,3	0,1
		Күкіртті сутек					
		Сероводород	0,001		0,013	1,625	0,1
		Хлор сутегі					
Петропавл		Хлористый					
		водород	0,0252	0,2517	0,2	1,0	-
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0441	1,1037	0,11	1,2941	0,4
		Көміртегі					
		оксиды					
		Оксид					
		углерода	1,4843	0,4948	7,0	1,4	0,8
		Формальдегид	0,0039	1,2972	0,04	1,1429	0,1
		Көміртегі					
		оксиды					
		Оксид					
Риддер		углерода	0,752	0,2507	4,0	0,8	-
		Күкірт диоксиді					
		Диоксид серы	0,0596	1,191	0,176	0,352	-
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0482	1,2051	0,18	2,1176	6,8
		Фенол	0,0028	0,9345	0,009	0,9	-
		Формальдегид	0,0034	1,1213	0,0014	0,4	-
		Өлшенген					
		Взвешенные	0,0591	0,3943	0,4	0,8	-
		Көміртегі					
		оксиды					
		Оксид					
Семей		углерода	1,1964	0,3988	5,0	1,0	-
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0569	1,4237	0,26	3,0588	20,4
		Фенол	0,0027	0,9121	0,025	2,5	1,1
		Күкірт диоксиді					
		Диоксид серы	0,0253	0,5059	0,173	0,346	-

	Атмос- фераның ластану индексі (АЛИ5) Индекс за- грязнения атмос- феры (ИЗА5)	ЖБШ-дан асып түсетін қоспалардың атауы Название при- месей, превы- шающих ПДК	Орташа шоғырлану Средняя концен- трация		Ең жоғарғы шоғырлану Максимальная кон- центрация		ЖБШ-дан асып түсетін жоғары қоспалар шоғырлануының қайталануы, пайызбен Повторяемость концентраций примесей выше ПДК, в процентах
			мг/м3 мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі кратность превыше- ния ПДК	мг/м3 мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі кратность превыше- ния ПДК	
Тараз		Өлшенген					
		Взвешенные	0,1594	1,0625	2,5	5,0	1,0
		Көміртегі					
		оксиды					
		Оксид					
		углерода	2,5547	0,8516	16,0	3,2	4,4
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0679	1,6982	0,22	2,5882	22,7
		Фтор сутегі					
		Фтористый					
Теміртау		водород	0,003	0,5958	0,031	1,55	0,1
		Формальдегид	0,0069	2,311	0,042	1,2	-
		Өлшенген					
		Взвешенные	0,2122	1,4146	0,8	1,6	1,8
		Көміртегі					
		оксиды					
		Оксид					
		углерода	1,8616	0,6205	24,0	4,8	6,1
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0205	0,5127	0,27	3,1765	1,9
Өскемен Шымкент		Күкірт сутегі					
		Сероводород	0,018	-	0,023	2,875	2,4
		Фенол	0,0069	2,2943	0,05	5,0	17,2
		Аммиак	0,0604	1,5109	0,44	2,2	2,2
		Өлшенген					
		Взвешенные	0,1941	1,2943	2,5	5,0	4,7
		Күкірт диоксиді					
		Диоксид серы	0,0656	1,3115	1,271	2,542	0,1
		Көміртегі					
		оксиды					
Шымкент		Оксид					
		углерода	0,9577	0,3192	12,0	2,4	1,3
		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0865	2,1626	0,73	8,5882	40,7
		Фенол	0,0033	1,0908	0,04	4,0	1,4
		Хлор	0,0039	0,1302	0,04	0,4	-
		Формальдегид	0,0033	1,0866	0,025	0,7143	-
		Өлшенген					
		Взвешенные	0,2297	1,5316	0,8	1,6	0,8
		Көміртегі					
Екібастұз		оксиды					
		Оксид					
		углерода	2,0671	0,689	16,0	3,2	3,0
		Азот диоксиді					
Шымкент		Диоксид азота	0,0472	1,1809	0,25	2,9412	8,8
		Формальдегид	0,0104	3,4632	0,069	1,9714	0,5
Екібастұз		Азот диоксиді					
		Диоксид азота	0,0216	0,5401	0,16	1,8824	1,7

7.4 Атмосфералық жауын-шашын Атмосферные осадки

пайызбен	в процентах				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ақмола	8,0	5,0	7,4	8,9	11,3
Ақтөбе	5,6	3,5	6,8	4,6	6,1
Алматы	12,1	15,2	12,6	11,4	8,8
Атырау	3,8	3,2	5,2	4,1	4,8
Батыс Қазақстан	5,4	4,6	7,1	5,4	6,6
Жамбыл	7,8	8,9	8,6	6,0	6,1
Қарағанды	4,0	5,0	4,1	5,3	5,7
Қостанай	5,8	4,8	6,7	5,8	8,9
Қызылорда	2,4	2,5	2,5	4,0	3,6
Маңғыстау	2,9	3,1	3,1	3,4	2,6
Оңтүстік Қазақстан	14,8	21,8	13,6	13,9	9,8
Павлодар	8,8	6,0	5,0	6,4	6,7
Солтүстік Қазақстан	8,8	6,6	10,5	10,4	10,2
Шығыс Қазақстан	9,8	9,8	6,9	10,3	8,7
Астана қаласы	7,7	5,6	7,1	8,1	10,3
Алматы қаласы	16,6	16,9	15,1	13,8	15,1

7.5 2013 жылы ай сайынғы жауын-шашын мөлшері Месячное количество осадков в 2013г.

мм	в мм											
	Айлар Месяцы											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ақтау	24,2	2,5	4,7	15,3	0,3	2,8	2,1	11,3	7,7	4,3	7,7	27,5
Ақтөбе	35,8	14,8	34,0	21,8	14,6	8,0	36,2	43,3	59,3	49,2	12,8	48,6
Астана	36,1	16,6	41,4	28,0	38,3	33,6	113,2	64,9	17,1	43,0	15,7	40,8
Алматы	59,3	28,1	86,3	172,9	82,4	79,1	31,4	66,0	14,2	21,3	22,1	55,2
Атырау	20,4	20,2	4,3	5,8	2,7	30,8	5,5	26,1	26,4	3,7	7,9	21,4
Жамбыл	13,4	51,9	49,7	64,9	16,0	40,5	3,0	10,3	7,0	10,5	15,3	18,2
Қарағанды	44,4	14,5	50,4	30,8	21,9	31,1	75,1	70,3	6,2	18,4	26,6	50,4
Кокшетау	18,8	18,2	26,9	41,1	24,6	21,2	168,4	77,7	12,7	31,6	8,0	28,5
Қостанай	26,0	21,7	24,5	22,3	20,6	9,7	116,6	80,0	9,6	16,3	17,0	25,7
Қызылорда	33,4	14,2	7,3	22,2	4,1	9,2	0,7	2,9	0,6	4,9	1,2	50,8
Орал	36,9	21,7	47,2	7,4	9,5	42,0	25,8	31,1	76,8	36,1	15,3	21,8
Өскемен	37,0	37,7	51,8	25,1	32,0	24,6	116,5	87,6	14,5	48,3	34,8	19,4
Павлодар	24,7	12,6	41,1	11,9	31,0	5,4	69,4	69,9	10,5	13,0	7,0	21,5
Петропавл	24,6	13,8	35,8	46,5	34,6	6,7	109,7	45,5	24,1	28,3	29,6	23,6
Талдықорған	33,2	21,5	26,5	47,2	39,4	45,9	31,5	39,6	18,6	5,4	35,8	40,6
Шымкент	86,2	54,4	160,2	84,5	43,6	22,4	6,7	4,4	0,4	16,5	37,8	104,6

7.6 Атмосфералық жауын-шашын көлемі Количество атмосферных осадков

мм	в мм				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан					
Республикасы	4 523	4 512	4 494	3 622	4 758
Ақмола	360	224	331	323	539
Ақтөбе	252	159	305	168	292
Алматы	546	686	565	414	419
Атырау	173	143	234	150	230

	2009	2010	2011	2012	2013
Батыс Қазақстан	244	207	319	195	314
Жамбыл	355	400	386	217	291
Қарағанды	182	226	186	191	270
Қостанай	263	218	301	211	422
Қызылорда	110	113	112	146	173
Маңғыстау	130	140	137	122	126
Оңтүстік Қазақстан	670	984	611	502	464
Павлодар	400	272	225	233	320
Солтүстік Қазақстан	396	297	472	376	484
Шығыс Қазақстан	442	443	311	374	414
Астана қаласы	347	251	319	294	489
Алматы қаласы	751	765	680	499	718

7.7 Орташа жылдық ауа температурасы Среднегодовая температура воздуха

(°C)

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	6,9	7,1	6,0	6,5	8,0
Ақмола	3,3	3,2	2,9	3,3	3,5
Ақтөбе	7,0	8,4	5,5	7,8	7,5
Алматы	7,3	7,5	6,1	5,6	8,5
Атырау	10,2	11,9	9,4	10,7	11,0
Батыс Қазақстан	7,7	8,7	6,2	8,3	8,6
Жамбыл	10,4	10,0	9,4	9,1	11,2
Қарағанды	4,3	4,1	3,8	3,4	5,9
Қостанай	4,5	5,3	3,4	5,0	4,5
Қызылорда	12,2	9,9	8,3	9,1	12,1
Маңғыстау	12,4	13,4	11,8	12,4	13,5
Оңтүстік Қазақстан	10,3	11,4	9,7	9,9	13,3
Павлодар	1,3	0,7	2,0	1,7	3,9
Солтүстік Қазақстан	2,0	2,1	1,5	2,1	3,3
Шығыс Қазақстан	3,5	2,6	3,4	3,1	5,1
Астана қаласы	3,5	3,6	3,4	3,7	4,9
Алматы қаласы	10,5	10,7	10,1	10,1	11,4

7.8 Орташа жылдық ауа температурасының орташа көп жылдық көрсеткішінен өзгерісі және ауытқуы

Изменение и отклонение среднегодовой температуры воздуха от среднего
многолетнего значения

(°C)

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	0,7	0,9	-0,5	-	1,7
Ақмола	0,9	0,8	-0,4	-	1,4
Ақтөбе	1,8	3,2	-1,1	1,2	2,1
Алматы	0,5	0,7	-0,3	-0,8	1,5
Атырау	1,5	3,2	-	1,3	1,7
Батыс Қазақстан	1,2	2,2	-1,1	1,1	2,0
Жамбыл	0,8	0,4	-0,4	-0,6	1,6
Қарағанды	-	-0,2	-0,6	-1,0	1,9
Қостанай	1,5	2,3	-1,3	0,3	1,6
Қызылорда	2,3	-	-0,8	-	2,2
Маңғыстау	1,3	2,3	-0,1	0,5	1,6
Оңтүстік Қазақстан	-1,2	-0,1	-0,3	-0,1	1,5

	2009	2010	2011	2012	2013
Павлодар	-1,3	-1,9	-0,3	-0,6	1,2
Солтүстік Қазақстан	-	0,1	-0,7	-0,1	1,3
Шығыс Қазақстан	0,5	-0,4	-0,5	-0,8	1,6
Астана қаласы	0,6	0,7	-0,1	0,2	2,0
Алматы қаласы	1,1	1,3	0,1	0,1	2,0

7.9 2013 жылы қалалар бойынша айлық орташа ауа температурасы
Средняя месячная температура воздуха по городам в 2013г.

(°C)

	Айлар Месяцы											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ақтау	1,6	3,3	6,9	12,6	19,8	24,3	25,4	23,5	20,3	12,2	8,3	2,2
Ақтөбе	-11,6	-10,2	-2,3	11,3	17,1	22,6	22,5	20,4	14,3	6,0	2,1	-7,6
Алматы	-2,4	-3,6	9,1	12,5	17,0	21,2	24,4	23,3	19,9	13,3	3,7	-1,7
Атырау	-6,0	-1,8	3,5	13,1	22,3	25,0	26,5	24,4	18,5	9,8	5,3	-1,7
Астана	-12,5	-12,8	-3,5	8,2	12,5	19,2	19,0	18,7	13,1	4,5	0,3	-8,3
Жамбыл	-0,3	-1,3	8,9	12,3	18,2	23,4	25,8	24,0	19,8	12,8	4,4	-0,4
Қарағанды	-11,0	-12,2	-0,3	8,6	11,7	17,6	18,7	18,0	12,3	4,7	-0,8	-7,5
Кокшетау	-13,7	-10,7	-5,6	6,5	11,5	17,9	18,5	17,4	11,5	3,7	1,6	-8,4
Қостанай	-15,9	-12,3	-6,1	7,4	13,7	20,2	20,4	18,7	12,9	4,7	1,9	-9,3
Қызылорда	-4,3	-2,1	8,9	15,1	21,9	26,7	28,5	25,7	20,8	11,3	4,9	-3,2
Орал	-11,4	-9,9	-2,5	10,2	19,2	22,1	23,0	21,9	14,6	6,8	3,0	-4,6
Өскемен	-9,6	-12,8	0,9	8,4	11,8	16,9	20,0	18,7	12,1	6,5	1,1	-4,8
Павлодар	-15,2	-13,6	-4,7	7,8	11,7	17,8	20,3	18,8	12,0	3,8	-0,4	-7,7
Петропавл	-16,9	-12,8	-7,8	5,4	10,8	17,7	19,2	17,6	11,4	2,8	1,1	-9,0
Талдықорған	-5,2	-6,3	8,4	13,0	17,2	21,7	24,6	23,3	19,1	12,7	2,7	-2,4
Шымкент	1,9	-3,3	10,2	13,7	19,6	24,7	26,2	25,6	22,3	13,9	7,1	0,4

7.10 Орташа жылдық жел жылдамдығы
Среднегодовая скорость ветра

с/м

м/с

	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	2,8	2,7	2,8	2,7	3,1
Ақмола	3,9	4,0	4,1	3,9	3,6
Ақтөбе	3,7	3,9	3,9	4,0	3,3
Алматы	1,3	1,3	1,2	1,2	1,5
Атырау	3,9	3,8	3,6	3,5	3,5
Батыс Қазақстан	2,2	2,6	2,2	2,9	3,6
Жамбыл	2,4	2,7	2,4	2,4	1,8
Қарағанды	3,2	3,4	3,6	3,4	2,9
Қостанай	2,6	2,5	2,7	2,8	3,4
Қызылорда	3,4	3,4	3,4	3,4	2,8
Маңғыстау	4,3	3,9	4,1	3,9	4,6
Оңтүстік Қазақстан	1,6	1,7	2,1	2,3	2,1
Павлодар	2,7	3,0	3,0	2,9	3,3
Солтүстік Қазақстан	3,3	1,9	2,5	2,2	3,8
Шығыс Қазақстан	1,9	2,1	2,0	2,1	2,5
Астана қаласы	2,9	2,9	2,6	2,5	2,7
Алматы қаласы	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5

7.11 Орташа жылдық ауа ылғалдылығы Среднегодовая влажность воздуха

пайызбен	в процентах				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	63	60	63	60	64
Ақмола	69	62	70	68	73
Ақтөбе	62	55	63	58	63
Алматы	64	65	64	61	59
Атырау	62	58	60	56	66
Батыс Қазақстан	61	59	65	62	67
Жамбыл	56	53	52	51	58
Қарағанды	64	63	64	62	64
Қостанай	66	62	65	61	69
Қызылорда	60	55	59	58	54
Маңғыстау	48	56	58	55	65
Оңтүстік Қазақстан	56	52	53	50	55
Павлодар	73	67	69	68	70
Солтүстік Қазақстан	72	63	72	70	73
Шығыс Қазақстан	68	66	61	63	67
Астана қаласы	66	59	65	61	69
Алматы қаласы	62	62	61	55	58

7.12 Парниктік газдардың шығарындылары* Выбросы парниковых газов*

млн.тонна, CO ₂ эквиваленті	млн. тонн CO ₂ эквивалента				
	2009	2010	2011	2012	
Энергетикалық қызмет	222,15	244,04	234,62	241,23	Энергетическая деятельность
Өнеркәсіптік үдерістер	14,07	15,77	17,75	16,74	Промышленные процессы
Ауыл шаруашылығы	22,10	22,40	21,61	21,53	Сельское хозяйство
Орман шаруашылығы және жер пайдалану өзгерістері (таза игерілген)	-17,21	-19,38	-21,00	-23,52	Изменение землепользования и лесное хозяйство (ИЗЛХ), чистое поглощение
Қалдықтар	3,81	3,89	3,98	4,06	Отходы
ОШЖӨ есебіндегі жалпы көлемі	244,91	266,72	256,95	260,03	Общий объем с учетом ИЗЛХ
ОШЖӨ есептемегенде жалпы көлем	262,13	286,10	277,95	283,55	Общий объем без учета ИЗЛХ

* Бұл жерде және бұдан әрі Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің деректері бойынша. Здесь и далее по данным Министерства энергетики Республики Казахстан.

7.13 Озон қабатын бұзатын заттарды тұтыну Потребление озоноразрушающих веществ

ОБҚ тонна	тонн ОРС										
Заттар	2009		2010		2011		2012		2013		Вещества
	өндіріс көлемі объем произ- вод- ства	ОБЗ импорт ОРВ	өндіріс көлемі объем произ- вод- ства	ОБЗ импорт ОРВ	өндіріс көлемі объем произ- вод- ства	ОБЗ импорт ОРВ	өндіріс көлемі объем произ- вод- ства	ОБЗ импорт ОРВ	өндіріс көлемі объем произ- вод- ства	ОБЗ импорт ОРВ	
ГХФУ	-	63	-	110	90,8	-	-	21,4	-	27,5	ГХФУ
метил- бромид	-	67	-	-	6,0	-	-	1,4	-	2,3	метил- бромид
барлығы	-	130	-	110	96,8	-	-	22,8	-	29,8	всего

7.14 Атмосфераны ластайтын заттардың тұрақты көздерден шығарылуы және ұсталуы

Выбросы и улавливание загрязняющих атмосферу веществ от стационарных источников

	Барлық тұрақты ла- стаушы көздерден шыққан ластағыш заттардың көлемі, мың тонна Количество загряз- няющих веществ от всех стационарных источников загряз- нения, тыс. тонн	Есепті кезеңдегі атмосфераға шығарылған ластағыш заттек- тер, мың тонна Выброшено в атмосферу загряз- няющих веществ за отчетный период, тыс. тонн	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер Уловлено и обезврежено загрязняющих веществ	
			мың тонна тыс. тонн	тұрақты көздерден шығарылған ластағыш заттектер қалдықтарының жалпы санынан, пайызбен в процентах от общего количества отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников
2009	26 768,6	2 320,0	24 448,6	91,3
2010	28 085,0	2 226,5	25 858,4	92,1
2011	30 382,4	2 346,2	28 036,2	92,3
2012	33 396,3	2 384,3	31 012,0	92,9
2013	35 661,4	2 282,7	33 378,7	93,6

7.15 Атмосфераны ластайтын заттардың тұрақты көздерден шығарылуы Выбросы загрязняющих атмосферу веществ от стационарных источников

	тыс. тонн				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	2 320,0	2 226,5	2 346,2	2 384,3	2 282,7
Ақмола	71,5	72,9	77,8	105,7	83,8
Ақтөбе	218,4	125,3	119,7	123,9	125,4
Алматы	71,3	74,7	73,4	64,2	68,4
Атырау	100,2	97,8	107,3	133,1	138,4
Батыс Қазақстан	49,6	58,1	56,0	62,1	60,4
Жамбыл	16,7	19,3	25,0	40,7	33,6
Қарағанды	687,7	661,2	691,3	641,4	572,6
Қостанай	111,0	114,5	109,4	100,6	115,4
Қызылора	33,9	29,0	31,9	31,1	31,3
Манғыстау	64,3	68,6	75,8	64,2	77,5
Оңтүстік Қазақстан	39,9	40,7	47,1	48,6	56,3
Павлодар	560,8	572,5	632,2	676,0	650,4
Солтүстік Қазақстан	77,7	77,8	77,0	75,7	71,4
Шығыс Қазақстан	149,2	147,0	147,2	140,0	124,9
Астана қаласы	56,5	56,1	63,5	64,9	60,5
Алматы қаласы	11,3	11,0	11,6	12,1	12,4

7.16 Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы, халықтың жан басына шаққанда Выбросы загрязняющих атмосферу веществ от стационарных источников, в расчете на душу населения

	кг				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	146	136	142	142	134
Ақмола	97	99	106	144	114
Ақтөбе	305	163	153	157	156
Алматы	42	40	39	33	35
Атырау	197	186	200	242	246
Батыс Қазақстан	80	96	92	101	97
Жамбыл	16	18	24	38	31

	2009	2010	2011	2012	2013
Қарағанды	510	490	511	472	419
Қостанай	125	130	124	114	131
Қызылорда	49	42	45	43	43
Маңғыстау	148	134	142	115	134
Оңтүстік Қазақстан	17	16	18	18	21
Павлодар	748	768	847	904	866
Солтүстік Қазақстан	120	132	131	130	124
Шығыс Қазақстан	105	105	105	100	90
Астана қаласы	85	83	88	85	76
Алматы қаласы	8	8	8	8	8

7.17 Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы, жеке қалалар бойынша
Выбросы загрязняющих атмосферу веществ отходящих от стационарных источников, по отдельным городам

мың тонна	тыс. тонн				
	2009	2010	2011	2012	2013
Көкшетау	15,8	15,9	12,1	10,1	11,5
Ақтөбе	201,8	107,4	100,4	13,2	16,3
Талдықорған	6,4	6,6	6,7	6,2	7,1
Атырау	75,8	78,8	87,0	16,6	31,1
Орал	4,4	4,2	5,2	5,4	3,8
Тараз	8,2	8,8	12,2	25,4	20,5
Қарағанды г.а.	43,0	47,7	49,1	51,1	58,8
Балқаш	134,9	107,3	116,7	99,9	67,6
Жезқазған	79,0	80,8	80,5	75,8	31,2
Теміртау	309,2	296,0	309,1	271,0	253,0
Қостанай	9,5	10,9	9,4	3,8	4,9
Арқалық	2,2	2,0	1,8	1,9	2,7
Рудный	59,9	62,6	60,5	53,5	59,4
Қызылорда	30,1	18,3	20,9	23,7	22,7
Ақтау	37,9	41,0	47,3	8,5	8,4
Шымкент	25,1	26,1	29,1	29,4	33,3
Павлодар	160,1	166,1	160,5	168,4	179,7
Ақсу	160,9	167,4	187,0	194,9	201,9
Екібастұз	227,7	165,6	200,6	225,1	179,2
Петропавл	51,6	49,1	45,6	38,2	35,8
Өскемен	65,5	62,0	61,3	61,4	55,8
Зырянновск	4,0	3,9	3,8	3,7	3,5
Риддер	9,7	9,3	9,2	9,6	6,8
Семей	32,2	29,8	29,5	26,0	23,6
Глубокое кенті	1,4	1,4	1,1	1,3	0,9

7.18 Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын ең көп таралған заттардың шығарылуы
Выбросы наиболее распространенных загрязняющих атмосферу веществ отходящих от стационарных источников

мың тонна	тыс. тонн				
	2009	2010	2011	2012	2013
Барлығы, мың тонна	2 320,0	2 226,5	2 346,2	2 384,3	2 282,7
соның ішінде:					
қатты заттар	639,1	639,3	631,0	593,8	551,2
газ тәрізді және сұйық заттар	1 680,9	1 587,2	1 715,2	1 790,5	1 731,5

Всего, тыс. тонн
в том числе:
твердые вещества
газообразные и
жидкие вещества

	2009	2010	2011	2012	2013	
олардан:						из них:
күкіртті ангидрид	779,8	723,6	774,2	769,6	729,2	сернистый ангидрид
көміртегі тотығы	432,8	401,1	445,1	446,2	457,8	окись углерода
азот тотығы	206,6	215,6	232,7	249,4	250,2	окислы азота
						углеводороды (без
көмірсутектер						летучих
(ұшпа органикалық						органических
қоспаларсыз)	130,5	132,1	137,6	170,5	96,1	соединений)
						летучие
ұшпа органикалық						органические
қоспалар	43,7	49,7	53,4	58,1	92,0	соединения

7.19 Ластайтын заттардың түрлері бойынша атмосфераға шығарылуы Выбросы загрязняющих веществ в атмосферный воздух по видам

тонна						тонн
	2009	2010	2011	2012	2013	
Барлығы	2 320 003,1	2 226 554,6	2 346 250,2	2 384 317,8	2 282 700,9	Всего
соның ішінде						в том числе:
күкіртті ангидрид	779 801,3	723 618,0	774 233,9	769 584,8	729 205,2	сернистый ангидрид
күкіртсутек	2 298,6	2 306,0	2 659,1	2 722,3	2 408,5	сероводород
көміртегі тотығы	432 824,1	401 072,4	445 055,4	446 233,1	457 846,1	окись углерода
азот тотығы (NO ₂ –ға қайта есептегенде)	206 605,1	215 572,7	232 751,8	249 444,6	250 197,2	окислы азота (в пересчете на NO ₂)
аммиак	1 743,0	2 096,8	2 240,1	2 177,7	1 971,8	аммиак
барий карбонаты (барийге есептегенде)	-	-	-	48,3	15,8	барий карбонат (в пересчете на барий)
берилий және оның қосылыстары (берилийге есептегенде)	-	-	-	0,0	0,1	берилий и его соединения (в пересчете на берилий)
бестотықты ваннадий	23,0	8,4	8,0	9,5	11,2	ванадия пятиокись
кадмий және оның қоспала-ры (кадмийге қайта есеп-тегенде)	0,4	0,4	-	1,3	19,4	Кадмий и его соединения (в пересчете на кадмий)
магний оксиді	-	-	-	56,0	82,1	магний оксид
мыс және оның қосынды-лары (мысқа есептегенде)	-	-	-	190,5	165,9	медь и ее соединения (в пересчете на медь)
марганец және оның қоспа-лары (марганец диоксидіне қайта есептегенде)	140,6	218,5	313,2	123,2	186,2	марганец и его соединения (в пересчете на диоксид марганца)
мыс оксиді (мысқа қайта есептегенде)	243,9	473,7	310,4	248,9	336,7	медь оксид (в пересчете на медь)
натрий хлориды	-	-	-	0,2	7,7	натрий хлорид

	2009	2010	2011	2012	2013	
металдық никель	0,1	-	-	0,1	0,3	никель
сынап және оның қосылыстары (сыныпқа есептегенде)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	металлический ртуть и ее соединения (в пересчете на ртуть)
қорғасын және оның қосылыстары (қорғасынға қайта есептегенде)	766,6	717,3	644,9	542,1	572,4	свинец и его соединения (кроме тетраэтилсвинца в пересчете на свинец)
тетраэтилқорғасыннан басқа) алты валентті хром (хром үш тотығына қайта есептегенде)	8,9	11,5	10,5	12,2	10,0	хром шестивалентный (в пересчете на триоксид хрома)
мырыш және оның қосылыстары (мырышқа есептегенде)	-	-	-	166,3	143,6	цинки его соединения (в пересчете на цинк)
үш валенттік хромның қосылыстары (Cr3+ ға есептегенде)	-	-	-	180,8	312,7	хрома трехвалентные соединения (в пересчете на Cr3+)
Барий және оның тұздары (ацетат, нитрат, нитрит, хлорид) барийге есептегенде	-	-	-	-	0,2	Барий и его соли (ацетат, нитрат, нитрит, хлорид) в пересчете на барий
азот қышқылы	68,6	15,5	40,0	18,7	19,8	азотная кислота
аммоний нитраты	-	-	-	3,7	164,2	аммоний нитрат
арсин (күшәннің сутегі)	-	-	-	-	0,1	Арсин (водород мышьяко-вистый)
HCl молекуласы бойынша хлорлы сутек (тұзды қышқыл)	101,0	108,6	150,2	141,6	140,6	водород хлористый (соляная кислота) по молекуле HCl
гидроцианид (циандық сутегі, синілді қышқыл) H ₂ SO ₄	-	-	-	13,4	37,6	гидроцианид (водород цианистый, синильная кислота)
молекуласы бойынша күкірт қышқылы	211,3	198,1	270,2	270,3	346,7	кислота серная по молекуле H ₂ SO ₄
мышьяк (органикалық емес қосылыстар)	188,4	172,8	160,8	101,3	121,8	мышьяк (неорганические соединения)
озон	-	-	-	3,2	0,6	озон
күйе	9 618,8	9 489,6	9 580,6	8 989,5	8 592,7	сажа
селен диоксиді (селенге есептегенде)	10,3	15,4	13,0	8,6	17,6	селена диоксид (в пересчете на селен)

	2009	2010	2011	2012	2013	
күкірт көміртегі	72,2	62,8	129,7	125,3	117,4	сероуглерод фтористые соединения газообразные (фтористый водород, четырех- фтористый кремний)
газ тәрізді фторлық қосылыстар (фторлы сутек, төрт фторлы кремний)	81,8	190,1	200,7	211,4	231,6	фториды неорганические плохо растворимые (алюминия фторид, кальция фторид, натрия гексафто- ралюминаты)
Нашар еритін органикалық емес фторидтер алюминий фториді, кальций фториді, натрий гексафто- ралюминаты	-	-	-	137,7	132,7	хлор
хлор	60,4	45,2	50,7	53,7	53,3	аммоний гуматы
аммоний гуматы	-	-	-	3,1	0,0	бутан
бутан	-	-	-	91,2	200,8	полиэтилен
полиэтилен	-	-	-	14,0	12,5	циклогексан
тұйықгексан	0,8	3,5	2,1	10,4	1,1	бензол
бензол	608,1	619,6	889,0	1 094,0	1 040,8	ксилол
ксилол	852,0	1 023,9	1 546,1	1 577,7	1 743,9	стирол
стирол	12,2	8,3	12,4	10,5	11,4	толуол
толуол	1 124,1	1 235,3	1 334,2	1 688,8	1 761,4	1, 2, 4 - триметилбензол (псевдокумол)
1, 2, 4 - триметилбензол (псевдокумол)	-	-	-	0,2	4,9	этилбензол
этилбензол	-	-	-	8,7	57,3	бенз(а)пирен
бенз(а)пирен	16,0	26,6	12,7	17,1	35,2	нафталин
нафталин	75,1	75,1	68,7	69,1	51,6	дихлорэтан
дихлорэтан	611,3	600,3	510,2	201,1	0,1	Трийодметан (Йодоформ)
Трийодметан (Йодоформ)	-	-	-	-	1,2	пентафтор- бензол
пентафтор- бензол	-	-	-	-	0,1	трихлорэтилен
трихлорэтилен	-	-	-	6,9	49,2	тетрахлорметан (төрт хлорлы көміртек)
тетрахлорметан (төрт хлорлы көміртек)	4,4	25,8	4,3	2,5	1,2	хлористый) спирт
изопропилді спирт	18,2	18,7	32,4	64,6	65,6	изопропиловый
метилді спирт	151,7	153,1	146,3	146,3	91,3	спирт метиловый
трикрезол	-	-	0,1	0,1	0,1	трикрезол
фенол	132,7	64,3	45,7	32,0	38,1	фенол
бутилацетат	216,9	148,7	224,1	279,0	265,8	бутилацетат
метилацетат	-	-	-	149,0	0,2	метилацетат
этилацетат	104,3	105,6	97,4	92,4	110,2	этилацетат
акролеин	24,5	18,5	9,8	13,3	17,6	акролеин
бензальдегид	-	-	-	0,4	0,5	бензальдегид
формальдегид	192,6	219,6	325,7	247,5	225,4	формальдегид
ацетон	208,8	161,0	156,3	204,6	248,4	ацетон
1-фенилэтанол	-	-	-	0,2	0,1	1-фенилэтанол
пентан-3-он	-	-	-	1,0	4,8	пентан-3-он
4-метилпентан- 2-он	-	-	-	-	0,1	4-метилпентан- 2-он

	2009	2010	2011	2012	2013	
циклогексанон	-	-	-	0,9	1,1	циклогексанон
фталды ангидрид						ангидрид
(булар,аэрозоль)	0,9	5,2	8,9	0,8	0,4	фталевый
капролактамы	4,6	0,1	0,1	0,1	0,1	(пары,аэрозоль)
сіркесу қышқылы	62,1	65,6	77,8	107,0	146,8	капролактамы
метилмеркаптан	5,9	5,2	7,4	12,5	13,7	уксусная кислота
этанттиол	-	-	-	3,7	5,7	метилмеркаптан
этенсульфид						этанттиол
(этиленсульфиді)	-	-	-	3,1	3,1	этенсульфид
бензамид	-	-	-	-	0,1	(этиленсульфид)
белокты витамин						бензамид
концентратының						белок пыли
(БВК) тозаң						белковитиминного
белогы	1,8	-	-	-	0,0	коцнтрата
Аммофос						
(аммоний						Аммофос (смесь
сульфатының						мого- и диаммоний
қоспасы бар моно						фосфата с
және диаммоний						примесью
фосфатының						сульфата
қоспасы)	-	-	-	3,4	20,1	аммония)
бензин (мұнайлы,						бензин (нефтяной,
көміртекке қайта						малосернистый
есептегендегі аз						в пересчете на
күкіртті)	5 864,3	5 482,4	5 751,1	4 605,3	4 679,3	углерод)
Қоңыр көмірдің						
жоғары						Бензиновая
жылдамдықтағы						фракция легкой
пиролизі жеңіл						смолы высокос-
шайырының						коростного
бензин фракциясы						пиролиза бурых
көміртегіне қайта						углей (в пересчете
есептегенде	-	-	-	-	0,8	на углерод)
эпоксидті ұнтақ						краска порошковая
бояу	0,2	0,8	0,2	0,3	0,6	эпоксидная
минералды						
мұнай майлары						масло
(жіп иіретін						минеральное
машиналарға						нефтяное
арналған және						(веретенное,
басқалар)	175,6	154,8	141,8	157,3	155,0	машинное и др.)
қоңыр көмірдің						фенольная
жылдам өтетін						фракция легкой
пиролиздің						смолы высокос-
жеңіл шайыр						коростного
фракциялы						пиролиза бурого
фенолы	0,3	0,3	0,4	0,3	0,1	угля
салмақталған						взвешенные
заттектер	39 769,1	41 178,4	42 272,8	45 729,8	42 303,2	вещества
тақта тасты күл	126,8	1 831,2	1 223,2	155,2	75,7	зола сланцевая
мазут күлі						мазутная зола
(ванадийге қайта						(в пересчете на
есептегенде)	673,1	60,0	67,3	87,9	111,7	ванадий)

	2009	2010	2011	2012	2013	
қос тотықты кремнийі бар органикалық емес шаң, % > 70	49 931,7	76 280,6	25 373,1	23 084,2	17 758,1	пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния в % > 70
70-20% қос тотықты кремнийдің органикалық емес шаңы	...	203 488,1	259 561,7	258 788,7	317 149,1	пыль неорганическая 70-20% двуокиси кремния
карбомидті құрғақ желімнің шаңы	25,3	21,9	23,1	19,6	19,8	пыль клея карбомидного
Құрама жем тозаңы						сухого
белоқақ шағып есептегенде	719,8	809,9	1 213,2	1 989,7	1 573,0	Пыль комбикормовая (в пересчете на белок)
Фосфогипстен цемент қосылған тұтқырлы гипсті (органикалық емес) шаңы	673,5	1 2 32,0	2 438,5	1 788,3	1 761,5	пыль (неорганическая) гипсового вяжущего из фосфогипса с цементом
шыны пластика шаңы	6,5	7,0	5,3	17,0	58,8	пыль
мақта шаңы	274,2	296,0	185,0	156,3	133,5	стеклопластика
цемент өндірісінің шаң (құрамында 60% кальций оксиді бар)	1 294,6	648,7	571,7	311,6	438,8	пыль хлопковая
жылу электростанцияларының көмір күлі (құрамында 35-40% кальций оксиді бар, дисперстілігі 3мм-ге дейін және 97F аз емес)	25 817,3	47 051,9	47 741,7	35 313,1	18 600,3	пыль цементного производства (содержание оксида кальция 60%)
Алюмосиликаттар цеолиттер, цеолиттік туфтар	-	-	-	0,3	14,5	угольная зола тепло-электростанций (с содержанием окиси кальция 35-40%, дисперсностью до 3 мкм и ниже не менее 97%)
сүрек шаңы	1 578,2	1 544,8	1 546,1	1 507,6	1 595,8	Алюмосиликаты (цеолиты, цеолитовые туфы)
бацитрицин	-	-	-	0,2	0,3	пыль древесная
бензилбензоат	-	-	-	0,0	0,0	бацитрицин
Полициклдік хош иісті көмірсутектер (ПХИК)	-	-	-	0,8	29,3	бензилбензоат
Полихлордік дибензо диоксиндер/дибензофурандар (ПХДД/Ф)	-	-	-	-	-	полициклические ароматические углеводороды (ПАУ)
өзгелері	753 774,9	485 487,7	483 798,8	522 626,5	416 539,7	Полихлорированные дибензодтоксины/дибензофураны (ПХДД/Ф)
						прочие

7.20 2013 жылы ластайтын заттардың шығарылуы және ластайтын заттарды шығаруға белгіленген нормативтер
Выбросы загрязняющих веществ и установленные нормативы на выброс загрязняющих веществ в 2013г.

тонна

тонн

	Атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы Выброс в атмосферу загрязняющих веществ	Ластайтын заттардың шығарылуына белгіленген нормативтер Установленные нормативы на выброс загрязняющих веществ шекті рұқсатты шығарылым предельно-допустимый выброс	Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттар шығарылымының азаюы (-), көбеюі (+) Уменьшение (-), увеличение (+) выбросов загрязняющих веществ, по сравнению с разрешенным выбросом	
Барлығы	2 282 700,9	3 644 632,9	-1 361 932,0	Всего
соның ішінде				в том числе:
күкіртті ангидрид	729 205,2	1 180 232,4	-451 027,2	сернистый ангидрид
күкіртсутек	2 408,5	4 011,1	-1 602,6	сероводород
көміртегі тотығы	457 846,1	736 588,8	-278 742,7	окись углерода
азот тотығы (NO ₂ –ға қайта есептегенде)	250 197,2	394 997,1	-144 799,9	окислы азота (в пересчете на NO ₂)
аммиак	1 971,8	4 229,0	-2 257,2	аммиак
барий карбонаты (барийге есептегенде)	15,8	19,4	3,6	барий карбонат (в пересчете на барий)
берилий және оның қосылыстары (берилийге есептегенде)	0,1	0,1	-	берилий и его соединения (в пересчете на берилий)
бестотықты ванадий	11,2	19,7	8,5	ванадия пентоксид
кадмий және оның қоспалары (кадмийге қайта есептегенде)	19,4	20,0	-0,6	кадмий и его соединения (в пересчете на кадмий)
магний оксиді	82,1	135,8	-53,7	магний оксид
мыс және оның қосындылары (мысқа есептегенде)	165,9	174,6	-8,7	медь и ее соединения (в пересчете на медь)
марганец және оның қоспалары (марганец диоксидіне қайта есептегенде)	186,2	321,5	-135,3	марганец и его соединения (в пересчете на диоксид марганца)
мыс оксиді (мысқа қайта есептегенде)	336,7	452,3	-115,6	медь)
натрий хлориды	7,7	10,8	-3,1	натрий хлорид
металдық никель	0,3	0,4	-0,1	никель металлический

	Атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы Выброс в атмос- феру загрязняю- щих веществ	Ластайтын заттардың шығарылуына белгіленген норма- тивтер Установленные нор- мативы на выброс за- грязняющих веществ шекті рұқсатты шығарылым предельно-допусти- мый выброс	Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттар шығарылымының азайу (-), көбеюі (+) Уменьшение (-), увеличение (+)вы- бросов загрязняющих веществ, по сравне- нию с разрешенным выбросом	
сынап және оның қосылыс- тары (сыныпқа есептегенде) қорғасын және оның қосылыстары (қорғасынға қайта есептегенде тетраэтилқорға- сыннан басқа) алты валентті хром (хром үш тотығына қайта есептегенде) мырыш және оның қосылыстары (мырышқа есептегенде) үш валенттік хромның қосылыстары (Cr3+ ға есептегенде) барий және оның тұздары (ацетат, нитрат, нитрит, хлорид) барийге есептегенде азот қышқылы аммоний нитраты арсин (күшәннің сутегі) HCl молекуласы бойынша хлорлы сутек (тұзды қышқыл)	0,2	0,3	-0,1	ртуть и ее соеди- нения (в пере- счете на ртуть)
свинец және оның қосылыстары (кроме тетраэтилсвинца в пересчете на свинец) хром шестива- лентный (в пере- счете на триокись хрома) цинк и его соеди- нения соединения (в пересчете на цинк)	572,4	755,7	-183,3	свинец и его со- единения (кроме тетраэтилсвинца в пересчете на свинец) хром шестива- лентный (в пере- счете на триокись хрома) цинк и его соеди- нения соединения (в пересчете на цинк)
хрома трехва- лентные соедине- ния (в пересчете на Cr3+) барий и его соли (ацетат, нитрат, нитрит, хлорид) в пересчете на барий азотная кислота аммоний нитрат арсин (водород мышьяко-вистый) водород хлори- стый (соляная кислота) по моле- куле HCl гидроцианид (водород циани- стый, синильная кислота)	10,0	36,2	-26,2	хрома трехва- лентные соедине- ния (в пересчете на Cr3+) барий и его соли (ацетат, нитрат, нитрит, хлорид) в пересчете на барий азотная кислота аммоний нитрат арсин (водород мышьяко-вистый) водород хлори- стый (соляная кислота) по моле- куле HCl гидроцианид (водород циани- стый, синильная кислота)
кислота серная по молекуле H ₂ SO ₄ мышьяк (не- органические соединения)	143,6	202,0	-58,4	кислота серная по молекуле H ₂ SO ₄ мышьяк (не- органические соединения)
гидроцианид (цианідық сутегі, синілді қышқыл) H ₂ SO ₄ молекуласы бойынша күкірт қышқылы мышьяк (органи- калық емес қосы- лыстар)	312,7	715,0	-402,3	гидроцианид (цианідық сутегі, синілді қышқыл) H ₂ SO ₄ молекуласы бойынша күкірт қышқылы мышьяк (органи- калық емес қосы- лыстар)
	0,2	0,4	-0,2	
	19,8	27,6	-7,8	
	164,2	322,0	-157,8	
	0,1	0,1	-	
	140,6	181,6	-41	
	37,6	53,5	-15,9	
	346,7	647,2	-300,5	
	121,8	190,0	-68,2	

	Атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы Выброс в атмос- феру загрязняю- щих веществ	Ластайтын заттардың шығарылуына белгіленген норма- тивтер Установленные нор- мативы на выброс за- грязняющих веществ шекті рұқсатты шығарылым предельно-допусти- мый выброс	Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттар шығарылымының азайуы (-), көбеюі (+) Уменьшение (-), увеличение (+)вы- бросов загрязняющих веществ, по сравне- нию с разрешенным выбросом	
озон	0,6	4,4	-3,8	озон
күйе	8 592,7	14 233,9	-5 641,2	сажа
селен диоксиді (селенге				селена диоксид (в пересчете на
есептегенде)	17,6	27,3	-9,7	селен)
күкірт көміртегі	117,4	136,8	-19,4	сероуглерод
газ тәрізді				фтористые соеди-
фторлық				нения газообраз-
қосылыстар				ные (фтористый
(фторлы сутек,				водород, четы-
төрт фторлы				рехфтористый
кремний)	231,6	318,0	-86,4	кремний)
Нашар еритін				фториды неорга-
органикалық				ни-ческие плохо
емес фторидтер				раст-воримые
алюминий				(алюминия
фториді, кальций				фторид, кальция
фториді, натрий				фторид, натрия
гексафторалюми-				гексафторалю-
наты	132,7	176,0	-43,3	минат)
хлор	53,3	62,0	-8,7	хлор
аммоний гуматы	0,0	1,5	-1,5	аммоний гуматы
бутан	200,8	252,6	-51,8	бутан
полиэтилен	12,5	41,5	-29,0	полиэтилен
тұйықгексан	1,1	13,4	-12,3	циклогексан
бензол	1 040,8	1 587,2	-546,4	бензол
ксилол	1 743,9	3 305,8	-1 561,9	ксилол
стирол	11,4	18,8	-7,4	стирол
толуол	1 761,4	2 988,9	-1 227,5	толуол
1, 2, 4 -				1,2,4-триметил-
триметилбензол				бензол (псевдо-
(псевдокумол)	4,9	77,4	-72,5	кумол)
этилбензол	57,3	217,0	-159,7	этилбензол
бенз(а)пирен	35,2	112,8	-77,6	бенз(а)пирен
нафталин	51,6	82,6	-31,0	нафталин
дихлорэтан	0,1	0,2	-0,1	дихлорэтан
Трийодметан				Трийодметан
(Йодоформ)	1,2	1,2	-	(Йодоформ)
пентафторбензол	0,1	0,1	-	пентафторбензол
трихлорэтилен	49,2	97,8	-48,6	трихлорэтилен
тетрахлорметан				тетрахлорметан
(төрт хлорлы				(углерод 4-х хло-
көміртек)	1,2	1,3	-0,1	ристый)
изопропилді спирт	65,6	91,4	-25,8	спирт изопропи-
метилді спирт	91,3	159,2	-67,9	ловый спирт метиловый

	Атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы Выброс в атмос- феру загрязняю- щих веществ	Ластайтын заттардың шығарылуына белгіленген норма- тивтер Установленные нор- мативы на выброс за- грязняющих веществ шекті рұқсатты шығарылым предельно-допусти- мый выброс	Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттар шығарылымының азайу (-), көбеюі (+) Уменьшение (-), увеличение (+)вы- бросов загрязняющих веществ, по сравне- нию с разрешенным выбросом	
трикрезол	0,1	0,1	-	трикрезол
фенол	38,1	67,1	-29,0	фенол
бутилацетат	265,8	602,8	-337,0	бутилацетат
метилацетат	0,2	1,2	-1,0	метилацетат
пропилацетат	0,0	0,6	-0,6	пропилацетат
этилацетат	110,2	216,2	-106,0	этилацетат
акролеин	17,6	22,2	-4,6	акролеин
бензальдегид	0,5	1,1	-0,6	бензальдегид
формальдегид	225,4	943,6	-718,2	формальдегид
ацетон	248,4	480,2	-231,8	ацетон
1-фенилэтанол	0,1	0,1	-	1-фенилэтанол
пентан-3-он	4,8	4,8	-	пентан-3-он
4-метилпентан- 2-он	0,1	0,1	-	4-метилпентан- 2-он
циклогексанон	1,1	1,6	-0,5	циклогексанон
фталды ангидрид (булар,аэрозоль)	0,4	0,4	-	ангидрид фталевый (пары,аэрозоль)
капролактамы	0,1	0,1	-	капролактамы
сіркесу қышқылы	146,8	323,2	-176,4	уксусная кислота
метилмеркаптан	13,7	15,0	-1,3	метилмеркаптан
этантиол	5,7	6,3	-0,6	этантиол
этенсульфид (этиленсульфиді)	3,1	3,1	-	этенсульфид (эти- ленсульфид)
бензамид	0,1	0,7	-0,6	бензамид
азодикарбонамид	0,0	0,1	-0,1	азодикарбо-намид
белокты витамин концентратының (БВК) тозаң белогы	0,0	0,0	-	белок пыли белковитиминного - коцентрата
аммофос (аммоний сульфатының қоспасы бар моно және диаммоний фосфатының қоспасы)	20,1	33,1	-13,0	аммофос (смесь мого- и диаmmo- ний фосфата с примесью суль- фата аммония)
Бензин (мұнайлы, көміртекке қайта есептегендегі аз күкіртті)	4 679,3	8 203,3	-3 524,0	бензин (нефтя- ной, малосерни- стый в пересчете на углерод)

	Атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы Выброс в атмос- феру загрязняю- щих веществ	Ластайтын заттардың шығарылуына белгіленген норма- тивтер Установленные нор- мативы на выброс за- грязняющих веществ шекті рұқсатты шығарылым предельно-допусти- мый выброс	Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттар шығарылымының азайу (-), көбеюі (+) Уменьшение (-), увеличение (+)вы- бросов загрязняющих веществ, по сравне- нию с разрешенным выбросом	
қоңыр көмірдің жоғары жылдамдықтағы пиролизі жеңіл шайырының бензин фракциясы көміртегіне қайта есептегенде	0,8	0,8		бензиновая фрак- ция легкой смолы высокоскоростно- го пиролиза бурых углей (в пересче- те на углерод)
эпоксидті ұнтақ баяу минералды мұнай майлары (жіп иіретін машиналарға арналған және басқалар)	0,6	1,0		краска порошко- вая эпоксидная
қоңыр көмірдің жылдам өтетін пиролиздің жеңіл шайыр фракциялы фенолы салмақталған заттектер	155,0	254,9	99,9	масло минераль- ное нефтяное (веретенное, машинное и др.) фенольная фрак- ция легкой смолы высокоскорост- ного пиролиза - бурого угля взвешенные вещества
тақта тасты күл мазут күлі (ванадийге қайта есептегенде)	0,1	0,1		зола сланцевая мазутная зола (в пересчете на ванадий)
қос тотықты кремнийі бар органикалық емес шаң, % > 70 70-20% қос тотықты кремнидің органикалық емес шаңы	42 303,2 75,7	51 847,6 86,3	-9 544,4 -10,6	пыль неорганиче- ская, содержащая двуокись кремния в % > 70
карбомидті құрғақ желімнің шаңы құрама жем тозаңы белоққа шағып есептегенде фосфогипстен цемент қосылған тұтқырлы гипсті (органикалық емес) шаңы	111,7	308,6	-196,9	пыль неоргани- ческая 70-20% двуокиси кремния пыль клея карбо- мидного сухого
	17 758,1	38 095,9	-20 337,8	пыль комбикормо- вая (в пересчете на белок)
	317 149,1	446 703,7	-129 554,6	пыль (неоргани- ческая) гипсового вяжущего из фосфогипса с цементом
	19,8	21,5	-1,7	
	1 573,0	1 696,6	-123,6	
	1 761,5	2 608,7	-847,2	

	Атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы Выброс в атмос- феру загрязняю- щих веществ	Ластайтын заттардың шығарылуына белгіленген норма- тивтер Установленные нор- мативы на выброс за- грязняющих веществ шекті рұқсатты шығарылым предельно-допусти- мый выброс	Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттар шығарылымының азайу (-), көбеюі (+) Уменьшение (-), увеличение (+)вы- бросов загрязняющих веществ, по сравне- нию с разрешенным выбросом	
шыны пластика шаңы	58,8	69,5	-10,7	пыль стеклопла- стика
мақта шаңы	133,5	384,0	-250,5	пыль хлопковая
цемент өндірісінің шаң (құрамында 60% кальций оксиді бар)	438,8	1 922,4	-1 483,6	пыль цементного производства (со- держание оксида кальция 60%)
жылу элек тро станцияларының көмір күлі (құрамында 35-40% кальций оксиді бар, дисперстілігі 3мм- ге дейін және 97F аз емес)	18 600,3	33 109,1	-14 508,8	угольная зола теплоэлектро- станций (с со- держанием окиси кальция 35-40%, дисперсностью до 3 мкм и ниже не менее 97%)
алюиосиликаттар цеолиттер, цеолиттік туфтар	14,5	14,8	-0,3	алюмосиликаты (цеолиты, цеоли- товые туфы)
сүрек шаңы	1 595,8	2 606,0	-1 010,2	пыль древесная
бацитрицин	0,3	1,0	-0,7	бацитрицин
бензилбензоат	0,0	0,1	-0,1	бензилбензоат
Полициклдік хош иісті көмірсутектер (ПХИК)	29,3	30,5	-1,2	полициклические ароматические углеводороды (ПАУ)
Полихлордік дибензо диоксиндер/ дибензофурандар (ПХДД/Ф)	-	-	-	Полихлорирован- ные дибензо дток- сины/дибензофу- раны (ПХДД/Ф)
өзгелер	416 539,7	705 589,1	-289 049,4	прочие

**7.21 2013 жылы тұрақты көздерден шығатын ең көп таралған атмосфераны
ластайтын заттардың шығарылуы
Выбросы наиболее распространенных загрязняющих атмосферу веществ
отходящих от стационарных источников в 2013г.**

мың тонна

тыс. тонн

	Барлығы Всего	Оның ішінде В том числе						
		қатты твердые	газ тәрізді және сұйық- барлығы газоо- бразных и жидких - всего	одан: из них:				
				күкіртті ангидрид серни- стый ан- гидрид	көміртегі тотығы окись углерода	азот тотығы окислы азота	көмірсу- тектер (ҰОҚ- сыз) углево- дороды (без ЛОС)	ұшпа органи- калық қоспалар (ҰОҚ) летучие органиче- ские со- единения (ЛОС)
Қазақстан								
Республикасы	2 282,7	551,2	1 731,5	729,2	457,8	250,2	96,1	92,0
Ақмола	83,8	38,4	45,4	17,2	15,1	4,2	0,4	0,4
Ақтөбе	125,4	21,3	104,1	19,6	28,8	12,4	21,6	5,7
Алматы	68,4	15,6	52,8	28,7	9,0	11,7	0,8	1,2
Атырау	138,4	2,3	136,1	36,4	34,3	13,8	25,6	24,0
Батыс Қазақстан	60,4	2,4	58,0	6,8	7,3	4,7	3,1	2,8
Жамбыл	33,6	13,3	20,3	3,8	4,1	3,8	0,4	6,0
Қарағанды	572,6	161,1	411,5	194,9	167,0	36,1	2,5	6,8
Қостанай	115,4	53,7	61,7	36,6	17,2	3,8	1,2	1,1
Қызылорда	31,2	5,7	25,5	2,1	12,0	4,3	2,0	3,6
Маңғыстау	77,5	2,8	74,7	1,0	14,7	7,9	22,5	13,0
Оңтүстік								
Қазақстан	56,3	11,7	44,6	4,7	9,7	3,8	9,1	19,4
Павлодар	650,4	153,0	497,4	283,2	85,2	105,5	4,7	1,8
Солтүстік								
Қазақстан	71,4	26,9	44,5	21,5	12,0	6,2	0,3	3,5
Шығыс								
Қазақстан	125,0	28,8	96,2	41,9	35,0	14,7	1,2	1,1
Астана қаласы	60,5	13,0	47,5	27,7	4,1	14,0	0,5	0,8
Алматы қаласы	12,4	1,1	11,3	3,1	2,3	3,3	0,2	0,8

7.22 2013 жылы тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттарды ұстау және кәдеге жарату
Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ отходящих от стационарных источников в 2013г.

	Ұсталған және залалсыздандырылған ластайтын заттар Уловлено и обезврежено загрязняющих веществ		Кәдеге жаратылған ластайтын заттар Утилизировано загрязняющих веществ	
	нақты, мың тонна фактически, тыс. тонн	тұрақты көздерден шығатын ластайтын заттардың жалпы көлемінен пайызбенбен в процентах от общего объема отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников	нақты, мың тонна фактически, тыс. тонн	ұсталған және зиянсыздандырылған ластайтын заттардың жалпы көлемінен пайызбен в процентах от общего объема уловленных и обезвреженных загрязняющих веществ
Қазақстан				
Республикасы	33 378,7	93,6	10 730,1	32,1
Ақмола	503,1	85,7	381,0	75,7
Ақтөбе	156,4	55,5	105,1	67,2
Алматы	1 243,1	94,8	18,2	1,5
Атырау	0,7	0,5	0,7	100
Батыс Қазақстан	34,8	36,5	3,1	8,8
Жамбыл	2 125,3	98,4	2 104,3	99,0
Қарағанды	6 839,6	92,3	940,1	13,7
Қостанай	854,7	88,1	335,2	39,2
Қызылорда	1,8	5,4	0,0	0,0
Маңғыстау	5,0	6,0	0,7	14,3
Оңтүстік Қазақстан	75,9	57,4	72,3	95,2
Павлодар	17 327,5	96,4	5 314,4	30,7
Солтүстік Қазақстан	991,7	93,3	4,9	0,5
Шығыс Қазақстан	1 599,7	92,8	1 324,2	82,8
Астана қаласы	1 569,3	96,3	122,7	7,8
Алматы қаласы	50,1	80,1	3,2	6,4

**7.23 2013 жылы жеке қалаларда тұрақты көздерден шығатын атмосфераны
ластайтын заттарды ұстау және кәдеге жарату
Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ отходящих от
стационарных источников в отдельных городах в 2013г.**

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер Уловлено и обезврежено загрязняющих веществ		Кәдеге жаратылған ластағыш заттектер Утилизировано загрязняющих веществ	
	нақты, мың тонна фактически, тыс. тонн	тұрақты көздерден шығатын ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен в процентах от общего объема отходящих загряз- няющих веществ от стационарных ис- точников	нақты, мың тонна фактически, тыс. тонн	ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен в процентах от общего объема уловленных и обезвреженных загряз- няющих веществ
Көкшетау	107,0	90,7	5,4	5,1
Ақтөбе	130,5	88,9	102,7	78,7
Талдықорған	3,7	34,0	2,2	58,7
Атырау	0,0	-	0,0	-
Орал	3,2	45,2	0,3	8,7
Тараз	312,2	93,8	293,2	93,9
Қарағанды г.а.	1 299,5	95,7	3,6	0,3
Балқаш	1 260,0	94,9	632,8	50,2
Жезқазған	566,9	94,8	-	-
Теміртау	1 641,1	86,6	153,8	9,4
Қостанай	13,5	73,6	9,2	68,1
Арқалық	0,3	9,2	0,2	85,2
Рудный	695,5	92,1	278,6	40,0
Қызылорда	1,8	7,2	0,0	2,7
Ақтау	0,0	-	0,0	-
Шымкент	53,5	61,6	53,2	99,5
Павлодар	7 578,0	97,7	4 846,7	64,0
Ақсу	4 684,4	95,9	464,5	9,9
Екібастұз	3 494,0	95,1	2,4	0,1
Петропавл	980,1	96,5	4,2	0,4
Өскемен	645,5	92,0	461,0	71,4
Зыряновск	14,3	80,3	0,0	-
Риддер	308,5	97,8	273,0	88,5
Семей	200,2	89,4	178,2	89,0
Глубокое кенті	1,1	55,6	0,0	-

**7.24 2013 жылы қызмет түрі бойынша тұрақты көздерден шығатын атмосфераны
ластайтын заттарды ұстау және кәдеге жарату**
**Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ отходящих от
стационарных источников, по видам деятельности в 2013г.**

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер Уловлено и обезврежено загрязняющих атмосферу веществ		Кәдеге жаратылған ластағыш заттектер Утилизировано загрязняющих веществ		
	нақты, мың тонна фактически, тыс. тонн	тұрақты көздерден шығатын ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен в процентах от общего количества отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников	нақты, мың тонна фактически, тыс. тонн	ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен в процентах от общего количества уловленных и обезвреженных загрязняющих веществ	
Ауыл, орман және, балық шаруашылығы	12,2	28,2	4,8	39,6	Сельское лесное и рыбное хозяйство
Өнеркәсіп	33 271,5	94,6	10 693,6	32,1	Промышленность
Кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	890,5	72,1	339,0	38,1	Горнодобывающая промышленность и разработка карьеров
Өңдеу өнеркәсібі	13 886,2	95,5	9 763,2	70,3	Обрабатывающая промышленность
Электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауа баптау	18 489,7	95,5	591,0	3,2	Электроснабжение, подача газа, пара и воздушное кондиционирование
Сумен жабдықтау; көріз жүйесі, қалдықтардың жиналуын және таратылуын бақылау	5,1	16,2	0,4	7,9	Водоснабжение; канализационная система, контроль над сбором и распределением отходов
Құрылыс	55,7	61,4	17,2	30,8	Строительство
Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	3,2	19,8	2,4	75,2	Оптовая и розничная торговля; ремонт автомобилей и мотоциклов
Көлік және қоймалау	14,2	10,4	8,2	57,3	Транспорт и складирование
Тұру және тамақтану бойынша қызметтер	0,0	1,6	0,0	93,4	Услуги по проживанию и питанию
Ақпарат және байланыс	0,0	2,2	-	-	Информация и связь
Қаржы және сақтандыру қызметі	0,0	0,3	-	-	Финансовая и страховая деятельность
Жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар	9,4	58,2	1,0	10,6	Операция с недвижимым имуществом

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер Уловлено и обезврежено загрязняющих атмосферу веществ		Кәдеге жаратылған ластағыш заттектер Утилизировано загрязняющих веществ		
	нақты, мың тонна фактически, тыс. тонн	тұрақты көздерден шығатын ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен в процентах от общего количества отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников	нақты, мың тонна фактически, тыс. тонн	ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен в процентах от общего количества уловленных и обезвреженных загрязняющих веществ	
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	2,9	7,1	0,6	22,6	Профессиональная, научная и техническая деятельность
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	0,1	2,5	0,0	0,1	Деятельность в области административного и вспомогательного обслуживания
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеументтік қамтамасыз ету	4,0	9,1	1,5	37,1	Государственное управление и оборона; обязательное социальное обеспечение
Білім беру	2,7	4,3	0,3	9,4	Образование
Денсаулық сақтау және әлеументтік қызметтер	2,8	13,1	0,5	18,3	Здравоохранение и социальные услуги
Өнер, ойын-сауық және демалыс	0,0	0,3	-	-	Искусство, развлечения и отдых
Өзге де қызметтер	-	-	-	-	Предоставление прочих видов услуг
Түрлерін ұсыну	-	-	-	-	-

8. ҚАЛДЫҚТАР ОТХОДЫ

8.1 Өндірістің қауіпті қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы және залалсыздандырылуы*

Образование, использование и обезвреживание опасных отходов производства*

жылына / млн. тонна		млн. тонн / год	
	Қауіпті қалдықтардың пайда болуы Образование опасных отходов	Кәсіпорындарда қауіпті қалдықтарды пайдалану Использование опасных отходов на предприятиях	Қауіпті қалдықтарды залалсыздандыру Обезвреживание опасных отходов
2009	228,1	3,3	0,5
2010	303,1	19,6	0,6
2011	420,7	45,0	0,6
2012	355,9	94,7	0,8
2013	382,2	81,8	0,5

* Бұл жерде және бұдан әрі Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің деректері бойынша.
Здесь и далее по данным Министерства энергетики Республики Казахстан.

8.2 Кәсіпорындарда өндірістің қауіпті қалдықтарының бары Наличие опасных отходов производства на предприятиях

жыл аяғына, мың тонна				на конец года, тыс. тонн	
	2010	2011	2012	2013	
Қауіптіліктің барлық дәрежедегі қалдықтардың жалпы саны	7 864 375,8	10 101 416,3	9 601 606,0	9 789 306,6	Всего отходов всех уровней опасности
олардан қауіпті тізімі бойынша:					из них по спискам опасности:
«қызыл»	100,2	157,5	101,0	97,6	«красный»
«янтарлы»	536 388,6	572 970,3	1 181 478,1	1 836 233,2	«янтарный»
«жасыл»	7 179 258,4	9 527 612,3	8 420 026,9	7 952 978,2	«зеленый»

8.3 Кәсіпорындарда өндірістің қауіпті қалдықтарының бары Наличие опасных отходов производства на предприятиях

жыл аяғына, мың тонна				на конец года, тыс. тонн	
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	7 270 306,4	7 864 375,8	10 101 416,3	9 601 606,0	9 789 306,6
Ақмола	5 244,8	10 393,8	3 829,4	7 538,9	8 601,3
Ақтөбе	3 045,5	6 028,7	4 435,1	4 898,5	4 648,6
Алматы	277,4	5 626,4	62 366,5	763,7	763,7
Атырау	39,2	5 724,5	104,3	76,8	17,5
Батыс Қазақстан	221,1	5 861,1	237,3	248,4	164,1
Жамбыл	10 106,2	15 755,4	9 409,4	7 567,5	857,9
Қарағанды	158 616,0	11 660,5	2 676,9	609 937,3	609 899,8
Қостанай	6 682 160,5	7 175 181,0	9 418 800,4	8 344 938,3	8 263 287,8
Қызылорда	43,5	5 628,6	15,6	16,5	8,4
Маңғыстау	600,6	10 823,7	2 944,6	540,1	303,5
Оңтүстік Қазақстан	7 402,4	10 662,1	5 022,3	125,8	27,1
Павлодар	351 928,8	505 452,6	498 213,6	479 241,7	500 539,8
Солтүстік Қазақстан	26 448,3	36 721,2	58 653,3	30 427,4	32 387,6

	2009	2010	2011	2012	2013
Шығыс Қазақстан	23 212,5	32 242,4	15 535,8	95 031,6	347 195,6
Астана қаласы	959,6	26 613,8	19 171,7	20 253,8	20 593,6
Алматы қаласы	-	-	0,1	-	10,3

8.4 Қауіпті қалдықтардың көлемі Объем опасных отходов

мың тонна

тыс. тонн

	2009	2010	2011	2012	2013	
Жыл бойы қалыптасқан қауіпті қалдықтар	227 555,0	303 116,6	420 668,3	355 952,5	382 214,3	Образовавшиеся опасные отходы в течение года
Келіп түскен қауіпті қалдықтар олардан: импортталған қауіпті қалдықтар	1 528,8	1 412,3	1 691,7	2 094,5	1 895,0	Поступившие опасные отходы из них: импортированные опасные отходы
Пайдаланылған (көдеге жаратылған) қалдықтар	3 290,1	19 586,9	45 027,8	94 720,1	81 826,3	Использованные (утлизированные) отходы
Залалсыздандырылған қалдықтар	1 286,9	648,1	577,1	857,6	490,8	Обезвреженные отходы
Өнеркәсіптік қайта өңделуге берілгені	1 473,2	1 357,1	2 088,8	3 191,5	3 579,9	Переданные на промышленную переработку
соның ішінде: Экспортталған қауіпті қалдықтар бағытталуы: қоймалаудың және көмудің ұйымдастырылған жерлеріне	0,3	0,3	0,6	20,5	0,3	в том числе: экспортируемые опасные отходы направленные: в места организованного складирования и захоронения
	200 124,8	263 317,0	53 549,3	313 369,4	174 253,9	

	2009	2010	2011	2012	2013	
руқсат етілген тұрмыстық қатты қалдықтар үйінділеріне және полигондарға	-	4 484,7	8 948,5	980,4	484,5	на санкционированные свалки и полигоны твердых бытовых отходов
Жыл соңына қауіпті қалдықтардың көлемі	7 088 771,2	7 864 375,8	10 101 416,3	9 601 606,0	9 789 306,6	Объем опасных отходов на конец года

8.5 Траншекаралық қауіпті қалдықтарды тасымалдау Трансграничная перевозка опасных отходов

мың тонна	2009	2010	2011	2012	2013	тыс. тонн
Жыл бойы қалыптасқан қауіпті қалдықтар одан:	227 555,0	303 116,6	420 668,3	355 952,5	382 214,3	Образовавшиеся опасные отходы в течение года из них:
импортталған қауіпті қалдықтар	1,5	9,7	6,2	13,8	0,7	импортированные опасные отходы
экспортталған қауіпті қалдықтар	0,3	0,3	0,6	20,5	0,3	экспортированные опасные отходы
пайдаланылған (көдеге жаратылған) қалдықтар	3 290,9	19 586,9	45 027,8	94 720,1	81 826,3	использованные (утилизированные) отходы
залалсыздандырылған қалдықтар	1 286,9	648,1	577,1	857,6	490,8	обезвреженные отходы

8.6 Экономикалық қызмет түрлері бойынша қалдықтардың қалыптасуы Образование отходов по видам экономической деятельности

жылына / мың тонна	2012	2013	тыс. тонн / год
Қауіпті қалдықтардың көлемі экономикалық қызмет түрлері бойынша:	355 952,5	382 214,3	Объем опасных отходов по видам экономической деятельности:
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	136,4	1 146,8	Сельское, лесное и рыбное хозяйство
Кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	25 664,2	128 518,8	Горнодобывающая промышленность и разработка карьеров
Өңдеу өнеркәсібі	9,6	19 402,5	Обработывающая промышленность
Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу	2 171,3	28 832,8	Производство и распределение электроэнергии, газа и воды
Құрылыс	138,8	667,6	Строительство
Экономикалық қызметтің басқа да түрлері	327 832,2	203 645,8	Другие виды экономической деятельности

8.7 Қалдықтардың қалыптасуы Образование отходов

жылына / мың тонна	тыс. тонн / год
--------------------	-----------------

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қауіпті қалдықтардың көлемі	227 555,0	303 116,6	420 668,3	355 952,5	382 214,3	Объем опасных отходов
Тұрмыстық қатты қалдықтар (ТҚҚ)	3 928,3	3 784,7	3 919,3	3 588,3	3 548,7	Твердые бытовые отходы (ТБО)
Қалыптасатын қалдықтардың жалпы көлемі	231 483,3	306 901,3	424 587,6	359 540,7	385 763,0	Общий объем образующихся отходов
ЖІӨ шаққандағы қалыптасатын қалдықтардың көлемі, кг/теңге	0,014	0,014	0,015	0,012	0,011	объем образующихся отходов в расчете на ВВП, кг/тенге

8.8 Қалдықтарды қайта өңдеу және қайталама пайдалану Переработка и вторичное использование отходов

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қалыптасқан қауіпті қалдықтардың жалпы саны, мың тонн	231 483,3	306 901,3	424 587,6	359 540,7	382 214,3	Общее количество образованных отходов в целом, тыс. тонн
олардан:						из них:
іріктелген және сақтауға жіберілген тұрмыстық қатты қалдықтардың саны, мың тонна	2 653,7	3 407,8	3 586,6	2 677,4	2 742,9	количество отсортированных и отправленных на депонирование твердых бытовых отходов, тыс. тонн
іріктелген және сақтауға жіберілген тұрмыстық қатты қалдықтардың үлесі, пайызбен	1,2	1,1	0,8	0,7	0,7	доля отсортированных и отправленных на депонирование твердых бытовых отходов, в процентах
қайта өңдеуге берілген қауіпті қалдықтардың саны, мың тонна	1 473,2	1 357,1	2 088,8	3 191,5	3 580,0	количество переданных на промышленную переработку опасных отходов, тыс. тонн
қайта өңдеуге берілген қауіпті қалдықтардың үлесі, пайызбен	0,6	0,4	0,5	0,9	0,9	доля переданных на промышленную переработку опасных отходов, в процентах

8.9 Қалдықтардың түпкілікті жойылуы Окончательное удаление отходов

мың тонна	2009	2010	2011	2012	2013	тыс. тонн
Пайдаланылған (кәдеге жаратылған) қалдықтар көлемі	3 290,9	19 586,8	45 027,8	94 720,1	81 826,3	Объем использованных (утилизированных) опасных отходов
Залалсыздандырылған қауіпті қалдықтар	1 286 ,9	648 ,1	577,1	857,9	490,8	Обезвреженные опасные отходы

	2009	2010	2011	2012	2013	
Полигондардың және қоқыс үйінділерінің құрылыстық іс шараларына кәдеге жарытылған тұрмыстық қалдықтардың көлемі	151,2	71,0	64,3	136,5	16,0	Объем коммунальных отходов утилизированных на строительные мероприятия полигона и свалки
Қалдықтардың түпкілікті жойылуы	4 729,0	20 305,9	45 669,2	95 714,5	82 333,1	Окончательное удаление отходов
Түпкілікті жойылған қалдықтардың жалпы үлесі, пайызбен	2,0	6,6	10,8	26,6	21,5	Доля окончательно удаленных отходов к общему объему образовавшихся отходов, в процентах

9. ОРМАН РЕСУРСТАРЫ ЛЕСНЫЕ РЕСУРСЫ

9.1 Орман қорының негізгі көрсеткіштері* Основные показатели лесного фонда*

жыл соңына

на конец года

	2009	2010	2011	2012	2013	
Орман қорының ауданы (уақытша пайдалануға берілген ормандарды қоса), млн.га	28,4	28,7	28,8	28,8	29,3	Площадь лесного фонда (включая леса, переданные во временное пользование), млн.га
Орманды алқап, млн.га	12,2	12,3	12,4	12,5	12,6	Земли покрытые лесом, млн.га
Тамырдағы сүректің жалпы босалқы қоры млн.текше метр	380,7	380,7	380,7	260,1	412,3	Общий запас древесины на корню, млн.куб. метров
Аумақтың орман-тоғайлылығы, пайызбен	4,5	4,5	4,6	4,6	4,6	Лесистость территории, в процентах

* Бұл жерде және одан әрі Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің деректері бойынша.

Здесь и далее по данным Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан.

9.2 Орман қоры Лесной фонд

2014 жылғы 1 қаңтарға

на 1 января 2014г.

	Орман қорының жалпы ауданы, млн. га Общая площадь лесного фонда, млн.га	Орманды алқап, млн.га Земли покрытые лесом, млн.га	Тамырдағы сүректің жалпы босалқы қоры млн. текше метр Общий запас древесины на корню, млн. куб. метров	Орман-тоғайлылығы, пайызбен Лесистость, в процентах
Қазақстан Республикасы	29,3	12,6	412,3	4,6
Ақмола	1,0	0,4	45,4	2,6
Ақтөбе	1,0	0,1	1,1	0,2
Алматы	5,2	1,8	40,7	8,3
Атырау	0,2	0,0	0,5	0,1
Батыс Қазақстан	0,2	0,1	8,3	0,7
Жамбыл	4,5	2,2	3,5	15,5
Қарағанды	0,6	0,2	4,6	0,4
Қостанай	1,1	0,2	15,5	1,2
Қызылорда	6,7	3,1	5,9	13,5
Маңғыстау	0,5	0,1	0,1	0,7
Оңтүстік Қазақстан	3,4	1,6	3,1	13,8
Павлодар	0,5	0,3	27,0	2,0
Солтүстік Қазақстан	0,7	0,5	52,0	5,4
Шығыс Қазақстан	3,7	2,0	204,6	7,1

9.3 2013 жылы мемлекеттік орман қорының орманды құрайтын негізгі тұқымдар алқаптарының бөлінуі

Распределение площадей основных лесообразующих пород государственного лесного фонда в 2013г.

	Ауданы, мың га Площадь, тыс.га	Одан негізгі басым тұқымдары бойынша Из них по основным преобладающим породам			
		қылқан жапырақты хвойным	қатты жапырақты тврдолиствен- ным	жұмсақ жапырақты мяг- колиственным	сексеуілдер саксаулов
Қазақстан Республикасы	12548,7	1691,6	99,9	1516,5	6132,4
Ақмола	378,0	184,5	2,5	166,5	-
Ақтөбе	47,9	0,5	21,8	4,8	5,2
Алматы	1851,7	171,9	5,6	41,9	1134,9
Атырау	15,8	-	0,2	5,4	-
Батыс Қазақстан	106,1	0,6	29,6	58,5	-
Жамбыл	2222,3	4,9	7,0	0,7	1126,4
Қарағанды	156,0	25,5	6,8	23,3	-
Қостанай	224,1	65,0	3,2	125,4	0,1
Қызылорда	3056,8	-	0,8	0,4	2696,3
Маңғыстау	122,8	-	-	-	15,7
Оңтүстік Қазақстан	1614,1	8,1	1,2	1,1	1153,8
Павлодар	249,3	145,2	12,2	74,3	-
Солтүстік Қазақстан	529,7	39,3	3,7	466,8	-
Шығыс Қазақстан	1974,1	1046,1	5,3	547,4	-

9.4 Орманды қалпына келтіру Лесовосстановление

	Орманды қалпына келтіру Лесовосстановление		Орманды қалпына келтіру жұмыстары жүргізілген жалпы алқаптағы орманды егудің және отырғызудың үлесі, пайызбен Доля посева и посадки леса в общей площа- ди, на которой проводились лесовосстано- вительные работы, в процентах
	барлығы всего	соның ішінде ағаш отырғызу және егу в том числе посадка и посев леса	
2009	17,6	8,5	48,3
2010	19,5	11,6	59,5
2011	24,5	13,8	56,3
2012	29,5	16,1	54,6
2013	29,6	17,6	59,5

9.5 Мемлекеттік маңызы бар ормандарды қалпына келтіру Лесовосстановление в лесах государственного значения

	Тыс. га				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	17,6	19,5	24,5	31,2	29,6
Ақмола	1,4	1,6	1,5	1,7	1,7
Ақтөбе	0,1	-	-	0,6	0,1
Алматы	2,6	3,3	3,6	2,9	3,3
Атырау	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
Батыс Қазақстан	0,1	-	-	0,3	-
Жамбыл	3,0	3,6	3,0	1,2	2,8
Қарағанды	0,1	0,1	-	0,1	0,2
Қостанай	1,7	1,7	1,8	1,3	2,4
Қызылорда	1,1	1,6	4,0	9,7	9,8
Оңтүстік Қазақстан	3,3	3,2	5,9	4,8	4,0

	2009	2010	2011	2012	2013
Павлодар	2,3	2,3	2,3	2,6	2,7
Солтүстік Қазақстан	1,6	1,9	2,3	1,8	2,4
Шығыс Қазақстан	0,1	0,1	-	4,0	-

**9.6 Орман және өзге де орманы бар жерлер
Леса и прочие покрытые земли**

	2009	2010	2011	2012	2013	
Орман ауданы және өзге де орманы бар жерлер, мың га	28 419,4	28 662,0	28 786,7	28 788,1	29 285,4	Площадь лесов и прочих лесопокрытых земель, тыс.га
одан қорғалатыны, пайызбен	18,5	19,8	20,1	20,1	20,1	из них охраняемые, в процентах
Орманның жалпы ауданы және өзге де орманы бар жерлердің жалпы жердің ауданына қатынасы, пайызбен	10,4	10,5	10,6	10,6	10,6	Отношение общей площади лесов и прочих лесопокрытых земель к общей земельной площади, в процентах
Орман қоры және құрамы:						Запасы и состав леса:
қылқан жапырақты, мың текше метр	235 350,0	235 350,0	235 350,0	255 230,0	255 230,0	хвойные, тыс. куб. м
жапырақты, мың текше метр	130 460,0	130 460,0	130 460,0	138 760,0	138 760,0	лиственные, тыс. куб. м
тамырдағы орманның қоры, ең көп таралған 10 тұқымның түрі: карағай, мың текше метр	104 710,0	104 710,0	104 710,0	108 030,0	108 030,0	запасы леса на корню 10 наиболее распространенных пород: сосна, тыс. куб. м
шырша, мың текше метр	33 430,0	33 430,0	33 430,0	35 150,0	35 150,0	ель, тыс. куб. м
май карағай, мың текше метр	58 220,0	58 220,0	58 220,0	64 280,0	64 280,0	пихта, тыс. куб. м
балкарағай, мың текше метр	29 760,0	29 760,0	29 760,0	34 570,0	34 570,0	лиственница, тыс. куб. м
самырсын, мың текше метр	9 010,0	9 010,0	9 010,0	12 960,0	12 960,0	кедр, тыс. куб. м
қайың, мың текше метр	83 260,0	83 260,0	83 260,0	88 330,0	88 330,0	береза, тыс. куб. м
көктерек, мың текше метр	29 380,0	29 380,0	29 380,0	33 980,0	33 980,0	осина, тыс. куб. м
терек, мың текше метр	9 710,0	9 710,0	9 710,0	9 930,0	9 930,0	тополь, тыс. куб. м
тал, мың текше метр	4 650,0	4 650,0	4 650,0	6 300,0	6 300,0	ива, тыс. куб. м
сексеуіл, мың текше метр	14 930,0	14 930,0	14 930,0	14 890,0	14 890,0	саксаул, тыс. куб. м
басқасы, мың текше метр	3 240,0	3 240,0	3 240,0	3 830,0	3 830,0	остальные, тыс. куб. м
Жаңғыртылған орманның ауданы, мың га	48,1	51,1	57,0	58,7	58,7	Площадь лесовозобновления, тыс.га
Орман плантациялары	3,0	2,9	3,0	2,8	2,8	Лесные плантации, тыс.га

9.7 Орман өрттері Лесные пожары

	Орман өрттерінің саны, оқиғалар Число лесных пожаров, слу- чаев	Өрт болған орман алаңы, гектар Лесная площадь пройден- ная пожарами, гектаров	Орман өртінен болған за- лал, ағымдағы бағаларда, млн. га Ущерб причиненный по- жарами, в текущих ценах, млн.тенге	Бір өрттің орташа алаңы, гектар Средняя площадь одного пожара, гек- таров
2009	529	4 368	90,8	8,2
2010	644	11 700	331,8	18,2
2011	456	3 154	177,8	6,9
2012	665	6 606	531,6	9,9
2013	664	6 583	331,8	8,7

9.8 Сайлы, жыралы, құмдауытты жерлерде және басқа қолайсыз жерлерде екпе ағаштарын жасау

Создание насаждений на оврагах, балках, песках и других неудобных землях

Мың га	тыс. га				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	9,7	11,5	13,1	0,3	0,3
Ақмола	-	-	-	-	-
Ақтөбе	0,2	0,2	-	-	-
Батыс Қазақстан	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Қызылорда	9,2	11,1	12,9	-	-

9.9 Жас екпе ағаштарды құнды (жоғары өнімді) екпе ағаштар санатына қосу Ввод молодых насаждений в категорию ценных (высокопродуктивных) лесных насаждений

Мың га	тыс. га				
	2009	2010	2011	2012	2013
Қазақстан Республикасы	8,6	8,8	11,1	14,8	15,1
Ақмола	0,7	1,5	1,2	0,7	0,7
Ақтөбе	0,3	-	-	-	-
Алматы	2,4	2,2	4,4	3,6	3,7
Атырау	-	-	-	-	-
Батыс Қазақстан	-	0,4	0,4	0,2	0,1
Жамбыл	-	-	-	0,7	2,2
Қарағанды	-	-	0,8	0,2	0,1
Қостанай	0,3	0,6	-	0,8	6,0
Қызылорда	-	-	0,2	-	-
Оңтүстік Қазақстан	-	-	-	5,8	-
Павлодар	3,3	2,4	2,7	0,1	1,1
Солтүстік Қазақстан	1,6	1,7	1,4	2,7	1,2

9.10 Орманды күтіп-баптау үшін кесу және іріктеп санитарлық кесу Рубки ухода и выборочно-санитарные рубки леса

	Кесу алқабы, барлығы, гектар Площадь рубки, всего, гектаров	Кесілген сүрек, мың тығыз текше метр Вырублено древесины, тыс. плотных кубических метров		
		барлығы всего	одан жоюға кесілгені из них ликвидной	одан кәдеге жарамдысы из них деловой
2009	81 576	1 122,8	995,3	118,3
2010	57 717	817,9	747,6	83,5
2011	54 740	938,7	801,0	131,0
2012	48 552	995,5	762,2	99,6
2013	19 637,6	363,8	343,8	75,1

**9.11 2013 жылы орманды күтіп-баптау үшін кесу және іріктеп санитарлық кесу
Рубки ухода и выборочно-санитарные рубки леса в 2013 году**

	Кесу алаңы, барлығы, гектар Площадь рубки – всего, гектаров	Кесілген сүрек, мың тығыз текше метр Вырублено древесины, тыс. плотных кубических метров		
		барлығы всего	одан жоюға кесілгені из них ликвидной	одан кәдеге жарамдысы из них деловой
Қазақстан				
Республикасы	19 637,6	363,8	343,8	75,1
Ақмола	2 650,7	60,2	56,7	15,8
Ақтөбе	160,8	2,4	2,4	-
Алматы	1 168,4	6,3	6,3	0,4
Атырау	23,9	0,5	0,3	-
Батыс Қазақстан	750,1	13,0	10,9	-
Жамбыл	111,0	0,1	0,1	-
Қарағанды	105,0	1,4	1,2	-
Қостанай	1 272,0	55,6	55,6	14,6
Оңтүстік Қазақстан	1 389,0	1,9	1,9	-
Солтүстік Қазақстан	1 533,4	40,3	28,7	8,2
Шығыс Қазақстан	2 464,1	36,6	34,3	0,6
Астана қаласы	8 009,2	145,5	145,4	35,5

10. ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒАТ АУМАҚТАРЫ ОСОБО ОХРАНЯЕМЫЕ ПРИРОДНЫЕ ТЕРРИТОРИИ

10.1 Ерекше қорғалатын табиғат аумақтары* Особо охраняемые природные территории*

	2009	2010	2011	2012	2013	
Ерекше қорғалатын аумақтардың жалпы ауданы, мың га	22 397,5	22 572,0	23 101,5	23 733,0	23 873,2	Общая площадь особо охраняемых природных территорий, тыс. га
одан үлесі, пайызбен:						из них доля, в процентах:
қатал табиғи резерваттар және жабайы табиғаттың аумақтары	7,0	7,0	7,0	7,0	6,7	строгих природных резерватов и территорий дикой природы (заповедников)
табиғи резерваттар	7,6	8,0	7,9	9,7	9,7	природных резерватов
ұлттық парктер	8,2	8,4	10,3	10,0	10,0	национальных парков
ботаникалық бақтар	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	ботанических садов
жергілікті парктер	0,037	0,036	0,003	7,9	7,9	региональных парков
табиғат ескерткіштері	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	памятников природы
түрлерді немесе мекендеу жерлерін басқару аумақтары (қорықтар)	77,2	76,6	74,8	65,4	65,7	территорий управления видами или местообитаниями (заказников, заповедных зон)

* Бұл жерде және одан өрі Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің деректері бойынша.
Здесь и далее по данным Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан.

10.2 2013 жылы мемлекеттік табиғи қорықтардың негізгі сипаттамалары Основные характеристики государственных природных заповедников в 2013г.

Қорықтардың атауы (өңір) Название заповедников (регион)	Жалпы алқап, га Общая пло- щадь, га	Қорғалатын түрлердің саны Число охраняемых видов			
		сүтқоректілер мле- копитающих	құстар птиц	балықтар рыб	өсімдіктер растений
Қорғалжын (Ақмола)					
Коргалжинский (Ақмолинская)	543 171	43	350	14	443
Алматы (Алматы)					
Алматинский (Алматинская)	71 700	-	-	-	-
Алакөл (Алматы)					
Алакольский (Алматинская)	65 217,9	33	269	17	273
Батыс-Алтай (Шығыс Қазақстан)					
Западно-Алтайский (Восточно- Казахстанская)	86 122	55	152	5	883
Марқакөл (Шығыс Қазақстан)					
Маркакольский (Восточно- Казахстанская)	102 971	58	261	6	720
Наурызым (Қостанай)					
Наурузумский (Костанайская)	191 381	30	152	3	119
Барсакелмес (Қызылорда)					
Барсакельмесский (Қызылординская)	160 826	28	178	-	306

Қорықтардың атауы (өңір) Название заповедников (регион)	Жалпы алқап, га Общая пло- щадь, га	Қорғалатын түрлердің саны Число охраняемых видов			
		сүтқоректілер мле- копитающих	құстар птиц	балықтар рыб	өсімдіктер растений
Үстірт (Маңғыстау) Устьртский (Мангистауская)	223 342	29	165	-	332
Ақсу-Жабағылы (Оңтүстік Қазақстан) Аксу-Жабаглинский (Южно- Казахстанская)	131 934	52	267	5	1 737
Қаратау (Оңтүстік Қазақстан) Каратауский (Южно- Казахстанская)	34 300	20	119	4	915

10.3 2013 жылы мемлекеттік ұлттық саябақтардың және табиғи резерваттардың негізгі сипаттамасы

Основные характеристики государственных национальных парков и природных резерватов в 2013г.

	Жалпы алқап, га Общая площадь, га	Қорғалатын түрлердің саны Число охраняемых видов			
		сүтқоректілер млекопита- ющих	құстар птиц	балықтар рыб	өсімдіктер растений
Мемлекеттік ұлттық табиғи парктөр Государственные национальные природные парки					
«Бурабай» (Ақмола)					
«Бурабай» (Ақмолинская)	129 565	47	209	17	840
«Көкшетау» (Ақмола)					
«Кокшетау» (Ақмолинская)	182 076	50	222	19	624
Іле-Алатауы (Алматы)					
Иле-Алатауский (Алматинская)	199 673,5	48	198	8	1 033
«Алтынемел» (Алматы)					
«Алтын Эмелъ» (Алматинская)	161 153	78	260	26	1 800
«Шарын » (Алматы)					
«Чарынский » (Алматинская)	127 050	32	111	10	940
Катон-Қарағай (Шығыс Қазақстан)					
Катон-Карагайский (Восточно- Казахстанская)	643 477	65	280	17	1 000
Қарқаралы (Қарағанды)					
Каркаралинский (Карагандинская)	112 120	45	174	15	787
Баянауыл (Павлодар)					
Баянаульский (Павлодарская)	68 453	45	167	13	552
Сайрам-Өгем (Оңтүстік Қазақстан)					
Сайрам-Угамский (Южно- Казахстанская)	149 053	59	300	2	1 663
«Көлсай көлдері» (Алматы)					
«Колсайские озера» (Алматинская)	161 045	50	197	2	704
«Жоңғар-Алатауы» (Алматы)					
«Жонгар-Алатауский» (Алматинская)	356 022	48	159	3	398
«Бұйрықтау» (Ақмола)					
«Бұйратау» (Ақмолинская)	88 968	39	227	-	345

	Жалпы алқап, га Общая площадь, га	Қорғалатын түрлердің саны Число охраняемых видов			
		сүтқоректілер млекопита- ющих	құстар птиц	балықтар рыб	өсімдіктер растений
Мемлекеттік ормандық табиғи резерваттар					
Государственные лесные природные резерваты					
«Семей Орманы» (Шығыс Қазақстан)					
«Семей орманы» (Восточно-Казахстанская)	662 167	19	10	-	54
«Ертіс Орманы» (Павлодар)					
«Ертіс орманы» (Павлодарская)	277 961	19	40	-	219
«Ырғыз – Торғай» (Ақтөбе)					
«Иргиз-Тургайский» (Актюбинская)	763 549	42	250	8	403
«Ақжайық» (Атырау)					
«Ақжайық» (Атырауская)	111 500	48	292	122	227
«Алтын Дала»(Қостанай)					
«Алтын Дала»(Костанайская)	489 766	-	-	-	-

11. ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ОХРАНА ЖИВОТНОГО МИРА

11.1 Жабайы жануарларды қорғау, есепке алу мен өсімін молайтуға, аңшылық - шаруашылық шараларына, аңшылық шаруашылықтарының аңшылық ісін ұйымдастыруға жұмсалған шығындар

Затраты на охрану, учет и воспроизводство диких животных, охотохозяйственные мероприятия, охотопростройство охотничьих хозяйств

мың теңге

тыс. тенге

	2009	2010	2011	2012	2013	
Аңшылық шаруашылығын жүргізуге жалпы шығындар	1 444 151	1 687 857	2 019 499	2 106 581	2 208 022	Общие затраты на ведение охотничьего хозяйства
оның ішінде:						из них:
қорықшылдардың жалақысы және оларды ұстау	568 403	685 897	831 547	911 919	990 973	зарплата и содержание егерской службы охраны
өзге де аңшылық шаруашылық жұмысшыларының жалақысы және оларды ұстау	154 087	177 117	252 148	250 914	263 195	зарплата и содержание прочих работников охотничьего хозяйства
жабайы жануарларды қорғау	148 633	132 560	238 450	291 113	313 207	охрана диких животных
жабайы жануарларды есепке алу саны	34 844	46 138	69 458	76 008	61 113	учет численности диких животных
жабайы жануарларды сақтау және өсімін молайту бойынша биотехникалық шаралар	466 795	70 688	25 704	23 896	39 269	биотехнические мероприятия по сохранению и воспроизводству диких животных
жабайы аңдарды және құстарды орналастыру (орман алқаптарын зерттеу бойынша жұмыстарды қоса)	4 437	1 373	3 227	514	7 866	расселение диких зверей и птиц (включая работы по обследованию охотугодий)
жануарларды қоректендіруге жемшөп дайындау	41 225	41 403	99 935	86 205	84 395	заготовка кормов для подкормки животных
биотехникалық құрылыс құрылғысы жабайы жануарларға алқапқа жемшөп жеткізу үшін	29 227	20 985	37 919	36 942	47 047	устройство биотехнических сооружений
шығындар аңшылық шаруашылық шаралары шаруашылық ішіндегі құрылғы	6 003	9 593	19 935	24 470	38 193	затраты на доставку кормов диким животным в угодья
	178 145	301 378	319 879	326 450	271 663	охотохозяйственные мероприятия
	149 227	102 193	44 620	26 080	23 872	внутрихозяйственное устройство

	2009	2010	2011	2012	2013	
аңшылық ісін ұйымдастыру және аңшылық экономикалық зерттеулер	30 771	8 975	8 174	7 673	6 160	охотоустройство и охотозооэкономическое обследование

* Бұл жерде және одан өрі Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің деректері бойынша.
Здесь и далее по данным Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан.

11.2 Бекітілген аңшылық жерлердегі жабайы жануарлардың саны мен түсімі Численность и добыча диких животных на закрепленных охотничьих угодьях

бас

голов

	2009		2010		
	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	
Тұяқтың аңдар*, барлығы	180 133	4 788	189 698	4 456	Копытные животные*, всего
одан:					из них:
суын	1 719	14	1 896	15	лось
ақбөкен	81 000	-	89 600	-	сайгак
елік құралай	48 205	2 906	48 305	2 800	косуля
қарақұйрық	8 903	-	8 370	-	джейран
доңыз	16 748	1 417	17 779	1 279	кабан
					сибирский
сібір тау текесі	11 481	239	11 756	189	горный козел
бұғылар	1 399	43	1 328	21	олени
маралдар	4 398	169	5 047	152	маралы
құлан	1 791	-	1 336	-	кулан
архар	3 090	-	2 939	-	архары
күдір	372	-	378	-	кабарга
Бағалы терілі аңдар, барлығы	3 070 716	193 021	3 190 030	161 202	Пушные звери, всего
одан:					из них:
қоныр аю	1 123	31	1 338	34	бурый медведь
тиін	31 033	200	29 657	120	белка
ақкіс	15 025	100	14 635	50	горноста́й
қоян	804 611	114 497	741 556	98 802	зайцы
түлкі	100 561	8 331	101 268	8 777	лисица
қарсақ	37 725	1 805	36 247	1 784	корсак
ондатр	327 416	31 505	289 467	19 858	ондатра
суыр	1 539 624	32 328	1 462 339	28 305	сурки
қасқыр	8 234	138	6 984	9	волк
құндыз	2 619	25	3 570	-	бообр
сарышұнақ	23 711	197	307 463	-	суслики
бұлғын	1 863	100	1 762	121	соболь
орман сусары	693	-	601	-	куница лесная
дала сасық күзені	61 623	713	54 874	300	степной хорек
борсық	46 112	1 701	43 937	1 575	барсук
шиебөрі	6 056	3	8 847	-	шакал
Ұшатын жабайы құстар, барлығы	34 038 533	1 051 033	17 795 380	923 324	Пернатая дичь, всего

	2009		2010		
	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	
одан:					из них:
саңырау құр	1 936	22	2 335	27	глухарь
құр	154 661	20 946	129 803	14 764	тетерев
шілдер	701 979	60 452	499 089	41 128	куропатки
қаздар	9 650 152	172 966	4 962 040	151 330	гуси
жабайы үйректер	16 592 991	573 142	7 891 763	499 184	утки дикие
қырғауыл	184 525	33 271	198 105	29 065	фазан
қасқалдақ	3 231 511	115 130	1 981 966	116 203	лысуха
балшықшы	1 570 512	7 252	523 604	4 844	кулики
дуадақ	5 936	82	6 836	71	дрофа
сұр құр	7 979	726	-	382	рябчик
безгелдек	967	3 092	100	-	стрелет

	2011		2012		2013		
	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	
Тұяқты аңдар*, барлығы	217 985	4 939	244 425	5 050	125 024	4 808	Копытные животные*, всего
одан:							из них:
суын	2 385	19	2 929	34	3 387	48	лось
ақбөкен	102 000	-	130 775	-	187 000	-	сайгак
елік құралай	49 189	3 039	50 768	3 082	53 400	2 955	косуля
қарақұйрық	8 629	-	6 939	-	4 506	-	джейран
доңыз	18 080	1 365	20 700	1 349	20 938	1 333	кабан
сібір тау текесі	13 624	285	11 373	361	12 118	203	сибирский горный козел
бұғылар	447	-	464	-	400	-	олени
маралдар	6 704	231	6 221	224	5 749	242	маралы
құлан	2 011	-	2 463	-	2692	-	кулан
архар	13 597	-	10172	-	4669	-	архары
күдір	417	-	421	-	377	-	кабарга
Бағалы терілі аңдар, барлығы	3 108 174	144 072	2 931 461	154 707	3 097 835	121 797	Пушные звери, всего
одан:							из них:
қоныр аю	1 454	41	1 542	54	1 783	53	бурый медведь
тиін	28 416	6	29 715	113	24 841	190	белка
ақкіс	17 021	10	20 439	108	20 591	47	горноста́й
қоян	601 626	78 354	607 879	89 240	621 962	71 239	зайцы
түлкі	105 544	8 497	101 884	8 730	123 463	6 049	лисица
қарсақ	35 371	2 063	31 657	1 596	38 215	708	корсак
ондатр	171 285	23 663	168 555	23 636	202 952	8 441	ондатра
суыр	1 574 109	27 382	1 424 587	25 959	1 449 196	28 892	сурки
қасқыр	8 011	490	8 650	271	10 569	120	волк
құндыз	3 578	6	2 049	10	3 999	12	бобр
сарышұнақ	378 341	-	342 338	-	326 392	-	суслики
бұлғын	2 893	266	3 049	379	5 160	445	соболь
орман сусары	602	-	934	-	346	-	куница лесная
дала сасық күзені	37 395	250	55 487	645	35 537	161	степной хорек

	2011		2012		2013		
	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	жалпы саны общая численность	ауланғаны (атылғаны) добыто (отстрелено)	
борсық	40 748	1 679	41 667	1 960	56 567	1 835	барсуқ
шиебөрі	8 146	-	11 280	2	12 853	90	шакал
Мензибр							
суыры	57 912	954	56 661	1 785	119 093	3 178	сурок Мензибра
жанат тәріздес							
ит	1 197	111	1 389	80	472	-	енотовая собака
күзен	27 100	244	10 242	68	31 160	282	хорь
сарыкүзен	1 819	26	2 505	24	2 735	14	колонок
америкалық							американская
күзен	1 917	23	4 850	40	5 784	35	норка
сілеусін	344	7	347	4	440	3	рысь
							каменная
тау сусыны	559	-	672	-	1 048	-	куница
ақ қалақ	895	-	931	3	858	3	ласка
күну	132	-	142	-	108	-	росомаха
сарғыш күзен	988	-	1 052	-	1 258	-	солонгой
қара күзен	465	-	476	-	151	-	норка
қарлы барс	2	-	7	-	7	-	степной барс
қоңыр тьянь-шан аюы (ақ тырнақты)	86	-	74	-	77	-	Тянь-шанский бурый медведь
өзге де бағалы аңдар	87	-	206	-	70	-	звери пушные прочие
Ұшатын жабайы құстар, барлығы	18 389 513	776 559	20 722 787	778 405	10 657 504,0	803 538	Пернатая дичь, всего
одан:							из них:
саңырау құр	2 601	23	2 436	30	3 510	25	глухарь
құр	135 779	8 623	129 300	9 647	166 740	11 466	тетерев
шілдер	455 607	25 733	440 788	37 577	636 500	31 523	куропатки
қаздар	5 727 921	100 745	5 583 048	113 815	3 692 043	120 308	гуся
жабайы							
үйректер	7 579 409	484 747	9 009 242	441 825	28 095 897	486 429	утки дикие
қырғауыл	242 839	43 087	257 268	40 269	285 141	35 264	фазан
қасқалдақ	2 006 170	79 736	2 151 262	94 122	28 479 804	74 159	лысуха
балшықшы	753 229	2 194	819 718	4 271	581 612	4 774	кулики
дуадақ	8 593	92	8 641	116	25	23	дрофа
кекілік	349 569	13 338	371 486	10 672	973 480	9 658	кеклик
көгершін	467 503	12 523	360 189	18 138	342 459	19 134	голуби
барылдауық	131 183	-	130 355	561	202 310	207	кряквы
қызыл							
мұрынды сұңгуір үйрек	101 622	-	102 261	-	252 652	2 410	красноносый нырок
сұр құр	-	-	6 149	245	15 837	385	рябчик
ұлар	-	-	4 217	44	7 873	2 280	улар
даурықта							
шүрегей	1 629	-	280	-	72 190	-	чирок-трескунок
безгелдек	170	-	82	-	3 275	55	стрепет

* Қоныс аударатын түрі болып табылатын және тек тұтастай республика бойынша есепке алынатын киіктер және архарлар санын қоса.

Включая численность сайгаков и архаров, которые являются мигрирующим видом и учитываются только в целом по республике.

11.3 Жоғалып кету қаупі бар және қорғаудағы түрлер
Виды находящиеся под угрозой исчезновения и охраняемые виды

бас

голов

	2009	2010	2011	2012	2013	
Сүтқоректілер классы						Класс млекопитающие
Көптісті жертесер	240	250	263	263	263	Белозубка малютка
Жұпар тышқан	1 200	1 500	1 500	1 575	1 638	Выхухоль
Азия жалпаққұлақты жарқанаты	69	70	71	74	72	Азиатская широкоушка
Бобринский жарқанаты	550	620	630	661	647	Кожанок Бобринского
						Тянь-шаньский бурый медведь
Тянь-шань қоңыр аюы	526	548	544	571	403	Каменная куница
Тас сусары	1 371	1 296	1 605	1 765	1 796	Лесная куница
Орман сусары	105	104	110	113	137	Европейская норка
Европа күзені	283	290	410	430	440	Перевязка
Шұбар күзені	544	594	461	479	487	Среднеазиатская речная выдра
Орта азиялық өзен камшаты	115	115	116	121	132	Барханный кот
Шағыл мысығы	49	50	55	56	57	Манул
Сабаншы	116	124	130	131	143	Каракал
Қарақал	50	55	53	54	63	Центральноазиатская или туркестанская рысь
Орта азиялық немесе түркістан сілеусіні	527	522	650	669	708	Снежный барс
Барыс	101	102	117	119	131	Туркменский кулан
Түрікмен құланы	2 440	1 724	2 441	2 920	3 222	Тугайный благородный олень
Тоғай кермаралы	740	718	725	451	465	Джейран
Қарақұйрық	13 378	11 300	13 200	12 397	12 888	Устюркский горный баран
Үстірт арқары	1 800	2 000	2 100	1 300	1 360	Казахстанский горный баран
Қазақстан арқары	11 462	11 483	12 507	10 736	11 099	Тянь-шаньский горный баран
Тянь-шань арқары	1 072	1 265	1 332	1 536	1 743	Каратауский горный баран:
Қаратау арқары	256	289	375	290	313	Сурок Мензбира
Мензбир суыры	13 701	12 700	13 270	15 924	16 870	Индийский дикобраз
Үнді жайсары	193	177	180	185	182	Слевения
Жалман	75	70	70	73	82	Пятипалый карликовый тушканчик
Бессаусақты ергежейлі қосаяқ	90	96	90	96	95	Бледный карликовый тушканчик
Ергежейлі боз қосаяқ	2 212	2 210	2 300	2 530	2 621	Жирнохвостый карликовый тушканчик
Ергежейлі майқұйрық қосаяқ						Гигантский слепыш
Үлкен көртышқан	11 000	11 800	11 900	13 090	13 090	Класс птицы
Құстар классы						Розовый пеликан
Қызғылт бірқазан	6 468	6 920	7 400	7 800	4 513	Кудрявый пеликан
Бұйры бірқазан	4 598	4 440	4 500	4 725	3 534	Малая белая цапля
Кішкене аққұтан	60	80	70	90	130	Коплица
Жалбағай ,қалбағай	612	1 080	1 054	1 082	1 273	Каравайка
Қарабай	334	377	370	379	362	Туркестанский белый аист
Түркістан аяқ дегелегі	2	1	2	7	13	Черный аист
Қара дегелек	93	94	98	96	193	Фламинго
Қоқиқаз	1 645	1 775	1 800	1 700	2 646	

	2009	2010	2011	2012	2013	
Шиқалдық қаз	300	300	350	330	310	Гусь пискулька
Қызылжемсаулы						
қарашақаз	120	120	135	130	609	Краснозобая казарка
Сақылдақ аққу	1 103	1 318	1 340	2 027	6 250	Лебедь кликун
Мәрмәр шүрегей	280	295	325	341	355	Мраморный чирок
Алакөз қаралаүйрек	675	640	650	669	600	Белоглазая чернеть
Ақбас үйрек	500	720	730	751	737	Савка
Балықшы түйгын	71	88	107	98	107	Скопа
Жыланшы қыран, бүркіт	378	435	440	437	516	Змееяд
Бақалтақ қыран	31	39	36	36	34	Орел-карлик
Дала қыраны	2 431	2 765	2 800	2 800	2 841	Степной орел
Қарақұс	262	276	280	287	335	Могильник
Бүркіт	403	443	450	440	697	Беркут
Ақиық субүркіт	31	59	34	43	48	Орлан-долгохвост
Аққуырқыты субүркіт	166	178	180	180	249	Орлан-белохвост
Сақалтай, қозықамай	79	102	90	94	99	Бородач
Жұртшы	63	61	70	68	73	Стервятник
Кумай	118	110	112	108	95	Кумай
Ақсуасқар	28	31	38	20	18	Кречет
Ителгі	130	153	162	157	257	Балобан
Бидайық	47	53	30	37	38	Шахин
Лашын	52	54	91	83	94	Сапсан
Алтай улары	27	25	43	47	51	Алтайский улар
Ақтырна						Стерх
Тазтырна	1 436	1 417	1 437	1 570	1 705	Серый журавль
Ақбас тырна	924	961	983	1 004	2 635	Журавль красавка
Кеңмаңдай						Султанка
Дуалдық	583	522	590	619	660	Дрофа
Безгелдек	10 581	11 646	11 907	868	10 551	Стрепет
Жек дуадақ	1 388	1 579	1 500	4 894	8 991	Джек
Тарғақ	879	879	820	820	799	Кречатка
Орақтұмсық	55	50	48	50	49	Серпоклюв
Кіші шалшықшы құс	161	174	101	160	176	Кроншнеп-малютка
Сүйір тұмсықты шалшықшы құс	171	181	101	173	180	Тонкоклювый кроншнеп
Азиялық тарбаң						Азиатский
шырғалақ	195	201	218	229	312	бекасовидный
Қарабас егіз шағала	4 313	4 120	4 320	4 536	4 181	веретенник
Қарамойнақ шағала	49	49	58	53	61	Черноголовый хохотун
Қарабауыр бұлдырық	10 717	10 911	11 000	11 000	12 139	Реликтовая чайка
Ақбауыр бұлдырық	743	789	890	880	865	Чернобрюхий рябок
Убақ, қолантөс	12 118	12 170	12 180	12 180	12 731	Белобрюхий рябок
Қоңыр кептер	921	875	909	890	960	Саджа
Үкі	828	733	834	830	969	Бурый голубь
Іле жорға торғайы	111	98	120	120	133	Филин
Көкқұс	685	717	760	710	753	Илийская саксаульная
Ұлкен құралайқұс	99	95	80	90	102	сойка
						Синяя птица
						Большая чечевица

11.4 Жан – жануарлардың жеке түрлері санының өзгеруі мен таралуының тенденциясы
Тенденция изменения численности и распространения отдельных видов животных

бас	голов					
	2009	2010	2011	2012	2013	
Негізгі түрлері:						Ключевые виды: Сайгак
Ақбөкен(Saiga tatarika)	81 000	89 600	102 000	137 500	187 000	(Saiga tatarika)
Халықаралық маңызы бар түрлер : Тоғай бұғысы/ Cervus elaphus bactrianus,						Виды, имеющие международную значимость: Тугайный олень/Cervus elaphus bactrianus, Архар/Ovis ammon
Архар/Ovis ammon	400	418	421	451	465	аммон
Ең басты түрлері:						Важнейшие виды:
Қарақұйрық/Gazella subgutturosa	13 222	13 246	16 300	13 872	12 888	Джейран/Gazella subgutturosa
Эндемикалық түрлері:	16 100	16 200	16 200	12 397	14 525	Эндемичные виды:
Басқа да түрлері: Құлан Equus hemionus	2 440	2 477	2 496	2 920	3 222	Другие виды: Кулан/Equus hemionus

11.5 Аңшылық шаруашылығы қызметінің нәтижелері және жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін бюджетке төленетін төлем

Результаты охотохозяйственной деятельности и плата в бюджет за пользование животным миром

мың теңге	тыс. тенге					
	2009	2010	2011	2012	2013	
Аңшылық шаруашылығы қызметінен түскен табыс						Доходы от охотохозяйственной деятельности – всего,
- барлығы, мың теңге	788 675	235 064	292 094	314 069	335 330	тыс.тенге
одан:						из них:
шетел аңшысынан түскен	580 806	-	-	-	-	от иностранного охотника
бекітілген аңшылық алқаптарда аңшылық жүргізуге азаматтарға жолдамалар өткізуден түскені	155 442	185 057	230 726	225 072	248 626	от реализации путевок гражданам на производство охоты в закрепленных охотничьих угодьях
аңшылықты өндіруде азаматтарға көрсетілген қызметтен	19 053	32 242	49 857	53 302	49 359	от услуг оказанных гражданам при производстве охоты
Аңшылық өнімін өткізуден түскен табыс - барлығы, мың теңге	10842	5979	17136	12272	26382	Доходы от реализации продукции охоты – всего,
одан:						тыс.тенге
бағалы аң терілері мен терілерді өткізуден жабайы жануарлардың майын өткізуден	4 830	3 276	9 208	9 538	6 835	из них: от реализации пушнины, шкурок
Өзге де табыстар	6 012	2 703	7 928	2 734	19 547	от реализации жира диких животных
Жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін бюджетке аударылған төлемдер	22 532	-	-	-	-	Прочие доходы
	-	-	-	-	-	Перечислено платежей в бюджет за пользование животным миром

11.6 Аңшылық жерлердің алаңы Площадь охотничьих угодий

мың га	2009	2010	2011	2012	2013	тыс. га
Аңшылық жердің жалпы көлемі	233 359	234 440	234 440	228 013	223 267	Общая площадь охотничьих угодий
Аңшылық шаруашылықтарға бекітілген аңшылық жердің көлемі	120 754	113 158	114 778	110 658	109 699	Площадь закрепленных охотничьих угодий за охотничьими хозяйствами
Аңшылық шаруашылықтарының аңшылық ісімен қамтылған аңшылық жерлерінің бекітілген алаңы	65 819	64 124	65 187	60 746	70 554	Площадь закрепленных охотничьих угодий, охваченных внутрихозяйственным охотоустройством
Жабайы жануарлардың саны есептелген аңшылық жердің көлемі	79 827	78 823	68 967	65 573	72 703	Площадь охотничьих угодий, на которых проведен учет численности диких животных

11.7 Экология мамандықтары бойынша жоғарғы оқу орнын бітірген мамандар Выпуск специалистов высшими учебными заведениями по экологическим специальностям

адам	2008	2009	человек
Мамандықтардың атауы			Наименование специальностей
Экология және табиғатты пайдалану	330	86	Экология и природопользование
Өрт қауіпсіздігі	164	334	Пожарная безопасность
Еңбек және өмір сүру қауіпсіздігі	67	18	Безопасность труда и жизнедеятельности
Қолданбалы экология	233	60	Прикладная экология
Қоршаған ортаны инженерлік қорғау	174	39	Инженерная защита окружающей среды
Төтенше жағдайлардағы қорғау	34	15	Защита в чрезвычайных ситуациях
Гидротехникалық құрылыс	5	-	Гидротехническое строительство
Сумен жабдықтау, су тарту, су ресурстарын қорғау	111	27	Водоснабжение, водоотведение и охрана водных ресурсов
Аңшылықтану және аң шаруашылығы	60	58	Охотоведение и звероводство
Су ресурстары және суды пайдалану	3	241	Водные ресурсы и водопользование
Мелиорация, жерді қайта өңдеу және жерді қорғау	123	3	Мелиорация, рекультивация и охрана земель
Орман және саябақ шаруашылығы	30	1	Лесное и парковое хозяйство
Жер ресурстарын басқару және жерге орналастыру	118	5	Управление земельными ресурсами и землеустройство
Бакалавриат	1 442		Бакалавриат
Экология	1 442	1 710	Экология

**11.8 Экология мамандықтары бойынша жоғарғы оқу орнын бітірген мамандар
Выпуск специалистов высшими учебными заведениями по экологическим
специальностям**

адам

человек

Мамандықтардың атауы	2010	2011	2012	2013	Наименование специальностей
Экология	1 479	1 216	991	1 256	Экология
Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі	663	535	520	523	Безопасность жизнедеятельности и защита окружающей среды
Су ресурстары және суды пайдалану	253	223	290	322	Водные ресурсы и водопользование
Жерге орналастыру	298	365	349	322	Землеустройство
Орман ресурстары және орман шаруашылығы	105	99	130	153	Лесные ресурсы и лесоводство

12. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ САЛЫСТЫРУЛАР МЕЖДУНАРОДНЫЕ СОПОСТАВЛЕНИЯ

12.1 Қазақстан мен БҰҰ-ның мыңжылдық мақсаттары (қоршаған ортаның жағдайын сипаттайтын) Цели тысячелетия ООН и Казахстана (характеризующие состояние окружающей среды)

Мыңжылдық мақсаттары Цели тысяче- летия	Міндеттері Задачи	Индикаторлар Индикаторы	Қазақстанның қазіргі жағдайы (2010ж.) Современное состояние в Казахстане (2010г.)
7 мақсат: Экологиялық тұрақтылықты қамтамасыз ету Цель 7: Обеспечение экологической устойчивости	9 міндет: Ұлттық стратегиялар мен бағдарламаларға орнықты даму принциптерін енгізу, табиғи ресурстардан айырылу процестерін кері қайтару Задача 9: Включить принципы устойчивого развития в национальные стратегии и программы, обратить вспять процесс утраты природных ресурсов	1. Орманды жер алқабының үлесі Доля земельных площадей, покрытых лесом 2. Ерекше қорғалатын аумақтардың үлесі Доля особо охраняемых территорий 3. Қос тотықты көміртегінің шығарылымы, жан басына шаққанда Выбросы двуокиси углерода (на душу населения) 4. Жиналған қалдықтар Накопленные отходы	1. Қазақстанның орман алқабының аумағы, 2013ж. - 4,6 % (2012ж. – 4,6 %) 1. Территория Казахстана, покрытая лесом, 2013г – 4,6 % (2012г. - 4,6%) 2. Ерекше қорғалатын аумақтардың үлесі – 2,3% (2013 жылдың 1 қарашасына – 6,5 млн. га) 2. Доля особоохраняемых территорий – 2,3 % (6,5 млн. га, на 1 ноября 2013г.) 3. Халықтың жан басына шаққандағы CO ₂ -шығарылымдары – жылына 13,2 тонна (2013ж.) 3. Выбросы CO ₂ на душу населения – 13,3 тонн в год (2013г.) 4. 27,8 млрд. тоннадан астамы өндірістің және тұтынудың қалдықтары, оның ішінде 4,3 млн. астамы радиобелсенді қалдықтар 4. Более 27,8 млрд. тонн отходов производства и потребления, в т.ч. более 4,3 млн. тонн радиоактивных отходов

Мыңкылдық мақсаттары Цели тысячелетия	Міндеттері Задачи	Индикаторлар Индикаторы	Қазақстанның қазіргі жағдайы (2010ж.) Современное состояние в Казахстане (2010г.)
	10 міндет: 2015 жылға таза ауыз суы жоқ адамдардың үлесін екі есеге азайту Задача 10: Снизить вдвое к 2015г. долю людей, не имеющих доступа к чистой питьевой воде	1. Ауыз судың сенімді кезіне тұрақты қол жеткізе алмайтын қала және ауыл халқының үлесі 1. Доля населения, сельского и городского, не имеющая постоянного доступа к надежному источнику питьевой воды	1. Сапалы ауыз сумен қамтамасыздандырылған халық үлесі - 2013ж. – 88,9 %*(2012ж. - 87,7%) Доля населения, обеспеченная качественной водой 2013г. – 88,9 %* (2012г. – 87,7%)

* Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитетінің деректері бойынша

По данным Комитета по защите прав потребителей Министерства национальной экономики Республики Казахстан.

12.2 2013 жылы ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері Основные социально-экономические показатели Стран СНГ в 2013г.

	Қазақстан Казахстан	Әзірбайжан* Азербайджан	Армения* Армения	Беларусь* Беларусь	
Аумақ, мың шаршы км	2 724,9	86,6	29,8	207,6	Территория, тыс. кв. км
Халық тығыздығы, 1 шаршы километріне адам	6,3	109	101	46	Плотность населения, человек на 1 кв. км
01.01.2014 жылдың басына халық саны, млн. адам	17,2	9,5	3,0	9,5	Численность населения на начало 01.01.2014 г., млн. человек
Қала халқының үлесі, пайызбен	54,9	53,0	63,0	77,0	Доля городского населения, в процентах
Ауыл халқының үлесі, пайызбен	45,1	47,0	37,0	23,0	Доля сельского населения, в процентах
Туған кезден күтілетін өмір ұзақтығы, жыл	70,5	74,2	74,2	72,6	Ожидаемая продолжительность жизни при рождении, число лет
Сәбилер өлімінің коэффициенті, тірі туған 1000 балаға шаққанда	11,8	10,8	9,7	3,4	Коэффициент младенческой смертности, на 1000 родившихся живыми
Жұмыссыздық деңгейі, пайызбен	5,2	5,0	16,2	6,1 ⁽⁴⁾	Уровень безработицы, в процентах
Дәрігерлер саны, халықтың 10000 адамына шаққанда	38,8	35,0	43,0 ⁽³⁾	39,0	Численность врачей на 10000 населения

	Қазақстан Казахстан	Әзірбайжан* Азербайджан	Армения* Армения	Беларусь* Беларусь	
Қылмыстылық деңгейі, 10000 адамға шаққанда	211	238	607	1 021	Уровень преступности, на 10000 населения
Мемлекеттік бюджеттің білім беруге шығысы, ЖІӨ-гі үлесі, пайызбен	3,2	2,5	2,4	5,1	Расходы государственного бюджета на образование, в процентах от ВВП
Мемлекеттік бюджеттің денсаулық сақтауға шығысы, ЖІӨ-гі үлесі, пайызбен	2,1	1,1	1,5	4,0	Расходы государственного бюджета на здравоохранение, в процентах к ВВП
ЖІӨ-нің нақты көлемінің индексі, 2013ж. 2006 жылға пайызбен	146,3	172,0	124,0	139,8	Индекс физического объема ВВП, 2013 г.в процентах к 2006 г.
ЖІӨ-нің нақты көлемінің индексі, ЖІӨ 2013ж. 1991 жылға пайызбен	206,9	258,1	191,8	197,9	Индекс физического объема ВВП, 2013 г. в процентах к 1991 г.

	Кыргыз- стан* Қырғыз- стан	Молдова* Молдова	Россия* Ресей	Таджики- стан* Тәжікстан	Туркмени- стан* Түрікмен- стан	Узбеки- стан* Өзбекстан	Украи- на* Укра- ина	
Аумақ, мың шаршы км	199,9	33,8	17 098,2	142,6	491,2	447,4	603,5	Территория, тыс.кв.км
Халық тығыздығы, адам саны 1 шаршы километрге шаққанда	28	105	8	55	...	67	75	Плотность населения, человек на 1 кв. км
2014 жылдың басына халық саны, млн. адам	5,8	3,6	143,7	8,2	...	30,0 ²⁾	45,4	Численность населения на начало 2014г., млн.человек
Қала халқының үлесі, пайызбен	35,0	40,0	74,0	26,0 ²⁾	51,0	51,0	67,0	Доля городского населения, в процентах
Ауыл халқының үлесі, пайызбен	65,0	60,0	26,0	74,0 ²⁾	49,0	49,0	33,0	Доля сельского населения, в процентах
Туған кезден күтілетін өмір ұзақтығы ³⁾ , жыл	70,0 ³⁾	71,1 ³⁾	70,2	72,8 ³⁾	...	73,1 ³⁾	71,2 ³⁾	Ожидаемая продолжительность жизни при рождении, число лет ³⁾ ,

	Кыргыз- стан* Қырғыз- стан	Молдова* Молдова	Россия* Ресей	Таджики- стан* Тәжікстан	Туркмени- стан* Түрікмен- стан	Узбеки- стан* Өзбекстан	Украи- на* Укра- ина	
Сәбилер өлімінің коэффициенті, тірі туған 1000 балаға шаққанда	19,9	9,4	8,2	...	...	...	8,0	Коэффициент младенческой смертности, на 1000 родившихся живыми
Жұмыссыздық деңгейі ⁹⁾ , пайызбен	8,4 ³⁾	5,1	5,5	11,5 ⁵⁾	...	...	7,2	Уровень безработицы ⁹⁾ , процентах
Дәрігерлер саны, халықтың 10000 шаққанда	24	36	49	20	...	...	48	Численность врачей на 10000 населения
Қылмыстылық деңгейі, 10000 адамға шаққанда	476	1 072	1 537	227	...	304 ³⁾	1 241	Уровень преступности, на 10000 населения
Мемлекеттік бюджеттің білім беруге шығысы, ЖІӨ-гі үлесі ¹⁴⁾ , пайызбен	6,2	7,1	4,3	5,0	...	...	7,3	Расходы государственного ¹⁴⁾ бюджета на образование, в процентах к ВВП
Мемлекеттік бюджеттің денсаулық сақтауға шығысы, ЖІӨ-гі үлесі ¹⁴⁾ , пайызбен	3,4	5,2	3,5	1,9	...	...	4,2	Расходы государственного ¹⁴⁾ бюджета на здравоохранение, в процентах к ВВП
ЖІӨ-нің нақты көлемінің индексі, 2013ж. 2006 жылға пайызбен	140,9	129,1	120,2	159,6	207,1	177,2	103,3	Индекс физического объема ВВП, 2013г. в процентах к 2006 г.
ЖІӨ-нің нақты көлемінің индексі, ЖІӨ, 2013ж. 1991 жылға пайызбен	126,3	80,3	123,9	110,3	...	243,6	76,1	Индекс физического объема ВВП, 2013г. в процентах к 1991 г.

¹⁾ Бұл жерде және одан әрі ақпарат көзі ТМД-ы Мемлекетаралық статистикалық комитеті. Здесь и далее источник информации Межгосударственный статистический комитет СНГ.

²⁾ 2006 жылғы 1 қаңтарға.
На 1 января 2006г.

³⁾ Бенедер.қ және Днестр өзенің сол жақ жағалауының аумағы бойынша мәліметісіз.
Без сведений по территории левобережья р.Днестр и г.Бенедеры.

⁴⁾ Туркменистанның статистика жөніндегі мемлекеттік комитетінің <http://www.stat.gov.tm/ru> сайтындағы деректер бойынша.

⁵⁾ 2010 жыл.
2010г.

⁶⁾ 2009 жыл.
2009г.

⁷⁾ 1999 жыл.
1999г.

⁸⁾ 1998 жыл.
1998г.

⁹⁾ Жұмыс күшін зерттеу (ЖКЗ) деректері бойынша есеппен ,орташа жыл бойынша.
По данным обследования рабочей силы (ОРС), в среднем за год.

¹⁰⁾ 2012 жылдың 1 тоқсаны.
1 квартал 2012г.

¹¹⁾ 2003 жылдың соңына.
На конец 2003г.

¹²⁾ 2008 жылдың соңына.
На конец 2008г.

¹³⁾ 2003 жыл.
2003г.

¹⁴⁾ Біріктірілген (Армения және Әзірбайжансыз).
Консолидированного (кроме Азербайджана и Армении).

12.3 Туғандар, өлгендер саны және халықтың табиғи өсімі Число родившихся, умерших и естественный прирост населения

мың адам

тыс. человек

	Қазақстан Казахстан	Әзірбайжан Азербайджан	Армения Армения	Беларусь Беларусь	Қырғызстан Кыргызстан
Туғандар саны					
Число родившихся					
2009	358	152	44	109	135
2010	368	166	45	108	146
2011	372	176	43	109	150
2012	381	174	43	116	155
2013	387	173	42	118	155
Өлгендер саны					
Число умерших					
2009	143	52	27	135	36
2010	146	54	28	137	36
2011	144	54	28	135	36
2012	143	55	28	126	36
2013	136	54	27	126	35
Табиғи өсім, кемү (-)					
Естественный прирост, убыль (-)					
2009	215	100	17	-26	99
2010	222	112	17	-29	110
2011	228	122	15	-26	114
2012	238	119	15	-10	119
2013	251	119	15	-8	120

	Молдова Молдова	Ресей Россия	Тәжікстан Таджикистан	Түрікменстан Туркменистан	Өзбекстан Узбекистан	Украина Украина
Туғандар саны						
Число родившихся						
2009	41	1 762	200	...	651	513
2010	41	1 789	222	...	635	498
2011	39	1 797	224	...	623	503
2012	40	1 902	...	...	625	521
2013	38	1 896	...	...	680	504
Өлгендер саны						
Число умерших						
2009	42	2 011	32	...	134	707
2010	44	2 028	33	...	138	698
2011	39	1 926	34	...	143	665
2012	40	1 906	...	...	146	663
2013	38	1 872	...	...	146	662
Табиғи өсім, кемү (-)						
Естественный прирост, убыль (-)						
2009	-1	-249	168	...	518	-194
2010	-3	-239	189	...	496	-200
2011	0	-129	190	...	478	-162
2012	0,0	-4	...	...	479	-142
2013	0,0	24	...	...	534	-158

12.4 Туудың, өлім-жітімнің жалпы коэффициенттері және халықтың табиғи өсімі
Общие коэффициенты рождаемости, смертности и естественного прироста
населения

1000 халыққа шаққанда

на 1000 населения

	Қазақстан Казахстан	Әзірбайжан Азербайджан	Армения Армения	Беларусь Беларусь	Қырғызстан Кыргызстан
Туғандар саны					
Число родившихся					
2009	22,2	17,2	13,7	11,5	25,2
2010	22,5	18,5	13,8	11,4	26,8
2011	22,5	19,4	13,3	11,5	27,1
2012	22,7	19,0	14,0	12,2	27,6
2013	22,7	18,6	13,8	12,5	27,2
Өлгендер саны					
Число умерших					
2009	8,9	5,9	8,5	14,2	6,7
2010	8,9	6,0	8,6	14,4	6,6
2011	8,7	5,9	8,6	14,3	6,5
2012	8,5	6,0	9,1	13,4	6,5
2013	8,0	5,8	9,0	13,2	6,1
Табиғи өсім, кемү (-)					
Естественный прирост, убыль (-)					
2009	13,3	11,3	5,2	-2,7	16,8
2010	13,6	12,5	5,2	-3,0	20,2
2011	13,8	11,3	5,2	-2,7	16,8
2012	14,2	12,5	5,2	-3,0	20,2
2013	14,8	12,8	4,8	-1,3	21,1

	Молдова Молдова	Ресей Россия	Тәжікстан Таджикистан	Түрікменстан Туркменистан	Өзбекстан Узбекистан	Украина Украина
Туғандар саны						
Число родившихся						
2009	11,4	12,3	26,8	...	23,4	11,1
2010	11,4	12,5	29,4	...	22,7	10,8
2011	11,0	12,6	28,7	...	21,4	11,0
2012	11,1	13,3	27,8	...	21,2	11,4
2013	10,6	13,2	...	...	22,7	11,1
Өлгендер саны						
Число умерших						
2009	11,8	14,2	4,3	...	4,9	15,3
2010	12,3	14,2	4,4	...	4,9	15,2
2011	11,0	13,5	4,3	...	4,9	15,3
2012	11,1	13,3	4,3	...	4,9	15,2
2013	10,7	13,0	...	...	4,9	14,6
Табиғи өсім, кему (-)						
Естественный прирост, убыль (-)						
2009	-0,4	-1,8	22,5	...	18,8	-4,2
2010	-0,9	-1,7	25,0	...	17,7	-4,4
2011	-0,4	-1,8	24,4	...	16,5	-4,2
2012	-0,9	-1,7	23,5	...	16,2	-4,4
2013	-0,1	0,2	...	...	17,8	-3,5

12.5 Нәрестелік өлім Младенческая смертность

1000 тірі туғандарға шаққандағы
1 жасқа дейінгі өлген балалардың саны

число умерших детей до
1 года на 1000 родившихся живыми

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қазақстан	18,3	16,6	14,9	13,5	11,3	Казахстан
Әзірбайжан	11,3	11,2	11,0	10,8	10,8	Азербайджан
Армения	10,4	11,4	11,6	10,8	9,7	Армения
Беларусь	4,7	4,0	3,9	3,4	3,4	Беларусь
Қырғызстан	25,0	22,8	21,1	20,0	19,9	Кыргызстан
Молдова	12,1	11,7	10,9	9,8	9,4	Молдова
Ресей	8,1	7,5	7,4	8,6	8,2	Россия
Тәжікстан	...	...	...	...	...	Таджикистан
Түрікменстан	...	...	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	...	...	...	...	...	Узбекистан
Украина	9,4	9,1	9,0	8,4	8,0	Украина

12.6 Халықтың қатерлі жаңа өскінмен сырқаттанушылығы Заболеваемость населения злокачественными новообразованиями

халықтың 100000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

число заболевших на 100000 населения

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қазақстан	183	181	183	191	194	Казахстан
Әзірбайжан	85	85	96	94	98	Азербайджан
Армения	236	233	240	261	...	Армения
Беларусь	413	443	447	457	465	Беларусь
Қырғызстан	87	83	91	89	91	Кыргызстан
Молдова	226	201	227	231	399	Молдова
Ресей	356	351	342	367	346	Россия
Тәжікстан	37	38	39	37	38	Таджикистан

	2009	2010	2011	2012	2013	
Түрікменстан	...	...	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	...	...	...	...	...	Узбекистан
Украина	332	342	349	358	361	Украина

12.7 Халықтың белсенді туберкулезбен сырқаттанушылығы Заболёваемость населения активным туберкулезом

халықтың 100000 адамына шаққандағы ауырғандар саны   число заболевших на 100000 населения

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қазақстан	105	95	87	82	73	Казахстан
Әзірбайжан	50	54	53	39	39	Азербайджан
Армения	44	41	36	37	...	Армения
Беларусь	48	46	43	41	38	Беларусь
Қырғызстан	104	101	100	104	102	Кыргызстан
Молдова	91	87	89	89	87	Молдова
Ресей	83	77	73	68	63	Россия
Тәжікстан	92	78	77	69	66	Таджикистан
Түрікменстан	...	...	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	...	...	...	...	...	Узбекистан
Украина	73	69	67	68	68	Украина

12.8 Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны

Численность пострадавших от несчастных случаев, связанных с трудовой деятельностью

10000 жұмысшыға

на 10000 работающих

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қазақстан	6,4	6,7	6,0	6,0	5,8	Казахстан
Әзірбайжан	1,8	2,0	1,0	1,0	1,2	Азербайджан
Армения	6,0	7,0	6,0	4,0	4,8	Армения
Беларусь	7,0	6,8	6,0	6,0	5,4	Беларусь
Қырғызстан	3,0	10,0	3,0	3,0	4,0	Кыргызстан
Молдова	9,7	9,6	7,6	7,2	10,3	Молдова
Ресей	21,0	22,0	21,0	19,0	17,0	Россия
Тәжікстан	0,7	0,6	1,6	1,4	1,4	Таджикистан
Түрікменстан	...	...	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	...	...	...	...	...	Узбекистан
Украина	12,0	12,0	11,0	10,0	9,1	Украина

12.9 Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде өлгендер саны

Численность погибших от несчастных случаев, связанных с трудовой деятельностью

10000 жұмысшыға

на 10000 работающих

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қазақстан	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	Казахстан
Әзірбайжан	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4	Азербайджан
Армения	1,0	1,0	0,5	0,5	0,2	Армения
Беларусь	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	Беларусь
Қырғызстан	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	Кыргызстан
Молдова	0,5	0,7	0,5	0,3	0,6	Молдова
Ресей	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	Россия
Тәжікстан	0,2	0,1	0,5	0,5	0,5	Таджикистан
Түрікменстан	...	...	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	...	...	...	...	...	Узбекистан
Украина	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	Украина

12.10 ТМД елдерінде зейнетақының орташа мөлшері Средний размер пенсий в странах СНГ

желтоқсан

за декабрь

	2011		2012		2013		
	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	
Қазақстан, теңге	27 388,0	186,4	29 644,0	194,5	31 918,0	206,3	Казахстан, тенге
Әзірбайжан, манат	145,1	184,5	152,0	193,6	170,5	217,3	Азербайджан, манатов
Армения, драм	27 062,0	70,2	29 696,0	73,6	29 122,0	71,8	Армения, драмов
Беларусь, белорусь рублі	940 442,0	112,6	1 885,5	220,0	2 206,8	232,1	Беларусь, белорусских рублей
Қырғызстан, сом	5 170,0	111,2	6 273,0	132,3	6 487,0	131,7	Кыргызстан, сомов
Молдова, лей	874,1	74,6	957,6	79,4	1 020,6	80,4	Молдова, лей
Ресей, рублі	8 278,0	257,1	9 161,0	301,6	10 038,0	306,7	Россия, рублей
Тәжікстан, сомони	152,3	32,0	181,8	38,2	228,3	47,8	Таджикистан, сомони
Өзбекстан, сумм	218,5	121,7	274,0	138,1	...	...	Узбекистан, сумов
Украина, гривень	1 223,3	153,1	1 430,0	178,9	1 487,1	186,1	Украина, гривен

12.11 ТМД елдерінде жас бойынша зейнетақының базалық мөлшері Базовый размер пенсий по возрасту в странах СНГ

желтоқсан

за декабрь

	2011		2012		2013		
	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	
Қазақстан, теңге	16 047,0	109,4	17 491,0	120,3	19 066,0	125,3	Казахстан, тенге
Әзірбайжан, манат	85,0	108,1	85,0	108,3	100,0	127,5	Азербайджан, манатов
Армения, драм	10 500,0	27,2	13 000,0	32,2	13 000,0	32,0	Армения, драмов
Беларусь, белорусь рублі*	683 714,0	81,9	1 343,5	156,8	1 569,9	165,1	Беларусь, белорусских рублей*
Қырғызстан, сом	1 500,0	32,3	1 500,0	31,6	1 500,0	30,5	Кыргызстан, сомов
Молдова, лей*	641,0	54,7	702,5	58,2	750,0	57,4	Молдова, лей*
Ресей, рублі	2 963,1	92,0	3 278,6	107,9	3 610,3	110,3	Россия, рублей
Тәжікстан, сомони*	80,0	16,8	104,0	21,8	130,0	27,2	Таджикистан, сомони*
Өзбекстан, сумм*	123 060,0	68,6	155 670,0	78,5	187 970,0	85,4	Узбекистан, сумов*
Украина, гривень*	800,0	100,1	884,0	110,6	949,0	118,7	Украина, гривен*

* Ең төменгі зейнетақының мөлшері.
Минимальный размер пенсии.

12.12 ТМД елдеріндегі күнкөріс деңгейінің мөлшері¹⁾
Величина прожиточного минимума в странах СНГ¹⁾

	2011		2012		2013		
	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	ұлттық валютада в национальной валюте	АҚШ доллары в долларах США	
Қазақстан, теңге	16 072,0	109,6	16 815,0	112,8	17 789,0	116,9	Казахстан, тенге
Әзірбайжан, манат	95,0	121,0	108,0	137,0	116,0	148,0	Азербайджан, манатов
Армения, драм	...	...	...	...	...	...	Армения, драмов
Беларусь, мың белорусь рублі ²⁾	474,0	85,0	825,0	99,0	1 024,0	114,0	Беларусь, тыс. белорусских рублей ²⁾
Қырғызстан, сомдар	4 390,0	95,0	4 341,0	92,0	4 599,0	95,0	Кыргызстан, сомов
Молдова, лей	1 503,0	128,0	1 508,0	124,0	1 612,0	128,0	Молдова, лей
Ресей рублі	6 369,0	217,0	6 510,0	210,0	7 306,0	230,0	Россия, рублей
Тәжікстан, сомони	...	...	...	...	...	...	Таджикистан, сомони
Өзбекстан, сум	...	...	...	...	...	...	Узбекистан, сумов
Украина, гривень ²⁾	914,0	115,0	1 042,0	130,0	1 114,0	139,0	Украина, гривен ²⁾

¹⁾ Минималды тұтыну бюджеті.
Минимальный потребительский бюджет.

²⁾ Желтоқсан бойынша деректер.
Данные за декабрь

12.13 2013 жылы егістік жерлер
Площадь пашни в 2013 году

	Егістік жерлер алаңы, млн.га Площадь пашни, млн.га	Халықтың 100 адамына шаққанда, га на 100 человек населения, га	
Қазақстан	24,2	142,1	Казахстан

12.14 2013 жылы дәнді және дәнді-бұршақты дақылдардың негізгі түрлерінің егістік алқабы құрылымы
Структура посевных площадей основных видов зерновых и зернобобовых культур в 2013г.

дәнді және дәнді-бұршақты дақылдарының жалпы алаңынан пайызбен

в процентах от общей площади зерновых и зернобобовых культур

	Бидай Пшеница	Қара бидай Рожь	Жүгері Кукуруза	Арпа Ячмень	Сұлы Овес	Күріш Рис	Өзгелері Прочие	
Қазақстан	82,9	0,3	0,7	11,2	1,4	0,6	2,9	Казахстан
Әзірбайжан	64,2	0,0	3,6	30,7	0,1	0,2	1,2	Азербайджан
Армения	55,9	0,2	1,7	36,2	1,1	-	4,9	Армения
Беларусь	26,5	12,7	7,8	22,3	5,2	-	25,5	Беларусь
Қырғызстан	53,8	0,0	14,3	22,8	0,1	1,2	7,8	Кыргызстан
Молдова	38,0	0,1	48,3	10,8	0,2	-	2,6	Молдова
Ресей	54,7	4,0	5,3	19,7	7,3	0,4	8,6	Россия
Тәжікстан	72,8	0,1	3,2	16,7	0,6	2,7	3,9	Таджикистан

	Бидай Пшеница	Қара би- дай Рожь	Жүгері Қуқуруза	Арпа Ячмень	Сұлы Овес	Күріш Рис	Өзгелері Прочие	
Түрікменстан	...	...	...	...	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	...	...	...	...	...	...	...	Узбекистан
Украина	41,1	1,8	30,2	20,8	1,6	0,1	4,4	Украина

12.15 2013 жылы негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарын жалпы жинау Валовой сбор основных сельскохозяйственных культур в 2013 году

млн. тонна

млн. тонн

	Дәнді және дәнді- бұршақты дақылдар Зерновых и зерно- бобовых культур	Картоп Картофеля	Көкөністер мен бақшалық дақылдар Овощей и бахчевых	
Қазақстан	18,2	3,3	8,4	Казахстан
Әзірбайжан	2,9	1,0	1,7	Азербайджан
Армения	0,5	0,7	1,1	Армения
Беларусь	7,6	5,9	1,6	Беларусь
Қырғызстан	1,8	1,3	1,1	Кыргызстан
Молдова	2,7	0,2	0,3	Молдова
Ресей	92,4	30,2	16,1	Россия
Тәжікстан	1,2	1,1	1,6	Таджикистан
Түрікменстан	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	...	...	...	Узбекистан
Украина	63,0	22,3	9,9*	Украина

* Бақшалық дақылдарсыз.
Без бахчевых.

12.16 Дәнді және дәнді-бұршақты дақылдардың түсімі Урожайность зерновых и зернобобовых культур

жиналған алқаптың 1 гектарынан центнер

центнеров с одного гектара убранный площади

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қазақстан	12,6	8,0	16,9	8,6	11,6	Казахстан
Әзірбайжан	26,0	20,2	24,8	26,5	26,8	Азербайджан
Армения	22,6	20,7	27,9	26,5	30,8	Армения
Беларусь	33,3	27,7	32,2	34,4	29,7	Беларусь
Қырғызстан	29,3	25,3	25,2	23,1	28,1	Кыргызстан
Молдова	23,2	26,7	28,1	13,4	28,2	Молдова
Ресей	22,7	18,3	22,4	18,3	22,0	Россия
Тәжікстан	24,8	23,9	23,4	25,3	27,7	Таджикистан
Түрікменстан	...	...	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	45,2	44,1	45,8	...	...	Узбекистан
Украина	29,8	26,9	37,0	31,2	39,9	Украина

12.17 Ірі қара мал басы Поголовье крупного рогатого скота

1 қантардағы млн. бас

млн. голов на 1 января

	2009	2010	2011	2012	2013	
Қазақстан	6,0	6,1	6,2	5,7	5,8	Казахстан
Әзірбайжан	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	Азербайджан
Армения	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	Армения
Беларусь	4,2	4,2	4,2	4,4	4,3	Беларусь
Қырғызстан	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	Кыргызстан

	2009	2010	2011	2012	2013	
Молдова	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	Молдова
Ресей	20,7	20,0	20,1	19,9	19,6	Россия
Тәжікстан	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1	Таджикистан
Түрікменстан	2,2	2,2	2,3	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	8,5	9,1	9,6	10,1	...	Узбекистан
Украина	4,8	4,5	4,4	4,6	4,5	Украина

12.18 2013 жылғы мал шаруашылығы өнімінің негізгі түрлерін өндіру
Производство основных видов продукции животноводства в 2013г.

	Ет (сойыс салмағында) Мясо (в убойном весе)		Сүт Молоко		Жұмыртқа Яйца		
	мың тонна тыс. тонн	халықтың адам басы- на, кг на душу на- селения, кг	мың тонна тыс. тонн	халықтың адам басы- на, кг на душу на- селения, кг	млн. дана млн. штук	халықтың адам басы- на, дана на душу населения, штук	
Қазақстан	871,0	51,1	4 930,3	289,4	3 896	228,7	Казахстан
Әзірбайжан	298	32	1 821	196	1 402	151	Азербайджан
Армения	83	...	657	...	615	...	Армения
Беларусь	1 172	124	6 640	701	3 961	418	Беларусь
Қырғызстан	195	...	1 408	...	421	...	Кыргызстан
Молдова	115	...	527	...	624	...	Молдова
Ресей	8 544	60	30 529	213	41 286	288	Россия
Тәжікстан	87	11	828	103	344	43	Таджикистан
Түрікменстан	...	...	...	...	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	...	...	...	...	...	...	Узбекистан
Украина	2 389	...	11 488	...	19 615	...	Украина

12.19 2013 жылы су алу, пайдалану және ластанған ағынды суларды жіберу
Забор, использование воды и сброс загрязненных сточных вод в 2013г.

	Табиғи көздерден су алу, млн. текше метр Забор воды из природных ис- точников, млн. куб. м	Суды пайда- лану, млн. текше метр Использование воды, млн. куб. м	Жер беті су қоймаларына ластанған сарқынды су- ларды жіберу, барлығы млн. текше метр Сброс загряз- ненных сточных вод в поверх- ностные водо- емы, всего млн. куб. м	одан тазартылмаған из них без очистки	
Қазақстан	22 530	20 063	174	136	Казахстан
Әзірбайжан	12 509	8 229	248	246	Азербайджан
Армения	2 955	2 089	139	65	Армения
Беларусь	1 514	1 373	3	-	Беларусь
Қырғызстан	8 327	4 400	3,3	3,2	Кыргызстан
Молдова	839	782	9	1	Молдова
Ресей	60 988	53 551	15 189	2 963	Россия
Тәжікстан	10 700	8 817	26	3	Таджикистан
Түрікменстан	26 673	19 638	...	...	Туркменистан
Өзбекстан	71 470	53 208	258	219	Узбекистан
Украина*	13 625 ²⁾	10 092	1 717	266	Украина*

* Жалпы суды алу.
Общий забор воды.

12.20 2013 жылы тұрақты көздерден атмосфералық ауаға зиянды заттардың шығарылуы
Выбросы вредных веществ в атмосферный воздух от стационарных источников в 2013г.

Мың тонна

Тыс. тонн

	Шығарылған ластанған заттар Выброшено вредных веществ	Оның ішінде В том числе		Газ тәрізді және сұйық заттардың жалпы санынан Из общего числа газообразных и жидких			
		қатты твердых	газ тәрізді және сұйық газообразных и жидких	күкіртті ангидрид сернистый ангидрид	көміртегі тотығы окись углерода	азот тотығы окислы азота	
Қазақстан	2 282,7	551,2	1 731,5	729,2	457,8	250,2	Казахстан
Әзірбайжан	197,3	11,6	185,7	5,6	33,5	34,8	Азербайджан
Армения	120,0	4,0	116,0	32,0	2,0	3,0	Армения
Беларусь	445,3	36,1	409,2	48,5	55,7	81,9	Беларусь
Қырғызстан	39,0	16,0	23,0	11,5	3,4	5,5	Кыргызстан
Молдова*	15,6	3,4	12,2	0,9	1,7	4,5	Молдова*
Ресей	18 447,0	2 009,0	16 438,0	4 173,0	1 874,0	5 351,0	Россия
Тәжікстан	39,2	13,4	25,8	1,6	0,6	21,6	Таджикистан
Түрікменстан	521,0	25,0	496,0	32,0	32,0	30,0	Туркменистан
Өзбекстан	701,0	126,0	575,0	267,0	58,0	63,0	Узбекистан
Украина	4 335,0	574,0	...	1 399,0	345,0	1 005,0	Украина

* Днестр өзеңі және Бендер қаласы аумағының сол жақ жағалаудағы деректерсіз.
 Без данных по территории левобережья р. Днестр и г. Бендеры.

ӘДІСНАМАЛЫҚ ТҮСІНІКТЕМЕЛЕР МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

Тұрақты даму – мемлекеттің қоршаған ортаға зиян келтірусіз әлеуметтік-экономикалық дамуы.

Қоршаған орта – атмосфералық ауаны, жердің озон қабатын, жер беті және жер асты суын, жерді, жер қойнауын, жануарлар мен өсімдіктер әлемін, сондай-ақ осылардың өзара әрекетінен туындайтын климатты қоса алғанда, табиғи және жасанды объектілердің жиынтығы.

Қоршаған ортаны қорғау - қоршаған ортаны сақтау мен қалпына келтіруге, шаруашылық және өзге де қызметтің қоршаған ортаға теріс әсерін болғызбауға және оның зардаптарын жоюға бағытталған мемлекеттік және қоғамдық шаралар жүйесі.

Жыл басындағы халық санын ағымдағы бағалау жыл сайын туылғандар мен сол аумаққа келгендер саны қосылатын және өлгендер мен сол аумақтан кеткендердің саны алып тасталатын соңғы халық санағы қорытындыларының негізінде есептеледі. Өткен жылдардағы халық санын ағымдағы бағалау кезекті санақ қорытындылары негізінде нақтыланады.

Халықты қалалық және ауылдық деп бөлу тұрған жері бойынша жүргізіледі, мұның өзінде қалалық қоныс болып, заңнамада белгіленген тәртіппен қалалық санатқа жатқызылған елді мекендер (қалалар, қала типтегі кенттер, жұмысшы және курорт кенттері) есептеледі. Қалған барлық елді мекендер ауылдық болып табылады.

Халықтың табиғи өсімі – туғандар мен өлгендер санының айырмасына тең.

Туу және өлім-жітімнің жалпы коэффициенттері – тірі туғандар және өлгендер сандарын жеке алғанда 1000-ға көбейтілген халықтың орташа жылдық санына ара - қатынасы.

Туған кезден күтілетін өмір ұзақтығы – туған ұрпақтың бір адамының осы ұрпақтың бүкіл ғұмырының ұзақтығындағы әрбір жастағы өлім деңгейі осы көрсеткіш есептелген жылдағыдай

Устойчивое развитие – социально-экономическое развитие государства без нанесения ущерба окружающей среде.

Окружающая среда - совокупность природных и искусственных объектов, включая атмосферный воздух, озоновый слой Земли, поверхностные и подземные воды, земли, недра, животный и растительный мир, а также климат в их взаимодействии.

Охрана окружающей среды - система государственных и общественных мер, направленных на сохранение и восстановление окружающей среды, предотвращение негативного воздействия хозяйственной и иной деятельности на окружающую среду и ликвидацию ее последствий.

Текущие оценки численности населения на начало года рассчитываются на основании итогов последней переписи населения, к которым ежегодно прибавляется количество родившихся и прибывших на данную территорию и из которых вычитается количество умерших и выбывших с данной территории. Текущие оценки численности населения за прошедшие годы уточняются на основании итогов очередной переписи.

Естественный прирост населения - равен разности числа родившихся и умерших.

Общие коэффициенты рождаемости и смертности – соотношение по отдельности числа живородившихся и числа умерших к среднегодовой численности населения, умноженное на 1000.

Ожидаемая продолжительность жизни при рождении - число лет, которое в среднем предстояло бы прожить одному человеку из поколения родившихся при условии, что на протяжении всей жизни этого поколения уровень смертности в каждом возрасте останется таким, как в годы, для которых вычислен показатель.

Уровень безработицы - доля численности безработных в численности экономически активного населения, измеря-

сақталып отырған жағдайдағы күтілетін өмір сүрудің орташа жас саны.

Жұмыссыздық деңгейі – экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы жұмыссыздар санының пайызбен өлшенген үлесі.

Өлу себептерінің негізгі жіктелімі бойынша өлім-жітімнің коэффициенттері – өлу себептерінің негізгі жіктелімі бойынша өлгендер санының халықтың орташа жылдық санына қатынасы ретінде есептеліп шығарылады.

Ана өлімі - жүктіліктен, босанғаннан және босанғаннан кейінгі асқынудан өлген әйелдердің 100000 тірі туған балаға шаққандағы саны.

Нәресте өлімі – 1000 тірі туған балаға шаққандағы 1 жасқа дейінгі өлген балалар саны.

Ауру-сырқаулық деңгейі диагнозы алғашқы рет анықталған аурулар санының халықтың орташа жылдық санына қатынасы.

Тұрғын үй қорын көркейту – тұрғын жайларды көркейтудің жекелеген түрлері: су құбырымен, кәрізбен, орталық жылумен, газбен, ыстық сумен, ванна бөлмелерімен және т.б. жабдықтау.

Егер құбырлар үй ішінен өтетін болса, онда тұрғын үй **су құбырымен** жабдықталған болып саналады. Құбырлар орталық жүйеге немесе жеке қондырғыға қосылуы мүмкін.

Егер жылу беру орталық жылу жүйесі арқылы немесе жылыту мақсатына көзделген ғимарат және тұрғын үйдің ішінде орналастырылған қондырғы (энергия көзіне қарамастан) арқылы беріліп отырса, онда тұрғын үй **орталықтандырылған жылыту жүйесімен** жабдықталған болып саналады.

Жалпы ішкі өнім - өндіріс сатысында жалпы қосылған құнды салалар бойынша жиынтықтау жолымен анықталады. Жалпы ішкі өнім нарық бағасы бойынша есептеп шығарылады, яғни өнімдерге және импортқа салынған таза салықтарды қосады. «Таза» термині салықтың тиісті демеу қаржыларының шегеріліп көрсетілгендігін білдіреді. Бұл –

өтеді в процентах.

Коэффициент смертности по основным классам причин смерти - вычисляется как отношение числа умерших по основным классам причин смерти к средней годовой численности населения.

Материнская смертность – число умерших женщин от осложнений беременности, родов и послеродового периода на 100000 родившихся живыми детей.

Младенческая смертность - число умерших детей в возрасте до 1 года на 1000 родившихся живыми.

Уровень заболеваемости определяется отношением числа больных к впервые установленным диагнозом к средней годовой численности населения.

Благоустройство жилищного фонда – оборудование жилых помещений отдельными видами благоустройства: водопроводом, канализацией, центральным отоплением, газом, горячим водоснабжением, ванными комнатами и т.п.

Жилое помещение считается оборудовано: **водопроводом**, если трубы проложены внутри жилища. Может предусматриваться водопровод либо от центральной сети, либо от индивидуальной установки;

центральным отоплением, если отопление осуществляется либо с помощью центральной отопительной системы, либо установки, предусмотренной внутри здания или жилища и предназначенной для целей отопления (независимо от источника энергии).

Валовой внутренний продукт на стадии производства определяется путем суммирования валовых добавленных стоимостей по отраслям. Валовой внутренний продукт рассчитывается по рыночным ценам, т.е. включает чистые налоги на продукты и импорт. Термин «чистый» означает, что налоги показаны за вычетом соответствующих субсидий. Это один из важнейших показателей системы национальных счетов, характеризующих конечный результат экономической деятельности страны.

Продукцией промышленного предприятия в стоимостном выражении считается стоимость продукции, предна-

елдің экономикалық қызметінің түпкілікті нәтижесін сипаттайтын ұлттық шоттар жүйесінің аса маңызды көрсеткіштерінің бірі.

Өнеркәсіптік кәсіпорынның құндық көріністегі өнімі сатуға (өткізуге) арналған өнімнің одан әрі қайта өңдеуге арналған тауарлардың (өзі өндірген жартылай фабрикаларының және қосымша мен қосалқы өндіріс өнімдерінің); өнеркәсіптік сипаттағы жұмыстардың (қызметтердің) құны болып саналады.

Кәсіпорын өндірген өнеркәсіптік өнімнің (тауарлар, қызметтер) көлемі, ішкі зауыттық айналым құнынсыз, зауыттық әдіс бойынша анықталады. Өнеркәсіптік сипаттағы жұмыстар, қызметтер өндірілген өнеркәсіптік өнімнің көлеміне олардың құны бойынша, мұның өзінде жұмсалған өзінің қосымша материалдарының құнын қоса қосылады.

Тұтастай өнеркәсіп және оның қызмет түрлері бойынша өнім көлемі, меншік нысанына қарамастан, заңды тұлғалар мен олардың оқшауланған бөлімшелері өндірген өнімдер, тауарлар мен өнеркәсіптік сипаттағы қызметтер көлемі туралы деректер жиынтығы ретінде анықталады. Өнім көлемі туралы деректер нақты қолданыста болған бағалармен (ҚҚС мен акциздерсіз) келтіріледі.

Тұтастай өнеркәсіптік өнімнің көлемі бойынша жиынтық деректерге ірі, орта, шағын және қосалқы кәсіпорындар (өнеркәсіптік емес кәсіпорындар жанындағы өнеркәсіптік кәсіпорындар), үй шаруашылықтары секторы өндіріп шығарған өнім көлемі кіреді, сондай-ақ бақыланбайтын қызмет бойынша өнім көлемдерін қосымша санау жүргізіледі.

Жалпы жер көлемі – мемлекеттік шекара ішіндегі ішкі сулармен бірге құрлық бетінің көлемі.

Ауыл шаруашылығы алабы – ауыл шаруашылығы өнімдерін алу үшін пайдаланылатын жер учаскелері. Оның құрамына егістік, тұрақты дақылдар егілетін жерлер, шабындықтар мен жайылымдар кіреді.

Егістік – ауыл шаруашылығы дақылдарын егуге пайдаланылатын, жүйелі өңделіп отыратын пайдалы жер-

значенной для реализации (сбыта) товаров, предназначенных для дальнейшей переработки (полуфабрикатов своей выработки и продукции вспомогательных и подсобных производств); работ (услуг) промышленного характера.

Объем произведенной промышленной продукции (товаров, услуг) предприятия определяется по заводскому методу без стоимости внутризаводского оборота. Работы, услуги промышленного характера включаются в объем произведенной промышленной продукции по их стоимости, включая стоимость израсходованных при этом собственных вспомогательных материалов.

Объем продукции в целом по промышленности и ее видам деятельности определяется как сумма данных об объеме продукции, товаров и услуг промышленного характера, произведенных юридическими лицами и их обособленными подразделениями независимо от формы собственности. Данные об объеме продукции приводятся в фактически действующих ценах (без НДС и акцизов).

В сводные данные по объему промышленной продукции в целом включаются объемы продукции (товаров, услуг), выпускаемые крупными, средними, малыми и подсобными предприятиями (промышленными подразделениями при непромышленных предприятиях), сектором домашних хозяйств, также осуществляются досчеты объемов продукции по ненаблюдаемой деятельности.

Общая земельная площадь – площадь поверхности суши вместе с внутренними водами, находящаяся внутри государственной границы.

Сельскохозяйственные угодья – участки земли, используемые для получения сельскохозяйственной продукции. В их состав входят пашни, земли под многолетними культурами, сенокосы и пастбища.

Пашня – систематически обрабатываемые сельскохозяйственные угодья, используемые под посевы сельскохозяйственных культур, включая посевы многолетних трав и чистые пары.

Сенокосы – сельскохозяйственные

лер, оған көпжылдық шөптерді егетін жерлер мен таза сүрі жерлер де кіреді.

Шабындықтар – шөп шабу үшін жүйелі пайдаланылатын жер учаскелері.

Жайылымдар – мал жаю үшін жүйелі түрде пайдаланылатын (осындай пайдалану негізгі болып табылатын) ауыл шаруашылығы алқаптары, сондай-ақ шабындыққа пайдаланылмайтын және тыңайған жерлерге жатпайтын мал жаюға жарамды жер учаскелері.

Суармалы жерлер – су ресурстары осы жерлердің суарылуын қамтамасыз ететін суару көздеріне байланысты тұрақты суарылатын желісі (арықтар, құбырлар, тартпалар) бар жерлерді қамтиды.

Бүлінген жерлер – шаруашылық қызметіне байланысты бастапқы құндылықты жоғалтқан және қоршаған ортаға жағымсыз ықпал жасаудың көзі болып табылатын жерлер.

Қайта өңделген жерлер – шаруашылықта (ауыл, орман, су және т.б.) пайдалану үшін жарамды күйге келтірілген және қайта өңделген жерлердің геологиялық барлау, іздеуі, құрылыс және өзге де топырақ қабатының бүлінуіне байланысты жұмыстарды жүргізетін, пайдалы қазбалар қойнаулары мен шым тезекті өңдейтін кәсіпорындар, ұйымдар және мекемелермен қолданыстағы тәртіпке сәйкес жер пайдаланушыларға актілер бойынша берілген жерлер.

Егістік жерлер – ауыл шаруашылығы дақылдары егілген жердің ауданы. Оның құрамына, қысқы солғандарын есептен шығарып тастағандағы өткен жылғы егілген күздіктер, дербес ауданға, соның ішінде солған күздіктердің орнына қайта себілгендерді қоса, ағымдағы жылы егілген жаздық дақылдар және берілген жылы егілген көпжылдық шөптер (бүркемесіз), бұрынғы жылдары егілген көпжылдық шөптердің биыл жиналатын ауданы, яғни көктемге сақталған шабындық ауданы кіреді.

Ауыл шаруашылығы дақылдарын жалпы жинау – әртүрлі ауыл шаруашылығы дақылдарының барлық егістігінен, ауыл шаруашылығы

угодья, систематически используемые для сенокосения.

Пастбища – сельскохозяйственные угодья, систематически используемые для выпаса животных (такое использование является основным), а также земельные участки, пригодные для пастбы скота, не используемые под сенокос и не являющиеся залежью.

Орошаемые земли – земли, имеющие постоянную орошаемую сеть (каналы, трубопроводы, лотки), связанную с источниками орошения, водные ресурсы которых обеспечивают полив этих земель.

Нарушенные земли – земли, утратившие в связи с хозяйственной деятельностью первоначальную ценность и являющиеся источником отрицательного воздействия на окружающую среду.

Рекультивированные земли – земли, приведенные в состояние, пригодное для использования в хозяйстве (сельском, лесном, водном и др.), и переданные землепользователям по актам в соответствии с действующим порядком передачи рекультивированных земель предприятиями, организациями и учреждениями, разрабатывающими месторождения полезных ископаемых и торфа, проводящими геологоразведочные, изыскательские, строительные и иные работы, связанные с нарушением почвенного покрова.

Посевная площадь – площадь пашни, засеянная сельскохозяйственными культурами. В ее состав входят: озимые посевы прошлого года за вычетом зимней гибели; яровые, посеянные в текущем году на самостоятельной площади, включая пересев озимых и многолетние травы посева данного года (беспокровные); многолетние травы посева прошлых лет на площади, которая будет убираться в текущем году, т.е. укосная площадь, сохранившаяся к весне.

Валовой сбор сельскохозяйственных культур – продукция, произведенная (собранная) со всей площади посевов различных сельскохозяйственных культур, сельскохозяйственных насаждений или других сельскохозяйственных угодий. Валовой сбор зерновых культур, подсолнечника, сахарной свеклы (фабричной)

екпелерінен немесе басқа ауыл шаруашылығы жерлерінен өндірілген (жиналған) өнім. Дәнді дақылдардың, күнбағыстың, қант қызылшасының (фабрикалық) жалпы түсімі жетілдіруден кейінгі (таза, есепке алынатын салмақта) салмақ бойынша, басқа дақылдардың – алғашқы кіріске алынған (бункерлік) салмағы бойынша көрсетіледі.

Ауыл шаруашылығы дақылдарының түсімі – жер бірлігінен ауыл шаруашылығы өнімінің орташа жиналымын сипаттайтын көрсеткіш, 1 гектардан жиналған центнермен жалпы жинаудың жиналған алқапқа қатынасы ретінде есептеледі.

Мал мен құс басы – есепті кезең аяғына шаруашлықтарда қолда бар тірі мал мен құстың саны.

Ауаның орташа айлық температурасы келесідей анықталады: Бақылаудың біркелкі және дәйекті болуын қамтамасыз ету үшін, ҚР территориясындағы барлық станциялар метеорологиялық құралдар мен байқаулардың әдістері жөніндегі басшылығы бойынша талаптар мен ережеге сәйкес байқау жүргізеді. Өлшеулер үшін сәйкес өлшеу түрі бойынша Қазгидромет жүйесіне арналған құралдары қолданылады.

Метеорологиялық бақылау барлық бақылау станцияларында біркелкі синхронды мерзімде, халықаралық уақыт ретінде қабылданған (3 сағат сайын 8 уақыт) 18, 21, 0, 3, 6, 9, 12 және 15 ОГУ орташа гринвич уақыты (ОГУ) бойынша жүргізіледі.

Метеорологиялық шамаларды өлшеу жыл бойы үнемі әр мерзімде, соның ішінде ауа температурасын және жауын-шашын өлшеу жүзеге асырылады.

Метеорологиялық станцияларда белгісіздіктің болмауы үшін температура 2 м. биіктікте жалюзделген торапта өлшенеді, ол күн радиациясын шығуынан және қоршаған заттарға сәулелің таралуына сақтайды және жауын шашыннан, қатты желден қорғайды.

Ай сайынғы жауын-шашын мөлшері келесідей анықталады: Жауын шашын-мөлшерін өлшеу ОГУ 3 және

устанавливается в весе после доработки (чистом, зачетном весе), по остальным культурам – в первоначально-оприходованном (бункерном) весе.

Урожайность сельскохозяйственных культур – показатель, характеризующий средний сбор сельскохозяйственной продукции с единицы площади; исчисляется как отношение валового сбора к убранный площади, в центнерах с 1 гектара.

Поголовье скота и птицы – численность живого скота и птицы, имеющихся в хозяйствах на конец отчетного периода.

Средняя месячная температура воздуха определяется следующим образом: для обеспечения однородности и достоверности результатов наблюдений все станции, находящиеся на территории РК, проводят наблюдения в соответствии с требованиями и положениями по Руководству по метеорологическим приборам и методам наблюдений. Для измерений применяются только те приборы, рекомендованные для сети Казгидромет по соответствующему виду измерений.

Метеорологические наблюдения на всех станциях наблюдений производятся в единые синхронные сроки по среднему гринвичскому времени (СГВ), принятому за международное (8 сроков через каждые 3 часа): 18, 21, 0, 3, 6, 9, 12 и 15 ч СГВ.

Измерение метеорологических величин производятся регулярно в течение года в каждый срок, в том числе за температурой воздуха и осадков.

Для исключения неопределенности на метеорологических станциях температура измеряется на высоте 2 м от подстилающей поверхности в защитной жалюзийной будке, который служит для исключения влияния солнечной радиации и излучения окружающих предметов на показания приборов и для защиты от осадков и сильных порывов ветра.

Месячное количество осадков определяется следующим образом: измерение количества осадков производится 2 раза в сутки для получения количества за дневную и ночную половины суток в сроки 3 и 15 ч СГВ и измеряется постоянно в течение всего года.

15 сағат мерзіміндегі тәуліктің күндік және түндік жартысындағы мөлшерін алу үшін тәулігіне 2 рет жүргізіледі.

Жауын-шашын мөлшері қабылдайтын айдыңның тұрақты ауданы бар қабылдау ыдысымен жауын-шашынды жинау ба-рысында алынатын сұйық су көлемімен анықталады.

Судың ластану индексі – судың ластануының кешендік индексінің (СЛИ) мөлшері **СЛИ** = $\Sigma(q_{cp.i}/ЖБШ_i)/6$ формула-сы бойынша 6 көрсеткіш үшін есептеледі, мұндағы $q_{cp.i}$ – i затының орташа шоғырлануы

ЖБШ – i затының орташа тәуліктік жол берілетін шоғырлануы.

Су ресурстарындағы қоспаның (заттың) жол берілетін шоғырлануы (ЖБШ) – тұрақты немесе мерзімдік әсерлер кезінде халыққа, өсімдік және жануарлар дүниесіне қолайсыз салдар-ды туғызбайтын су көздеріндегі қоспаның жоғарғы шоғырлануы.

Су алу – алдағы уақытта суды пайдалану мақсатында жер үсті су қоймалары (теңіздерді қоса) және жер асты қабаттарындағы су ресурстарын алу көлемі. Су алудың жалпы көлеміне пай-далы қазбаларды өндіру кезінде алынған пайдаланылатын шахта-руда сулары кіреді. Бұл көрсеткішке электр энергиясын өндіру, кемелерді, балықтарды шлюз арқылы өткізу, кеме жүретін тереңдікті сақтау үшін су тораптары арқылы өтетін су көлемі қосылмайды. Сондай-ақ, ірі арналарға жіберу үшін транзиттік су алу көлемі есепке алынбайды.

Тасымалдаудағы су шығыны – су алу орнынан тұтыну (пайдалану) орны-на дейін булануға, сүзілуге, төгілуге және басқаларға кеткен судың шығындары. Мұнда тысқары тұтынушыға пайдалануға берілген су көлемі қосылмайды.

Суды пайдалану – шаруашылық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін әртүрлі көздерден алынған су ресурста-рын (теңіз суын қоса) пайдалану. Бұған айналымдағы суды тұтыну, сондай-ақ ақаба және коллекторлық - кәріздеу суларын қайта пайдалану қосылмайды.

Ақаба суларды ағызу – бұл ақаба сулардың барлық түрлерін тікелей су

Количество осадков определяется объемом жидкой воды, который получает-ся при сборе осадков приемным сосудом с фиксированной площадью приемной по-верхности.

Индекс загрязнения воды – величи-на комплексного индекса загрязнения вод (ИЗВ), который рассчитывается для 6 по-казателей по формуле

$$ИЗВ = \Sigma(q_{cp.i}/ПДК_i)/6, \text{ где}$$

$q_{cp.i}$ – средняя концентрация i -того вещества

ПДК_{*i*} – среднесуточная предельно до-пустимая концентрация i -того вещества.

Предельно-допустимая концентра-ция (ПДК) примеси (вещества) в во-дных ресурсах – максимальная концен-трация примеси в водных источниках, не вызывающая при постоянном или перио-дическом воздействии неблагоприятных последствий для населения, растительно-го и животного мира.

Забор воды - объем изъятия водных ресурсов из поверхностных (включая моря) водоемов и подземных горизонтов с целью дальнейшего потребления воды. В общий объем забора входят использу-емые шахтно-рудничные воды, получае-мые при добыче полезных ископаемых. В этот показатель не включается объем пропуска воды через гидроузлы для про-изводства электроэнергии, шлюзования судов, пропуска рыбы, поддержания судо-ходных глубин и др.

Так-же не учитывается объем забора транзит-ной воды для подачи в крупные каналы.

Потери воды при транспортировке – потери воды от места забора до места потребления (использования) на испаре-ние, фильтрацию, утечки и др. Сюда не включаются объемы воды, переданной для использования стороннему потреби-телю.

Использование воды - использова-ние забранных из различных источников водных ресурсов (включая морскую воду) для удовлетворения хозяйственных нужд. Сюда не включается оборотное водопо-требление, а также повторное использо-вание сточной и коллекторно-дренажной воды.

Сброс сточных вод - объем сброса

қоймаларға, жер асты қабаттарына, ағынсыз ойыстарға ағызу көлемі, сондай-ақ ақаба суларды басқа да кәсіпорындарға (ұйымдарға) беру. Ағынсыз ойыстарға сүзілу алаңы кіреді, олардан тазартылған ақаба сулар су көздеріне жіберілмейді. Ақаба сулардың көлеміне өндірістік, коммуналдық, шахта, руда және басқа да осыған ұқсас (суармалау жүйесі үшін – көріздеу және басқа ағызба) сулар, сондай-ақ тыстан алынған ақаба сулар кіреді.

Ластанған ағынды су – судың сапасы, көлемі немесе келіп түсу уақыты салдарынан пайдаланылған мақсаттары үшін одан әрі тікелей құндылығын жоғалтқан су. Алайда, бір тұтынушының ағынды суы басқа бір жердегі тұтынушы үшін потенциалды су көзі қызметін атқаруы мүмкін.

Айналымдық сумен жабдықтау – тазартудан кейінгі өндірістік қажеттілікке қайта өңделген сумен жабдықтау жүйесі. Айналымдық сумен жабдықтау өндірісте суды үнемдеу мақсатында қолданылады.

Ақаба суларды тазалау – белгіленген нормативтерге жеткізу үшін ақаба сулардың құрамындағы ластағыш заттектерді шығару, жою, бейтараптандыру мақсатындағы өңдеу. Ақаба суларды тазалау үшін түрлі әдістер: механикалық, физика-химиялық, биологиялық қолданылады.

Нормативтік – тазартылған ақаба сулар – тиісті ғимараттарда тазартудан өткен, су объектілеріне тазартылғаннан кейін бұру, бақыланатын тұстамада немесе су пайдалану пункттерінде судың нормасы мен сапасының бұзылуын болдырмайтын ағындылар, яғни бұл ақаба сулардағы ластағыш заттар мөлшері бекітілген жол берілетін төгіндіге (ЖБТ) сәйкес келуі керек.

Жол берілетін төгінді (ЖБТ) – су объектісінің осы пунктінде уақыттың бірлігінде төгу үшін рұқсат етілген және берілген тұстамада (су қоймасының учаскесінде) су сапасының нормасын бұзбайтын ағынды сулардағы заттың барынша көп саны. Статистикада нақты төгу мен ЖБТ-нің ара қатынасы ақаба сулар ластануының деңгейін (категориясын) сипаттайтын негізгі көрсеткіш болып табылады.

всех видов сточных вод непосредственно в водоемы, подземные горизонты, бессточные впадины, а также передача сточных вод другим предприятиям (организациям). К бессточным впадинам приравниваются поля фильтрации, с которых очищенные сточные воды в водные источники не отводятся. В объем сточных вод включают также производственные, коммунальные, шахтные, рудничные и другие аналогичные воды (для оросительных систем – дренажные и др. сбросные воды), а также сточные воды, полученные со стоны.

Загрязненные сточные воды – вода, которая не представляет дальнейшей непосредственной ценности для тех целей, для которых она была использована, вследствие ее качества, количества или времени поступления. Однако, сточные воды одного потребителя могут служить потенциальным источником воды для другого потребителя где-то в другом месте.

Оборотное водоснабжение – система повторной подачи обработанной воды на производственные нужды после очистки, охлаждения и обработки. Оборотное водоснабжение применяется в целях экономии воды в производстве.

Очистка сточных вод – обработка сточных вод с целью извлечения, удаления, нейтрализации содержащихся в них загрязняющих примесей до установленных нормативов. Для очистки сточных вод применяют различные методы: механический, физико-химический, биологический.

Нормативно-очищенные сточные воды – стоки, которые прошли очистку на соответствующих сооружениях, отведение которых после очистки в водные объекты не приводит к нарушению норм качества воды в контролируемом створе или пункте водопользования, т.е. содержание загрязняющих веществ в этих сточных водах должно соответствовать утвержденному предельно-допустимому сбросу (ПДС).

Предельно допустимый сброс (ПДС) – максимальное количество веществ в сточных водах, допустимое для сброса в данном пункте водного объек-

Атмосфераның ластану индексі (АЛИ5) – ол барынша үлкен мәндері бар бес зат бойынша есептелетін атмосфера ластануының кешенді индексінің шамасы

$АЛИ_5 = \sum (q \text{ ср.}i / ЖБШi) C_i$, мұндағы $q \text{ ср.}i$ – i -ші заттың орташа шоғырлануы

ЖБШ-ы- i -ші заттың орташа тәуліктік жол берілетін шоғырлануы;

C_i - 1,7; 1,3; 0,1 және 0,9 тең қабылданатын ластаушы қоспа қауіптілігінің 1, 2, 3 және 4 сыныбы үшін тиісінше i затының қауіптілік сыныбынан тәуелді коэффициент.

Лаптаушы заттардың орташа шоғырлануы жыл ішінде өлшенген бір жолғы шоғырланулардың орташа арифметикалық мәні ретінде есептеледі.

Атмосферадағы қоспаның жол берілетін шоғырлануы (ЖБШ) – ол мерзімдік әсер еткен кезде немесе одан кейін болатын салдарды қоса алғанда, адамның өмір бойы оған, сондай-ақ тұтастай алғанда қоршаған ортаға зиянды әсер етпейтін атмосферадағы қоспаның барынша көп шоғырлануы.

Атмосфераны ластайтын заттардың шығарындылары – шығарындылардың тұрақты (жылжымайтын) көздерінен лаптаушы (халықтың денсаулығы мен қызметіне, қоршаған табиғи ортаға қолайсыз әсер ететін) заттардың атмосфераға түсуі. Атмосфералық ауаға ластанудың ұйымдастырылған көздерінде шаң газ тазарту қондырғыларды өткеннен кейін (толық емес ұстау және тазарту нәтижесінде) түскен де, сондай-ақ ластанудың ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған көздерінен тазартусыз түскен барлық лаптағыштар ескеріледі. Атмосфераны ластайтын заттардың шығарындыларын есепке алу агрегаттық жай-күйі бойынша да (қатты, газ тәрізді және сұйықтардың саны), сондай-ақ жеке заттар бойынша (ингридиенттер бойынша) жүргізіледі.

Атмосфераны ластайтын тұрақты көздер деп пайдалану процесінде зиянды заттар бөлетін жылжымайтын технологиялық агрегат (қондырғы, аппарат және т.б.) аталады. Бұған басқа да

та в единицу времени, не нарушающее нормы качества воды в заданном створе (участке водоема). В статистике соотношение фактического сброса и ПДС является основным показателем, характеризующим степень (категорию) загрязненности сточных вод.

Индекс загрязнения атмосферы (ИЗА5) - величина комплексного индекса загрязнения атмосферы, который рассчитывается по пяти веществам с наибольшими значениями.

$ИЗА_5 = \sum (q \text{ ср.}i / ПДК_i) C_i$, где $q \text{ ср.}i$ – средняя концентрация i -того вещества

ПДК_і- среднесуточная предельно допустимая концентрация i -того вещества;

C_i – коэффициент, зависящий от класса опасности i -того вещества принимаемый равным 1,7; 1,3; 0,1 и 0,9 соответственно для 1, 2, 3, и 4 класса опасности загрязняющей примеси

Средняя концентрация загрязняющего вещества рассчитывается как среднее арифметическое значение разовых концентраций, измеренных в течении года.

Предельно допустимая концентрация примеси в атмосфере (ПДК) - максимальная концентрация примеси в атмосфере, отнесенная к определенному времени осреднения, которая при периодическом воздействии или на протяжении всей жизни человека не оказывает на него вредного воздействия, включая отдаленные последствия, а также на окружающую среду в целом.

Выбросы загрязняющих атмосферу веществ - поступление в атмосферный воздух загрязняющих (оказывающих неблагоприятное действие на здоровье или деятельность населения, на окружающую природную среду) веществ от стационарных (непередвижных) источников выбросов. Учитываются все загрязнители, поступающие в атмосферный воздух как после прохождения пылегазоочистных установок (в результате неполного улавливания и очистки) на организованных источниках загрязнения, так и без очистки от организованных и неорганизованных источников загрязнения. Учет выбросов загрязняющих атмосферу веществ ведется как по агре-

объектілер (террикондар, резервуарлар және т.б.) жатады.

Атмосфераны ластайтын газдарды тазарту (ұстау) – арнайы қондырғылар, құралдар және жабдық арқылы атмосфералық ауаның ластану көзінен бөлінетін газ ауа қоспасының құрамынан зиянды заттарды жою, мұнда бөлінген (пайда болған) газдардағы зиянды заттарды залалсыздандыру, уыттылықты төмендету, бейтараптандыру, күйдіру және тағы басқалар кіреді. Бұл жағдайда статистикалық байқаумен олар кезінде пайда болып жатқан және ұсталынып (кәдеге жаратылып) жатқан заттар регламентке сәйкес басынан бастап шикізаттың, жартылай дайын өнімдер мен дайын өнімдердің бір түрлерін алу үшін көзделген технологиялық процестер қамтылмайды.

Жол берілетін шекті шығарынды (ЖБШШ) – көзден немесе олардың жиынтығынан ауаның жер бетіне жақын қабатында ластаушы заттардың құрамы халық, жануарлар және өсімдіктер дүниесі үшін ауа сапасының нормативтерінен аспау шартынан белгіленетін ғылыми-техникалық норматив.

Уытты қалдықтардың болуы, түзілуі, оларды пайдалану – халық денсаулығы мен биологиялық ресурстар үшін қауіп төндіретін түзілген, пайдаланған, залалсыздандырылудағы өндіріс пен тұтыну қалдықтарының санын есепке алу. Есепке өзінің құрамына зиянды заттектерді қосатын өнеркәсіптің уытты қалдықтарының барлығы жатады.

Қалдықтарды жою – қалдықтарды көму және жою жөніндегі операциялар.

Қалдықтарды сақтау – қалдықтарды кейіннен қауіпсіз жағдайда жою мақсатында арнайы белгіленген орындарға қоймалау.

Қалдықтарды көму – қалдықтарды шектеусіз мерзім ішінде қауіпсіз сақтау үшін арнайы белгіленген орындарға қоймалау.

Қалдықтарды кәдеге жарату – қалдықтарды қайталама материалдық немесе энергетикалық ресурстар ретінде пайдалану.

Орман қоры – бұл орманды,

гатному состоянию (количество твердых, газообразных и жидких), так и по отдельным веществам (ингредиентам).

Стационарный источник загрязнения атмосферы - неподвижной технологический агрегат (установка, устройство, аппарат и т.п.), выделяющий в процессе эксплуатации вредные вещества. Сюда же относятся другие объекты (терриконы, резервуары и т.д.).

Очистка газов, загрязняющих атмосферу (улавливание) - удаление вредных веществ из состава газовой смеси, отходящей от источников загрязнения атмосферного воздуха, с помощью специальных устройств, установок и оборудования; сюда же включается обезвреживание, снижение токсичности, нейтрализация, дожиг и т.п. вредных веществ в отходящих (образующихся) газах. Статистическим наблюдением в данном случае не охватываются технологические процессы, при которых образующиеся и улавливаемые (утилизируемые) вещества в соответствии с регламентом изначально предусматривались для получения каких-либо видов сырья, полуфабрикатов или готовой продукции.

Предельно допустимый выброс (ПДВ) - научно-технический норматив, устанавливаемый из условия, чтобы содержание загрязняющих веществ в приземном слое воздуха от источника или их совокупности не превышало нормативов качества воздуха для населения, животного и растительного мира.

Наличие, образование, использование токсичных отходов – учет количества образовавшихся, использованных, обезвреживаемых отходов производства и потребления, представляющих угрозу для здоровья населения и биологических ресурсов. Учету подлежат все виды промышленных токсичных отходов, включающих в свой состав вредные вещества

Удаление отходов - операции по захоронению и уничтожению отходов.

Хранение отходов - складирование отходов в специально отведенных местах в целях их последующего безопасного удаления.

Захоронение отходов - складирова-

сондай-ақ ормансыз, бірақ орман шаруашылығының мұқтаждарына арналған елдің (өңірдің) аумақтың бөлігі. Орман қорына орман алаңы, яғни орман ағаштары өскен (екпе ағаштардың әр түрлі өсірілген нақты орман алаңы) және орман ағаштары өсірілмеген, бірақ жас екпелерді өсіруге арналған (өртең, кесілген, бос қалған, алаңқай, сиреген жерлер, қураған екпе ағаш алаңдары) аумақтар кіреді.

Орман алаңы – сүректі ағаш тұқымдары өскен екпе ағаштардың алаңы.

Орманды қалпына келтіру – кесілген, өртелген, бос қалған, алаңқай жерлерде және бұрын орман алаңы болған басқа да жерлерде орманды қалпына келтіру шараларын жүргізу. Орманды қалпына келтіруге ағаш отырғызу, орман егу жұмыстары және орманның табиғи қалпына келуіне ықпал ету жұмыстары жатады.

Орманды күтіп-баптау мақсатында кесу – екпелердің керекті құрамы, формасы құрылған және өсім артқан кезден бастап жүргізілетін ағаштар мен бұталар бөлігінің екпелеріндегі мерзімді кесулер.

Мемлекеттік табиғи қорық – табиғи үдерістердің табиғи күйінде және дамуында, үлгілі және бірегей экологиялық жүйелерді, өсімдіктер мен жануарлар дүниесінің биологиялық әртүрлілігі мен генетикалық қорын сақтау және зерделуге арналған ерекше қорғалатын табиғи аумақтар.

Мемлекеттік ұлттық табиғи саябақ – ерекше экологиялық, рекреациялық және ғылыми құндылығы бар табиғи және тарихи-мәдени кешендер мен объектілерді сақтауға, қайта қалпына келтіруге және көп профильді пайдалануға арналған ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

Мемлекеттік табиғи резерваттар – аталған аймақта бұл ландшафтық және биологиялық әртүрлілігін сақтау және қалпына келтіруге, табиғи ресурстардың орнықты дамуын және теңдестірілген дәрежеде пайдаланылуын қамтамасыз етуге арналған әртүрлі күзет режимімен ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

ние отходов в местах, специально установленных для их безопасного хранения в течение неограниченного срока.

Утилизация отходов - использование отходов в качестве вторичных материальных или энергетических ресурсов.

Лесной фонд - часть территории страны (региона), занятая лесом, а также незанятая им, но предназначенная для нужд лесного хозяйства. Лесной фонд включает лесную площадь, т.е. территорию, покрытую лесом (фактически занятую древесными породами, образующими насаждения) и непокрытую лесом, но предназначенную для лесовыращивания (гари, вырубki, пустыри, прогалины, редины, площади погибших насаждений).

Покрытая лесом площадь – площадь, фактически занятая древесными породами, образующими насаждения.

Лесовосстановление - проведение мероприятий по восстановлению лесов на вырубках, гарях, пустырях, прогалинах и иных бывших под лесом площадях. Лесовосстановление включает посадку, посев леса и содействие естественному возобновлению.

Рубки ухода за лесом - периодическая рубка в насаждениях части деревьев и кустарников, проводимая с момента образования нужного состава, формы насаждений и повышения прироста.

Государственный природный заповедник – особо охраняемая природная территория, предназначенная для сохранения и изучения в естественном состоянии и развитии природных процессов, типичных и уникальных экологических систем, биологического разнообразия и генетического фонда растительного и животного мира.

Государственный национальный природный парк – особо охраняемая природная территория, предназначенная для сохранения, восстановления и многопрофильного использования природных и историко-культурных комплексов и объектов, имеющих особую экологическую, рекреационную и научную ценность.

Государственный природный резерват – особо охраняемая природная территория с различными режимами ох-

Аңшылық жерлердің ауданы – жабайы аңдар мен құстар мекендейтін жерлер және аңшылық шаруашылығын жүргізу үшін пайдаланылуы мүмкін орман, су және ауыл шаруашылығы алқаптарын алып жатқан жерлер.

раны, предназначенная для сохранения и восстановления ландшафтного и биологического разнообразия, обеспечения устойчивого развития и сбалансированного использования природных ресурсов на данной территории.

Площадь охотничьих угодий - земли, занятые лесом, водой и сельхозугодиями, которые служат местом обитания диких зверей и птиц и могут быть использованы для ведения охотничьего хозяйства.

«Қоршаған ортаны қорғау және
Қазақстанның орнықты дамуы»/
Статистикалық жинақ /
Астана қаласы, 2014

Охрана окружающей среды и
устойчивое развитие Казахстана»/
Статистический сборник /
г. Астана 2014г.

Шығаруға жауапты:
Өндіріс және қоршаған орта
статистикасы басқармасы
Басқарма басшысы
А.Т. Епбаева

Ответственный за выпуск:
Управление статистики производства
и окружающей среды
Руководитель управления
Епбаева А.Т.

Көлемі: ЕБТ
Таралымы: 300 дана

Объем: УПЛ
Тираж: 300 экз.

«Prosper Print» ЖШС типографиясы
Мекенжай: Астана қаласы, Аюкол
көшесі, 51
тел. +7 7172 68 27 37

Отпечатано в типографии ТОО
«Prosper Print»
Адрес: г. Астана ул. Аюкол, 51
тел. +7 7172 68 27 37